

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 3 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 10 fill., vasuti állomásokon 12 fill.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi főmunkatárs
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI., Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 788. Kiadóhivatal 708.

A rendszeres válság.

Irta: Mezei Ernő.

Különös rejtelmek és rejtelmes voltában előre meghatározott, változhatlan fátumnak is tetszhetik ma a magyar politika. Van például egy újra kinevezett nagy kormányunk, tisztán abból a célból, hogy a nyári pihenőt láb-lógázza áthuzza és az őszi munkának kezdetére beadja a kulcsot. Meg lévén pedig így közegyetértéssel állapítva a biztos határidő, amikor a válságnak ki kell törnie, ugyan ki mondhatja meg, hogy milyen irányban fog a kibontakozás megtörténni és nem fog-e utána az általános felfordulás bekövetkezni. Egészen beleélhetnők magunkat az antik görög tragédiák eszmekörébe és minden vezető egyéniségünkben egy-egy politikai Ödipust képzelhetnénk, aki majd amott az ut fordulóján egy rettenetes szfinx kérdéseibe fog beleütközni. És akárhogy feleljen a föltett kérdésekre, tragikus sorsára ez befolyást nem gyakorolhat, a kérlelhetlen végzetnek be kell rajta teljesülnie. Valósággal ez a furcsa nyári szüneti kormányzat, mintha csak a mi alkotmányos végzetünk szimbolizálása volna. Vajjon egyáltalán van-e alkotmányos életünk korlátai között egyéb dolgunk, mint hogy ölbetett kezekkel, bölcs megadással várjuk be a katasztrófát, amelyet felsőbb hatalmak akarata időleges pályánk bezárásának irt elő?

No de annyira csak nem vagyunk, hogy az emberi lélek legelemibb ösztöne, az örök „horror vacui“, a végtelen ürtől való visszariadás kivesszett volna politikai érzéseink világából. Tartsuk bár pusztá színes káprázatnak, valamely felsőbb akarat játékanak a mi sorsunkat, de ha már úgy van kimondva és megírva, hogy öszkor minden áron teljes válságnak kell reánk szakadnia, szegény embereknek, kiket a végzet magyar honpolgároknak rendelt, mégis csak gyötrődniök kell abban a fejtörésben, mi történhetik velök túl ott az őszi furdulón? Nem értették meg kezdettől, tulajdonképpen miért kellett a válságnak támadnia. Nem értik, miért kell azt nyáron át rendszeresen fejleszteni és miért kell pontos őszi határidőre a helyzetet teljesen szétrobbantani? Minthogy a nyárra való új kinevezés éppen azért történt, csak hogy felelős kormányzat alatt végezzük ezt a nyári ödöngést, hát ha semmi egyebet nem tesz is a kormány ezekre az öt magát, tevékenységét, esetleg semmittevését illető kérdésekre kellő feleletadással tartozik az országnak. Mint parlamenti kormányunk nincs isjelenleg más hivatása, csak hogy a saját válságát az előre kitűzött lejáratig adminisztrálja. Nem felelős semmiért, csak éppen maga magáért. Elég mulatságos eset volna, ha az országot meg nem rikatná.

Hiszen bizonyos, senki nem tarthatta ezt a parlamenti helyzetet, amely a koalíciós kormányzaton és a paktumos kötelezettségeken alapult, sem biztosnak, sem állandónak, még csak természetesen sem. De ami a válságnak mai képét, azaz a benne kifejezett átmeneti kormányzatot olyan furcsává teszi, az a körülmény, hogy a legteljesebb ellentmondásban van éppen a pillanatnyi helyzetnek legsürgősebb követelményeivel. Arra a kérdésre, minek kell történnie az őszi kibontakozás rendjén, ha csak a helyzet tárgyi elemeit nézzük, a felelet a lehető legegyszerűbb és minden válság-komplikáció nélkül adva van. Két uralkodó kérdéssel vajudik mostanában a mi parlamentünk: a választói reformmal és a bankkérdéssel. Mindenki immár tisztában van azzal, hogy a választói reformot még a jelenlegi parlamentnek meg kell alkotnia és erre nézve további halogatás sem lehetséges. Mindenkinek, aki hiába-való illuziókat nem kerget, tisztában kell lennie azzal is, hogy a bankkérdést már csak az a következő parlament fogja megoldhatni, amely a választói reform alapján, a nemzeti akarat mélyebb forrásából és teljesebb értelméből fog támadni. A magyar parlamentarizmus olyan korszakos átalakulása előtt, aminőt a választói reformnak jelentenie kell, azt tartjuk, magában véve szörnyen elhibázott dolog volna egy még távol jövő programját tenni a kormányalakítás alapjává. Annál bizonyosabb, hogy a közelebbi időkre olyan kormányval kell birnunk, amely a közvetlen előttünk álló és mindenképpen elodázhatlan feladatot, a választói reformot a nemzeti közérzessel megegyezően az összes erkölcsi tényezők összefoglalásával végrehajtsa. És ahogy egyre szorongatóbbá válnak a pillanatok, minden más feladatnak és minden más törekvésnek meg kell hátrálnia ennek a nemzeti műnek erkölcsi törvénye előtt. Igen, de ez a törvény teszi is a mai helyzetet és mindazt a fejlődést, amely most ellenkező irányba vezet, oly érthetetlen rejtelmmé.

Micsoda furcsa látványosság! Mindnyájan tudják, hogy sietve egyazon hajón kell a tulsó partra jutniök. Mégis néhány jó czimborá azon kezdené, hogy a kormányost, a hajóslegényeket a vízbe dobálná. Mert a mai kormány, amely koalíciós összealkotásában a parlament magyar pártjait egybefoglalja, már kezdettől fogva nem éppen erre az átmeneti feladatra kapott a paktum erejével és a pártok közmegegyezésével szentesített megbízatást? Ennek a kormányunk van már régebben teljes választói reformtervezete, amelynek lényegére nézve a kormány minden

tagja ma is szolidaritást vall és vállal. Hogyan történik mindezek után, hogy az országnak mégis az egymásra torló válságáradatok között kell vergődnie? Az újra kinevezett kormánynak mért kellett öszre a lemondás kötelezettségét vállalnia, holott éppen akkor kellene legspeciálisabb, mindenfelől elismert kötelezettségét teljesítenie? Se azok, akik nagy politikai elvek mértékéhez tartják magukat, ám azok se, akiket csak a pillanatnyi opportunitás sugallatai irányoznak, a gondolkodó közvélemény semelyik része nem értheti meg ezt az új parlamenti válságdivatot. Legfeljebb azt gondolja, hogy amint az örültségben is lehet methodus, az értelmetlen válságokban is lehet rendszer.

Igazán jó szót talált Szterényi József államtitkár, amikor parlamenti multunk emlékei közül felidézte a *treuga dei*-t és a választói törvényre nézve az ily istenbéke megkötését ajánlotta a pártoknak. Ezt az eszmét helyeseltük és ajánlottuk kezdettől fogva. Csakhogy odáig nem követjük a szép államtitkári lendületet, hogy a *treuga dei*-vel kapcsolatban nyomban a végleges békét ajánlgassuk. A „*treuga dei*“ a választói törvény dolgában éppen csak rövid istenbéke, ahogy bizony a paktumos fegyverszünetet is mindvégig csak fegyverszüneti értelmében lett volna szabad felfogni. Ma már oly pompázatos bolondgombákat szállítanak Bécsből ide hozzánk, hogy egyedül a választói reform rövid átmeneti feladatáért a legelvtelenebb fuzió többséget és kormányzatot lehetne kikotyvasztani. Pedig csak a végleges rendezés ez a szenvedélye tette képtelenné parlamentünket a legkötelezőbb ideiglenes feladatok megoldására. Csak az önámítás legvastagabb fátyolán át lehet az idők jeleit annyira félreismerni, hogy a Bécsbeli való alkotmányos harcöt kikerülhetőnek képzeljük. Sajna, csak az önmegalázás jelszava lehet már az, hogy a korona és az udvari hatalmak magatartásával szemben minden bonyodalmat kikerüljünk. A megalkotandó választói törvénynek éppen azért kell még közvetlen kihatásaira nézve is oly rendkívüli jelentőséget tulajdonítanunk, mert a már fergetegesen közelebb, villámjelekkel felvonuló alkotmányos válságok ellenében a mainál biztosabb fedelet kell nyújtania. „A *treuga dei*“ igenis legyen meg a bankkérdésre nézve is annyiban, hogy a pártoknak megegyező akarattal olyan rövid provizóriumot kellene biztosítani, amely a jövő parlamentnek fenntartja a nemzeti jog korlátlan érvényesítését. Ne álmodja ám senki a végleges rendezés hiu álmát akkor, amikor az utszélen leselkedő idegen latrok bennünket hirtelen rohammal kifosztani készülnek.

Görög lobogó. Török lobogó.

Budapest, augusztus 7.

Krétában, amint a védőhatalmak utolsó közlegénye is elhagyta a partot, középületekre, kaszárnyákra a krétai zászló mellé fölrepült a görög lobogó. Hosszu rudon egy darab színes vászondarab, mely kecsesen tánczolt a szélfuvásban. S emiatt a vászondarab miatt most ezer meg ezer görög és török embert zavarnak meg békés napi munkájában: mindannyiát behívják fegyverszolgálatra. Török piaszterek görög dinárok lázas gyorsasággal alakulnak át új ágyukká, löszerré, hadi felszereléssé. Sandanski, aki a balkánon ipari vállalkozó módjára rendezte a háborút, a derék macedonok közt bandát toboroz. Szóval: míg Európa nyugata még nyakig uszik a kabilháboru vérhullámaiban, itt keleten is puszkaporszag árad szét a levegőben. A hadi tudósítók, akik nemrégiben már tetemre gyűlöltek keselyűk módjára huztak Bosznia felé, ismét pakolhatnak. Szigorú előjelek ígérnek, hogy háboru lesz.

Egy lobogó miatt. Mert valójában, ami a dolog lényegét illeti, alig van itt szó egyébről. Kréta — hála a védőhatalmak protekciójának — olyan széles körű autonómiát élvez, hogy majdnem közönyös az, hogy török zászló vagy görög zászló szimbolizál fölötté valamilyen idegen szuverenitást. Ez az idegen szuverenitás amúgy is csak névleges. Megéri hát ez a lobogó a vért s a tömérdek dinárt és piasztert, melyből egyenlően kevés van ugy Görögországban, mint Törökországban.

Bizonyára nem éri meg s ha csak ez a zászló s ez a papirosszuverenitás forogna szóban, aligha kellene riadozn a háborus lehetőségétől. Legfőbb próbája annak, hogy voltak a háborura, rendszerint az, hogy lehetővé válik-e a háboru? Mindegyik állam latnyi pontossággal leméri a bajt, amit kockáztat, a hasznót, amit nyerhet a véres üzletben. Igen erős érdekek föltarthatatlanul megszülik a háborút, ha is minden humanus szempont és

magasabb emberi erkölcs ellen szavaz. Az érdekek kevés feszültsége ellen pedig nem is lehet háborút csinálni, győz a béke anélkül, hogy a győzelemnek békeapostolok kellenének.

Az a kérdés hát, hogy ezuttal milyen érdekek huzódnak meg a görög lobogó és a török lobogó mögött? Görögország, ez a nagy, dicső mult kötelezvénye alatt roskadozó, gyarló epigon nagy belső zavarokkal küzd. Panama és kulturáltság, szegénység és henyeség sorvasztják az országot. A Pelloponezus elaggott és vérfrissítésre vágyik. Kormány kormányra bukik, a nemzet, mint egy unatkozó gyermek, vagy egy maga sem tudja mit akaró kényur, egymásután tördeli össze őket. Ezt az országot foglalkoztatni kell valamivel, hogy táplálékot nem kapó gyomor módjára önmagát meg ne emészsze. S erre a célra alkalmas falatnak látszik Kréta, a Minos királyságához fűződő tradíciókból táplálkozó imperiálizmus. A görög kormányoknak tehát érdekük egy krétai háboru.

Törökország pedig mostanában állott talpra. Az új rezsím, a nép szuverenítésében gyökeröző parlamentáris rendszer most adja első erőpróbat. Az új rend egyik oszlopa, Enver bej öszintén megmondja, hogy az új rezsím szempontjából mit jelent a krétai kérdés. „A nép erőteljes kormányt akar látni, máskülönbben nem hisz benne. A mi népünk bizalmatlan és megbízhatatlan, ha nem érzi maga fölött az erős kezét”. S a krétai bonyodalom most éppen jó alkalom volna arra, hogy lecsapjon és megmutassa a maga erejét.

Ime ez az érdek lappang a török zászló mögött. S nem sok tüzelődése kell a feszültségnek már, hogy a zászlók meg is mozduljanak s elinduljanak egymás ellen, hogy leszámoljanak s elintézzék, melyik érdek üljön a másik fölött győzelmi tort?

Budapest, augusztus 7.

A pozsony-bécsi villamos vasut. Pozsonyból írják: A pozsony-bécsi villamosvasut ugye mindjobban bonyolódik. A városi törvényhatósági bi-

zottság azon tagjai, kik már a Ganz és Társa céggel fennálló szerződés értelmében a cégnek feltétlenül kiadni követelik a magyarországi vonalrész engedélykijáratát, nem helyeslik a hétfői közgyűlésnek azon határozatát, hogy a Ganz-cégnek 6 nap alatt igazolnia kell az osztrák Union céggel való megegyezését. Valószínű, hogy ezen határozat ellen felebbezni fognak a belügyminiszterhez. A Ganz-cég egyébként felszólította az Union-céget, hogy vele tárgyalásba bocsátkozzék. A tárgyalás azonban kevés eredménytel kecsgett, az Unionnak Budapestre küldött igazgatója ugyanis tegnap a következő táviratot intézte Brolly Tivadar pozsonyi polgármesterhez:

Ganz a magyarországi vonalrész engedélyese, elutasítja a tárgyalásokat ezen vonalrészre vonatkozólag. Azt a feltételt állítja fel és kívánja, hogy az egész vasutat Ganz, Siemens és Union egységesen építsék a mi (az Union) szerződésünk és a Landesauschussal való azonnali tárgyalás alapján. Ez lehetetlen. Szállításokat is ígértem neki, ezzel is elutasítottak. Seefellner igazgató.

Több függő kérdésre nézve Pozsony város tanácsa augusztus 3-án kérdést intézett az alsó-ausztriai Landesauschusshoz, melytől ma a következő válasz érkezett:

Pozsony sz. kir. város tanácsának, nagyságos Brolly Tivadar kir. tanácsos kezeihez, Pozsonyban. Az Ennsen aluli Ausztria főhercegség tartományi bizottsága a tekintetes tanácsának folyó évi augusztus hó 3-án 23130. szám alatt kelt átiratára tisztelettel közli, hogy azon kívánságnak, mely szerint Pozsony városát az osztrák vonalrész részvénytársaságának igazgató-tanácsában virilis hely illesse meg, azonnal eleget tesz, amint a magyar vonalrésznek munkálataival megbízott cég az A. E. G. Unional a pozsony-bécsi villamos vasut egységes kivitele érdekében érintkezésbe lép és vele megegyezik. A reciprocitást a magyar részvénytársaságban természetesen helyre kellene állítani. Minthogy az ausztriai vonalrész koncessziója nincs határidőhöz kötve és a tartományi bizottság mint ezen vonalrész engedélyese és építője szerepel, teljesen közömbös kérdés az, hogy a tartományi bizottság által az osztrák vonalrészre nézve alakítandó részvénytársaság mikor alakul meg. Ami végül a Bécs cs. és kir. birodalmi fő- és székvarossal való viszonyt illeti, a tartományi bizottság annak tudomásulvételét kéri, hogy a tárgyalások megindultak és előreláthatólag aligha fognak az építés befejezése előtt teljesen befejezést nyerni. Ez azonban annál kevésbé lesz és lehet a békítés megkezdésére és kivételére befolyással, mert Bécs község maga is a legnagyobb súlyt helyezi a vasut gyors létrejöttére. Annak

A browning.

Írta: Hevesi József.

(Utánnomás tilos.)

I.

Ötezer frank készpénzzel és egy minden eshetőségre kész browning-gal indult neki Gaston Lecomte az utolsó állomásának — Monte-Carlonak.

Ötezer frank volt rengeteg vagyonának, melyet pár esztendő alatt finom uri módon elharácsoló, utolsó morzsája. Ezzel akarta visszahódítani Mr. Leblanc torony kaszinójában az elszórt aranyakat. És ha ez nem sikerülne neki, hát ott volt podgyászában a biztos mentő, melyre minden körülmények között számíthatott: a browning. Pompás kis fegyver ez és gyorsabban szállítja át az embert a másvilágra, mint Blieriot urat az ő monoplánja a Lamanchecsatornán.

Gaston Lecomte ur bizony már itt tartott. A végelszámolásnál.

Ledér, léha, könnyelmű életmóddal elpocsékolta egész vagyonát. És hogy igazságot szolgáltatassunk neki, kiállíthatjuk róla a bizonyítványt, hogy pompásan értett az élet örömeinek élvezéséhez. Ami gyönyör itálát az élet serlegje nyújtja, azt ő ugyancsak mohó szomszárúsággal szűrte, élvezte.

Most eljutott a fenékhez. Talán a — véghez.

A vagyonának — fucscs! Ezenkívül teli volt adóssággal és bizony egyik-másik kötelezettségének már a becsület volt a giránsa. (Más forgató nem igen kapott!)

Tennie kellett hát valamit. Mert így nem élhetett.

Tett is!

Pénzzé cserélte át mindenét és utolsó mentsvárát a monte-carlói kéttornyú kaszinóban látta.

Ötezer frankja volt és a végső esetre egy kitűnő lélekszállító: a browning...

II.

Amilyen könnyelműen szórta eddig eddig a pénzt és dobálta a szép lila ezerfrankosokat, épp oly kínos, verejtékes, számító gondossággal osztotta be magának utolsó pénzét.

Érezte, tudta, hogy a játékára életét tette föl: ez tehát ovatossá tette.

Beosztotta magának öt napra a tőkéjét. Minden napra ezer frank!

Azután elkészítette a játéktervet, hogy milyen rendszer szerint fog majd játszani. Egy napon az intermittance-okat fogja követni; másnap talán a seriessel fog uszni. Egy napon a douzaineken próbál szerencsét; másnap meg a transversál nagyobb risicójával fog kísérletezni. Ötödnap a nagy chance-okkal kecsgettető carréktól és en pleinektől fogja megváltását kicsikarni.

És ez az ember, aki eddig a sors kezében olyan puha volt, mint a viasz, aki minden hőbortós szeszélynek, léha hajlandóságnak, könnyelmű ötletnek kész engedelmes szélkakasa volt: most az egyszer, az élet utolsó küzdelmében olyan szilárdnak, erősnek, eltántoríthatatlannak mutatta magát, mint a szilárd földbe ékelt cövek.

Pontosan betartotta az előre kidolgozott játéktervet. Egy hajszálnyira el nem tért volna az előre eltökélt elhatározástól.

Ugy cselekedett, mint ahogy az utolsó álmatlan éjszakákon magának kipécézte. Egy

napon intermittance, másnap series; egy nap douzainek, másnap transversál...

És pontosan, hűségesen, a rendszer minden szabályát megtartva, vesztette el nap-nap mellett az ezer frankját. Sem többet, sem kevesebbet.

Mert nagy lett egyszerre a lelki ereje. Ötödnap az utolsó ezer frankkal állított be a kaszinóba.

Programm . carré és en plein!

Ma is — noha életének és vagyonának agóniájánál tartott már! hűségesen betartotta az előre kidolgozott játéktervet.

Ámde hűségesen kitarított mellette a balsors is.

Gaston Lecomte ur vesztett, egyre vesztett és nagyfoku idegességében eljutott addig, hogy a kis csontgolyó kattogása egyre a browningot jutatta eszébe.

Bizony elvesztette utolsó öfrankosát is és alig néhány sousval a zsebében tántorgott ki a játéktermekből.

III.

Most tehát eljutott a fiatal, karcsu, széke szakállu Gaston Lecomte az ultima ratióhoz.

Az utolsó állomáshoz.

Mikor kijutott a szabadba, a park paradicsomába, belenyult hátulsó zsebébe: a browning ott volt.

Kivette, megnézte.

All right!

Minden rendben volt.

Ez a monoplán hamar és biztosan át fogja őt szállítani a — tulsó partra.

Pedig — o dii immortales! — de szép ez az innenső part! Milyen gyönyörű ez a világ! Különösen itt ebben a földre lopott paradicsomban!

oka, hogy Bécs várossal a tárgyalások oly sokáig fognak tartani, főleg a kiterjedt községi terület használatában és az ezzel összefüggő kérdésnek különbözőségében rejlik. Sziveskedjék a tekintetes tanács tudomásul venni, hogy az ausztriai vonal-rész végleges kitűzésével máris 18 személy van a helyszínen elfoglalva és ha különös akadályok nem merülnek fel, a vasút 1911. május havában üzembe lesz helyezhető. Bécs, 1909. augusztus 4. Az Ennsen aluli Ausztria főhercegség tartományi bizottsága: Sturm József.

Pozsony város jogügyi szakbizottsága hétfőn délelőtt ülést tart, mely szintén foglalkozni fog a koncesszió kiadásának ügyével és javaslatot tesz az ugusztus 12-ére egybehívandó rendkívüli városi közgyűlésnek.

A horvátok és a magyar nyelv. Az Eszéken megjelenő „Iran” című lap a következő cikkben buzdítja a horvátokat a magyar nyelv megtanulására:

Josipovich miniszter legutóbb egy újságíró előtt azt a találó megjegyzést tette, hogy ha a magyar nyelvnek nem tudása Horvátországban tovább így fejlődik, nincs kizárva, hogy egy napon a bán és a horvát miniszter is magyar lesz. A magyar nyelv közéletünkben abszolút szükségé válik, s tényleg nincs annak semmi értelme, hogy ifjúságunk úgy tartózkodik a magyar nyelv tanulásától. A horvát-szerb koalíció magyar országgyűlési tagjai közül egyedül Drohobeczky püspök tudott magyarul s mindenkoron valósággal nevetésges hatást keltett, hogy minden nyilatkozatuknak, amelyet tenniök kellett, a körösi görög katolikus püspök volt a tolmácsa. Egyes képviselők belátva a magyar nyelv ismeretének szükségességét, buzgón fogtak a magyar nyelv tanulásához, anélkül, hogy eddig hazaárulóknak bélyegezte volna őket a Pokret avagy a Sobran. Nem egy képviselőnk szájából hallottuk a panaszt: Misképp állana az ügyünk, ha tudnánk magyarul beszélni, mert ez a nyelv reánk nézve fontos nemcsak baráti viszonyok kötésére, hanem a harcban is, hogy argumentumainkat a magyar képviselők tudomására hozzuk. A magyar országgyűlésen a horvát nyelvnek, mint obstrukciós eszköznek még célja lehet, de mint megértési eszköz jogaink megvédésére, kívánságaink és panaszaink közlésére, egyszerűen értéktelen. Politikai viszonyainkban ez oly hátrányt okoz, amely alatt az egész ország szenved. Amikor a nemzeti párt volt kormányon, volt egy tucsat képviselő, aki beszélni és írni tudott magyarul. Ott voltak Josipovich Imre, Josipovich Géza, gróf Erdődy, Cseh Ervin, Tomasich, Kovacevics, Gyurkovich, Makszimovics, Dedovics és sok más, akik tudtak magyarul s ezzel hazánkban hasznos szolgálatokat tettek. A magyar nyelv ismeretének szükségességét minden párt

elismeri és azt hisszük, hogy a legközelebbi idő ebben az irányban kedvező fordulatot hoz. Péccett magyar-horvát gimnázium felállításának eszméjét pendítették meg, azért, hogy első sorban a magyar ifjúság tanuljon meg horvátul. Ennek mély politikai értelme van és új téren való harcot jelent, amelyet Horvátországban okvetlen fel kell vennünk. Mindez törvényesen biztosított jogunk dacára, hogy a közös hivatalokban kizárólag a horvát lehet a hivatalos nyelv, a dolog természetében fekszik, hogy a közös hivatalok főbb hivatalnokainak magyarul kell tudniok. A hivatalfőnöknek a tolmács ellenőrzéséhez is kell érteni s a magyar központi hivatalokkal, nevezetesen a minisztériumokkal való érintkezés magától érthetőleg megkívánja a magyar nyelv ismerését. Ha hatályon kívül helyeznék is a vasutasok szolgálati pragmatikáját, ha a vasut hivatalos nyelvét a horvátot tennék is, a vasuti hivatalnokok minősítéséhez minden körülmények között fog tartozni a magyar nyelv tudása. Mennél féltékenyebben őrökdünk azon jogunk felett, hogy Horvátországban csak horvát hivatalnokokat alkalmazzanak a vasutnál és a közös hivatalokban, annál sürgősebb szükség, hogy ifjúságunk magyarul tanuljon. Kulturánk és tudományos intézményeink mellett nem kell féltünk a magyarosítástól. A magyar nyelv csak eszköz legyen jogaink megvédelmzésére s arra, hogy hivatalainkat kizárólag horvátokkal tölthessük be. Sőt azt is követeljük, hogy az összes minisztériumokban horvát osztályok is állíttassanak fel, amelyekben magyarul beszélő fiaink alkalmaztassanak. A magyar nyelv ismerete csak előnyünkre válhat s ezért a horvát-szerb koalíció is élénken támogatta a magyar színházakat Horvátországban. Egy alkalommal Barcsics Erasmus képviselő a horvát tartománygyűlésen Khuen-Hédervary bán beszéde alatt közbeszólt: „Miért nem vezet be mindjárt kötelező tantárgyul a magyar nyelvet a középiskolákba?”, az akkori bán nyomban válaszolt: „Megtesszem azon a napon, amelyen az elnzék erre felszólt.” Azt hisszük, ez az idő itt van.

A magyar felírások levétele a horvát állomásokról. Zágrábról jelentik a „Magyar Tudósító”-nak: A horvát kormányparti lapok ma a következő hivatalos kommunikét tették közzé:

Illetékes helyen arról értesülünk, hogy a legközelebbi napokban ötven horvát tanítónőhöz felszólítást fognak intézni, hogy jelentkezzenek az államvasutaknál pénztárnoknői állásra. A Horvátországban levő állomásokról ugyanis levezik a magyar felírásokat a legközelebbi időn belül, úgy hogy ezentul Kaproncza, Károlyváros, Zágráb Körös és hasonló elnevezések nem lesznek többé olvashatók az állomásokon. Ez kizárólag Rauch Pál báró bannak és Cuvaj osztályfőnök az érdeme, amit a magyar sajtó is elismert.

Ehhez a horvát félhivatalos jelentéshez való-

ben nem kell kommentár. A magyar szent korona országainak határán belül megtörténik az a szinte elképzelhetlen eset, hogy a magyar nyelvet ünnepelesen megbecstelenítik a magyar kormány közegei. Lehet, hogy ez Rauch érdeme, de ezért őt és mindazokat, akik ehhez hozzájárultak, száműzni kellene az országból, amint ők a magyar nyelvvel teszik...

Nyilatkozat. A „Népszava” mai rágalmozó megjegyzéseire, melyekkel a Budapesti Hirlapban közölt cikkemet kommentálja, csak az a válaszom, hogy a megfelelő felvilágosítást a bíró előtt fogja megkapni. *Merei Ernő*

Az aradmegyei függetlenségi párt szervezkedése. Kossuth Ferencz levele és Lázár Zoárd dr., a kisenjői kerület képviselőjének nyilatkozata éles visszhangra talált Aradmegye független értelmű polgáraitban. A pártalakulás eszméje nagy lelkesedést keltett s máris megindul a fokozatos szervezkedés. Első nyilvános dokumentálása vasárnap lesz a kisenjői választókerület egyik magyarérsű községében, Vadáson. Vasárnap délutánra ugyanis népgyűlést hívtak össze Vadászra s ebbe a népgyűlésbe bevonják a szomszédos simonyifalvai és bélzerindi függetlenségi választókat is. A népgyűlés keretében tartja beszámolóját a kerület országgyűlési képviselője, Lázár Zoárd dr.

A tól nemzetiségiek a mérsékelték ellen. A Szlovenszki Tyzdennik, a tót nemzetiségi pártlapja mai számában foglalkozik azzal a mozgalommal, melynek célja a mérsékelt tót párt megalakítása. A tót nemzetiségi párt, írja a lap, tudja már régebről, hogy kísérleteznek egy mérsékelt tót párt megalakításával. A nemzetiségi párt nem fél ettől. A kormány kísérletezései hiábavalók. A tót mérsékelt párt nem hódíthatja meg a tót népet, mert vagy tót valaki vagy nem. Az a néhány tót dzsentri, aki a felvidéken a kormányt akarja szolgálni, mindig távol állt a tót néptől. A tót mérsékelt párt megalakításának kísérlete nem egyéb, mint fából vas-karika.

Japán China ellen.

— Újabb háboru készül. —

Budapest, augusztus 7.

Már napok előtt megirtuk, hogy az Antung-mukdeni vasut ügyében Japán és China között komoly konfliktus keletkezett. A pekingi szerződésben ugyanis Japán Chinával megegyett az Antung-mukdeni vasut kiépítésére nézve. Ez a vasutvonal most mint katonai vonal áll Japán rendelkezésére. A tokiói kormány ezt a vonalat újabb rendszeres vasutvonalá akarja kiépíteni, amire állítólag szerződésileg joga van. Kina azonban tagadja, hogy Japánnak erre joga volna és ragaszkodik álláspontjához. Japán most egyszerűen *tultette magát* a rendes diplomáciai szokásokon és minden további tárgyalást mellőzve, hivatalosan tudatta a hatalmakkal, hogy a Mukden-Antung vasut kérdésében *önállóan fog eljárni* és nem törődve Kinával, egyszerűen hozzálát a vasut kiépítéséhez.

Japán erőszakos eljárásának meg van a maga előzménye. A kínai kormány ugyanis ki akarja építeni a Peking-Fakumen vasutat, mely ellensúlyozná az antung-mukdeni vonalat. Japán tiltakozott e vasut kiépítése ellen és hogy megelőzze Kinát szerződéses jogaira hivatkozva követelte, hogy China adja meg a koncessziót az antung-mukdeni vasut kiépítésére. A kínai kormány vonakodott Japán kívánságát teljesíteni, de nem merte ennek követelését egyszerűen visszautasítani, ezért a régi kínai szokáshoz híven hosszadalmas tárgyalásokba bocsátkozott és ravasz diplomáciai fogásokkal huzta-halasztotta a dolgot. Japán végül meguntta e huza-vonákat és erőszakos eljárásával kíván véget vetni Kina töprengéseinek.

A pekingi kormány minden tiltakozása mellett végül mégis kénytelen lesz beadni derekát,

De hát vége mindennek!
Hiába nevet feléje az a bódítóan, csábítóan szép tenger, a gyönyörű kék ég, a kaktuszokkal szegélyezett fehér ut, a pálmák és a narancsok, a browning sötét csővéből zug feléje egy hívó szózat.
Adieu! Adieu!

Adieu élet, világ, leányok, virágok, gyönyörök!
Ment, ment előre... Nem akart itt ebben a gyönyörben fulókló milieuban végezni. Izléstelenségnek, tapintatlanságnak tartotta volna ennyi mulató, jókedvű embert egy pisztolydörrenéssel megriasztani.

Ment, ment előre, lefelé, Cap-Sain-Martin felé... Majd akad az uton egy szép magános elhagyatott hely, ahol felülhet a monoplanjára; — a derék, becsületes Browning megteszi majd a kötelességét.

Valamelyes melánkólia vett ugyan erőt rajta. Ilyen fiatalon itt hagyni ezt a gyönyörű szép világot... Ezt a ringó tengert, ezt a kékes, nevető égboltot...

Oh, ha még egyszer újra kezdhetné!
De hát most már késő.

Már alkonyodott. Fenn az égen is. És az ő életének is.
Neki nincs többé itt mit keresnie.
Nem térhet többé vissza.
Vége, vége mindennek!

IV.

Az egyik szikla mögé huzódott, melyre lila szinfoltokat vetett a szürkülő alkonyat.
Elővette a browningját.
Milyen sötét rejtelem van annak a csővében.

Az Orkusz! A tulvilág!
Hát most majd oda fog bepillantani.
Előre!

Semmi érzélgés!
A szívhez irányította... mikor egyszer csak közvetlen közelségiben, a chaussén lépések közeledtek. És vidám dal hallatszott.

Megremegett egy pillanatra Gaston Lecomte. Ez a jókedvű dal... ilyen közelről... kissé ingadozóvá tette. És kíváncsi is lett reá: vajjon ki az, aki őt áténekeli a más-világba?

Kilépett a szikla mögül.
Egy magános ember bandukolt az uton. Nem is bandukolt... inkább düllöngött.

Nem szenvedhetett kétséget, hogy a bácsi kissé kaptos. Cliquot özvegyével bizalmasodhatott, valamelyes bő diner után.

Enekelt és piros arczán az életkedv gyönyöre.

És Gaston Lecomte-et egyszerre irigység fogta el... és valamelyes nostalgia az élet után... Itt hagyni ezt az életet, ahol annyi boldogság van... ahol Cliquot pezsgője gyöngyözik... és virágok nyílnak... és asszonyok kacagnak... és ilyen hülye legények usznak a boldogságban!

Az életöszön vadállata lekergette a szikláról és a másik pillanatban már benn volt a chaussén és a browning, a végleszámoló oda volt szegezve a düllöngő kaptos uri ember melléhez.

— La bourse!

Jókedvűen, minden ellentállás nélkül nyult redmögjta zsebébe a danoló ember és átnyujtotta kövér bankóktól duzzadó tárczáját, a rablóvá züllött Gaston Lecomtenak.

mert a legujabb katonai reform-akciójának dacára Japánnak katonailag megsemmisítő tulsulya van. Az orosz-japán háboru után a japán hadvezetőség oly módon organizálta a hadsereget, hogy ma a mikádó országa nyolczszázezer embert, háromezer ágyuval képes az első harczvonalba küldeni és ezenkívül rendelkezésére áll még négyszázezer ember, mint második tartalék.

Ezzel a haderővel szemben China tehetetlenül áll, bár újabb időben a mennyei birodalom is sokat áldoz hadseregére.

E rendkívül feszült konfliktusról a következő tudósítást kaptuk:

Japán Kinához nem ultimátumot, hanem jegyzéket intézett, amelyben tudomására hozza, hogy az antung-mukdeni vasut kérdésében önállóan fog eljárni. Japán hivatalosan értesítette a hatalmakat, hogy az antung-mukdeni vasutat átalakítani szándékozik és a munkálatokat haldéktalanul megkezdi. Abból az alkalomból, hogy Japán megkezdte a mukdeni vasut építését, a Reuter-ügynökség tokiói illetékes helyről származó nyilatkozatot közöl Japánnak az Antung-Mukden vasut ügyében tanúsított magatartásáról, kimerítő közlésével azon okoknak, melyek Japán ezen magatartására elhatározó befolyással voltak.

Uchida báró, bécsi japáni nagykövet a következőképen nyilatkozott a helyzetről:

— Én a japáni kormánytól az antung - mukdeni vasut kiépítését illetőleg még nem kaptam hivatalos értesítést; a dolgok állása szerint azonban valószínű, hogy a japáni kormány ennek a vasutnak a kiépítését a Kinával kötött egyezményére támaszkodva, meg fogja kísérteni. Aggodalmakra nézetem szerint nem lehet ok, mert a kérdés annyira jelentéktelen, hogy nem vonhat magután bonyodalmakat. Japán ennek a kérdésnek a megoldását most már nem odázhajja el. Elég sokáig várakozott így is és gazdasági érdekei okvetlenül megkivánják ennek a vonalnak sürgős kiépítését, mert ez nagyon fontos összekötő kapocs lesz a koreai és mandzsuriai vasutak között. A japán-kinai egyezmény megkötésekor én voltam a japáni kormány teljes hatalmu megbízottja és meggyőződésem szerint nem szenvedhet kétséget, hogy Japán megszerzte magának a jogot ennek a vonalnak a kiépítésére, illetve átalakítására.

A Times értesülése szerint Kina álláspontja antung-makzieni vasut kérdésében a következő: Japán azt a területet, amelyen a vasut épülne, a kínai birtokosoktól minden kártérítés nélkül, magában Antundban pedig csak fele értékében vette át, ezért Kina mereven ragaszkodik a szerződéshez, mely egy szóval sem ad jogot Japánnak a vasut átépítésére, vagy rendőri jogok gyakorlására.

Tokióból érkező táviratok szintén megerősítik, hogy Japán Kinához nem ultimátumot, hanem mint kiderült, jegyzéket intézett, melyben kijelenti, hogy a vasut kérdésében most már önállóan fog eljárni. A jegyzékben ezen eljárása indokolásául többek között azt mondja Japán, hogy Kina az Antung-Mukden katonai vonathoz egy az összes nemzetek részére nyitva álló kereskedelmi és forgalmi vasutá váló átalakítását, valamint a vasutvonalnak e célra szükséges kiépítését frivol kifogások által megakadályozta, amit pedig az 1905. évi pekingi szerződésben engedélyezett. Khina szokásos huzavona-politikájával folyó évi június hó 24-én oly módon válaszolt, hogy ez a válasz a pekingi szerződést érvényteleníti. Miután Japán azon kísérletei, hogy a jóviszony fenntartása érdekében a pekingi szerződésben biztosított jogait elismertesse és Khinát az építés megkezdésére vonatkozó engedély megadására rábírja, eredménytelenek maradtak, Japán azonnal megkezdte az építést a khinai hatóságokra való tekintet nélkül.

Az Amur folyó melletti Aigunban felállított kínai tengeri vámórház megkezdte tevékenységét. Az orosz követ arra az álláspontra helyezkedik, hogy a vámszedés megsérti a fennálló szerződéseket és az Amur-hajózást kérdésessé teszi.

A krétai bonyodalom.

— Háboru küszöbén. —

Budapest, augusztus 7.

Konstantinápolyból érkező hírek szerint a krétai kérdésben Törökország és Görögország között igen komolyra fordult a helyzet. A török kormány azt követeli Görögországtól, hogy jelentse ki, éppen úgy mint a balkáni konfliktusban Szerbia Ausztria-Magyarországnak, hogy Kréta szigetén nincsen hódító szándéka és elutasítja magától minden olyan akció gondolatát, mely annexiónak volna felfogható. Mint látni, Törökországnak ez a követelése közel áll az ultimátumhoz, mert ha a görög kormány nem adja meg a kívánt biztosítékot, Törökország megkezd az ellenségeskedést. A hangulat ma Törökországban olyan, hogy a népharag elseperné az olyan kormányt, mely Görögország ellen nem a legerélyesebb akciót indítaná meg. Különösen az ifju-törökök agítálnak leginkább a háboru mellett, mert az ő tekintélyüket most nagyon megerősítene egy győzelmes hadjárat.

E komoly hírek dacára némi reményt nyújt a béke fenntartására a védőhatalmak jegyzéke, mely tisztázni kívánja a krétai kérdést. E jegyzékben a négy védőhatalom mindenk előtt Törökországot figyelmezteti, hogy hagyjon fel háborus készülődésével. A krétai kormány felszólítja, hogy ünnepnapokon is mellőzze a görög lobogó kitűzését. A krétai milicziánál szolgáló görög tisztí kérdést a hatalmak úgy akarják megoldani, hogy a görög hadvezetőség egyszerűen törölje e tisztek névsorát a görög hadseregből.

E közvetítő jegyzék lehet, hogy el fogja oszlatni az ellentéteket és Törökország megelégszik azokkal a jogokkal, melyeket a korábbi megegyezés biztosít számára. Bár nem lehetetlen, hogy a közvélemény meggondolatlan lépésre bírja a török kormányt.

Mai hireink a következők:

A Jéni Gazetta szerint az atheni török követ kapott utasítása értelmében közölni fogja a görög kormányval, hogy Törökország szemére veti Görögországnak, hogy a krétai kérdésben mutatott jogtalan magatartása okozta a mostani helyzetet és hangoztatni fogja, hogy Theodokis és Rallys biztosítási ellenére Görögország folyton megsérti Törökország jogait. A portának teljes joga van, hogy ne bizzék Rallys biztosításaiban sem, felszólítja tehát Görögországot, hogy jelentse ki kifejezetten Törökországot, hogy Kréta szigetén nincsenek hódító szándékai és elutasítja magától minden oly akció gondolatát, amely annexiónak volna tekinthető. Ha a görög kormány meghatározott időn belül nem válaszol, a török követ és az első követségi tanácsos elutazik bizonytalan időre s a folyó ügyek intézésére a második követségi titkárt hagyják Athenban.

Atheni jelentések szerint ott teljes a kaosz. A lapok már az új kabinet visszalépéséről beszélnek. Kréta külügyminisztere György görög királynak egy memorandumot küldött el, amelyben a krétai kormány nevében állást foglal a Rallis-kormány eddigi magatartása és a kamara tervezett fölloszlatása ellen. A kormány sajtója ezzel szemben azt jelenti, hogy a kamarát nem fogják egybe-hívni, hanem fölloszlatni. A kormány szigoruan megtiltotta a fegyverek kivielét és szétosztását. Az atheni ügyvédi kamara egy határozatot fogadott el, amelyben követeli a nemzetgyűlés összehívását, amely egyedül van hivatva arra, hogy a jelenlegi nehéz körülmények között döntsön.

A politikai helyzetet különben általánoson rendkívül komolynak tartják, mert bizonyos török körök mindenáron ürügyet keresnek a háborura. A kormány sajtója egyértelműen kijelenti, hogy Görögország nem teljesítheti Törökországnak a

görög lobogó eltávolítására és a krétai görög tisztek visszahívására vonatkozó követelését. Görögország eddig is mindig korrekt magatartást tanúsított a krétai kérdésben és a görög tisztek elküldése Kréta-szigetére szintén az érdekelt nagyhatalmak kívánságára történt. Görögország továbbra is az érdekelt nagyhatalmak védelme alatt akarja hagyni Kréta-szigetét. A görög hadügyminisztérium a tüzérségi tartalékosok négy évjáratát két heti fegyvergyakorlatra hívták be. Ugyisint huszonnyolcz napi fegyvergyakorlatra hívták be a gyalogos csapatok tartalékosait is. A nagy hadgyakorlat, amely rendszeren őszszel szokott csak megtörténni, az idén jóval korábban lesz, de a kormány súlyt vett arra, hogy ezt az intézkedését ne tekintsék háborus előkészületnek.

Konstantinápolyi jelentések szerint a törökök lelkesedése nőttön-nő. A birodalom minden részéből érkeznek hírek arról, hogy népgyűléseken a háboru megüzenését követelik. Több nagy török cég elbocsátotta alkalmazottjait. Szalonikiben a lakosság izgatottságát még fokozták azok a plakátok, amelyeket tegnap ragasztottak ki az utcákon és amelyek a macedóniai görögök üzelmait leplezik le. A görögöket, különösen a szegényebb réposztályba tartozókat, állandóan titkos rendőrök figyelik meg. Föltűnést kelt, hogy Arta és Karvisara török konzuljai elhagyták állomáshelyüket és családjukkal együtt Törökországba utaztak. Káneában legközelebb ül össze a nemzetgyűlés, amelybe meg fogják hívni mindazokat a krétai alattvalókat, akiket 1898 óta képviselőkké választottak. E képviselők száma jelenleg kétszázharminczhat.

Enver bég a görög-török háboru eshetőségére vonatkozólag, egy hírlapíró előtt a következőke mondotta:

— Természetesen, ha a védőhatalmak semmit sem tesznek magunknak kell magunkon segíteni. Hiszen Ausztria-Magyarország Szerbiával olyan fényes példát állított elénk, hogy azt, amit Ausztria-Magyarországtól tanultunk, okvetlen megkíséreljük és felhasználjuk. Hisz én ismeri Kelet népet. A nép erőteljes kormányt akar látni, máskülönbem nem hisz benne, különösen nem most, amikor a reakció nyomai még nem enyésztek el s mikor a népet még folytonosan izgatják a mi ellenségeink. A mi népünk bizalmatlan és megbizhatatlan, ha nem érzi maga felett az erős kezét. A kormány mindenekelőtt azt kívánja, hogy minden jel, ami a görögöknél Kréta felett való uralmára emlékeztetne, mellőztessék. A szigeten ismét annak a status quonak kell lennie, amelyet a védőhatalmak garantáltak. Nemcsak a krétai kérdés vált akuttá, hanem a macedóniai is. Törökország nem hajlandó tovább nyugodtan elnézni Görögország eljárását, amelylyel a mi birtokunkon folytonos nyugtalanságot támaszt.

Sandanski, az ismert bolgár bandavezér fölhívást bocsátott ki, amelyben felszólítja a Monastirban élő bolgárokat, hogy mint önkéntesek csatlakozzanak hozzá, hogy a küszöbön álló görög-török háboruban a törököket segítsék.

A szófiái nacionalista párt lapja, a Rjecs, sürgeti egy bolgár-görög szövetség megkötését. Török újsághírek szerint egy ágyunaszád és két torpedónaszád indult ma Szmirnába, hogy csatlakozzék a török flottához.

A Matin értesülése szerint a krétai védőhatalmak abban állapodtak meg, hogy követeléseiket ezekben a pontokban foglalják össze:

1. A porta változtassa meg harcziás magatartását Görögország irányában, mert emennek viselkedése az ottomán-kormányval szemben soha sem volt kihívó, sem fenhéjázó.

2. A négy védőhatalom figyelmezteti a krétai lakosságot, hogy ne tűzze ki még vasárnap sem a görög lobogót.

3. A hatalmak felkérlik a görög kormányt, hogy azon görög tiszteket, akik valamely czimen Kréta szigeten szolgálnak, törölje a görög hadsereg kötelékéből.

Párisban azt remélik, hogy ez a jegyzék, amelyet ma nyújtottak át, vagy holnap fognak át-nyújtani, helyreállítja a békés viszonyt. A görög kormány még ma este fogja átnyújtani válaszát a porta jegyzékére a krétai kérdésben.

Bussias görög képviselő azon állítása követ-

keztében, hogy Klissurában a letartóztatott görögöket a katonai hatóság kinozza, — a monasztiri váli vizsgálatot indított, amely ezen állítás alaptalanságát mutatta ki. *Tevfik bey*, a kasztóriai csendőrpáncsnok egy görög banda ellen folytatott küzdelemben elesett. A kormány felszólította az ifju-török bizottságot, hogy tekintettel a népek a krétai kérdés ügyében támadt nagyfokú izgatottságára, hasson megnyugtatólag.

Az ország minden vidékéről körülbelül 400 táviratot küldtek Konstantinápolyba a kormányhoz és tudatták, hogy azok a határozatok, amelyeket a mai népgyűlés fog hozni, a vidék minden rendű és rangú népét kötelezik. Illetékes körökben ugy vélekednek, hogy a hatalmak magatartása nem őszinte. A mai népgyűlés a kormányhoz ultimátumot fog juttatni, amely tartalmazni fogja a nép követeléseit a krétai kérdésben. Salonikiból két újabb zászlóalj indult ma a határ felé.

Ujabb saloniki-i jelentések szerint a helyzet a mai nagy népgyűlés és a görög áruk kimondott bojkottja következtében *nagyon fenyegető lett*, de azért korai volna feltenni, hogy a háboru kikerülhetetlen, hiszen Görögországnak minden érdeke a háboru ellen szól. Éppen azért remény van arra, hogy a hatalmak tanácsait Görögország megfogja szivlelni és nem fog Törökország irányában tuzozni, vagy talán megalázó követeléseket támasztani.

Legújabb.

A portának Görögországban teendő tervezett demarcheje tegnap megtörtént. Rallis görög miniszterelnök mára ígérte válaszáat. Csodálkozásának adott kifejezést a porta lépése felett tekintettel arra, hogy a védőhatalmak legutóbbi kijelentése szerint Kréta mintegy letétben van náluk. A postakörök kijelentik, hogy még a Görögországgal való diplomáciai viszony megszakítása sem jelenti a háborut. A portának elég eszköze van, hogy a közvéleményt megfélemezze. Hír szerint a védőhatalmak demarchera készülnek és ki fogják jelenteni, hogy a török csapatoknak Krétán való partraszállását nem engedik meg. A török flotta tegnap Smyrnába érkezett. Az ottani török teherhordók azzal fenyegetőznek, hogy bojkottjukkal megkötik a görög kereskedelmet.

KÜLFÖLD.

Harcz a török-szerb határon. Az e hó 5-én Merdare mellett a szerb határlakók és albánok között folyt küzdelem ügyében jelentik, hogy hajnali 3 óra tájban mintegy 2000 albán nyomult Merdare és Vasilievác között a szerb határ felé. A szerb határőrök, valamint a határ védelmére odasiető fegyveres szerbek megszállták a határt és megkezdték a tüzelést, mire az albánok fedezetet kerestek. A falvakban maradt nők a nyájakkal a hegyek közé menekültek. A lövöldözés egy egész napon át tartott. A szerbek részéről hír szerint egy paraszt elesett, egy határőr megsebesült. Az albánok veszteségét nem ismerik.

Az angol-orosz viszony. A Standard pétervári tudósítója meginterviewolta az orosz pénzügyminisztert, aki érdekes nyilatkozatokat tett az angol-orosz baráti viszonyról pénzügyi szempontból. Azt mondta a pénzügyminiszter, hogy Oroszországban temérdek sok kincs van még kiaknázatlanul, de az orosz nép tudatlan, így hát nagy szerep vár e tekintetben Angliára és más államokra.

— Tévedés volna azt hinni — ugymond a pénzügyminiszter — hogy ha Oroszország Angliához közeledik, ez egyben Oroszország részéről más hatalomtól való eltávolodást jelent. Anglia megadhat nekünk sok mindent, amire szükségünk van, de hogy nem lehet ránk nézve ugyanaz, ami például Németország, arról meggyőző már az is, ha egy pillantást vetünk a térképre.

A barcelonai statárium. A kormány hivatalosan tagadja, hogy a forradalmárokat statárialiter lövetik agyon, de ez a hivatalos közlemény csak a lakosság megnyugtatóra való. A Mont Juich várban még 600 fogoly van, köztük 14 pap, akik állítólag a katonákra lövöldöztek. Azt híresztelik, hogy körülbelül 30.000 tulzó radikális és anarchista el van

ökélve a végső leszámolásra a mostani kormányforma ellen. Egy madridi hitelesnek látszó hír szerint Barcelonában a borzalmak napjaiban 712 embert öltek meg és a sebesültek száma ezernél több.

A császár és a brit sajtó. A londoni orosz nagykövet az angol lapokhoz levelet intézett, amelyben tolmácsolja a császár köszönetét a brit sajtónak és sajnálatát fejezi ki, hogy a császárnak nem volt ideje Cowesban az angol hírlapírók küldöttségét fogadni.

Kitchener lord főfelügyelő. Hivatalosan közlik, hogy Kitchener lordot, aki az indiai főparancsnokságtól megvált, tábornagygyá fogják kinevezni. Kitchener Indiából előbb Japánba és Ausztráliába fog menni és csak onnan tér vissza Londonba, ahol tagja lesz a birodalmi védelmi bizottságnak és a Földközi-tengeri főfelügyelő funkcióit fogja végezni. A folyamatban lévő fejlődés folytán a Földközi-tengeri parancsnokság jelentősége növekszik és Kitchener lord abból a czélből vállalja ezt a hivatalt, hogy funkcióinak illő helyet biztosítson az általános honvédelmi tervben.

Albánok lázadása. Rogovo és Tripoviste között a malisszorok ötszáz főnyi csapata megütöközt a rendes katonasággal. Az albánok egy halott és számos sebesült hátrahagyásával megfutamodtak. Hegyi ágyúval felszerelt hadosztály indult Gusinjebe, ahol az albánok ostromolják a konakot, melyben a katonatisztek és hivatalnokok tartózkodnak. A vizálykodásnak oka, hír szerint, a katonai szállításokban van. Egy katonatisztet, aki a csöcseléket szét akarta osztani, agyonlőtték.

A melillai harcok. A Szevilla nevű gőzöst a mórok tegnap erős puskatűzzel megakadályozták, hogy Alhusemasban élelmiszereket, vizet és municiót tegyen partra. Az útegek szakadatlanul tüzelnek az ellenségre, de eredmény nélkül. A fegyvertűz július 28-ika óta folyton tart.

Tetuanból incidens híre érkezik, melyet állítólag a spanyol konzul okozott és amely könnyen komolylyá válhatik. A spanyol konzulátus befogadta Rogi több menekülő hivatalnokát, akiket a maghzen el akart fogni s emiatt a maghzen őrei és katonái körülférték a konzulátust s azt a parancsot kapták, hogy a gyanúsítottakat rögtön tartóztassák le, amint meglátják őket. A spanyol konzul a körülférés feletti bosszúságból éjszakának idején revolverrel rálőtt az őrekre, bár senkit sem talált. A tüzelést ezek nem viszonozták. A konzul kormányához fordult, követelve, hogy a benschülöttek számára menedéklevelet állítsanak ki.

A karlisták gyűlése. A „Le Journal” jelentése szerint, melyet azonban a legnagyobb óvatossággal kell fogadni, a karlisták legközelebb Perpignanban, vagy Port-Vendrebén, vagy egy másik, a spanyol-francia határon levő helyen gyűlést tartanak. *Don Jaime* manifesztumot készít elő, melyben párthíveinek utasításokat ad, hogy a jelenlegi körülmények között hogyan viselkedjenek.

Az igazi orosz férfiak szövetsége. Az igazi orosz férfiak szövetsége nagy bajban van, mert már régen kifogyott a pénze. A vidéki fiókegyesületek egyre-másra panaszkodnak a pétervári főtanácsnál, hogy rá sem lehet ismerni az eddigi adakozókra, mert nemcsak hogy beszüntették a támogatást, hanem visszakövetelik adományait s olyan czímen, hogy csak kölcsönt adtak a szövetségnek pörlik a vidéki fiókegyesületeket. A kormányzóságok székhelyén lévő nagy egyesületek is, így a tveri, archangelski és más nagy egyesületek is pénzzavarokkal küzködnek. Háromezer vidéki fiók közül ma már csak 50 áll fenn s ezek közt is nem egy züllésnek indult.

EGYHÁZAK.

— (A síófoki ref. imaház.) A síófoki reformátusok első istentiszteletére hálás közönség gyűlt egybe dr. *Kenessey Béla* püspök előadásának meghallgatására. Elhozták a hívek ajándékait, köztük *Eötvös Károly* orsz. képv. 136 koronát s ezenfelül is évi 100—100 koronát biztosított 9 éven át a síófoki reformátusoknak. Utána Rosznagel vasúti főmérnök tett a perselybe 100 koronát. Még haldokló is gondolt az imaházra: enyingi Pápainé, aki 50 koronát hagyományozott az építendő istenházára. És jöttek a számos 5—10—20—30 korona adakozások és így az első imádkozásnak 950 korona a gyümölcse.

Az általános sztrájkok.

Budapest, augusztus 7.

Most, hogy Svédországban az általános sztrájk kitört, újból aktuális a „gréve générale” kérdése. Utóbbi időben az egyes szakmák munkásainak sztrájkjai a munkaadóknak mind erősebbé váló szövetségeinek erélyes és szívós ellenállása következtében egymásután sikertelenül fejeződnek be. A sikertelenül végződő részleges sztrájkoknak az volt a következménye, hogy a szocialista munkásosztály némely köreiből egy új irányzat kezdett tért foglalni, az u. n. szindikalizmus. A szocializmus ezen új iránya elveti a parlamentarizmust, amely a munkások képviselőit kompromisszumokra kényszeríti, elveti a részleges sztrájkokat és a szocializmusnak a kapitalista társadalom elleni egyedüli sikeres fegyverének az általános sztrájkot, a greve générale-t tartja.

Ebben lép a küzdőterre a proletariátus a maga összességében a vagyonos osztály ellen. A társadalmon kívül állóknak küzdölme ez a mai társadalom megsemmisítése és intézményeinek rombadöntése. Az általános sztrájk alkalmával a munkásosztály meg akarja mutatni erejét a kapitalistáknak. Békés erőpróba ez, amely azonban nagy mértékben felizgatja a kedélyeket és nem egyszer véres harcokat idéz elő. Az általános sztrájk némiképen hasonlít a nagy hadgyakorlatokhoz, amelyeknél hadtestek hadtestek ellen opeálnak. A francia szindikalisták szerint a „gréve générale est un symbole de la catastrophe du capitalisme et de la guerre sociale”.

A szindikalizmus az utóbbi időben rendkívül gyorsan terjedt el, követeli minden országban akadnak úgy, hogy „le moment n'est peut-être pas éoigné, ou l'on ne trouvera pas de meilleur moyen de définir le socialisme que par la greve générale.” A svéd munkások között szintén tért foglalt a szindikalista-mozgalom, amelynek hívei magukat „ungsocialister”-eknek (fiatal szocialistáknak) nevezik. Vezetőjük, Hinke Bergegren az egész országban propagálta az általános sztrájk eszméjét.

Svédországban volt már egy általános sztrájk, még pedig 1902-ben az általános választói jog érdekében. Ez a választói jog reformjáról szóló törvényjavaslat tárgyalásának megkezdése alkalmával május 15-én tört ki és megakartá mutatni, „dass die Arbeiterschaft nicht gesonnen ist, sich politisch als quantité négligeable behandeln zu lassen”. Ez a sztrájk — ellentétben a mostanival — nem a munkaadók ellen irányult, hanem kizárólag a kormány és a parlament ellen. Május 17-én már 120.000 munkás sztrájkolt, ami az általános sztrájk gondolatának minden várakozáson felüli sikerét jelentette a mozgalom vezetőinek nyilatkozatai szerint. (Ma ezzel szemben állítólag egy negyed millió munkás sztrájkol.) Stockholmban a helyi forgalom megszűnt; a közúti közlekedés, a bérkocsiforgalom, a helyihajózás fennakadt. A hírlapok nem jelentek meg, a városok csak nagyon rosszul voltak megvilágítva, mert a gáz- és villamosművek alkalmazottai beszüntették a munkát. Upsalában a pékműhelyek, Malmöben a kávéházak és vendéglők több napon keresztül be voltak zárva. Ez óriási arányú mozgalmak daczára a munkások példás rendet tanúsítottak és az egész sztrájk imponáló nyugalommal folyt le. Szemtanuk szerint az egész világ az utcán volt anélkül, hogy egy ablaküveg is betört volna.

Bármilyen enyhék voltak ennek az általános sztrájknak következményei a munkásokra nézve, még a svéd szocialisták vezetői, így Hjalmar Branting szerint egy második általános sztrájk a munkásosztályra legnagyobb veszéllyel járna, mert egyrészt az erős munkaadószövetségek nem fogják magukat oly könnyen meglepetni, másrészt egy második sztrájk alkalmával a munkásosztály szemben találja magát a közvéleménnyel.

Az általános sztrájk, a keresztbe rakott karok forradalma veszélyes, mert utcai harcokat idézhet elő és több mint valószínű, hogy a sztrájkolók a fegyveres erővel összeütközésbe kerülnek.

Ilyen általános sztrájkok tehát, tekintettel társadalom- és államellenes voltukra, az állam által felületlenül letöröndök.

Tévednek a munkások, ha azt hiszik, hogy az általános sztrájk által éhezésre ítelt proletáriátus a kapitalisták sziklaszilárd gazdasági hatalmát meg tudja törni. Egy erős és hosszú általános sztrájk legfeljebb a munkaadók számát egy kevésbé csökkentéssel és a tőkéket kevesebb kezekbe összpontosítja; csak ez lehet tényleges eredménye egy általános sztrájknak, a tőkekoncentráció előmozdítása.

Nagy segítsége a társadalomnak a hadsereg, amelynek a sztrájkolók legtöbbször tartalékos minőségében tagja. Itt egyszerűen a militarizáció igénybevételével a sztrájkolók maguk kényszeríthetők a sztrájkkiörszóra.

Végül megjegyzendő, hogy minden akció reakciót szül. Minél erősebb, minél terjedelmesebb, minél forradalmibb az általános sztrájk, szükségképpen annál nagyobb a reakció is, amely tömeges munkákizárásokban, a sztrájkjog részleges vagy teljes felfüggesztésével, pénz- és börtönbüntetésekben nyilvánul meg. És ami a legfőbb, a közvéleményt a munkások ellen irányítja, ami a mai társadalomnak és az államnak nagymérvű humánus szociálpolitikai tevékenységét megszakíthatja az egész munkásosztály óriási kárára.

Harcz a levegőért.

— Sommer megjavítja Wright rekordját. —

Budapest, augusztus 7.

Az aviatikai kísérletek mai eseménye az, hogy Sommer ma reggel aeroplanjával túlhaladta a világrekordot, mert két óra huszonhét percz és tizenöt másodperczig maradt a levegőben. Reggel három óra tizenhárom perczkor felszállt és öt óra negyvenegy percz tizenöt másodperczkor kötött ki. A közönség viharos óvácziókban részesítette az aviatikust, aki ezzel a leghosszabb repülés pálmáját is megszerezte a francia nemzetnek.

2 óra 27 percz 15 másodpercz.

Sommer Roger francia aviatikus, aki napok óta Chalons-sur-Marne táján szállt föl Farmann-féle biplanjával, ma túlhaladta a világrekordot. Mourmelonban, Chalons-sur-Marne-től északra, felszállt gépével és két óra 27 percz és 15 másodperczig maradt a levegőben. Azután simán, akadálytalanul szállt le. Ezzel Sommer túlteit a világhírű Wright-testvéreken, akik eddig a legnagyobb rekordot érték el légi utjukkal, amennyiben két óra tizenöt perczig maradtak a levegőben.

Sommer Roger, amiként Latham is, maga nem feltaláló, de évek óta foglalkozik a repülőgépekkel és sikeres utjaival már régen magára vonta a repülőgépek figyelmét. Bleriot szenzációs sikere után vállalkozott arra, hogy átröpül a La Manche-csatornát; de egyelőre északi Franciaországban folytatta kísérleteit. A legutolsó három napon nagyszerű eredményeket ért el. Tegnap tovább, mint két órahosszat röpt, két motoros biplánja kifogástalanul működött, ma pedig levette a Wrighteket is.

Sommer ma hajnalban 3 óra 14 perczkor szállt föl és 5 óra 41 percz 15 másodperczkor szállt le. Egész Mourmelon talpon volt, hogy tanuja legyen a vakmerő légi masinista kísérleteinek s röptülése során viharos óvácziókban részesítette Sommer Rogert. A szenzációs eredmény híre hamar megérkezett Párisba is, ahol ugyancsak nagy lelkesedést keltett. Sommer legközelebb átröpül a csatornán, aminek a jelentősége az lesz, hogy Bleriot is, Latham is monoplannal röptültek, míg Sommer biplannal érte el eddigi világhírű sikereit.

Levegőt Frankfurt és Lipcse között.

Az állandó léghajós összeköttetés Frankfurt és Lipcse között biztosítottnak látszik. Öt főképen egyedül két millió márkát jegyzett erre a célra. A terv megvalósítása most még attól függ, hogy Lipcse városa hajlandó lesz-e

a léghajó leszállásának céljára egy nagyobb területet ingyen átengedni. Hír szerint Lipcse város tanácsa hajlandó a terv megvalósítását a maga részéről is előmozdítani.

Egy német léghajó kalandja.

Az Ila német léghajó tegnap éjjeli fölszállása alkalmával eljutott Franciaországba és Villier la Montagne-nál szállt a földre. A léghajót Thévald kapitány vezette és kivüle még hárman ültek a gondolájában, közöttük a frankfurti főpolgármester leánya. A francia földre érkezett német léghajósokat letartóztatták és a náluk talált fénypérfelvételüket elkobozták. A letartóztatott társaságot csak hosszabb kihallgatás után bocsátották ismét szabadon.

Berlinbe!

A német császár kifejezett kívánságára a Zeppelin III. berlini látogatását nem augusztus 26-án, hanem csak 28-án fogja megtenni. Az elhalasztás oka az, hogy az augusztus 28-án már teljes számmal Berlinbe visszaérkező tanulók tömegesebben üdvözölhessék Zeppelin grófot. Zeppelin gróf kormányozható leghajóját be fogják mutatni a bódeni tavon Ferencz József királynak is, amikor a Hoffer András- emlék fölvételére Bregenzbe érkezik.

Gróf Zeppelin a Schwäbischer Merkur szerint Kölnből való visszatérte után a nyakán lévő daganat gyógykezelése végett a konstanzi városi kórházba ment.

A közigazgatás nagy kérdése.

— Újabb lépések a cigányügy rendezéséhez. —

III.

A cigányügy rendezésének számos akadályát talán a legtöbb nehézséget azok az előítéletek okozzák, amelyekkel a nagyközönség a cigányok iránt viseltetik. Ez előítéletek között a legáltalánosabb és legkártekonnyabb bizonyára az, amely egy pillanatig sem habozik kijelenteni, hogy kár minden lépésért, a cigányt polgári életmódhoz szoktatni, belőle hasznos állampolgárt nevelni lehetetlenség. Csak hallani kell azt a gögösen fölényes hangot, amelyen a társadalomnak ugynevezett oszlopai ezt kijelenteni szokták, a csalhatatlan meggyőződésnek azt az ellentmondást nem tűrő határozottságát és biztosságát, melyen az ily megnyilatkozások történnek, és szomorúan konstatáljuk, hogy annak a vigasztalhatatlan helyzetnek, melyben szerencsétlen cigányaink évszázadok óta szenvednek, nyomorultságuknak, állati súlyedésüknek sok tekintetben ez az ép oly gyáva, mint igazságtalan felfogás is nagyrésztben okozója.

A magyar társadalompolitikusok a cigányügygel szemben két álláspontot foglalnak el. Az egyik tábor gondolkodását, s ezek vannak legtöbbször, a fent közölt kijelentések jellemzik. A kisebbség viszont ezzel homlok-egyenest ellentétben, éppen olyan fölényesen egyet legyint a kezével, s nem habozik kijelenteni, hogy semmi sem könnyebb, mint a cigányokkal elbánni. Bagatell az egész; nem kell hozzá más, csak erős akarat, néhány száz csendőr és főtiszt, egy teljhatalmu kormánybiztos, és a dolog menni fog, mint a karikacsapás. És születnek a tervek gomba módjára, a belügyminisiteriumban van már egy társzekerre való.

Mind a két tábort, bárha mereven állanak is egymással szemben, főképpen egy dolog jellemzi s ez az, hogy — tisztelet a kivételeknek — de ők bizony a cigányügy multjával edes keveset foglalkoztak. Beszéltem igen kiváló politikussal, kik a Széll Kálmán-féle értekezleten vezető szerepet vittek és kellő szerénységgel figyelmeztettem őket, hogy némely állításuk ellentmondásban van a létező állapotokkal, például a cigányfoglalkozások sokféleségéről csak kevésnek volt tudomásom, még kevésbé látszottak tudni, hogy hány ezer és ezer cigány keresi bizonyos iparágakból egészen tisztességesen a kenyerét. Vagyis más szóval: az igen tisztelt politikus urak abba a gyanuba jöttem előttem, hogy a kezűkhöz megküldött és főképpen számukra készült hatalmas statisztikai munkát, a cigányösszeírást sem olvasták el, nem is számítva egyéb e téren hasznos tudnivalókat.

— Ugyan kérem, válaszolt ezek egyike. —

egy hajdani belügyi államtitkárjelölt — mi szükség van arra? Nem könyvből akarom én tanulni, hogy mik a gyakorlati teendők! Megtanított engemet arra az élet. Ti csak írjátok a könyveiteket és gyártsátok az elméleteket, én meg indulok a tapasztalataim után és engedem magam vezettetni a csalhatatlan ösztönöm által.

És aki így beszélt, nem vette észre, hogy keittünk közül éppen ő az, aki délibábos elméleteket gyárt, mert aki egy társadalmi kérdés rendezéséhez annak statisztikáját és történelmét ösmerni szükségesnek nem tartja, mit érhetnek vajjon annak az eszméi és mennyiben közelíthetik meg az igazságot? Bizonyára nem jobban, mint a középkori természettudósoké, akik a természet vizsgálata nélkül merő spekulatív elméletvékenység útján vélték megoldhatónak a természet titkait.

Olyan politikusokkal is sokat vitakoztam, kik az ellentáborból valók és rezignálva mondják, hogy kár minden lépésért, okatlan pazarlás lenne minden fillér, amit a cigányok érdekében befektetnénk, mert: kutyából nem lesz szalonna. Az ilyeneknek is hiába hivatkozik az ember a statisztikára, a saját maga által tett tapasztalatokra. Némelyiknek egész előadásokat tartottam a gödöllői cigányokról, akikhez Ruffy Pál az országos gyermekvédelem főfelügyelője nagy előszeretettel adja ki évek óta az elhagyott és árva gyermekeket s a legjobb tapasztalatokat tette velők úgy a ház körüli tisztaság, valamint erkölcsi életük feddhetlensége tekintetében. Felsoroltam nekik a tisztességes ipari és értelmiségi pályákon élő cigányszármazású családokat, a szegényen, de becsületesen nyomorgó kézműves cigány-törzseket, kikről több mint két század óta vannak följegyzések és mindig tisztességes embereknek tartották őket Ott voltak például Erdélyben az aranyosó cigányok, ezekről az 1794-iki cigányügyi országos bizottsági jelentés igen rokonszenvesen emlékezik meg, mint akik évenként mintegy 3800 font értékű aranyat termelnek, ebből 2000 font a kincstáré, s még ezenkívül az adót is megfizetik. Lukács Béla, a későbbi miniszter 1870-ben látogatást tett köztük, látta, hogy a folyók aranytartalmának apadása miatt évszázados foglalkozásuk már a végét járja és sajnálattal gondolt rá, mi lesz velük, majd ha végképpen kihull a kezűkből ez a kenyér. „Pedig kár értük, ugymond, mert becsületes munkából élő dolgos emberek, akiknek van otthonuk, van hazájuk és nem élnek kóborolva az országutakon.” Akkor ez még így volt. Azóta az aranyosást abba kellett hagyniok s ők is bizonyára az országutakra kerültek.

Hasonló sors érte vagy fenyegeti úgy az erdélyi, mint a dunántúli megyékben a kanalas és teknővájó cigányokat. Azelőtt ezeket is minden forrásmunka és minden szemtanu mint tisztességes embereket említi, akik dolgoznak és abból élnek. Az iszkábás cigányok is híresek voltak egészen a mult század közepéig minden Duna- és Tiszamenti városban, ahol gabonával kereskedtek és a hajók fenekét minden utazás után javítani, foltozni kellett. Ezek a foglalkozási ágak ma már mind vagy kivesztek vagy csak nagyon kevés embernek adnak kenyeret. Az erdőtörvény alapján, a kincstári kezelésbe vett magán és közszégi erdőkben életbe léptetett szigorú kezelés mellett a teknővájók vagy egyáltalában nem, vagy csak igen nehezen jutnak alkalmas törzsekhez s így anyag hiányában más foglalkozások után kellene nézniök, csak volna, aki utba igazítaná őket, hogy mihez fogjanak? Az iszkábás cigányokról sincs megírva, hogy mikor a gözhajó kivette a kezűkből a kenyeret, micsoda foglalkozást juttatott nekik az állambőlcsesség? Rábízták őket arra, aki felruházta a mezők liliomát és gondot visel az égi madárra. Arról kellene egyszer statisztikát csinálni, hogy hova lettek ezeknek az ivadékai és mindjárt megértenők, hogy miért nem tud vége szakadni nálunk a sátoros cigányéletnek!

A vasuton, mikor legutóbbi cigánytanulmányi kirándulásomból visszatértem, egy erdélyi származású kiváló nevű tanár rögtön maga is szolgált egy érdekes adattal. Gelen-

zén, Háromszék megyében az ő gyermekkorában még mintegy 40 cigánycsalád lakott, akik teknőt és kanalat készítettek. Később ezek nem jutottak fához és elszéledtek, de hasonló eset történt sok más székely faluban is.

Mindezek után rátérek az előítéletek egyik legveszedelmesebbikére, melyet még a tudomány is támogat itt-ott. Beszéltem t. i. cigányszakértőkkel, akik egészen komolyan hirdetik, hogy a sátoroszigányt azért nem lehet sohasem megtelepíteni, mert az egy egészen külön nomád faj, amelyre a másik fajhoz tartozó megtelepült cigányról nem szabad következtetést vonni. Ezt az elméletet, fájdalom még egy olyan nagyhirű cigánytudós, mint Wertmann Antal kolozsvári egyetemi tanár is hirdeti.

Hogy valóban van-e kétféle cigányfaj? nem tudom, de nem vonhatom kétségbe, ha komoly tudósok állítják. De ha van is, tiltakoznom kell az ebből vont következtetés ellen, főképpen az ellen, hogy e két faj közül csak az egyik vándorol, de ez aztán javíthatatlanul. Ennek az állításnak minden tapasztalatunk ellene mond. Először is: kezdetben nemde minden beözönlött cigány vándoréletet élt? Tehát egy-két évszázadig hogyan őrizték meg ezek a fajok a tisztaságukat és hogyan védekeztek a vérkeveredés ellen? Százszor inkább hiszem, hogy az egész fajkülönítés mese, tudományos szörszálhasogatás, mint elhagyom, hogy a még ma is vándorló cigányok ősei félevezred előtt az arisztokráciáját, hogy ugymondjam: lovagi rendjét képezték az indiai cigányoknak, kik sem akkor, sem most nem akarnak dolgozni. E regényes állítással szemben ott van a múlt évszázad szomorú tapasztalata, tönkrement népes cigányiparágákról, elpusztult cigánytelepekről, a visszakóborlásnak szomorú példái, ami most is folyamatban van, éppen úgy, mint ahogy számos példa van az ellenkezőre is. Arra tudniillik, hogy amint valahol a viszonyok megengedik, vagy kívánják, a cigányok szívesen megtelepednek és az országot helyett jól beletalálják magukat a városi életbe. Újpesten például számos lókereskedő-cigány települt meg a hetvenes és nyolcvanas években, a győri vándorcigányok megtelepedési kísérletéről csak a múlt héten volt alkalmam megemlékezni és legújabbán Békés-Csabáról értesítenek megbízható helyről, hogy ott a Lakatos törzshöz tartozó öt család, kik eddig szintén lóval kereskedtek s bizonyos jólétre tettek szert, összerakott pénzen egy tisztas külsejű polgári házat vett s abba vagy harminczan beköltöztek, hol is a legpéldásabb rendben élnek más békés polgárok módjára.

Hasonló példával annyival szolgálhatok, amennyi tetszik. Csak írni kell azokba a városokba, ahol népesebb cigánytelepek vannak s a válasz megerősíti azt a tapasztalatot, hogy a megtelepülés és visszakóborlás állandó tünet a cigányság között és mindenkor gazdasági okokra vihető vissza, nem pedig mint holmi vérbeli és faji tulajdonságok visszatérő jelenségei nyilatkoznak meg. Üres és kártékony fontoskodás tehát azt állítani, hogy a sátoros cigányt más életmódra bírni ne lehetne. Csak a módját kell megtalálni, mint ahogy az amerikaiak megtalálták a szintén ugyancsak 300.000 főnyi kóbor életet élő indiánok civilizációjának titkát.

Déri Gyula.

MEGYÉK ÉS VÁROSOK

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség a belügyminiszterhez fordult, hogy Jászberényi Miklós elnökségi eladót, aki az ország különböző részeinek községeit a községi közigazgatás tanulmányozása céljából meglátogatni és egyúttal a tüzrendszert és a tűzoltást is tanulmány tárgyává tenni óhajtja, ebbeli törekvésében támogassa, hogy a hatóságok részéről Jászberényi akadályokkal ne találkozzék. Andrássy Gyula gróf belügyminiszter most körrendeletben felhívta a vármegyék törvényhatóságait, hogy e tanulmányutat hathatósan támogassák és Jászberényi Miklóst a tűzoltóügy fejlesztése érdekében is kívánatos és hasznos adatgyűjtő munkájában különösen a községek pártfogolják.

A kivándorlásról. A kivándorlásról szóló 1909. évi II. törvényzcikk 2. §-a a kivándorlás tekinté-

tében az 1903. évi kivándorlási törvényben felsorolt korlátozásokon kívül újabb korlátozásokat is állapított meg, amelyek a törvényzcikk életbelépése után, tehát a jövő hónap 1-től kezdve azokra is kiterjednek, akik utlevelüket e törvény életbelépése előtt kaptak, de még ki nem vándoroltak. A belügyminiszter, mint a Budapesti Tudósító értesül, ezekre nézve átmeneti intézkedésképpen elrendelte, hogy utlevelük kivándorlás céljára e hó 31-ike után csak az esetben használható fel, ha abban a lakóhelyük szerint illetékes utlevélkiállító hatóság igazolja azt, hogy az utlevél tulajdonosa a kivándorlásban az 1909. évi II. törvényzcikk 2. §-a szerint korlátozva nincsen. Ez a záradékolás díj- és bélyegilleték-mentes. A miniszter a tekintetben is intézkedett, hogy e rendelkezéséről az érdekeltek értesülést nyerjenek.

A Miskolc város közvetlen szomszédságában fekvő Tapolca fürdő kiépítése dolgában újabb mozgalom indult meg a lakosság körében. Tőry Emil műegyetemi tanár és Pogány Móricz műépítész ma Miskolcra érkeztek s Kubik Béla főispán elnöklésével Szentpáli István polgármester és több polgár részvételével értekezletet tartottak. Gencsi Sámuel ügyvéd Tapolczán nagy szállodát akar építeni; elhatározták hatalmas fürdőház és vízművek építését.

A svédországi sztrájk.

— Vérengzésektől félnek. —

Budapest, augusztus 7.

Svédországban minden nappal feszültebbé lesz a helyzet. A kormány azt a kérdést intézte a munkaadók szövetségéhez, hogy kívánja-e a közvetítést, de úgy a szövetség, mint a munkások vezetői is azt válaszolták, hogy nem kívánnak semmiféle békítést, mert ugys sikertelen.

A békés megoldásnak ezzel az utolsó lehetősége is elenyészelt. A sztrájk nem veszt erejéből és véres összeütközésekre van kilátás. A sztrájkolók közt nagy az elkeseredés és bár a király parancsára már tüzerezeket szerelnek fel ellenük, a sztrájkolók nagy tüntetésekre készülnek.

Mai hireink a következők:

Arra a kérdésre, hogy vajjon a kormánynak esetleges közvetítését kívánatosnak tartják-e, a munkaadók és a sztrájkoló munkások vezetősége egyaránt nemmel felelt, minthogy a közvetítés eredménytelen lenne. Az utcákon csak az orvosoknak és a betegeknek engedik meg a kocsin való járást. Az orvosokat vagy betegeket vivő kocsik kocsisai fehér karszalagot viselnek vörös keresztel. A sirásóknak a szociálista pártvezetőség megengedte, hogy ismét dolgozzanak. Nagy föl-tűnést kelt, hogy mintegy száz egyéves önkéntes végig vonult az utcákon a munkásindulót énekelve, amíg katonatisztek véget nem vetettek a tüntetésnek. A tüntetők vezetőit letartóztatták és a hadbírószék elé fogják állítani. Gotenburgban a közúti vasút alkalmazottai szintén abba hagyták a munkát. A radikális polgári elemek szimpátiája lassankint elfordul a sztrájkolóktól, akik még a rendes községi munkák végzését is megakadályozzák.

Malmöben a sztrájkoló munkások elkeseredése nőttön-nő és ennek következtében komoly zavargásoktól lehet tartani. A rendőrséget a nagyobb városokban katonaság támogatja. A király elrendelte, hogy a parti tüzereztől két szakasza hadifőszerelessel vonuljon ki, hogy Stokholm vidékén a rendet fentartsa. A munkaadók külön polgárőrséget szerveztek, amely az idő szerint már kétezer emberből áll. A polgárőrség, amelynek célja a rend fentartása, csak a mai napon kezdte meg működését. Ma este ugyanis nagy tüntetéstől tartottak.

A stockholmi hatóság eleget tett a vasúti alkalmazottak ama kívánságának, hogy az állomásoknak katonaság által való megszállása ne történjék oly feltűnő formában, mintha az alkalmazottakat ellenőrizni akarnák. Ily módon remélik, hogy sikerül a vasúti alkalmazottaknak a sztrájkolókhöz való csatlakozását elkerülni. A freleborg-

kikötőt Stokholmmal összekötő vasúti vonalon a forgalom csaknem teljesen megakadt. Egy német gőzös, amely kőszent akart Freleborgba szállítani, kénytelen volt visszafordulni, mert a kikötői munkások sztrájkja miatt nem tudott kirakodni.

Más táviratok is megerősítik, hogy Stockholmban véres összeütközések készülnek, a sztrájkolók elkeseredése nem ismer határt és ma a világítási vállalatok munkásai is sztrájkba léptek.

Stockholmban a sztrájkolók tegnap délután nagy gyűlést tartottak és határozatot hoztak, amelyben kötelezték a betűszedőket és a vasutasokat, hogy csatlakozzanak a mozgalomhoz. A határozatot már közölték a szakzervezetekkel. A rend és nyugalom példás.

A Svenska Telegrammbureau értesülése szerint a svéd betűszedők szövetségének választmánya elhatározta, hogy tagjait felszólítja, szüntessék be az összes svéd nyomdáknak a munkát és így a szociáldemokrata lapoknál is.

A Daily Telegraphnak táviratozzák Stockholmból, hogy az utóbbi napokban a katonaság és az ifju-szociálisták között tömegesen osztogatnak röpiratokat, amelyben figyelmeztették őket, hogy ne legyenek a kormány vak eszközei a sztrájkolók ellen s gondolják meg, hogy köztük vannak atyáik, testvéreik. A szociálista vezérek bejárták a kaszárnyákat s a katonaság mindenütt lelkesedéssel fogadta őket.

TÁVIRATOK.

Az angol király Marienbadban.

London, augusztus 7. (Saját tudósítónktól.) Edward király hétfőn visszatér ide, kedden utazik Marienbadba, ahová csütörtökön fog megérkezni.

A portugál király látogatásai.

Lisszabon, augusztus 7. (Saját tudósítónktól.) Manuel király nemcsak az angol királyt fogja meglátogatni, hanem Vilmos német császárnál, Fallières elnöknel és a czárnál is készült látogatást tenni. Első utja a portugál királyt Londonba viszi.

A régens kalandja.

Berlin, augusztus 7. (Saját tudósítónktól.) A Lokalanzeigernek jelentik Teheránból: Zil Be Sultaneh, akit sokat emlegetnek régensként, Európából jövet nagyon megjárta. Rest és Teherán között feltartóztatták és megtiltották neki, hogy tovább utazzék.

Az orosz flotta építése.

Pétervár, augusztus 7. A tengerészeti hivatal kidolgozta a jövő évi hajóépítési programot. Eszerint Oroszország még nyolcz sorhajó, több páncélos czirkálóhajó és 36 torpedónaszád építését tervezi.

Új holgár kölcsön.

Frankfurt, augusztus 7. (Saját tudósítónktól.) Szófiából táviratozzák a „Frankfurter Zeitungnak“, hogy a kormány már a napokban fog dönteni az új állami kölcsön felvétele tárgyában, mely a hetvenmillió frankos függő államadósság fedezésére szolgálna.

A bolíviai kongresszus.

La Paz, aug. 7. A bolíviai kongresszust ma megnyitották. Dr. Montes elnök egy izenetet olvasott fel, mely a kongresszus döntésére bizza, vajjon az Argentinával való differenciákra vonatkozó békebirósági ítélet elfogadható-e vagy sem.

Új panamabondok.

Washington, aug. 7. A kincstári államtitkár új panamabondok kiadását jelentette be, ami valószínűleg még a kongresszus összeülése előtt meg fog történni.

Közgazdasági táviratok.

A német czukorkivitelt.

Berlin, aug. 6. (Saját tudósítónktól.) A német czukorvámterületről kivitt czukormennyiség évek

óta most júliusban vett nagyobb mértéket és 1,501.700 mm.-t tett ki, míg 1908-ban a cukorkivitel 1,338.900 mm. volt.

Amerikai tőzsdék záratai.

New-York.			
	aug. 6.	aug. 5.	aug. 7.
Buza	locobuza 113 ¹ / ₄	113 ³ / ₈	113 ¹ / ₂
	júliusra —	—	—
	szeptemberre 108 ³ / ₄	109 ¹ / ₈	109
	decemberre 106	106 ¹ / ₂	106 ¹ / ₈
	májusra —	—	—
Tengeri	júliusra —	—	—
	szeptemberre 71 ⁵ / ₈	71 ³ / ₄	71 ⁵ / ₈
	decemberre 68 ³ / ₄	64	63 ³ / ₄
Chicago.			
Buza	szeptemberre 99 ⁷ / ₈	100 ¹ / ₄	100
	decemberre 98	98 ³ / ₈	97 ³ / ₄
Tengeri	szeptemberre 68 ³ / ₈	63	64 ¹ / ₈

Newyork aug. 7. Gyapot Newyorkban helyben 12.60 (12.70 tegnap), gyapot szept. 12.01 (12.20), gyapot decemberre 11.98 (12.17), gyapot Neworleansban helyben 12¹/₄ (12.14), petroleum Stand white Newyorkban 8.25 (8.25), petroleum Stand white Filadelfiában 8.20 (8.25), petroleum Refined in Cases 10.65 (10.65), petroleum Credit Blancas at Oil City 1.58 (1.58), zsír Western steam 11.80 (11.80), Zsír Rohé és Brothers 12.05 (12.05).

Chicago, aug. 7. (Zárlat.) Zsír szept.-re 11.32 (tegnap 11.32), zsír októberre 11.27 (11.27), szalonna short clear 11.56 (11.56), sertésbűs szept.-re 20.87 (20.55).

Párisi levél.

A trouvillei szép napok emléke még nem homályosult el a párisi bohémek emlékezetében s máris gyász váltotta fel a kedves napokat. Párisnak két nagy halottja van: Louis le Poittevin és George Vogt. Nem hiszem, hogy olvasóim közül sokan emlékeznének ezekre a nevekre, hisz mindkét név tulajdonosa szerény visszavonultságban hunyt el ugyszólván elhagyatva. Igazságtalan volt velük szemben az emberiség, nem tudta őket megbecsülni; de talán most, hogy nincsenek, észre fogják venni azt a nagy hiányt, mely részben a művész-, részben a tudományos világban maradt utánuk. Kik is voltak ők, a szerény elrejtőzött öregek? Bizony azt hiszem nem nagyon sokan tudnának megfelelni erre a kérdésre, pedig mind a ketten megérdemlik, hogy foglalkozzunk velük.

Ha visszaidézzük emlékezetünkbe az 1890-iki párisi szalont, okvetlenül megakadunk egy képnél, mely előtt akkor is százával tolongott az érdeklődő művészvilág s a műértő közönség. E kép Le Poittevin remekműve volt a „Les Toiles d'araignée.” Akkoriban egész Páris a művész nevével visszhangzott s mindenki bámulta a zseniális mestert, ki mint mondták, a festészetben egy új, a réginnél szebb irányt mutatott az emberiségnek. A muzeumok valóságos versenyzést rögtönöztek, hogy kié legyen a kép s végre is a legtöbbit ígérő reimsi muzeum vette meg a mesterművet bámulatos összegért. De a mesternek nemcsak ez a műve volt remekmű; kiválóbbnál-kiválóbb mesterművekkel árasztotta el a párisi szalonokat; egész sorozatai jelentek meg, melyek mind a kiváló művész zsenialitásáról és sokoldalúságáról tettek tanúságot. A „Le Val d'Autifer” című műve ma a haveri muzeumot ékesíti; a „Petit Val” a cetei muzeum legmegbámulandóbb képeinek egyike a „Montée de Bérouville” és a „Lever de lune”, melyek a nagy művésznek 1892-ben a párisi szalon nagy aranyérmét szereztek meg, ma a roneni muzeumban találhatók; a „Praire” című képe pedig a fecampai muzeum fő disze.

Le Poitterin nem volt a szinpompában dús-káló hatásos képeknek kedvelője. Színezése tompa, sejtelmes melankóliával teli; mint mondták — ecsetje alatt a természet könnyek között mosolygott. Kedvenc témája az ősz volt, melyben nagy lelkeinek melankólikus borongását leginkább érvényre tudta juttatni. Mindig a természetes impresszionista iskolának volt a híve s egyszersmind az uttörője, a harmoniának és cselekménynek természetességét a legmagasabb fokra ő emelte. És mégis elfeledte a világ. Szegényen, elhagyatottan, a szó szoros értelmében nyomorogva, anyagi gondokkal s testi szenvedé-

ssekkel küzdve fejezte be életét 58 éves korában. Testben és lélekben teljesen megtört.

Most pedig mondjunk néhány szót George Vogt-ról a kiváló kémikusról és fizikusról, kinek érdemeit az emberiség épp úgy elfeledte, mint kortársait, a nagy művészt. George Vogt a séversi technikai munkák gyárának igazgatója volt. A kiváló ember komoly tudós körökben mint jól ismert nagy tekintélyű szakférfiu szerepelt, ki a modern kémiát és fizikát több korszakalkotó találmánnyal lepte meg. Magába zárkozottan, minden zajtól, minden reklámtól kerülve Séversben töltötte el ugyszólván egész életét, mindig komoly munkával foglalkozva. Szorgalmas, fáradhatatlan munkásságának eredményeképpen most is több ritka vegyület s mechanikai munkára berendezett gép hirdeti nevét.

Bár a jelen megfélekedezett mind a két nagy szellemről, mégsem vesztette el egyikük sem önbizalmát s remélte, mert jogosan remélhetette, hogy az utókor megadja majd az elégtételeit nekik, a jelen hálátlanságáért.

UJDONSÁGOK.

Tragédiák a forradalom után.

* * *

Még eddig mindig igaznak bizonyult az a régi mondás, hogy: „Tempora mutantur et nos mutamur in illis.” Valóban, az idők változnak s mi változunk az idővel. Minden más már, mint volt régen. A ruházatok, a felfogások, az erkölcsök, az érintkezési módok, a hadműveletek és az uralkodási rendszerek.

De egy dolog van a világon mégis, ami az időkkel együtt nem változik; ami megmaradt régi formájában és most olyan, mint amilyen volt a rég- és közelmúlt időkben.

Ez az a mód, amelylyel a forradalmat leverik és megtorolják. Most is, mint a legbarbárabb időkben, amikor az emberi élet értéktelen lim-lomnak látszott az uralkodók szemében, egyszerűen a vér-megtorlás járja. Ez abban a mondatban jut kifejezésre, hogy: „Aki pedig uralkodással nincs megelégedve, az halálok halálával haljon meg és szíve vérével azt tessen, ami nekem tetszik.”

*

Aki pedig ezt nem hiszi, az olvassa el a Spanyolországból érkezett tudósításokat. Ott nemrég a lakosság nagy része kifejezést akart adni annak, hogy a kormányzással, különösen a királylyal és a papokkal nincs megelégedve. Kifejezést is adott ebbeli nézeteinek és különböző barrikádokon néhány nyájas lövést váltott a katonasággal. De ezenkívül fölperzselt a nép ötven-hatvan kolostort, Papokat ugrasztott és vérengző hajlamait kielégítette, amennyire lehetett.

Miután pedig a forradalmat vérbe-tűzbe fojtották, következett a megtorlás. És ez az, ami hasonlít a régi megtorlási módhoz. Az emberekkel rövid uton végeznek. Csak vádhatóság van, védelem nincs. Legfőlegb öt percet adnak a vádlottnak, hogy védelmezze magát. De ugys hiába a védekezés. A vértörvényszékek elnökei és tagjai türelmetlenek, mert ebédre sietnek és mindig százon fölül vannak az elitelendők. Azután következik a végrehajtás. Csak semmi érzélgés. A katonák készen vannak töltött fegyvereikkel. Nem nézik ifju-e, öreg-e, asszony-e, férfi-e a delinkvens. Hanem tüzelnek. Hades kapui megnyílnak s az elégedetlen elemek örök időkre elégedettekké válnak. Mennyi kétségbeesést hagynak hátra, az már őket nem érinti. Rájuk nézve az idő és tér megszűnt. Ez volt a vége minden törekvésüknek . . .

*

Igaz, hogy a nép, de különösen a spanyol nép kegyetlen volt, mikor föllázadt. De oly sok ideig sanyargatták a népet a papok és korrumpált hivatalnokok, hogy nem is csoda. Meg aztán a nép fiai nem is modern erkölcsökben nevelkedtek. Az ő szenvedélyeiket a civilizáció és művelődés nem tudta enyhíteni, vagy szabályozni. Haragját nem tudta fékezni és ölt és gyújtogatott, mint hajdan is minden nép, melyet a forradalmi láz kapott el.

De az a kérdés, nem volna-e jó és czél-szerű most, amikor a forradalmat leverték, civilizációs példát mutatni a népnek? . . . Ha a király és a kormány most azt mondaná: „Látjátok, ti forradalmárok: ti bennünket meg akartatok ölni, vagy legalább is hatalmunktól megfosztani. Le vagytok verve és foglyú estetek nekünk. Megölhetnének benneteket, de nem tesszük. Az új idők inkább erkölcsökre tanítottak bennünket. Azonkívül hívei vagyunk a szeretet vallásának, mely a bocsánatot hirdeli. Nemcsak istennel akarjuk gyakoroltatni a bűnbocsánatot, de magunk is követjük az isteni erkölcsöket. Tanuljatok tőlünk morált: megkegyelmezzünk életeteknek.”

Vajjon nem enyhítené-e ez a szelid példa a nép vad és zabolátlan erkölcsét? . . .

Bizonyára enyhítené. Talán meg is változtatná. Talán végleg megszüntetné a forradalmat, mely a vértöcsa alatt tovább lappang; sőt a vér csak annál jobb melegágya a forradalomnak.

De miután az uralomra jutottak enyhe példával nem járnak elől, vajjon miből tanuljon a nép? . . .

Ugy lehet, hamarosan kitör a forradalom. Talán nagyobb erővel, mint most és győzelemre jut . . .

Isten legyen irgalmas és kegyelmes akkor azoknak, akik most vértörvényszéket ülnek. Nem jártak elől nemes példával, nem is számíthatnak arra, hogy a nép akkor enyhe erkölcsöket kövessen.

És Alfonz király még olyan fiatal és Ena királyné olyan szép! . . . Mily tragédia volna, ha a nép egykor ugyanugy bána velük, mint ahogyan most bannak a néppel! . . .

Vagy talán az sem volna nagyobb tragédia, mint amilyen tragédiák most játszódnak le Spanyolországban? . . .

(L)

A mi szerelmünk.

Fiatal még a mi szerelmünk,
Szomoru, gyöngé, sápadt gyermek
S omló, hullámos szőghajába
Máris ősz szálak keveredtek.

Nem is csattant még el a csókunk
S a tüze már pislogva bágyad,
Nem éltük át és már siratjuk
Az átszeretett éjszakákat.

Szavunk nyomán nem sarjad mámor,
Nem részegít az ölelésünk,
Nem rázkódtat meg villanyáram,
Ahogy egymás szemébe nézünk.

Ajkunk se reszket lázas kéjtől,
Mint nyári szélben a virágok;
A mi beszédünk: lágyan rezgő
Anyás szavak, halk suttogások.

Megremegünk, ha lárma támad,
Ha hangos léptek közelednek.
Aggódva lessük, félve várjuk
Az eljövendő bucsuperczet.

Hallgatjuk szárnya suhogását,
Léleklarangját a szívünknek
S így várva, késve, mit se merve
Oltatlan vágyban vénülünk meg.

Kádár Mihály.

NAPIREND. Naptár. Vasárnap, augusztus 8. — Róm. kath.: Czirjék. — Prot.: Czirjék. — Görög-orosz: július 26. Herm. — Zsidó: Ab 21. — A nap két reggel 4 óra 48 perczkor, nyugszik este 7 óra 23 perczkor. — A hold két este 10 óra 58 perczkor, nyugszik délelőtt 12 órakor.

Miniszterek nem fogadnak.
Külbközi atletikai verseny a BTK pályáján. — Osztrák és magyar kerékpáros verseny a millennáris pályán délután 4 órakor. — Az I. kerületi Műkedvelők és Testgyakorlók Körének nyári mulatsága. — Az Egyetértés Társaság nyári ünnepélye a Mátyásföldi Parkvendéglőben. — A Magyarországi vas- és rézesztergályosok egyesületének nyári mulatsága, a Kőbányai régi sörházban. — A Magyarországi Turista-Egyesület budapesti osztályának kirándulása Isaszegre. Indulás a keleti pályaudvarról reggel 7 óra 40 perczkor.

A „Magyarok bejövetele” Feszty Árpád körképe a Városligetben. Nyitva reggel 8-tól este 11-ig. Belépődíj 60 fillér. — A Nemzeti Szalon kiállítása. Nyitva 9-1 óráig. Belépődíj 1 korona. — Állandó kiállítás a „Könyves Kálmán” szalonjában. Nyitva 9-1 óráig. Belépődíj nincs.

Nyitvalevő muzeumok: A Nemzeti Múzeum összes tárai 9-12-ig. — A Szépművészeti Múzeum 10-12-ig. — A Mezőgazdasági Múzeum 10-1-ig. — A Néprajzi Múzeum 9-12-ig és 3-6-ig. — A Fővárosi Múzeum 9-től fél 2-ig. — Az Iparművészeti Múzeum 9-1-ig. — A Történelmi Képcsarnok 10-től fél 2-ig. — A Földtani Intézet muzeuma 10-1-ig. — A Közlekedési Múzeum 9-12-ig. — Az Aquincumi Múzeum egész nap. — Az Erzsébet Múzeum 9 órától 1/21 óráig.

Nyitvalevő könyvtárak: A Fővárosi Könyvtár 9-12-ig. — A pedagógiai könyvtár és tanszerkiállítás 9-12-ig.

Méltár: Hétfő augusztus 9. Róm. kath. Román. — Prot. Román. — Görög-orsz. jul. 27. Pantelemon. — Zsidó Ab 22. — A nap két reggel 4 óra 47 perc, nyugszik este 7 óra 22 perc, — A hold két éjjel 11 óra 28 perc, nyugszik délután 2 óra 5 perc.

A pénzügyi államtitkár fogad 12-2-ig.

— Az „Egyetértés Vasárnapja.” Ezen a héten a spanyol forradalom és Blériot diadalmas légi útja köti le a közérdeklődést. Természetesen e két szenzációnak szentel legtöbb helyet lapunk képes melléklete is. Az előbbiről fogalmat nyújt három nagy képünk, melyek egyike

a forradalmárok tüntetését ábrázolja a barcelonai igazságügyi palota előtt, kettőn pedig a spanyol katonaság harci tűzben látható.

A levegő hőssével négy pompás kép foglalkozik. Az egyik

Blériot aviatikust fölszállás előtt, a másik monoplánján, a La Manche-csatorna fölött lebegve, a harmadik pedig London utcáin, az őt körülujongó tömeg közepette mutatja be. De a hazai események számára is bőven jutott hely. Szomorú aktualitásként közöljük, az e napokban elhunyt

Vizmai Lukács Antal főrendiházi tag, a Magyar Földhitelezési bizottság elnökének arcképét. Beiktatása alkalmából

Bán Sándor, a ferencvárosiak népszerű új plébánosának portráját, valamint

Schuller József keresk. tanácsos, budapesti gyárosát, akit a hazai ipar hatalmas fellendítéseért a király a Ferencz József-rend lovagjává emelte s akit most neveztek ki St. Domingo főkonzulává. A sok komoly férfi-arcz közül rendkívül kedvesen válik ki a

Küry Klára szép arca, a jubiláris „Erdészleány” operett szerepében. Partneréhez, az okos szemű özikéhez simul, melyet a kitűnő művész egy bájos csevegés keretében külön is bemutat.

A szepesiek kongresszusát, mely ország-szerre szimpatikus érdeklődést keltett, a résztvevők iglőfüredi kirándulásának csoportképével örökítettük meg. Rokontárgy

Györy Loránd — néh. Györy Vilmos kitűnő költőnk fiának — „Muló fáradságok, örök emlékek” című poétikus cikke, melyben a vadregényes Szádelői völgyet ismerteti, két saját felvételű tájképpel illusztrálva. A melléklet szellemi tartalmából, ezenkívül mindenkiféle

Pap Zoltán „Ha elmereng” . . . című gyönyörű költeményét emeljük ki. Hangulatos a Skita Ervin „Virradatkor” című verse is. A prózai közlemények:

Garai Kornél „Elégtétel”, Linhardt Alfréd „Harcz a nőért” és Guinot „A kétségbeesés hőse” című érdekes elbeszélése.

A „Tarka mozaik” keretében hasznos tudnivalók, jóízű ételrecept, szép divatkép, s mulatságos rejtély vonzza az érdeklődő olvasót.

— Személyi hir. Rauch báró horvát bán holnap hat heti szabadságra indul, amelyet martineci birtokán fog tölteni. — Ferdinánd bolgár király Boris trónörökösrel és a kísérettel Gasteinba érkezett.

— Az udvar köréből. Ferencz Szalvátor főherceg tegnap este Ischlbe érkezett. Lajos Viktor királyi herceg ma reggel kocsin Gmundenbe hajtattott, hogy a kumberlandi hercegi családot, valamint a württembergi hercegi párt meglátogassa.

— Kossuth Ferencz tüdőzése. Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter augusztus 14-én, szombaton fejezi be wiesbadeni kuráját. Wiesbadenből a miniszter szombaton Karlsbadba utazik. Este ér Nürnbergbe, ahol az éjszakát szalonkocsijában tölti és másnap megtekinti a várost. Vasárnap délelőtt folytatja útját és este érkezik Karlsbadba.

— Katonaszág köréből. A király elrendelte, hogy Csipkés Gyula székesfehérvári 17. gyalogezredbeli népfőlkelész honvédszázadosnak nyugállományba helyezése alkalmából, valamint Rákosi György budapesti 1. honvédszázados főhadnagy géppuskásosztag-parancsnoki minőségben felmutatott kitűnő működése elismerésül a legfelsőbb megelégedés kifejezése tudtul adassék. A királyi Szarvasi Sándor nyugállományú honvédszázados-kezelőtisztnek nyugállományba helyezése alkalmából a koronás arany érdemkeresztet adományozta. A honvédelmi min. Losonczy M. V. sz. csendőrkertületbeli járásörmestert tizenkilenc évi csendőrségi szolgálatának ideje alatt tanúsított állandó szorgalmáért, a közbiztonsági szolgálat terén kifejtett eredményes működéséért, valamint alárendeltjeinek példás vezetéséért okirattal megdicsérte. A magyar királyi honvédtiszt övégyek és árvák segélyellátási intézeténél az igazgatótanácsába póttagokul megválasztották Kolényi Károly hadbiztost, bari Gunesh Gusztáv nyug. állományú cs. és kir. vezérőrnagyot, báró Conrad Artur alhadbiztost és Baumbach József századosot, kinevezték Szirányi Andor főszámtanácsost, Justh Dénes hadbiztost és Ivánka Zsigmond számtanácsost.

— Vilmos császár és a czár. Vilmos császár d. u. 3 órakor a Hohenzollern yachtra ment, majd Holtenuba utazott. Ott horgonyzott a Sleipner czirkáló, amelyen a császár eléje ment az orosz hajórajnak. A császár kíséretében vannak Plessen vezérőrnagy, a kielii kikötői kapitányság parancsnoka, Müller altengernagy, a tengerészeti kormány parancsnoka és Patusev, orosz főkonzul a la suite.

Rendsburgból jelentik még: Vilmos császár a Heipner hajón és Miklós czár a Standard yachton d. u. 6 órakor találkoztak. Vilmos császár a Standard yachtra ment, ahol a czár és családja szívélyesen üdvözölték. A hajók ezután Kiel felé folytatták útjukat.

— Kinevezések és áthelyezések. A pénzügyminisztérium vezetésével megbízott m. kir. miniszterelnök Latinovits Márius, Kamocsay Gyula és Benkó Lajos becsleltbiztosi gyakornokokat ideiglenes minőségű m. kir. pénzügyi fogalmazókká és kataszteri helyszínelési becsleltbiztosokká, Banih Gyula selmeczbányai díjtalan pénzügyi számgyakornokot ideiglenes minőségű napidíjas, Mikis László nagybányai lakost pedig ideiglenes minőségű díjtalan m. kir. pénzügyi számgyakornokká nevezte ki a selmeczbányai, illetve a nagybányai m. kir. bányaigazgatóság mellé rendelt számvédséghez; a dohányjövédéki központi igazgató Kortsák Jenő jogvégzett budapesti lakost dohányjövédéki központi igazgatósági segélydíjas fogalmazógyakornokká, a balassagyarmati pénzügyigazgatóság Petrovics Gyula középiskolát végzett sziráki lakost a sziráki m. kir. adóhivatalhoz díjtalan adóhivatali gyakornokká nevezte ki.

— Frigyes főherceg unokája. Mária Anna Bourbon-pármái hercegné, Frigyes főherceg másodsülött leánya és Illés bourbon-pármái herceg neje ma a Baden melletti Weilburg kastélyban leánygyermeket szült. A hercegné és gyermeke jól érzik magukat.

— Szent István napja. Az első apostoli magyar királynak, Szent Istvánnak emlékeztető névnapján a hagyományos kegyelettel és fényvel üli meg az ország hazafias közönsége, a hivatalos világ és a katolikus egyház. A Szent-István napi istentiszteletet Vaszary Kolos hercegprimás végzi fényes papi segédlettel. A hercegprimás, aki emiatt megszakítja nyári pihenőjét, e hónap 16-án egész kíséretével a fővárosba érkezik. Az ünnepi körmenetet dr. Kohl Medárd püspök fogja vezetni s megérkezni fognak neki a főváros összes papjai. Az ünnepi menetben résztvesznek a kormány tagjai, az országgyűlés mindkét házának elnökei és alelnökei, ugyszintén a polgári és katonai hatóságok fejei s az ország minden részéből ideseregülő főpapok. A nemzeti ünnep közelebbi részleteit most állapítja meg a hercegprimási udvarnak a budavári koronázó Mátyás-templom és a kir. palota Szent István-temploma plébánosainak meghallgatásával a miniszterelnökség.

— A német császári pár Hollandiában. Berlinből jelentik nekünk: A Lokalanzeiger rotterdami távirata szerint a német császári pár a legszigorubb inkognitóban érkezik Hollandiába s ezért minden hivatalos fogadás elmarad. Azt a hírt, hogy Vilmos császár és felesége a looi kastélyban meg fogják látogatni Vilma királynőt vagy Henrik herceget, hivatalosan megczáfolják. A hollandi királynő nevében Schweerz altengernagy és szárnysegéde Klévébe utaznak a német császári pár üdvözlésére.

— Sub auspiciis regis. A wittenbergi tudomány egyetemen Obal Bélát, az eperjesi ágostai bitvallású evangélikus teológiai akadémia tanárát kintüntetéssel letett vizsgálatai alapján sub auspiciis regis fogják a bölcséleti tudományok tudórává avatni.

— A főkapitány szabadságon. Dr. Boda Dezső főkapitány ma megkezdte több heti szabadságát. Távollétében a fővárosi állami rendőrség ügyeit dr. Pekáry Ferencz főkapitányi helyettes vezeti.

— Györgye automobilja. Szerbiában újabb panaszok merültek fel Györgye ellen, aki — úgy látszik — nem fér a bőrében. A „Zwono” tegnapi számában ismét erős támadás van György herceg ellen, mert automobiljával veszedelmes gyorsan robog Belgrád utcáin. A szerb fővárosnak valóságos réme a György herceg automobilja. A „Zwono” cikkében különösen feltűnő az a rendkívül éles hang, amelyvel György herceg személyével foglalkozik. Az említett lap a belügyminiszterhez intézett soraiban a következőket írja: „A miniszter ur előtt bizonyára ismeretes, hogy Belgrádban egy nagy urnak a fia él zabolátlan despota és neveletlen módon, aki automobiljával gyakran oly félelmetes módon robog az utcákon és hidakon át, hogy a járókelőknek valóságos veszedelme lett. A legkisebb mértékben sem ügyel arra, hogy vajjon elgázol-e valakit, vagy hogy automobiljától a lovak megvadulnak, vagy hogy más komoly veszedelmeket idéz elő. Nem tartja be az automobilközlekedésre vonatkozó szabályzatokat sem. Tegnap például oly örületesen hajtott, hogy néhány hölgy valósággal csak az utolsó pillanatban tudott a gépkocsija elől menekülni. A közlemény így végződik: „Ha már az apjának nincs hatalma, hogy neveletlen fiát megzabolázza, akkor az ön kötelessége, miniszter ur, hogy módot találjon, hogy ennek az önkénynek végét szakítsa, amelyet egy jött-ment megenged magának, aki, miután szerb kenyeret evett, megbolondult. Ha ön ezt nem teszi, a közönség kénytelen lesz maga módot találni a védekezésre.”

— Bucsuk a fővárosban. Augusztus hónap a fővárosban a bucsuk hónapja. E hónap 1-én volt a felső vizvárosi bucsu, 2-án a Szent Ferenczrendiek belvárosi templomának bucsuja, míg a Krisztinavárosi bucsu holnap, vasárnapon lesz. E hónap 15-én, Nagy Boldogasszony-napján három bucsu lesz egyszerre. A Nagyboldogasszonyról elnevezett budavári koronázó Mátyás-templom tartja e napon a bucsut. Ugyanakkor lesz a belvárosi és a közbányai bucsu. 19-én a budavári királyi udvari templom felszentelésének évfordulója alkalmából lesz a templom bucsuja. Ez a bucsu igen csendes és csak egyházi része van. Reggel 8 órakor szentséges mise lesz, 9 órakor ünnepi nagymise. Délután 5 órakor a „Szent jobb” kitétele, utána szentbeszéd és ünnepélyes vécsernye. Ebből az alkalomból este 6 órakor letenye lesz a koronázó Mátyás-templomban. 20-án, Szent-István napján lesz a lipótvárosi bucsu. Ezt a bucsut azelőtt mindig Lipótnapján, november 15-ike utáni vasárnap tartották meg, de a lipótvárosi Szent-István bazilika felszentelése óta áttették a bucsu napját augusztus 20-ára, Szent-István napjára. Ez alkalommal a bucsu előestéjén este 8 óratot a Bazilika kupolájában a honvédszenekar régi egyházi és hazafias dalokat ad elő. Az ünnepi zenés-nagymise Szent-István napján délelőtt 10 órakor lesz.

— Don Jaime házassága. A „Matin” szerint Don Jaime, Don Carlos fia, legközelebb egy német családból származó hercegnőt fog nőül venni. Hir szerint Vilmos császár pártfogolja ezt a házassági tervet.

— Az oroszországi sikkasztók. Az orosz fővárosban újabb óriási feltűnést keltő sikkasztásnak jöttek a nyomára. A sikkasztó Akimov kerületi nemességi marsall, a дума elnökének közeli rokona. Az elsikkasztott összeg mintegy százezer rubel. Akimovot ősszel fogják a szenátus elé állítani, amely állásánál fogva ügyében illetékes.

— **Előkelő mexikóiak Budapesten.** Ismét több előkelő mexikói vendég látogatta meg Magyarországot fővárosát, Budapestet. Többek között itt járt a mexikói igazságügyminiszternek unokabácsseje, *Don Octavio Fernandez*, többszörös milliomos, bányatulajdonos, akit *Bánó Jenő*, mexikó-budapesti főkonzul *Zombory Pistával* együtt kalauzolt. Jelenleg pedig itt tartózkodik *Zavala Doctor*, *Jalisco* állam alkormányzója, kit *Palkovics József* altábornaggyal együtt kísér *Bánó főkonzul* Budapestnek látóivalhoz, akit különösen Magyarország bürtönügye érdekel. Végül a nemzetközi orvosi kongresszusra több mexikói orvos fog megérkezni, akik között a köztársaságot hárman, *Carra*, *Quovedo* és *Marquez* doktorok fogják képviselni.

— **A császár őrzése Cowesban.** A császár cowesi látogatása alkalmával a legszélesebb körű óvintézkedéseket megtették. Ezzel azonban *Edvárd király*, aki nagyon aggódott a császár miatt, nem elégedett meg, hanem elrendelte, hogy a közönséget meg kell téveszteni olyképpen, hogy ne tudja, Cowes melyik helyén fog kikötni a koronás vendég. E célból a közönségnek valóságos szindarabot rendeztek, amelynek főszerepét maga *Edvárd játszotta* el. East-Cowesban a legnagyobb előkészülettel várták a császárt. Természetesen a kíváncsiak ezrével tödültek oda. Nemsokára ágyuszóval jelezték, hogy közeledik a császári jatt. Kevéssel utána *Edvárd király Alexandra királynéval* karján elhagyta a *Viktória* and *Albert jattot* és a *Trinity-hajógyár* közelében partra szállt. A felség társaságában egy ur volt, aki feltűnően hasonlított az orosz császárhoz. Egész sereg katonaság és titkos rendőrség vette körül a királyi párt és fejedelmi vendégeit, amíg a közelben várakozó automobilra szálltak és *Osborne* felé elhaladtak. Egy perc alatt elterjedt a hír, hogy megérkezett a császár a nép tolongott *Osborne* felé. Ugyanabban az időben azonban még három helyen látták a császárt *Edvárd király társaságában* partra szállni, úgy hogy a közönség egészen megzavarodott s nem tudta, hová és merre menjen, ha a császárt akarja látni. Néhány perc múlva egészen üres lett a *Trinity-hajógyár* környéke, csak harmincz-negyven tengeri sport-ruhába öltözött férfi ögvelgett még a parton. Aki figyelmesen szemügyre vette őket, észrevehette, hogy valamennyinek újság volt a balkezeben. Ugyanis eiről a jeltől ismertek egymásra a titkos rendőrök. A legügyesebb és legelszántabb embereket rendelték ki a tengerpartra, ahol néhány perc múlva egész sereg motorcsónak jelent meg. A nép, amely még kevés számban visszamaradt, azonban már nem hitt a saját szemének sem, különösen, amikor azt látta, hogy abban a motorcsónakban, amelyben *Edvárd király* ült, két ur volt, akik az összetévesztésig hasonlítottak a császárhoz. A csónakok egy része kikötött és megint kiszállt *Edvárd király* vendégével és automobilra ülve, *Ventor*-felé hajlatott. Néhány motoros-csónak azonban tovább haladt és *Kingston* felé tartott, ahol egy csöndes, magányos, de jól őrzött helyen valósággal kikötöttek a fejedelmek.

— **Kitüntetett tanító.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter *Demény Endre* marosludasi állami elemi iskolai igazgató-tanítónak és vármegyei általános tanítótestületi elnöknek harmincz éves szolgálati jubileuma alkalmából a magyar közoktatás terén három évtizeden keresztül teljesített buzgó és eredményes működéséért őszinte elismerését nyilvánította.

— **A zenggi püspökség.** Fiumében az a hír van elterjedve, hogy dr. *Vucic vikárius* zengmodrusi püspökké nevezték ki. Ezzel kapcsolatban azt a hírt kolportálják, hogy a pápa *Vucic* kinevezésével egyidejűleg *Fiume* egyházi hovatartozandóságának kérdésében is döntött. *Fiume* továbbra is a zenggi püspökség fennhatósága alatt marad és így ismét nem teljesült a fiumeiek óhaja, hogy a város valamely magyar egyházmegyéhez csatoltassék, vagy pedig külön fiumei püspökség állíttassék fel.

— **A gép.** Ó-Szivác községben *Kucserka Mihály* a cséplőgépbe rakta a kévéket, miközben az esőtől nedves szalmán megcsuszott és a gép elkapta karját és tőből leszakította. Életveszélyes sérülésével a kórházba szállították.

— **Lukács Antal temetése.** *Lukács Antal* főrendiházi tag holttestét díszes ravatalra tették ma reggel a kerepesi-uti temető halottasházában. A koporsó, amelyben az elhunyt főrend aluszsza örök álmát, magas katafalkon nyugszik, köröskörül gyertyalángok égnek. Egész délelőtt kocsi kocsi után érkezett a halottasházhoz, s az elhunyt nagyszámu tisztelői és barátai koszoruját hozták.

A délelőtti folyamán a következő koszorukat helyezték el a koporsóra: A magyar országgyűlés főrendiháza — kegyelelele jeléül. A magyar földhitelintézet igazgatósága. A magyar földhitelintézet felügyelő-bizottsága. A magyar földhitelintézet tisztviselői kara — mély tisztelettel. A magyar általános hitelbank — *Lukács Antalnak*, igazgatótanácsa tagjának. Az Országos Magyar Képzőművészeti Társulat — *Lukács Antalnak*. A Magyar Általános Biztosító Társaság. Csömör község közönsége — volt képviselőjükknek. Gróf *Desseffy Aurél* — felejtethetetlen barátjának, az érdemudis, igaz munkásnak. Gróf *Hadik Béla*, báró *Förster Gyula* és neje, báró *Harkányi János* és neje, *Radtsich György*, a *Hermes* váltóüzlet részvénytársaság, *Csiky Viktor* és családja, *Csengeri Loránd*, gróf *Majláth József*, *Katzwinsky Gábor*, *Török János* stb. Ezenkívül a nagyszámu család minden tagja egy-egy friss virágból font koszorúval megemlékezett a család elhunyt doyen-jéről. A kondoleálók nagy számmal keresték fel a gyászoló család tagjait egész délelőtt a ravatalos teremben.

A temetés délután öt óraker ment végbe. Impozáns volt a részvét, amely utolsó utjára kísérte *Lukács Antalt*. A temetésen, amely a kerepesi-temető halottasházából történt, nagyszámu gyászoló közönség jelent meg. Ott voltak: Gróf *Zichy Aladár* és *Josipovich Géza* miniszterek, *Szterényi József* v. b. t. t., államtitkár, a Magyar Földhitelintézet igazgatósága *Hadik Béla* és báró *Förster Gyula* vezetésével és a tisztviselői kar teljes számmal, az Országos Magyar Képzőművészeti Társulat képviselőiben *Zala György* és dr. *Zólyomi Wagner Géza*, továbbá *Ullmann Adolf*, a Magyar Általános Hitelbank vezérigazgatója, *Lukács György* v. b. t. t., dr. *Pap Zoltán* országos képviselő, *Schmidt József* volt államtitkár, *Burchardt-Béla* v. b. t. t., főrendiházi tag, *Tolnay Lajos*, *Csiky Viktor*, *Radtsich György*, *Benkó Kálmán*, dr. *Szelényi Aladár*, *Radtsich Jenő*, az Iparművészeti Múzeum igazgatója, dr. *Hajduska Emil*, *Csengeri Loránd* és még igen sokan a társadalmi és közgazdasági világ kitünőségei közül. A temetésről való távolmaradását rendkívül meglepő hangu részvétáviratban mentette ki gróf *Majláth József*, a Földhitelintézet felügyelő-bizottságának elnöke. A temetési szertartás, amelyet *Kriszán Mihály* p. kamarás, jászvárosi apátplébános végzett fényes segédlettel, ötödfél óraker kezdődött. A koporsó beszentelése után három kocsi rakták az illatos koszorukat, a fekete érckoporsót, amelyben az elhunyt pihent, hatlovas gyászhintóra tették és megindult a menet. A holttestet a főváros által felajánlott disztrikthez vitték, a gyászoló közönség is elkísérte utolsó utján a halottat s miután a sírnál *Kriszán Mihály* apátplébános még egyszer beszentelte a koporsót, *Lukács Antal* holt tetemét elhantolták az *Entreprise* emberei. A szomorú szertartás ezzel véget ért.

— **Tolsztoj a békekonferencián.** Mint a „Slovenszki Tizdenik” jelenti, az ezidei békekonferencián gróf *Tolsztoj Leó* is részt fog venni. *Tolsztoj*, mint a nevezett tót lap jelenti, a konferenciára tárgyalásain részt fog venni és ki fogja fejteni nézeteit a nagyhatalmak fegyverkezési politikájáról. Ez az első eset, hogy *Tolsztoj* személyesen vesz részt egy nemzetközi nyilvános konferencián.

— **Klotild főhercegnő asszony új palotája.** *Klotild* főhercegnő asszony állandó otthonát építtetett magának Budán, amely otthonban ezentúl az év nagy részét óhajtja tölteni. A *Disztér* 4. és 5. számu házait, amelyek ezelőtt a pálosi szerzetesek tulajdonát képezték, alakították át modern, izléses és tökéletes berendezésű palotává. Az épület, amelyen már több, mint egy éve dolgoznak, teljesen elkészült. A napokban több kocsi butor és berendezési tárgy érkezett már a palotába, amelyet még ennek az évnek folyamán, valószínűleg ősszel, teljesen berendeznek és lakhatóvá tesznek. A főhercegnő jelenleg családjával együtt *Alcsuthon* tartózkodik, a honnét ősszel jön a fővárosba, új palotájába.

— **Nagy tűz.** Feketepatak községben tegnap nagy tűz pusztított. A tűz keletkezése után a nagy szárazság következtében a legrövidebb idő alatt 28 ház területére terjedt ki. A veszedelmet emelte, hogy a kutakban a víz a nagy hőségben kiapadt s a tűzoltóság csak nehezen tudott kellő mennyiségű vízhez jutni. A kár körülbelül 25-30.000 korona.

— **Az ideai hadgyakorlatok.** Az ideai hadgyakorlatokon a már nyilvánosságra hozott ujításokon kívül további érdekes és harcászati szempontból kiváló értékű ujításokat hoz be a hadvezetőség. Az eddigi hadgyakorlatokon igen nagy szerepe volt az ugynevezett választó (demarkacionális) vonalnak, amelyet az aznapi gyakorlat befejezésekor esténként megállapítottak s amelyet a meghatározott reggeli óráig egyik félnek sem volt szabad átlépni. Már a két évvel ezelőtt való karintiai és a tavalyi veszprémi hadgyakorlatokon jórészen elejtették ezt a korlátozást, az idén pedig a demarkacionális vonal megállapítása egészen elmarad s így a gyakorlatok harcszerűsége sokkal teljesebb lesz. A szembenálló harcoló felek vezetőinek ilymódon jóval tágabb tere nyílik stratégiai és harcászati terveik keresztülvitelére s alkalmuk lesz ejjeli támadásokat végbevinni. Az így előálló gyakorlati viszonyok további folyamányaival is számolt a hadvezetőség s a bekövetkező ejjeli harcokra való tekintettel a hadgyakorlatok alkalmára több világító-osztályt állít föl. Ezek az osztályok világító-szakaszokba oszlanak s mindegyik szakasznak egy egy mozgó világító-készüléke lesz. Ezeknek a készülékeknek fényoszlopaival az előterepet mintegy ezer, sőt szükség esetén háromezer méternyi távolságra meg lehet világítani s így az ellenség ejjeli támadása csaknem kivihetlenné válik. Egy másik érdekes ujítás a hadgyakorlatoknál a lovassági hidász-szekerészek rendszeresítése, szakaszonként három négyfogatu hidaskocsival. Ez az intézmény évek során át való kipróbálás után most fogja a gyakorlaton is harcászati használhatóságának próbáját adni.

— **Álhírek a szabaukai tífuszról.** Szabadka város helyettes polgármestere, dr. *Dembitz Lajos* táviratilag a következő sorok közlésére kért fel bennünket:

A fővárosi lapokban egyoldalú magánújdósítások alapján megjelent azon kiszinezett és tendenciózus hírekre vonatkozólag, hogy Szabadka városában nagymértékű tífuszjárvány uralkodik, kijelentem, hogy mintegy két-három héttel ezelőtt tényleg fordultak elő tífuszbetegedések egy tulszóft lakásban, ahol összesen 9 ember betegedett meg, kik közül három meg is halt. A hivatalos vizsgálat megállapította, hogy valamennyiük megbetegedését az udvaron levő kút fertőzött vize okozta. Gyors hatósági beavatkozással sikerült a megbetegedéseket lokalizálni, úgy hogy újabb megbetegedések nem fordultak elő. A belügyminiszteriumból kiküldött közegészségügyi felügyelő is hivatalosan megállapította, hogy a városban tífuszjárvány nem volt és nincs.

— **Patti gégeje.** A *Corriera della Sera* erősen kánikulai izü hirt közöl. Arról van ugyanis szó, hogy *Patti Adelinának*, a világhírű énekesnőnek a gégejét félmillió koronáért megvásárolta egy amerikai konzorcium, persze az énekesnő halála utánra. Akkor majd a gégejét preparálják és mint anatómiai érdekességet fogják mutogatni azokat a csodás hangszálatkat, amelyek annyi százezer embernek kellemes szórakozást nyújtottak.

— **Az orosz titkos rendőrök üzelmel.** Colacból jelentik a lapoknak, hogy az orosz titkos rendőrség Romániában is garázdálkodik. Galacban az orosz titkosrendőrök rávetették a *Potemkin* egykori hét lázagó matrózát, hogy térjenek vissza Oroszországba, nem lesz semmi bántódásuk. Tegnap, 10 nap múltán érkezett oda a hír, hogy a hét matrózt *Sebasztopolba* vitték s ott valamennyiüket agyonlőtték.

— **Szélhámosság egy gróf nevében.** A nagyszabani rendőrség táviratban értesítette a budapesti főkapitányságot, hogy Nagyszabeben hetek óta szélhámoskodott egy fiatal 24-25 év körüli beteges külsejű ember, aki gróf *Teleki Zakariás Vilmos Loránt* néven szerepelt. Az elegáns megjelenést fiatal ember beférközött a város intelligensőbb társadalmába s néhány hét alatt több ezer koronát csalt ki. Ahol nem csalt, ott kölcsönöket szedett fel. Több szállodát is becsapott. Amikor gyanakodni kezdtek a titokzatos ifjura, ez hirtelen eltűnt Nagyszabéről. Az ifjú szélhámos gróf *Teleki Vilmos* jogszigorló néven szerepelt. Fehér ruhában, sárga cipőben és czürke kalapban járt. A rendőrség nyomozza a csalót.

— Szatmár mellett fölfedezett nagy kurucz-sir

A régi, híres szatmári vár zivataros századai sok örömről és gyászról beszélnek. Az az esemény, melyről itt szó van, a történet gyászos lapjaira tartozik. A bícsi udvar az I. Rákóczi Ferenc fölkelését visszaszorítván s utóbb a Wesselényi-féle összeesküvést vérbe fojtván, az üldözés elől bujdosó kuruczok Lengyelországba menekültek, vagy pedig Apaffy erdélyi fejedelem védőszárnyai alatt vonták meg magukat, honnan azonban az északkeleti vármegyéket folytonosan háborgatták. Egy ilyen kurucz-sereg Teleki Mihály vezérlete alatt a Lipót császár német őrserege által birt szatmári várat akarta 1672-ben elfoglalni. A kuruczokhoz csatlakoztak a szatmári református főiskola diákjai is. Középen haladt a gyalogság, két oldalról a lovasság. A szatmári várórság, értesülvén a kuruczok tervéről és bizva erejében, nem akarta az ostromot bevárni, hanem kiszállt a mezőkre. Mintegy 2000 német gyalogos és 600 magyar lovas állott ki a sikra és lassan a Szatmártól 8 kilométernyire fekvő Batiz-vasvári felé vonult a kuruczok elé. Ezeknek, mint afféle fölkelő seregnek nagyon hiányos volt a tűzérték, azért különösen a németek ágyui okoztak nekik súlyos aggodalmakat. Hogy tehát ezeknek a pusztítását kikerüljék, a vezér azt a parancsot adta a gyalogságnak, hogy mihelyt az ágyuk serpenyőiben a tüzet és füstöt megvillanni látják, rögtön vessék le magukat a földre. Csakhogy a fortélyos vezér elfelejtette a lovassággal is közölni az ármányos parancsot. Így történt aztán, hogy a lovasság, mikor az első ágyulövések alatt a gyalogságot a földre terülni látta, azt hitte, hogy az ellenséges ágyuk mind egy szálig megölték a gyalogosokat. Nyomban fölbomlott a hadirend. A lovasok megrémülve rögtön visszafordították lovaiknak a kantárszárát s Batizon és a Gombáserdőn át menekülve, vad futásukban meg sem álltak addig, míg Ádorjánon felül a Sárón vagy Nagyecren át nem keltek. Nagyobb biztosság okáért a hátuk mögött még a hidat is széjjelhányták s aztán Máramarosba elszéledtek. A cserben hagyott gyalogság is talpra állva, rendetlen futásban Batiz felé próbált menekülni. E községnél érték utól a császáriak s kézi fegyverekkel valamennyit mind egy lábíg lemészárolták és fölkoncolták.

Szeptember 20-án történt ez a gyászos esemény, mely alatt 73 nagy diákja közül önmaga a szatmári református főiskola a kuruczokhoz csatlakozott mind a 49 diákját elvesztette. A több száz elesett vitéznek holttesteit Batiz és Vasvári közt egy halomba rakták s az országút mellett fekvő temető szélén ásoit közös sirban eltemették. Ennek a sirnak helyét most a városi levéltár adatai, Szirmay Antal, Nagy Mihály és Bartók Gábor monografiáiról művei, a szatmári ref. főgimnázium iratai és a szájhagyomány alapján Ferenczy János szatmári szerkesztő, aki nemrég a szatmári békekötés helyét föltalálta, tudományos biztossággal megállapította. A sir fekszik a batizi felhagyott régi temető északkeleti szögében levő domb alatt, melyet most vadon nőtt akácok árnya borít. Határai északról az országút, keletről a des Escherolles Kuspér Sándor nagyváradi, nagybirtoke tagja. A déli és nyugati határ a temető folytatólágos teste. A sir természetesen jeltelen. Ferenczy reá közadakozásból emlékművet tervez, melynek leleplezése 1910. évben történék, midőn az országos ref. tanáregyesület Szatmáron közgyűlést tart azon alkalomból, hogy a szatmári ref. főgimnázium egyazon helyén való fönnállásának háromszáz éves fordulóját ünnepli.

— A revolver. Huckstadt Jenő budapesti lapkiadóhivatali tisztviselő szülei látogatására nejevel együtt Nagykanizsára utazott. Az éjjel Molnár György kömivességéd Huckstadték szobaleányához akart bemenni s ezért ajtón és ablakon zörgetni kezdett, Huckstadt a zajra revolvért ragadva kiment, hogy a csendhábortót eikergesse. Molnár esernyőjével Huckstadtra támadt, mire dulakodás közben a revolver Huckstadt kezében elsült és Molnár homlokába furdótt. A kömivességéd azonnal meghalt. Huckstadt még az éjjel jelentkezett a rendőrségen, ahol kihallgatták.

— De Caux Mimi exhumálása és temetése. De

Caux Mimi holttestét ma reggel 6 órakor exhumálták az újpesti temetőben Héderváry Soma dr., Újpest város főorvosa jelenlétében. A siremlék-bizottság képviselőjében Egyesy Géza elnök jelent meg, akinek is a főorvos a holttestet a koporsóban, amely még teljesen sértetlen volt, hivatalosan átadta. Még a délelőtti folyamán beszállították a koporsót a kerepesi temetőbe, a tisztli orvos engedélyével, ahol azt díszes ravatalra tették. Délután 4 órakor ment végbe a nagy művészno temetése a kerepesi temető halottasházából, meghatározott részvét mellett. A koporsóra a Nemzeti Színház, a Magyar Királyi Operaház és az elhunyt nagyszámu tisztelői és pályatársai küldtek koszorút. Az Operaház tagjai Kiss Dezső rendező vezetésével jelentek meg a temetésen, de ott voltak sokan a Nemzeti Színház és más színházak tagjai közül is, valamint a Belcsák, Pintér, Záborszky és Kuliffay családok, mint az elhunyt hozzátartozóinak, rokonainak tagjai. A holttestet Tihanyi Károly rókuskórházi plébános szentelte be, majd odaszállították azt a főváros által adományozott diszírshelyhez, közvetlen a Bartha Miklós és Beöthy Ákos sírjai mögött, ahol Egyesy Géza szép és meghatározó beszéde után örök nyugalomra helyezték a művészno holttestét.

— Rablógyilkosság Eperjesen. Megirtuk, hogy vakmerő rablógyilkosság történt tegnap délután fényes nappal Eperjes egyik legforgalmasabb helyén. Özevgy Glück Dávidné, akinek a Fő-utczában nagy ékszerüzlete van, tegnap délután meggyilkoltan találták üzletében. A szerencsétlen özvegyasszony fia tegnap délután fürödni járt, s mire hazatért, anyját vértócsában holtan találta az üzletben. A tettesek — alkalmasint ketten voltak, — előbb kövel fejbeütötték, s azután késsel elvágták a nyakát. A holtból 360 gyűrűt és 19 egyéb tárgyat vittek el magukkal. A kár mintegy 7800 korona. A rendőrség nyomozza a rablógyilkosokat, de még eddig nem jutott a nyomukra. A járókelők vallomásából mindössze csak annyit gyűjtöttek, hogy egy magasabb és egy alacsonyabb termetű ember követte el a bűntettet. Glück Dávidné, a vakmerő rablógyilkosság áldozatát ma reggel felboncolták. A boncolásnál Balpataky József vizsgálóbíró és Horovitz Imre törvényszéki orvos voltak jelen. Konstatálták, hogy a fejen tíz centiméter hosszú kőtűstől származó seb van, a halott gégejét valami igen éles késsel vagy borotvával egészen a gerincoszlopig elmetelték, a nyakon óriási seb tátong. A nyomozás erélyesen folyik. Nagyon meglepíti a nyomozást, hogy a csendőrség csak este hat órakor értesült az esetről, holott a gyilkosság délután fél öt órakor történt. A gyilkosok az este fél hat órakor induló vonatral Orló vagy Bártfa felé menekülhettek. A vizsgálóbíró előtt jelentkezett egy ember, Berk Náthán, aki elmondotta, hogy fél öt óra tájban látott két uriasan öltözött férfit belépni a nyitott üzletbe. Az ajtót becsukták maguk után. Az egyik barna kis bajuszt viselt és barna ruhában volt. A gyilkosok az ékszerüzlet kirakatát alaposan kifosztották. Háromszázhatvan gyűrűt, husz óraláncot vittek magukkal. A kirakat kilincsen és a láncokat tartó boton véres kéznyomok látszanak. Szombatban reggel Tótsóváron elfogtak egy gyanus embert, aki a Szekeső hidjánál átlötözött és a kocsmában gyűrűket kínált megvételre. A csendőrök megmotozták és kihallgatták, de ez semmiféle eredménnyel nem járt. A meggyilkolt asszony fia, Lajos, a gyilkosság napján 1/5 óra előtt kevéssel ment a postára pénzt földadni. Körülbelül tíz percig időzhetett a postán; amikor visszatért, már csak anyja véres hulláját látta viszont. A családot, amely iránt a városban általános a részvétel, a megrázó tragédia mélyen lesújtotta.

— Dalosünnep Kecskeméten. A magyar dalos-egyesületek szövetsége országos dalosünnepet rendez Kecskeméten augusztus 15-től 18-ig. Az ünnepségre nagyszámu résztvevő és vendég jelentkezett, úgy hogy nagyon nehéz lesz mindenkit rendesen elhelyezni. A város hatósága és polgársága lelkesedéssel készül a nagy napokra és mindent megtesz, hogy az ünnepség is, meg a vendégek elutazása is méltó legyen a város jó híréhez.

— Új levélbélyeg. Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter nyilvános pályázatot hirdet az újonnan kibocsátani szándékolt postajegyek képmintáinak terveire. Kivántatik a koronaértékű jegyekhez egy, a fillérekhez pedig négyféle minta, még pedig a jelenleg használatban levő jegyeknek 19/23 mm. nagyságában, vagy, ha a kép tárgya megkívánja, 22/34 mm. méretben. A tervrajzok a pályázó művész szabad választása szerint a király képét, a hazai történelmi korszakos eseményeit, az állam szimbolusát, kiváló középületeit, műemlékeit s szebb tájait tüntethetik fel. Pályadíjak: 1. 2000 K, 2. 1500—1500 K, 3. 1000—1000 K. Pályázó csakis magyar állampolgár lehet. A pályamunkákat 1909. december 31-ig bezárólag a kereskedelemügyi minisztérium segédhivatali igazgatóságánál (Budapest, II., Lánchíd-utca 1 3) kell benyújtani. A pályadíjakat a nevezett minisztériumban alakítandó vegyes bizottság fogja odaítélni. E bizottságban az országos magyar képzőművészeti tanács, a képzőművészeti és az iparművészeti társulat két-két, a miniszterelnök két, a vallás- és közoktatásügyi minisztérium egy-egy, a posta- és távirat vezérigazgatóság és a m. kir. állami nyomdaigazgatóság szintén egy-egy taggal képviselteti magát.

— Központi időjelzés telefon utján. A hamburgi csillagvizsgálóban legutóbb kísérleteket végeztek olyan készülékkel, amelynek segítségével a pontos időt telefon utján közölni lehet. Ezt a telefon-időjelzést a csillagvizsgálóból éjjel és nappal automatikus uton közlik a hamburgi helyi és vidéki telefonhálózatba bekapcsolt telefonállomásokkal. A távbeszélő hallgató kagylójában szirénszerű, bugó hang szólal meg, amely minden perczen pontosan 55.0—60.0 másodpercig hangzik, úgy hogy amikor a hang megszűnik, pontosan vége van a percnek. Hogy pedig a perczek száma is meg legyen tudható, minden ötödik perczen öt másodpercig a főtebb említett időjelzés után az ébresztő órához hasonló zakatoló hang szólal meg a kagylóban. Ezt a jelzést a telefonhálózat minden előfizetője díjmentesen igénybe veheti, csak éppen a bekapcsolást kell kérnie. De nemcsak a helyi hálózatban, hanem a vidéken, sőt az újabb kísérletek szerint Kopenhágában, Wiesbadenben, Kölnben, Münchenben és Párisban is tisztán hallható volt a jelzés, úgy, hogy az egységes időjelzés kérdése egész Közép-Európára nézve immár megoldottnak tekinthető. A jelzést a hamburgi csillagvizsgáló asztronómiai ingaórája adja, amely megfelelő szerkezet segítségével a távbeszélő készülékkel állandó összeköttetésben áll és amely szerkezet az említett hangjelzést végzi. Viszont az ingaóra e csillagvizsgáló nagy órájával van állandó vilámlamos kapcsolatban, úgy hogy az időjelzés fél-másodpercznyi pontossággal közli a csillagászati pontos időt.

— Szomorú statisztika. Az osztrák kereskedelemügyi minisztériumnak az Ausztria és Magyarország közötti 1909. június havi áruforgalomra vonatkozó statisztikai kimutatása szerint Magyarország kivitele Ausztriába 89.5 millió, Ausztria kivitele Magyarországra 101.6 millió koronát tesz ki. A f. é. január havától 1909. június hónapjáig bezárólag Magyarország kivitele 511.0 millió korona, Ausztria kivitele 590.6 millió korona. Az ideiglenes kereskedelmi mérleg a januártól bezárólag 1909. június haváig terjedő időben Ausztria javára 79.6 millió aktivumot mutat ki szemben 84.7 millió koronával az előző év ugyanilyen időszakával.

— Házasság. Gyürki Sándor Tamás e hó 3-án tartotta esküvőjét Gutwiltig Blankával. Tanúk voltak dr. Barna József és dr. Wilhelm Adolf fővárosi bizottsági tag.

Bródy Dániel dr., a »Neues Pester Journal« társ-tulajdonosa, eljegyezte Spitz Arpád leányát, Daisyt. Morgenstern Gyula aradi fogorvos házasságot kötött öz. Pollákné Robitzek Gizellával.

Droppa Ernő oszlányi gyógyszerész e hó 3-án vezette oltárhoz Kucsera Miczikét. Kucsera Imre igazgató-tanító és neje Misik Julia kedves leányát Nagyszallóban.

Kecskeméthy Margitát eljegyezte Ercsey Gyula Debreczenben.

— Készajándékok. Jegygyűrűk legelőnyösebben Polgár Kálmán műorás ékszerterepén, Budapest, VII., Erzsébet-körút 29., I. em. szerezhetők be. Nagy képes album-árjegyzék bérmentve küldetik.

— Barátságból. Lupeny községben Nikodem György és Jován János bányamunkások barátságosan együtt pálinkáztak. Mulatozás közben szeszszólalkoztak s Jován Nikodemet késével úgy mellbeszurta, hogy az szörnyethalt.

— **A Sorompó Amerikában.** Egyik lelkes honleány, aki Amerikába, Cincinnati szakaadt ki, lévelben fordult egy clevelandi magyar laphoz, figyelmeztetve a szerkesztőt a magyarországi Sorompó iparpártoló liga áldásos tevékenységére. A levélre a szerkesztő hosszabb czikben válaszolt, amelyben többek között ezeket mondja:

Azt hiszem, nem követek el illetlenséget azzal, hogy erre a levélre nyilvánosan válaszolok. Közérdekű dolog ez nagyon. Közérdekű első sorban azért, mert a levél és a benne említett Sorompó magyar iparvédő liga oly hurokat penget, melyek minden magyar szívben visszhangot kelthetnek. A magyar kéz munkájának megbecsülése. Istenem! minő gondolat ez, minő fontos álmom. Dicsérni és támogatni kell a Sorompót, ha a magyar kéz munkájának megbecsülésére törekszik. De az amerikai magyarság itteni hajlékaira tizes csóva ez a jelző. Az Amerikába vándorolt magyarok legfőbb sebeit tépi fel ez az eszme. Mert hiszen miért hagyta el a legtöbb amerikai magyar szülőhazáját? Miért szedte vállára utolsó czókmókját, hogy a viskót, ahol született, idegenek foglalják el, ő pedig idegenben keresen bizonytalan boldogulást? Nem egyébrét, leginkább csak azért, mert odahaza hiába sóvárogta, el nem érhetette a magyar kéz munkájának megbecsülését. Magyarországon a munkát megfizetni sem igen szeretik. Hát még megbecsülni! Ha az amerikai magyarok meghallanák, hogy a magyar kéz munkájának megbecsüléséről van szó, sirva fakadnának.

— **Barcelonai képek.** Barzini Luigi a „Corriere della Sera”-ban érdekes képeket közöl a spanyolországi néphangulatról és arról, hogy milyen Barcelona most a forradalom után. Az olasz újságíró, mivel közvetlen vonatosszékötést nem tudott kapni Barcelona fővárosával, kénytelen volt kerülni utat választani. „A spanyol események — így kezdi Barzini a leírást — emlékeztetnek engem arra a hegyre, amely messziről óriásnak látszik, de azután annál kisebbnek tűnik föl, minél jobban közeledünk hozzája. Mikor elértem a spanyol határt, meglepődtem az ország álmos nyugalmán és a lakosság részvétlenségén. Mit sem lehet hallani azokról az eseményekről, amik annyira élénk viszhangot keltettek az egész világon. — És az ember azt gondolja: ez a nemzet vagy olyan csodálatosan erős és egészséges vagy olyan gyógyíthatatlan beteg és gyöngy, hogy nem éri fájdalmait... A vasúti szakaszban megkérdeztem egy férfitől, hogy mi újság Barcelonában és ő azt válaszolja, hogy Barcelona megbolondult. Barcelonát nem kedvelik a másutt lakó spanyolok, különösen nem a madridiak. Katalonia és Kasztília régi gyűlölködése még nem szunnyadt el és alkalomról-alkalomra újból kitör. A Barcelona felé vezető vasúti utvonalon minden állomásán — vasárnap volt — ünneplő ruhás embereket lehetett látni, amint csevegnek, majd mereven a vonatra tekintenek. A vonat tovább robotgott. A vonalra rendőrök vigyáznak. Megrongált táviró-póznák ágaskodnak az ut mentén. Éppen javítgatnak rajtuk. Nagy pusztlásokat várok és csendes falvakra találok. Megérkezünk Barcelonába. Itt is, mintha mi sem történt volna. Csak itt-ott vehető észre lobogó zászlók nyomai. Egyes házakon idegen lobogók lengnek a szél. Az utcákon Barcelona régi vidámsága uralkodik ezeken a szép alkonyati órákon. A kávéházakban fényes öltözékekben pompáznak a hölgyek. Künn a villamosok közlekednek, fogatok és autók dübörögnek. A rikancsok énekelve kinálgatják az esti lapokat. Semmi sem emlékeztet a zavargásokra, csak az egynehány czirkáló lovascsapat. Bámullalt és csodálkozva fejeztem be a sétámat. Másként képzeltem ezeket a dolgokat. A városi parkokban a kertészek békésen öntözik a virággyakat, pár nappal a forradalom után. Az igazi forradalom nem ilyen nyomokat hagy a nép lelkében. Ez a harc csupán felszínes lehetett, mert sehol sem rontotta el a jókedvet...”

— **A halálos kaláka.** Van Szatmármegyének egy veszedelmes része, az ugynevezett Avas. A mármaros határon fekszik egynehány falu a hegyek között, amelyeket mind románok laknak. Alig mulik el nap, hogy erről a vidékről véres verekedések, gyilkosságok híre ne érkezzen a szatmári törvényszékhez. A vidék lakossága híres vadságról, vérengző természetéről és iszákosságáról. A pálinkázások pedig többnyire véresen végződnek. Tegnapielőtt ismét gyilkolt a pálinka az Avasnak Kányaháza nevű községében. Régi szokás faluhelyen, hogy a kisebb gazdák, akiknek nem telik napszámásra, „kaláká”-ban végeztetik el a mezei munkájukat. Meghívják néhány munkásembert, akik szíveségből elvégzik a mezei munkát, melynek végeztével a házigazda áldomást ad vendégeinek. Ilyen kaláka volt a napokban Gámsra Tögyer kányaházai lakosnál. A kalákások közt volt Stefucz Juen nevű suhancz is, aki haragosa volt az ugyancsak ott levő Buda László nevű napszámornak. Mikor már jócskán fogvott a pálinkából, Stefucz felállott és kiellen-

tette, hogy még az éjszaka leszámol valakivel. Összebeszélte két társával s mikor a bepálinkázott társaság már oszladozni kezdett, előre mentek s az udvaron várták Buda Lászlót. Mikor ez kijött, a három ember neki támadt és össze-vissza szurkálta. A megtámadt ember holtan maradt az udvaron. A tettesek véres munkájuk után megszöktek a faluból. de a csendőrség Stefucz Vaszilt letartóztatta és bekísérte a szatmárnémeti kir. törvényszék fogházába. A másik két tettes után nyomoznak.

— **A Balaton újabb áldozata.** Sréter Imre cs. és kir. kamarás, százados családjával együtt a Balaton mellett levő Kőröshegyen nyaral. Tegnapi délután Sréterné gyermekeivel és gyermekeinek nevelőjével fürdött a Balatonban. Már ki akartak jönni a vízből s harmadfél éves kis leányukat a nevelő vette a karjában. Félméternyi vízben jártak már, amikor egy hirtelen jövő hullám a nevelőt ledöntötte a lábáról, oly szerencsétlenül, hogy a kis leány épp alá került. Amikor a hullám átsapolt a nevelőn, úgy hogy ismét mághoz térhetett, a kis leányt már nem találta sehol, *elsodorta a hullám, csak a holttestét találták meg.* Az eset nagy részvétet keltett a család ismerősei körében.

— **Beiratás a kassai jogakadémiára.** A kassai kir. állami jogakadémián a felvétel az 1909-1910-ik tanévre 1909. szeptember hónap 1-15-ik napjai folyamán történik. Későbbi felvételt azonban mindenesetre csak október 14-ig s a késelelem kellő indokolása esetén, a kar végzésileg engedélyezhet. Katonai szolgálatból kilépett önkéntesek október 1-8 napjain vannak jogosítva felvételre jelentkezni. Az első és második alapvizsgálatok, valamint az ismétlési és pótvizsgálatok szeptember hónap 5-15-ig tartanak. Minden joghallgató tandíj fejében annyiszor 2 koronát fizet félévénként, ahány órát hallgat hetenkint. A Mensa Academica tagjai közé való felvétel iránt a kérvényeket a jogakadémia igazgatójához szeptember 20-áig kell benyújtani.

— **A hajmosószer áldozata.** Londonban az embe-
reket néhány nap óta nagy izgalomban tartja egy előkelő fiatal hölgy különös halála, aki egy fodrászteremben hirtelen összeesett. Miss Elphinstone-Dalympe, egy lord unokahuga, a Harold Stores ismert nagy fodrásztermébe ment, hogy a haját valami vegyi szerrel, ugynevezett „száraz” mosóanyaggal kimossa, de a „shampo”-nak nevezett szer használata után azonnal elájult és rövid idő múlva meg is halt. A halat okának megállapításakor kiderítették, hogy a hajtisztításra használt szer mérges vegyület: carbontetrachlorid volt, aminek a szív működését meggyengítő hatása jelen esetben akkora volt, hogy a fiatal hölgy szív működését egészen megakadályozta s e miatt következett be a halál. A fodrászteremben harmincz segéd van alkalmazva, akik már évek óta végzik így a hajmosásokat és ilyen végzetes esetet még nem tapasztaltak. Eddig csak annyit vettek észre, hogy a „champo”-szernek kellemetlen szaga és gőzei vannak, amelyek gyengébb szívű hölgyeknél némi kis rosszullétet idéztek elő.

— **Áttetsző hal.** A Niger-folyam torkolata tájékon tartózkodik a tengerben egy hal, tudományos néven a Polycentropsis abbreviata Bouleyer. Ennek a halnak alapszíne a szürkésbarna, amelyet világosabb, sötétebb foltok tarkítanak, úgy, hogy színével családís emlékeztet a vízbe hullott halott falevére. Teljessé teszi a csalódást a hal alakja, amely, ha uszót szétterjeszti, szakaszolt ugyanolyan, mint a fonnyadt falevél. Minthogy hát, hasi és farkuszóájának vége, ha akármilyen színű volna is, csökkentené a csalódást, mert megváltoztatná a hal falevél alakját, azért a bölcs természet csodálatos természetesen úgy intézkedett, hogy az uszók vége teljesen színtelen. Ha csak alaposan meg nem nézzük a halat, uszóinak végződését észre sem vesszük, mert olyan áttetszők, mint az üveg. Teste színének és alakjának segítségére van még a hal viselkedése is. Ugy lebeg a vízen, mint a száraz falevél, hol teljesen féloldalt fordulva, hol többé-kevésbé részatosan valami növénynek vagy gyökérnek támaszkodva, hol fölfelé tartja, hol le bocsátja a fejét. Csupa nyugalom és mozdulatlan-
ság rajta minden. Még az uszómozdulatai is láthatatlanok és titokzatosak, mert pépen azok az uszó, amelyek testét mozgatják, annyira áttetszők, hogy mozdulataikat észre se venni. De ha préda jelenik meg a szemhatáron, ez a látvány úgy hat a mozdulatlan halra, mint a villámütés: abban a pillanatban megmozdulnak az uszók és jaj annak az állatnak, amely tulságosan a közelébe téved; abban a pillanatban halál fia.

— **Tévedés.** ha valaki azt mondja, hogy osztrák czég jobb kávé adhat vagy olcsóbban számít, mint Fratelli Deisinger fiumei czég Budapestén, a királyi bérolótában.

— **Fosztogató hamiskártyások.** Csak a minap adtunk hírt arról, hogy három veszedelmes sipista kifosztott egy külföldi kereskedőt hamis kártyajátékkal. A sipisták valami új, általuk kitalált játékkal, az ugynevezett „Heilige Wahrheit”-tal csalták lépé az áldozatukat. Ma újabb hasonló fosztogatásról kell megemlékeznünk. Dr. Umnack Ottó neustrelitz ügyvéd ma megjelent a főkapitányságon és a következő feljelentést tette: Napok óta tartózkodik Budapestén. Tegnapi budai oldal szépségeiben gyönyörködött, amikor a várpalota előtt megismerkedett egy uriasan öltözött fiatal emberrel, ki készségesen vállalkozott arra, hogy az idegent kalauzolja a fővárosban. Estig jártak mindelé, amikor a fiatal ember ajánlatot tett, hogy menjenek olyan helyre, ahol jó magyar bort lehet inni. Az idegennek tetszett az ajánlat s elmentek egy Hermina-úti vendéglőbe, ahol hamarosan még három fiatalemberrel ismerkedett meg az ügyvéd. A vacsora végén természetesen előkerült a kártya és Umnack kalauza biztatására részt vett a játékban. Az ugynevezett „Heilige Wahrheit” című játékot játszottak s rövid idő alatt az ügyvéd 68 koronát veszített. Ekkor beszüntette a játékot, mire a partnerei is megugrottak mellőle. Ekkor gondolt arra, hogy sipisták kezébe került és a rendőrségre sietett panaszával. A főkapitányságon megindították a nyomozást a szélhámosok után.

— **Hamis utlevelek.** A fiumei rendőrség megtudta, hogy foglalkozás nélküli egyének már régóta amerikai utlevelek eladásával, kivándorlási hájóra pinczerek szerződésével csalnak ki kisebb-nagyobb összegeket különösen a Fiumében tartózkodó idegenektől. Cowic kivándorlási detektív megbizta két barátját, hogy ismerkedjenek meg Grünfeld hihedt fiumei korcsmárossal, kiről már régóta beszéltek, hogy utlevélüzletekkel foglalkozik és tudják ki, hogy a vád alapos-e. A korcsmáros bemutatta nekik Jelencich Istvánt, a Cunard hajóstársaság egy alkalmazottját, ki megígérte nekik, hogy 50-50 koronáért utlevelet és pinczért állást szerez. Az utlevelet tényleg meg is kapták, mire Jelencichet, három társát és Grünfeld korcsmárost letartóztatták. Utóbbtól a korcsmai iparengedélyt is elveszik.

— **Meghalt, mert megunta az agglegény-életet.** Berlinben tegnap délbén öngyilkos lett egy ötven éves hivatalnok, mert megunta az agglegény-életet és öreg fejjel nem akart házasodni. A hivatalnok, aki igen jó anyagi viszonyban élt, az utóbbi időben gyakran panaszkodott barátainak, hogy mennyire sajnálja, hogy fiatal korában nem házasodott meg. Most lenne családja s nem kellene öreg napjaira egyedül élnie.

— **A hegymászás újabb áldozatai.** Zürichből jelentik nekünk: Három turista, *Sammet, Desc és Becke* augusztus elsején kirándultak a „Jungfrau” csucsára. A rossz idő miatt hétfőn délutáni három óráig a Rotav turistakunyhóban kellett maradniok. *Sammet*, akit az ut nagyon kimerített, elhatározta, hogy visszatér. A többi két turista folytatta az utat a „Jungfrau” csucsára s azóta eltűntek. Pénteken reggel megtalálták az egyik turistának, *Desenek* a holttestét, amely az elszakadt turista kötélén a „Jungfrau” csucsától mindössze tizenöt méternyire függött. A harmadik turista, *Becker* minden valószínűség szerint szintén szerencsétlenül járt, de a holttestét eddig nem sikerült megtalálni.

— **A czirkusz hajdan és most.** Hová lettek az idők, amikor az igazgató ur, az igazgatónő ő nagysága, az ifjú igazgató ur és a többi csemete lovasmutatványjaiból állott a czirkusz műsor, ehhez egy-két akrobataszám, egy vízes, vagy nem vízes némajáték és jó volt minden. Unalmas, de jó. A villany korszakában azonban már a czirkuszban is kisebb szerep jut a lovaknak, ma az emberi ügyesség, ötletesség, vakmerőség vetélkednek egymással és míg hajdan csak a lovakat kellett jól tartani, ma a czirkusz igazgató horribilis fizetéseket ad a művészeknek. Így p. o. a Beketow czirkusz augusztusi műsora egy hónapra körülbelül 160.000, esténként csaknem 2500 koronába kerül, ez pedig csak az artisták fizetése, hol van a többi kiadás! De ha tekintetbe vesszük, hogy az augusztusi műsorban egyik szenzációs mutatvány kergeti a másikat, ha nézzük a *the Bruatores, Pepus, the Reros, the Brunan* stb. mutatványait, a csodálatos motorkerékpározást a függő glóbuson, a tánczó csodalovat és a zongorázó kutyát, már nem találjuk soknak a fizetéseket.

— **Egy háziur hirtelen halála.** Még a múlt hónap 18-án történt, hogy a Karátsonyi-utca 13. számú házának tulajdonosa, *Geszni István* hirtelen meghalt. A szencsétlen ember háza udvarán fát vágott és pedig éppen a csatorna közelében, ahol egy hatalmas bádögödön is állt. Munkaközben Geszni egyszerre megtántorodott, elesett és estében belevágta fejét a bádögödön szélébe és a csatorna fedőlapjába is. A következő pillanatban meghalt. Alig temették el, valaki névtelen levélben fölmentést tett a főkapitányságon, hogy Geszni Istvánt megölték, valaki hátulról fejbévágta. A vizsgálat megindult, a halottat rendőrileg fölboncolták s kiderítették, hogy gyilkosságról szó sem lehet s a háztulajdonos halálát szívészélhűdés okozta.

— **Betörés.** Endlich Henrik műhímeznek a Bezerédy-utca 6. sz. alatti műhelyében betörők jártak. A földszinten levő pinczehelyiségnek kívülről benyomták az ablakát s úgy jutottak a betörők a helyiségbe. Megpróbálkoztak a kasszát feltörni, de ez nem sikerült. Mindössze egy felöltőt vittek el.

— **Szenzációs bűntudomány.** A számtalan baleset, mely szesz- és petróleumfűző fölborulásakor történik, az újabb szabadalmozott Rops gyorsfűző által elhárítható, mert ennek használata megvéd minden veszélytől. Minden jobb szaküzletben kapható. Ha a Rops fémáru részv. társasághoz fordul (Budapest, V., Váci-ut 74), ingyen és bérmentve képes prospektust küldenek.

— **Halálos végű verekedés.** Még a múlt hét szombatján történt, hogy az Almásy-téren *Tax Sándor* 19 éves lókupecz, *Veinsinger János* 28 éves fuvaros és *Goldberger Rezső* 36 éves löke-reskedő meglesték régi haragosukat *Borsos János* 23 éves napszámot, megtámadták és úgy összeverték, hogy a mentőknek kellett a Rókus-kórházba vinni. A szerencsétlen ember egy hétig szenvedett, míg ma éjszaka meghalt a kórházba. A rendőrség a támadók ellen szándékos emberölés büntetése címén megindította a vizsgálatot.

— **Elűnt emberek.** *Trubán György* kőműves 33 éves felesége *Grebl Márta* e hónap elsején elűzött *Bulyovszky-utca 35.* számú lakásáról. Magával vitte öt éves kis leányát is. Azóta nyomuk veszett. — Elűntek még *Máté Gergely* madari születésű 41 éves napszám, lakott *Losonczy-utca 8.,* *Lendvina Lipót* nagyszombati születésű 15 éves cukrásztanonc *Jászberényi-ut 10.,* *Pusztai Teréz* 14 éves gyári munkásnő, *Ernö-utca 8.,* *Bátory Juliska* 18 éves cseléd, *Sziv-utca 50.*

— **A rendőr támadói.** *Molnár Ferencz* fuvaros, *Mühlbach István* szerelő és *Lambert József* pinczér ma hajnalban részegen állítottak be a Nagyfuvaros-utca 4. szám alatti *Kis Vigadóba.* Három óra lévén, a jókedvű atyafiak nem akartak belépődíjat fizetni, amiből verekedés támadt a tulajdonos és vendégei között. A botrányra előkerült *Kovács VII. József* rendőr is, aki a tulajdonosnak adván igazat, távozásra szólította fel a garázda vendégeket. Ezek azonban most a rendőrré támadtak, kirángatták az udvarra, ahol már ütlegelni kezdtek. A szorongatott rendőr ekkor kardot rántott és *Mühlbach Istvánt* bal lapoczkáján, meg a fején, *Lambert Józsefet* pedig a kezefején megvágta. A rendőr támadói ellen a rendőrség megindította a vizsgálatot.

— **Halálosok.** *Blach Mózesnek*, az elhunyt nagy tudósnak, a rabbiképző intézet igazgatójának temetése kedden, e hó 10-én délelőtt 11 órakor lesz a kerepesi-úti izr. temető halottasházából.

— **Özv. kovásznai Bogdán Antalné** 82 éves korában *Sepsiszentgyörgyön* meghalt. A jótékonyága miatt nagy tisztelgetéssel örvendett matróna halálát nagy rokonsága és számtalan dédunoka siratja.

Vakarcs Károly, 1848—49-iki honvéd 78 éves korában, Marosvásárhelyen meghalt.

x **Bob hashajtó a legkellemesebb, 10 filler.**

x **Podor-féle vívóterem** a Koronaherczeg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vívóterme. Különös gond fordítanak a gyermektorna- és vívásra.

x **Tamássy Park-Szanatórium** Dunaharasziban, Pest megye. Elsőrangú gyógyító-intézet alkoholisták, morfinisták és ideg betegek részére. Prospektust kívánatra küld az igazgatóság.

Bukovinai csángó testvéreink.

— **Látogatás a csángó falvakban.** —

Bukovina délkeleti határán vannak Isten-segits, Fogadjisten, Józseffalva, Hadikfalva és Andásfalva, ugynevezett csángó-magyar községek, melyeknek lakosai osztrák alattvalók ugyan, de magyar nemzeti jellegüket mai napig megtartották és megtartják. A régi Moldovában élő magyarokat József császár telepítette ide és pedig Jézseffalvába 18, Istensegitsbe 60, Fogadjistenbe 30 családot. Gróf Hadik András a mai Hadikfalva és Andásfalva községeket 60—60 családdal alapította. Ez az öt község ma 16,000 lelket számlál. Magától értetődik, hogy a hajdani jómód rajtuk nem látszik ugyan, mert a föld, mely ugyanaz mint hajdan, a lelkek szaporodását oly bőven el nem láthatja. De nem igaz az az általános nézet, hogy a csángók elnyomottak és szegények. Van nekik köztük, csak úgy, mint mindenütt, gazdagok és szegények. Az atyafiak látogatására kirándulást tervezett a Máramarosmegyei Tanító Egyesület Szigeti-Köre, mely ülését most tartotta Körösmezőn. Az érdekes utról a következő beszámolót küldte ottani tudósítónk.

Indulási jel! . . . és — zakatolva száguldott a vasparipa a határ felé. Lassan eltűntek a magyar erdők és hegyek, elhangzott egy éles fütty és az alagút sötétje körülvevett minket. Az alagútból kiérve már legyel területen voltunk. A napokig tartó esőzések megszűntek és derült, verőfényes időjárás kísért bennünket vagyis indulásunk már kedvezően kezdődött. 7 óra 40 perczkor Stanislauba értünk s utközben a jablonicai gör. kath. pap kellemes társaságában volt részünk. Csak 1 óra 25 perczkor mehettünk tovább és így a majdnem hat órai tartózkodást a város nevezetességeinek megtekintésére felhasználhattuk. Ugyanakkor a bizonyítványok kiosztása volt a középiskolákban és jelen lehetünk a különféle Tedeumoknál. Gyönyörű volt az egyenruhás diákok tömege a gimnáziumok előtt és míg az egyik örömtelt arccal indult szülői háza felé és utközben ezüst vagy arany szalagjait egygyel szaporította, addig a másik arczáról az elégtelen osztályzat eredménye leolvasható volt. Ez a zsinórokat nem szaporíthatja. A lengyel iskolák ez a berendezése igen tetszett nekünk és igazán sajnáltuk, hogy ez ige Magyarországnak, hol már régóta szó volt a tanítók és tanulók egyenruhájáról, még testet nem öltött.

A város tanácsháza elé érve egy ur csatlakozott hozzánk, ki feltűnően érdeklődött irántunk. Ritka szívéllyességgel vezetett minket a kapitány elé, kitől írásbeli engedélyt a toronyba való fölmenésre kaptunk. Kérdésünkre, hogy ki ő, föl-hajította kabátja hajtókáját és ott diszlett a kétféjű sas, a tükös rendőrség jelvénye. A toronyban van a tüzőrség, ahonnan szép kilátásban gyönyörködünk. Innen a „Szokol” tornacsarnokába mentünk. Sajnálom, hogy e szó etimológiáját meg nem tudhattam, számtalan tudakozódás daczára sem. Megnyugodtunk tehát a bakmagyarzatban, hogy „Szokol” az „Szokol”, vagyis az atlétikai klub neve. Ezután a tűzoltóság felszerelését megnéztük, majd délután 1 óra 25 perczkor ismét vonatra szálltunk.

Az egyhangu ulmenetet dalárdista utitársaink énekszóval változtatással tették. Az idő hűvösre, majd csendes esőre fordult, ami a zárt kocsiiban a levegőt tűrhetővé tette. Csernovitzhez közeledvén, az eső erősebb lett és a csernovitzi indóház körül levő pocolyák egy nagy zivatar maradványait bizonyították. Változott a kalauz, ki jegyeinket, amint ő kimondta, „Istensegic” felé meghosszabbította, természetesen a két korona lefizetése mellett. Az egész uton Istensegits felé ezt a magyar szót a németek hibásan ejtették ki.

Már esteledett, midőn vonatunk az első és legnagyobb magyar falu „Hadikfalva” állomásán megállott. A magyarjku hordártól, az első magyar szót hallottuk. Rövid néhány percz után megállott

a vonat, elhangzott a kalauz „Istensegic” szava és utazásunk célján kiszálltunk.

Egy deputáció várt minket tanítók vezetése mellett, a bíró és néhány községi tanácsos. A kölcsönös üdvözlés a lehető legszívéliesebb volt. Előállott a bíró, egy a 40-es években levő alacsony, szélesvállu, bajszos, magyar alak és „Hozta Isten magyar vendégeinket” szavakkal kezét szorított velünk.

A 206 cm. magasságu Szóts Lázár azt mondta: „Osztrák alattvalók vagyunk, de szívünk magyar és magyarságunkat, addig amíg élünk, meg nem tagadjuk.” Ennek kapcsán megjegyzem, hogy a csángó magyarok, csaknem kizárólag természetes alakok, vagy magasságban vagy szélességben.

Most Istensegits falu főutcájára, az „Andrássy-utra” léptünk. A falu, egyes kis ágakat kivéve, ebből az utcából áll és olyan hosszú, sugáralaku, egyenes, mint pesti névrokona. Tekintve a falusi életet, tisztasága csak olyan, mint más falué. A falu közepén áll az egyemeletes szép iskolaépület, melynek homlokzatán a „Volksschule”, alatta pedig „Népiskola” feliratu tábla van.

A mezei munkára siető nép magyar köszöntése igen jól esett nekünk. Ezután Szucsavára a bucsura mentünk. Keresztelő Jánosnak a vértanui halállal 1402-ben kimúlt, tetemei Szucsaván pihennek és ezen a napon körmenetben vitetnek a román püspöki templomba. Egész vonatok viszik a bucsusokat és amint mondták, vagy 70.000-en jönnek ebből az alkalomból Szucsavára. Iczkányban átszállni kellett. Itt van Románia vasuti határa. Amint a perronon sétálunk, kétfelől sorompóval elzárják az utat, úgy hogy a felülvizsgáló terem „Sala de Revisiune”-felé vezető ut szabadon maradt. Berobogott a romániai vonat és alkalmunk volt láthatni a román népviseletet, katonákat, rendőröket és vasuti személyzetet. Vonatunk is csak hamar előállott, mely Szucsavára vitt.

A kis városka csak egy hemzsegett a sok ezernyi, tarkábbnál-tarkább, csillogó gazdag öltözeti népiömegetől. Legjobbkor jöttünk. Kezdődött a körmenet: elől a kincsekkel érő zászlókat és feszületeket vivők sokasága, utána a nagyszámu papság egyházi díszben, élén az „Archimandrita”, kinck fején korona és kezében a kulcsalaku, ezüst pásztorbot volt. Őket követte a szent tement rejtő, drágán himzett koporsó, mely után a rendőrség sorfala következett. Mire beesteledett visszatértünk falunkba, ahol Gáspár Ferencz bíró uram e szavakkal fogadott: „Ha szómmal nem vételek, kérem az urakít, tessenek engem is szerény hajlékomban szerencsétlenni”. A szózat hangjai mellett a bíró házához mentünk. Ez is, mint a többi ház, nagy házból, konyhából, folyosóból, kis házból, kamarából és istállóból áll. Mi a nagy házba léptünk. Birónó asszony fogadott ünnepi díszben, fekete keszkenő, virágokkal himzett pruszlik, szákrétü széles szoknya, virágos kötény és magassarku hegyesorru czipő. A nagy ház t. i. az utcára néző szoba tágas és a tisztaságtól ragyog. Minthogy a nép r. kath. vallásu, a falakon aranykeretes szentképek és az ajtó mellett a szenteltvíztartó diszelegnek. A padlón tarka szőnyegek vannak, a szobatetőn pedig a hagyományos mestergerendát találjuk. — A többi butorzat és berendezés egészen magyar jellegű: cserepes kályha, virágokkal tele rakott ablakok, fiókos láda, faasztal, szék és kanapé, melyen puha pokrócz van, képezik a szoba berendezését, melyet kétoldalt a duzzadó ágyak kiegészítenek. Az ágyvetés módja székelly: az ágyterítő fölött, az ágy mindkét végén hegyes, virágos huzatu párnák. Az üvegekkel megrakott fehér abroszu asztal köré helyet foglaltunk. A bíró mint házigazda először magának töltött, melyet a vendégek egészségére ürített. Ezen szokás jelezni akarja, hogy az ital, melyet nyujt egészséges. Ezután a testvéri poharat töltötte, melyet számtalan pohár követett és mely talán most sem érné végét, ha két órakor végét nem szakítjuk. Előállt a bíró 10 éves kis fia és gyönyörű hangon csángó nótákat énekelt, énekét a kezében levő hegedűvel kísérve.

Ez az iskolágyermek megmutatta, hogy a tanítás magyar nyelven folyik, magyar éneket tanulnak és a Gotterhalte is magyar nyelven énekeltek.

MOLL-féle SÓSBORSZESZ

Legjobb fájdalomcsillapító bedörzsölés csusz, köszvény és egyéb meghűlési bajoknál. A raktárakban olommal zárt (plombirt) üvegekben 2 koronáért kapható. MOLL. készítmény kérendő.

Fő-szétküldés: MOLL A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító által

BÉCS, I., TUCHLAUBEN 9. SZ.

Vidéki megrendelések naponta postautánvét mellett teljesíthetnek. A raktárakban tessék határozottan Moll A. aláírásával és ved-jegyével ellátott készítményeket kérni.

MOLL-féle SEIDLITZ-por

felülmulthatatlan háziszor mindama gyomorbajoknál, melyekből a rossz emésztés és székrekedés szokott keletkezni. A gyógyszerárakban MOLL készítménye kérendő eredeti dobozokban 2 kor.

Fő-szétküldés: MOLL A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító által

BÉCS, I., TUCHLAUBEN 9. SZ.

Vidéki megrendelések naponta postautánvét mellett teljesíthetnek. A raktárakban tessék határozottan Moll A. aláírásával és ved-jegyével ellátott készítményeket kérni.

SZINHÁZ ÉS MŰVÉSZET

(*) **Új zenetanár.** Biró Károly, Szabadka város polgármestere, a szabadkai városi zeneiskolához pályázat mellőzésével Köller Ferenczet, a kecskeméti városi zeneiskola volt tanárát, az ismert hegedűművészt nevezte ki rendes tanárnak.

(*) **Budai Szinkör.** A Budai Nyári Színházban holnap, vasárnap és hétfőn a „Színészvér“ című operettnek lesznek a folytatólagos előadásai, szerdán Maleczky Blanka fog vendégszerepelni a „Rigoletto“ opera Gilda szerepében, míg szombaton a „Pillangó kisasszony“ czimszerepét énekl; kedden „A kis boszorkány“, csütörtökön „Romeó és Julia“, pénteken „A dollárkirálynő“ van műsoron. Vasárnap Planquette „A cornevillei harangok“ című híres operettje kerül színpadra. — A színház legközelebbi újdonsága: Garami-Liptai „Don Quijote“ című eredeti daljátéka a következő héten kerül bemutatásra.

(*) **Svárdström Valborg művészno kurája Pöstyénben.** Svárdström Valborg ének-művészno csuzos bajánok gyógyítja céljából négy heti iszapkurára ma Pöstyénbe érkezett.

(*) **Városligeti Színház.** Vasárnap délután mérsekelt helyarakkal „A cigány“, Szigeti népsziműve, este Küry Klára felléptével 52-szer „Az erdészleány“ operette kerül színpadra. Már teljesen készen várja hétfői bemutatóját Feld Mátyás és Faragó Jenő. A „Smokk-család“ című multságos pesti bohózat. A nagysikerűnek ígérkező újdonságban a színház egész személyzete részvesz. Különösen hálás szerephez jutott Ferenczy Károly, Mezey Ilonka, Vörös Ili, Csapó, Szalay, Keleér. A hétfői sziműre rendkívül sok jegyet jegyeztek elő. Az igazgatóság tíz napra a következő műsorsort állapította meg: Hétfő, kedd, szerda, csütörtök „A smokk-család“, péntek „Az erdészleány“, szombat „A smokk-család“, vasárnap délután: „Az erdészleány“ este „A smokk-család“, Hétfőn „Az erdészleány“, kedd „A smokk-család“. Az „Erdészleány“ összes előadásain Küry Klára játsza a főszerepet.

(*) **A Király Színház megnyitása.** A rövid nyári szünet után a Király Színház ma ismét megnyit. A színház tovább is folytatólagosan játsza Martos kedves és Jakobi szép zenéjű operettjét a Jánoskát, mely a múlt szezonban már oly nagy sikert aratott. A megnyitón megjelent szépszámú közönség most is nagy élvezettel nézte végig a darabot s a szereplőket többször nyilt színen is megtapsolta.

(*) **A Magyar Színház első előadása.** A fővárosi állandó színházak közül, a nyári szünet után második, szombaton, e hó 14-én, a Hivatalnok urak, Földes Imre drámájának előadásával a Magyar Színház nyitja meg kapuit a közönség előtt. Második előadásul, vasárnap este, A Sasfiók, Rostand diámája fog színpadra kerülni; az évad első újdonsága pedig, szeptember havában, dr. Fényes Samu Álmodozók című sziműve lesz. Az e heti előadásokra jegyet csütörtöktől kezdve lehet váltani a Magyar Színház pénztáránál és az ismert elárusítóhelyeken.

(*) **Országos dalünnepély Kecskeméten.** A magyar dalosegyesületek országos szövetsége, amint azt már megirtuk, XVIII-ik országos dalünnepét 1909. évi aug. 15—18. napjain tartja meg Kecskeméten. A dalünnepély a jelentkezések nagy száma, Kecskemét város hagyományos vendégszeretete és az eddigi intézkedések után itélve egyike lesz a legnagyobb szabásu nemzeti ünnepélyeknek, amelyen 53 dalára körülbelül 3000 jelentkezővel vesz részt. A kecskeméti helyi rendező bizottság hat albizottságra oszolva, lázasan tevékenykedik, hogy a fogadtatás, az elszállásolás és a vendégek ellátása mintaszerű legyen s hogy mindenki a legkellemesebb emlékeket vigye magával Kecskemétről. A dalárdák együttes elszállásoláaa iskolák és testületek helyiségeiben lesz, míg a nőket és a családost jelentkezőket vendégszerető uri házaknál helyezik el. A megérkezés és a zászlók megkoszorúzása után a nagy vendéglőben nagyobb szabásu ismerkedési estély lesz s a dalárdák versenyeit magas nívón álló hangverseny, a kecs-

keméti dalárda zászlószentelési ünnepélye, Káldy Gyula siremlékének felavtása, a dalosoknak a város által történő megvendégelése, táncszertély és kirándulások teszik változatossá. Az étkezés kezdetét a legsikeresebben oldotta meg az élelmézési bizottság, mert egyezséget kötött a vendéglősökkel, hogy azok jó ebédet és vacsorát személyenkint 3 korona 20 fillérért szolgáltatnak ki. Azon rosszakaratu hirrel szemben pedig, hogy Kecskeméten difteritisz vagy kanyaró lenne, a leghivatalosabb helyről nyert értesülés után kijelentjük, hogy évek óta ily kedvező egészségi állapotok nem voltak Kecskeméten, mint most s eltekintve a gyümölcsérés idejében a gyermekok között föllépő bélhurutól, már hónapok óta egyetlen ragályos halálozás nem történt a városban. Ezek szerint a kecskeméti dalünnepély a siker jegyében fogamzott meg és fog lezajlani.

(*) **Vidéki színészet.** Baján most mutatkozott be az iparoskör nagytermében ideiglenesen felállított színpadon kitünően összeállított társulatával Polgár Károly, a délvidéki kerület agilis igazgatója nagy sikerrel. Első előadásul a „Czigánybáró“ került színpadra pompásan összeválogott előadásban. Nagy sikere volt Szaffi szerepében a társulat primadonnájának, Kaposi Józsnának, akinek pompásan érvényesült szép hangja és énektudása. A sikerben osztozkodtak vele Csanádi Irma (Cipra) és Barna (Barinkay). A társulat működése elé nagy érdeklődéssel tekint a bajai közönség.

Nádasy József színtársulata e hó végén fejezi be Szombathelyen három hónapos szezonját. A jeles társulat teljesen meghódította a város közönségét. Julius eleje óta Feledí Boriska vendégszereplése teszi érdekessé a színházi életet, akinek minden fellépte alkalmával nagy ünneplésben van része. A szezon Tapolcai Dezső vendégszereplésével végződik. A társulat Szombathelyről Orsházára megy.

(*) **Színházberlet részletfizetésre.** Berlinben a jövő színházi szezonban új intézmény lép életbe, amely könnyít a közönségnek, kivált azoknak, akinek nem valami fényesek az anyagi viszonyai. A német fővárosban most egy társaság van megalakulóban. Ez a társaság lehetővé akarja tenni, hogy a színházlátogatók akármelyik színházban akármilyen ülést bérelhessenek csekély részletfizetésre. A dollog lebonyolítása úgy történik majd, hogy a társaság vásárolja meg az egyes színházaktól a bérletjegyeket, aztán azokat kiszolgáltatja a jelentkezőknek, akik a vételárból hetenkint kisebb összegeket törlesztenek a társaság pénztáránál. Tudomásunk szerint Bécsben már vagy két év óta működik hasonló vállalat és úgy mondják, hogy kielégítő eredményeket ér el.

(*) **Szerződötések.** A vidéki színigazgatók folytatják a szervezkedés munkáját a jövő színházi évadra és nagyban szerződötetik már az új tagokat. A legutóbbi napokban a következő szerződötetések történtek: *Krecsányi Ignác* a temesvár-budai színházak igazgatója szerződötette *Barna Marczit*, a kispesti társulat szubretténekesnőjét. *Balla Kálmán* a pozsonyi színház igazgatója szerződötette *Zátony Kálmán* szerelmes színészt és *Pogány Béla* bonvivant színészt. *Polgár Károly* a délvidéki kerület igazgatója szerződötette *Tihanyi Béla* énekes színészt. *Heves Béla* a szatmári színház igazgatója szerződötette *Szende Ferencz* baritonistát, *Krassóy Józsi*ka naivát, *Czakó Vilmos* színházi titkárát és *Molnár Józsefet*. Dr. *Farkas Ferencz* igazgató szerződötette *Turányi Alajos* szerelmes színészt. *Szabó Ferencz* igazgató szerződötette *Kovács Imre* jellemszínészt és *Husztu Mártont*. *Szabados László* igazgató szerződötette *Molnár Vilma*t.

(*) **Színésziskolai beiratások.** Az Országos Színészegyesület színésziskolájában a beiratkozásra, illetőleg felvételi vizsgálatokra augusztus hó 26, 27 és 28-ik napjain, mindennap délután 3—6-ig lehet jelentkezni az iskola Lipót-körut 1. szám alatti helyiségében. A tanfolyam két évre terjed és drámai, valamint énekes szakokban is képez ki növendékeket. A színésziskola végzett növendékeit minden további vizsga nélkül a Színészegyesület rendes tagjaivá lesznek és az ország bármelyik színpadán működhetnek. A felvételre fiuknál legalább 17, leányoknál legalább 16 betöltött életév szükséges, azonkívül születési bizonyítvány, iskolai bizonyítvány és hatóságilag láttamozott szülői

bejegyzés felmutatása. Mindennemű felvilágosítással szolgál az iskola titkársága, V. kerület Lipót-körut 1. szám II. emelet alatt.

IRODALOM.

Kosztolányi Dezső: Boszorkányos esték.

Kosztolányi Dezső kötetében van vagy öt-hat apróbb írás, amelyeket ez a közös cím kapcsol össze: „Verstárgyak“. A költemények prózában nagy karriért csinált műfaja ez. Finom hangulatoknak halk, duruzsoló megírása szines, szálfinom költői prózában, amely a maga közvetlen beszédformájával még közelebb siklik a lelkünkhez, mint a vers. Ezt a pár strófát, ezt a néhány különösen zengő hárfakkordot bátran lehetett volna a kötet elejére biggyeszteni. Mottója lehetett volna a következő rajzoknak: A rokonság félreismerhetetlenül erős közöttük: ezekben a novellisztikus pikturákban éppen annyi a stilizáltság, a vers-téma, a prózai költemény, a különös és a bizarr, mint a hivatalos verstárgyakban.

Alapjában véve nem is novellák ezek a kis piécce-ek, hanem hangulatok. Finomak, mélységesek, kifejezők és briliánsul megirtak. A közös vonás közöttük nem is a „boszorkányosság“, még csak nem is a hangulatok bizarrsága vagy az ötletek megkapó eredetisége. Inkább a megírás az, amely a maga stilizálásával, széles színeivel, pasztózus voltával mindegyiknél egyhangnemű. Valami finom ezüsttel vonja be *Kosztolányi* ezeket az írásait. Van bennük valami halkság, valami mesteri letompitottság. Moll-hangulatok, amelyeknek az instrumentációja raffiniáltan stilszerű. Amikor elolvastam egyiket a másik után, olyanformán éreztem magam, mintha muzsikát hallgatnék. Messziről jövőt, kiczizelláltat, új melódiákat. És talán egy kissé, nagyon kissé elfáradtat is. És — nem tudom miért, nem tudom hogyan — de mintha egy lágyhangu cselló C-hurjáról szálltak volna felém a hangok. *Kosztolányi* nem elmondja, de elmuzikálja a hangulatait. És az írása mégsem líra, nem átéléseket, de meglátásokat ír meg. És a *Kosztolányi* meglátásai erősek, biztosak, nuen-ceokig menő finomságuk és épannyi bennük a művészet, mint a formájukban.

Kosztolányi a prózának elsőrangú művésze. Az írása tele van színnel, ritmussal, formával, olyan könnyedén használja, mintha csak játszának vele. Ezeket a stilizált témákat nem is lehetne megírni másképpen, csak evvel a merész, diadalmos, nehézségeken mosolyogva átszőkő írásművészettel. A formája hajlékony, mint az agyag és tapadó, mint a csókos asszony-ajak. Egybeforr a téma a megírással, egyszerre születik meg, természetesnek találjuk, hogy ez az írás így van megírva, mert másképp el se tudjuk képzelni. És ezzel a nagy művészettel csinált meg *Kosztolányi* mindent, amihez hozzáfog. És ezzel a művészettel formálódik ki minden, amit a tolla megérint: pointe, stilizáltság, szín, melódia, misztikum.

Igen, a misztikum. A boszorkányosság. Az estéli hangulatok. Falra rajzolódó óriás árnyak. Órakettyegés lélekfojtó csöndben. Léleketek, meghallhatók és zökkenve kiesők. Ezeket szitta magába *Kosztolányi* és ezekről duruzsol néma, gerincborzongató meséket. És ezekből a hangulatokból nem a rémségeset veszi ki *Kosztolányi*, nem az ijedést okozót, hanem a mélységest. A szimbolumot. Az emberi lélek összejtjeit. Amint-hogy valamennyi darabja a „Boszorkányos esték“-nek mély és megrázó erejű. A „Sakkmat“ című novella például gyönyörtelen megcsinált, meleg, mélységes, igazságokkal tele írás. Igazi művészeti igazi megérző emberé. A *Kosztolányi*.

(d.)

Reggelizés előtt fél pohár

SCHMIDTHAUER-féle

használatára valódi áldás gyomorhajosoknak és székeszoriásban szenvedőknek

Igmándi keserűvíz

az elrontott gyomrot 2—3 óra alatt teljesen rendbe hozza. Kis üveg 40 fillér, nagy üveg 60 fillér.

*** Uj Idők.** Változatos és gazdag tartalommal jelent meg az „Uj Idők” e heti száma, amelybe Szomaházy István, Bársony István, Kanizsai Ferenc, Farkas Pál és l'Aignac irtak novellát és cikket. Verset Balla Ignácztól, Büky Györgytől és Oláh Gábertól találunk. Biró Lajos regényének „A diadalmasszony”-nak folytatásán kívül apróbb cikkek, könyvkritikák, Mühlbeck ötletes fejlécei, aktuális képek teszik még változatosabbá az „Uj Idők” magas irodalmi színvonalon álló tartalmát. Az „Uj Idők” előfizetési ára negyedévre 4 korona. Kiadóhivatal Andrássy-ut 10.

*** A Vasárnapi Ujság** augusztus 8-iki száma legnagyobb közleményében a spanyol forradalmi mozgalmakkal foglalkozik, képeket mutatva be a zavarok főhelyeiről: Barcelonáról, Valenciáról és Zaragozáról, nemkülönben a Melilla körüli eseményekről. A többi képek a legújabb aktualitásokra vonatkoznak: a segesvári Petőfi-tünnetre, Szerényi államtitkár brassói utazására, Torma Károly emléktáblájára stb. Szépirodalmi olvasmányok: Mikszáth Kálmán regénye, Nagy Zoltán verse, P. Ábrahám Ernő novellája s Williamson angolból fordított regénye. Egyéb közlemények: egy sorozat szezon-kép, cikkek Rockefellerről s a londoni női klubokról, tárczacikk a hétről s a rendes heti rovatok: Irodalom és művészet, sakkjáték stb. A „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára negyedévre négy korona, a „Világkrónika”-val együtt négy korona 80 fill. Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság” kiadóhivatalában (Budapest, IV. kerület, Egyetem-utca 4. szám). Ugyanígy megrendelhető a „Képes Néplap”, a legolcsóbb ujság a magyar nép számára. Félévre két korona 40 fillér.

*** Igló könyve.** A Szepesti Lapok negyedszázados fennállásának emlékére *Telléry Gyula* szerkesztő fenti címen vaskos könyvet adott ki, mely a fejlődő Igló teljesen hű képét tárja az olvasó elé. Alig van város, melynek ennél jobb monografiáját ismerjük. Különös érdekessége az, hogy ugyszólván minden polgárnak megvan az életrajza, az intézmények ismertetése, méltatása. A lap közkeveltségére vet élénk fényt a kétszáznál többre tehető üdvözlés és emléksor, melyek a Szepesség vezérembereinek érzelmeit tolmácsolják a 25 év óta kultúrmissziót teljesítő Szepesti Lapok iránt, melyet mai hívójára *Telléry Gyula* szerkesztő agitálása és hozzájárulása emelt. Szépen emlékszik meg a lapról dr. Párvy Sándor szepesti püspök, Rákosi Jenő, ruitkai Ráth Péter, dr. Neogrády Lajos alispán, Szekula Gyula Ksod. főfelügyelő, Siposs Gyula kamarai elnök, a F. M. K. E. elnöksége. Okolicsányi Zsedényi Ede és Raisz Aladár orsz. képviselők, Clair Vilmos és még igen számosan. Függeléként benne van az országban és külföldön szétszórtan lakó mintegy 2000 szepesti névsora, ami széles körben kölesönöz érdekességét a könyvnek. Megjelent nagy quart alakban 304 oldalon 200 sikerült illusztrációval. Ára 5 korona és megrendelhető szerzőnél Iglón, a pénz előzetes beküldése ellenében.

*** Élet.** *Andor József* szerkesztésében megjelenő szépirodalmi és kritikai hetilap legújabb száma a következő változatos tartalommal jelent meg: Mi a művészet? *Vajda Ernő*. — *Cyrano* szerelme. *Sarlay Elek*. — Az áldozati bárány. *Tarcai György*. — *Dobsina*. *Victorius Gedeon*. — *Gyógyóka*. (Regény.) *Zsoldos László*. — *Velencei* vecsernye. (Geibel.) *Ford*: *Hangay Sándor*. — *Valamit a napférdűről*. *Dr. Bucsayi Gyula*. — *Kosóczy bácsi* nagykorúsítása. *Sz. Szigethy Vilmos*. — *Dal*. *Koppány*. — A sognok sirjai. *Gróf Vay Péter*. — *Mária Terézia* kincsesládikója. *Lagerlöf Zelma*. *Ford*: *dr. Bittenbinder Miklós*. — *Kultura*. *Pihenni*. (Vampa.) — *Feminizmus*. (M.) — A király aranyai. — *Az Élet*. A börtön. (K. D.) — *Közel a földhöz*. (Haraszthy Szederkényi Anna.) A telefon meg a jó nevelés. — *Fejedelmek* találkozója. — *Csodabogarak*. — *Bodáék*. — *Szerkesztői tizenetek*. — *Hirdetések*.

*** Építészeti alaktan.** *Klein Jakob* műépítész, állami szakiskolai tanár ily című művének harmadik része jelent most meg az „Iparosok Olvasótára”-ban. Ez a rész a falmezőket és falnyilásokat tárgyalja; szól benne a falmezők képzéséről, aztán a falnyilások alakulatai során az ablak-képzések különféle módjairól, a kapuzatokról, a homlokzat összeállításáról, az ebben érvényesülő általános irányelvekről, a beépített és szabad homlokzatról, a homlokzat végződésekről s végül a tetőzetekről. A munka, mint az „Iparosok Olvasótára”-nak minden kötete, teljesen gyakorlati célra szolgál, a gyakorlat emberei számára van írva. A

szükséges tudnivalókat röviden, tömören, de nagyon világosan tárgyalja, úgy, hogy a tanult építész és az egyszerű építő iparos egyaránt jó hasznát veheti. A szöveget számos gondosan rajzolt szemléltető ábra világosítja meg. A nagyon hasznos kis munkát a *Lampel R.* (Wodianer F. és fia) r.-t. adta ki; ára 60 fillér.

*** A cégbejegyzések és cégügyekben kötelezett bejelentésekre vonatkozó szabályok** cím alatt kiválóan gyakorlati czélokot szolgáló munka jelent meg. Minthogy a cégjegyzés formális, merev szabályokhoz van kötve, mely szerint a kereskedő, vagy bármely kereskedelmi társaság cégét bejegyeztetheti, illetve bejegyeztetni köteles, így tehát ezen utalásokkal ellátott kiadás nélkül zhetetlen bejegyzéseknél. A munka értékét felette növeli az a körülmény, hogy a laikus kereskedőnek utasítást ad, hogy mit kell tennie, mit beszerezni, tárgyalja továbbá, hogy mi szükséges a közkereseli és betéti társaság cégének bejegyzéséhez, hogyan alakuljon s miként alkossa meg alapszabályait a részvénytársaság és szövetkezet, hogy késedelem nélkül elintézhessék cégbejegyzésüket: szóval a legkisebb dolog, a legfontosabb ügyig tárgyilagos magyarázattal szolgál úgy, hogy ezáltal ki van zárva a felesleges fáradozás és költséges visszautasítás. Felette hasznos a könyvnek azon része, mely utasítással szolgál arra, hogy a kereskedelmi törvény szerint miként kell összehívni a részvénytársasági és szövetkezeti közgyűlést s hogy a felvett jegyzőkönyv a kereskedelmi bíróság által tudomásul véteessék; valamint az alapszabálymódosítást, vagy az igazgatóság tagokban történt változásokat miként kell bejegyeztetni. A bélyeg- és illetékszabályokon kívül gondot fordít a szerző a joggyakorlat kifejlődésének feltüntetéséről s felesleges szöszaporítás nélkül felölel mindent, ami a cégbíróóságok elé tartozó ügyeket érdekli. Praktikus része a könyvnek a bő példatár, illetve iratminták, mely minden egyes esethez van feltüntetve. Így tehát a könyv úgy bírának, ügyvédeknek, mint kereskedőknek, pénzügyezteteknek s társaságoknak egyaránt hasznos. A könyv szerzője *dr. Konrád Ernő* kir. ügyész, ki gyakorlati tudását egyesítette a praktikus összeállításban. A munka megjelent *Benkő Gyula*, *Grill udvari könyvkereskedés* kiadásában. Ára 2 korona 40 fillér.

Nyilt-tér.

(E rovatban közlöttökért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.)

Dr. KÁLLAY ZOLTÁN
jogi szemináriuma
Budapest, IV., Magyar-utca 3.
Kiváló sikerrel s alaposan készít elő az alapvizsgáktól az ügyvédi vizsgáig bármely jogi vizsgára.
— Nem tévesztendő össze hasonló intézetekkel. —

A Budai Szt.-Lukácsfürdő
Nagy-szállodájában és Thermal-szállodájában lakás teljes ellátással naponként 10 koronától feljebb. Minden szoba kilátással a Dunára. Kénes iszapfürdők és iszaphorogatók. o o o o o o o o
„Szt.-Lukácsfürdő” Részv.-Társaság.

Dr. Wettenstein-Sanatorium Részv.-Társ.
tüdőbeteg-ambulatoriuma
VII. kerület, Rákóczy-ut 18. szám, I. emelet.
Betegfelvétel és rendelés: d. e. 9—12-ig, d. u. 2—5-ig.
Igazgató-főorvos:
Dr. Wettenstein József.

Bócsi egészségügyi kiállítás.
1906. Állami díj, díszoklevél, aranyérem.
SERRAVALLO
China-bora
vassal. Gyengélkedőknek és lábadozóknak. Kitűnő ízű. Kapható gyógyszerárakban, palackokban 1/2 ltr. K 2.60, 1 ltr. K 4.80.

FŐVÁROS.

A nyugdíjszabályzat.

Budapest, augusztus 7.

A főváros még őszkor megcsinálta a tisztviselők és tanítók nyugdíjszabályzatát. A modern kor igényeihez mérten: méltányosan, humanusan. Ugy fogván fel dr. *Bárczy István* polgármester, ez a nagy lépésű ember a témát, hogy csak abban az esetben lehet a tisztviselői és tanítói kartól hitéséges, odaadó, becsületes munkát várni, ha azoknak aktív fizetésükön kívül rokkantságuk esetére is legalább türethető ellátásban leszen részük. Amint látszik, ennek a tervezetnek nagy szociális gondolat és mély pszichológiai motívum szolgált hátterül.

Mondani sem kell, hogy habár a tervezet egyúttal nagy áldozatokat is rakott az egyesekre, mindazonáltal minden alkalmazottnak öröm repesett a szívében arra a megnyugtató gondolatra, hogy invalidusságának esetére nem kell majd nyomorultul tengődni. És erre a nyugdíjtervezet szerint alapos kilátása is volt. Amennyiben a tervezet az eddigi 40 éves szolgálati időt nagy nemesen 35 évre szállította le. Ezenkívül tíz éves szolgálati időre nyugdíjra az élvezett fizetésnek 50%-át rendelte. Ugyiszintén a nyugdíjösszegnek 15%-ával lakbérmozsáról is gondoskodott. Egyben az özvegyekről sem feledkezvén meg. Mindezek a nagy lépésű változások természetesen magukkal hozták, mint mondtuk, a tisztviselők és tanítók nyugdíjterhének az emelését is. Kardinális vonalaiban ezek volnának az nyugdíjszabályzatnak értékei és teherterelei. És ebből a reményből mi lett? Szó lett. Semmi sem lett. Papiros lett. Semmi sem lett. A felsőbbtség ugyanis ezt a nagy koncepcióju tervezetet egy leiratával úgy leforrázta, mint ahogyan elsorvasztja a hideg északi szél a mezők zöldelő vetéseit.

A felsőbbstégnek, mint a törvényhatóságok legfőbb örenek, mindenesetre nemcsak joga, de kötelessége is, hogy azoknak gazdálkodását felülvizsgálja, ellenőrizze. De ezuttal talán számvetésében nagyon is megtévedt. Mondjuk ezt pedig azért, mert a főváros, mielőtt ennek a tervezetnek életet adott volna, előbb arra nézve szigorú matematikai számításokat végeztetett. És csak akkor, amikor ezeket a számításokat megnyugtatóknak találta: küldte fel a tervezetet az állami keresztvizre. És mégis mi történt? Az történt, hogy az állami keresztelés mégsem történt meg. Számvetésének ebbeli gyarlóságait a leirat is érzi, amennyiben okoskodásának a farka végén már csak szappanbuborékszerű kombinációkba téved.

A felsőbbstégnek az új nyugdíjszabályzat ellen az is egyik kifogása, hogy az az állami nyugdíjszabályzattal szemben nagy aránytalanságokat teremtene. Ezt hiszszük. De bár így áll a dolog, az az indokolásnak erre a ténre még sem lett volna szabad rálepnie. Mert itt nem arról van szó, hogy az állami nyugdíjkeppen mit kapnak, hanem arról, hogy a fővárosi tisztviselők és tanítók mit kapjanak. Ehhez pedig az államiaknak semmi esetre sem lehet semmi közük, éppenny nem, mint nekünk nem az ő dolgukhoz. Itt elbírálás alá csak az eshetett, hogy harmoniában áll-e egymással a két tényező: a teher és a fedezet. Más nem. Hogy azután az államiak miként élnek otthon, miképpen utaznak a vasuton, miként járnak-kelnek a földön, hogyan fekszenek ágyukban és mit álmodnak hosszú éjszakákon, ez a fővárosra egyáltalán nem tartozhatik. Mert ezeknél nem a főváros, hanem az állam, a tütör.

De ha már a felsőbbstégi leirat idáig ment, akkor mért nem ment tovább is. Nevezetesen mért nem említette fel azt is, hogy mi fővárosiak 10 évi szolgálati éveink után nyugdíjkeppen miért kapunk fizetésünknek csak 34 százalékát. És miért kapták ugyanakkor az államiak fizetésüknek 40 százalékát.

Szabó Kálmán.

(Küldetés. A polgármester Till Antal tanácsi fogalmazót és Balló Alfréd köztisztviselőt főnököt Párisba, az ott ez idő szerint kipróbálás alatt álló különféle rendszereit pormentes szemétyűjtő-készülékek, automobilüzemű seprő- és locsológépek és utkátrányozások, Vitrybe a szemétfeldolgozósnak, továbbá Londonba, Leedsbe, Glasgowba, Manchesterbe és Brestonba a szemétegetés tanulmányozására küldötte ki.

(A fővárosi gázgyár terve. A székesfőváros törvényhatósága a legutóbb megtartott közgyűlésén felhatalmazta a tanácsot, hogy az új városi gázgyár tervezetét egy, a hatóságon kívül álló szakértővel készíttesse el. Ismételt puhatolódás után Heltai Ferenc igazgató Weisz Adalberttel, a zürichi gázgyár igazgatójával lépett érintkezésbe, aki a külföld legképzettebb szakértőinek egyike. Miután Weisz késznek nyilatkozott arra, hogy a tervezet elkészítését magára vállalja, a tanács tegnap tartott ülésében megállapította, azokat a feltételeket, amelyek mellett a tervezési munkákat kiadják.

Az új gázgyár, mint ismeretes, a III. kerületben az esztergomi vasúti híd alatt elterülő és a budai körvasút és a Duna-folyam, illetőleg az óbudai Dunaág által határolt nagy telektömbön fog felépülni. A megbízólevél szerint a tervező Weisz Albert köteles olyan gázgyárnak terveit elkészíteni, amely 100 millió köbméter évi, illetőleg 500 ezer köbméter napi maximális termelőképeséggel bír. A tervező köteles a vasútsatlakozásnak, a telep vasúti hálózatának, a telephez vezető utaknak, a vízellátásnak, a villamos energia beszerzésének és a csatornázásnak a terveit is feltüntetni. Köteles továbbá az összes létesítményekre vonatkozó részletes költségvetéseket elkészíteni, a részletes jövedelmezőségi számításokat is eszközölni, nemkülönben az összes létesítmények gondos műszaki leírását megadni, valamint pontosan leírni a légszusz előállításának és kezelésének módjait, a menetét és a munkarendről, munkabeosztásról és az ellenőrzésről is kimerítő leírást adni. Köteles az összes munkálatok vállalatba adására vonatkozó részletes és kimerítő vállalati feltételeket kidolgozni. Az egész tervet vonatkozólag a Budapesten 1909. június 28., 29., 30-án és július 1-én tartott szakértői értekezlet megállapodásai irányadóak, de megokolt esetben a megbízott ezektől el is térhet. A megbízott tartozik az összes tervezési és számítási munkálatokban a főváros tanácsa által kiküldött Bernauer Izidor légszuszgyári igazgatónak és Schön György mérnöknek teljes befolyást és bejelentést engedni és nekik minden irányban a kívánt felvilágosításokat megadni. A vasúti csatlakozásnak és a telep vágányzatának tervezetét is és egyáltalában minden vasúti vonalat érintő tervezést a megbízott Kain Albert Máv. felügyelővel egyetértőleg köteles elkészíteni. A terveknek attól a naptól számított 6 hónapra kell elkészülniök, a mikor a megbízott az általa kívánt adatokat a fővárostól megkapja. A bemutatott munkálatokat a főváros tanácsa és egy általa egyoldalul összeállított szakértői bizottság fogja felülvizsgálni. Ha ennek a bizottságnak a döntését a tervező magára nézve sérelmesnek találja, úgy jogában áll a bizottság döntését követő 8 nap alatt a főváros tanácsától felfülbíró bizottság kiküldetését kérni. A megbízó levél tervezete, amelyhez a tanács egész terjedelmében hozzájárult, kiterjedt a munkálatok minden egyes részletére és abban az esetben, ha Weisz a megbízó-levélben foglalt feltételeket magáévá teszi, akkor már a legközelebbi jövőben megindulnak az új gázgyár tervezési munkálatai.

(A virillisták névjegyzéke. A virillisták névjegyzékének összeállításával kapcsolatban az igazoló választmány határozatai ellen több felebbezést adtak be. E felebbezések dolgában a bíráló választmány is döntött már és most ennek a választmánynak határozatai ellen Born Frigyes báró, Friedmann Bernát dr. és Rutterschmidt Károly panaszszal éltek a közigazgatási bírósághoz, amely most már végérvényesen fogja megállapítani a székesfővárosban legtöbb adót fizetőknek ez évi névjegyzékét.

(Meggúznak a bécsi automobil-bérkocsik. A bécsi automobil bérkocsi részvénytársaság most tartott rendkívüli közgyűlésén kimondta a felszámolást. A társaság ezt a határozatot azzal okolta meg, hogy az automobilon fenntartása, különösen pedig a pneumatic kerekek gyakran szükségessé váló kicserélése oly tetemes költségekkel jár, hogy a taksa háromszorosa sem volna elegendő, hogy a vállalat jövedelmező lehessen. Egy automobil évi fenntartása 6-7000 K között váltakozik, ami a bevételekkel egyáltalán arányban nem áll. A sofőrök igen nagy fizetést kaptak és a gépkocsival nem bántak kellő kíméllettel. A társaság az ötven

automobilra kapott koncessziót a városnak visszadja.

(Változás a közbiztonság vezetésében. Preuszner Ferenc, a közbiztonság és az állatvásárterek igazgatója a jövő hét elején hosszabb tartózkodásra Karlsbadba utazik. Az igazgatói teendőket ez idő alatt Sztérill Endre, a sertésközbiztonság vezetője látja el.

(Vízfogyasztás a fővárosban. A fővárosi vízművek igazgatósága most teszi közzé a márciusi és áprilisi hónapokról szóló jelentését. Eszerint március hónapban a főváros egész területén 5,279.136 köbméter szűrt vizet fogyasztottak. A múlt évnek ugyanebben a hónapjában a fogyasztás 5,005,863 köbméter volt. Ez év április havában a főváros egész területén 5,403.924 köbméter szűrt vizet fogyasztottak, míg a múlt évnek ugyancsak ebben a hónapjában a fogyasztás 4,490,865 köbméter volt. Sem márczius, sem április hónapban üzemzavar nem volt és vízhiány sem állott elő.

Nyári multságok.

Országos Szent-István-ünnepély a Margitszigeten. A Szent-István nappal kapcsolatban augusztus 21-én, szombaton, országos ünnepélyt rendez a „Dunántúli Közművelődési Egyesület”, melynek élén Széll Kálmán, Pallavicini Ede őrgróf és Rákosi Jenő állnak. Az ünnepély napjára a Fővárosi Közmunkák Tanácsa átengedte az egész Margitszigetet és egy száz-as-bizottság dolgozik állandóan az országos ünnepély előkészítési munkálatain és minden jel arra vall, hogy az ünnepély a legfényesebb keretekben fog lefolyni. Reggeli 8 órától éjjeli 12 óráig a legkülönbözőbb athletikai, művészeti s egyéb látványosságokban lesz alkalma gyönyörködni egy fővárosi, mint a Szent-István napra Budapestre ránduló vidéki közönségnek s az összes látványosságokért mindössze 1 korona belépődíj lesz a Margitszigetre az ünnepély napján.

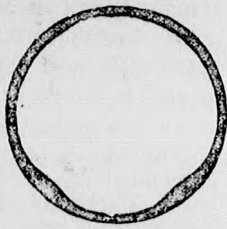
Az ünnepségnek egyik valóban ritka és szép vonzó része lesz az a nagy nemzetközi athletikai viadal, amelyet a Magyar Athletikai Klub rendez az ünnepség délutánján a Margitszigeti Sportpályán s a mely teljesen ingyen fog alkalmat szolgáltatni főleg a vidékről felrándulóknak arra, hogy olyan nemzetközi sporteseményben legyen részük, aminő a legnagyobb ritkaságok közé tartozik. Minden versenyszámban nagyrészt díj tiszteletdíj jut a győzteseknek, sőt a klasszikus számokban 6 tiszteletdíj van kiírva a második helyezetteknek is. Minden versenyben a harmadik helyezett elűst, a negyedik pedig bronzérmét fog nyerni. A verseny érdekességét emelni fogja az egyesületek részére kiírt nagyrészt tiszteletdíj, melyet a legtöbb pontot elért egyesület nyer meg. A népiünnepély a Margitsziget egyik festői részén, művészi dekorációkból plasztikusan felállított házak között a magyar faluban fog lefolyni. A faluban lesznek pitvaros galambházak, futókás virágos kerttel, oszlopos-lépcsős folyosóval, az udvarokban csúrral és gerendás padlással. Háttérben magyar stílusú kerítések mögött lesz a templom. A falu piacán 10 méteres mély gémeskut lesz felállítva, ebben 5000 drb. emléktárgy, melyből mindenki szerencséséig kihalászhatja az ott lévő horgonyos pálczával. A falutól nem messze lesz a női és férfi célzóverseny három díjjal jutalmazva. A célzóverseny vezetőjét Somló Sárika, a színművészeti akadémia igazgatójának leánya, aki maga számos első díjat nyert, fogja vezetni. Mint új dolog, nappali tűzijáték fogja a közönséget gyönyörködtetni, mely méreteiben egészen rendkívüli lesz s mely alkalommal fog szolgálni annak igazolására, hogy világos nappal is lehet nagyszabású tűzijátékot rendezni. A vonatkozó mindennemű felvilágosítással a Dunántúli Közművelődési Egyesület főtitkari irodája szolgál (Budapest, VII., Dohány-utca 39. sz.), ahol 82-82 telefonszám alatt bárki felvilágosítást nyerhet.

A Budapest-Zugligeri Egyesület a zugligeri Fácán-telepen és a vendéglő összes helyiségeiben augusztus 15-én, vasárnap délután 3 órakor a szegény iskolagyermek javára és a szegények istápolására nagyszabású nyári ünnepélyt rendez. Az ünnepély hangversenyén művésznők és művészek fognak közreműködni. A nagy tombolán számos és értékes tárgyat fognak kisorsolni. Világposta, virágcsata, hölgyességverseny, humoros versenyek, gyermekbucsu és különféle egyéb mutatványok és végül tánc reggelig.

Ferencvárosiak multságja. A Ferencvárosi Függetlenségi és 48-as Kör szombat este a népligei Svarteczky-féle vendéglőben rendkívül sikerült nyári multságot rendezett. A táncmultságon nagyszámú közönség vett részt. A száz-as hölgybizottság és a kétszáz-as rendezőbizottság fáradságtalan agitációjának igen szép eredménye lett. A közönség kitünően érezte magát. A tánc virradatig a legjobb hangulatban tartott.

Egy figyelemre méltó jelenség.

Azon tényre való utalás dacára, hogy sok ember folytonosan, de majdnem minden ember időlegesen rossz szájszagot terjeszt, mégis sok ember azt hiszi, hogy velük ilyesminem történhetik meg. Másokon persze undó itónak tartják azt. A jó nevelés, sajnos, megakadályozza, hogy azt, ki szájszag, ezen baj rendkívül kellemetlen voltára figyelmeztessék. Ha erre figyelmeztetik őket, bizonyára igen meglepett arcot mutatnának. Teljesen lehetetlen pedig, hogy egy száj, melyben éteket rágnak, következetesen keresztülviszt antiszeptikus szájalpolás nélkül szagmentes maradjon. Lehetetlen azért, mert minden szájban, kivétel nélkül a változhatatlan vegyi törvények szerint bomlást ne szenvedjenek az ételmaradékok. Ebből következik, hogy minden gondolkodó egyén, ki magával törődik szokja meg az antiszeptikus szájalpolást. A száj mentessége bomlástól és erjedéstől csak antiszeptikus szájalpolással érhető el. Ezt bizony el lehet érni, ha az antiszeptikus Odol szájjalpolást szokjuk meg a rendszeres szájalpolást. A ki reggel, délelőn és este következetesen öblíti száját Odollal, a szájszagtól egyszerűen mindenkorra megszabadul. De nemcsak a szájszag hártatik el, hanem a mi sokkal fontosabb, fogainkat az Odol a szuvasodástól megvédi. Ezért behatóan és lelkiismeretesen ajánljuk azoknak, kik szájukat szagmentesen akarják tartani, hogy szokjanak az Odollal való szagmentes szájalpoláshoz. Hogy az ily Odolöblítésnek mily rendkívül jótékony hatásuk, azt főleg oly egyének fogják érezni, kiknek lyukas fogaik vannak. Itt a hatás gyors és meglepő. Tehát ajánlatos a következetes Odolöblítéshez hozzászokni. Sokan fognak ezután később hálásan gondolni reánk. — Odol ára: nagy üveg, mely hosszú időre elegendő, 2.- kor., kis üvege 1.20 kor,

EGYESÜLETEK.

(-) A D. M. K. E. a katonákért. A Délmagyarországi Magyar Közművelődési Egyesület elnöksége elhatározta, hogy a kultúregyesület területén lévő összes honvéd gyalog és lovascsapatoknak gazdag könyvtárakat ad, s a tisztikarral együtt a legénység számára ismeretterjesztő előadásokat tart. A közművelődési egyesület elnöksége efféle értesítette a budapesti I. honvédkerületi parancsnokságot, melynek nevében Balázs György cs. és kir. altábornagy a következő széphangu átiratban köszönte meg a kultúregyesületnek a katonákra is kiterjedő figyelmét:

Tiszteletteljesen értesitem, hogy a legénységi könyvtárak felállítására, valamint a legénység számára szolgáló népszerű előadások rendezésére vonatkozó ajánlatát a honvédelmi miniszter ur O Nagyméltóságának leérkezett engedélye alapján a legnagyobb örömmel elfogadom. Midőn az egyetlen ezen nemes és hazafias szándékú hálás köszönetemet kifejezem, van szerencsém egyuttal tudatni, miszerint Magyar Lajos I. honvédszázados ezredbeli őrnagyot megbíztam, hogy a szükséges további tárgyalások folytatására lépjen a közművelődési egyesület budapesti vezetőségével személyes érintkezésbe.

Dr. Gönczy Elemér titkár és Magyar Lajos őrnagy most állítják össze a felolvasások programját, mely az ősszel veszi kezdetét.

(-) Előadás a Galilei Körben. A Galilei Kör előadásai során Polányi Adolf tartott előadást az ember szellemi szükségletei czimen. Az előadó fejtegette, hogy az ember szellemi és gazdasági élete között szoros összefüggés van. Az emberiség társadalmi élete gazdasági alapokon nyugszik, s ez az alap befolyásolja szellemi szükségleteinket. Hazafiság, vallás, nevelés, — első hallásra bármilyen csodálatosnak hangzik is, — mind a gazdasági alapról folyik. Az előadó ezután a történelemből vett példákkal mutatta ki állításának helyességét. De nem kell a történelemből példákat keresni. A mai iskolák egyoldalú tanításának, annak, hogy mit és hogyan tanítanak, oka tisztán a hatalmon lévő osztály gazdasági érdeke. Ennek az osztálynak nem érdeke az, hogy a nép minél többet tudjon, tehát nem is tanítja rá. A tartalmas fejtegetéseket, amelyek több mint két órát vettek igénybe, a nagyszámú hallgatóság mindvégig feszült érdeklődéssel hallgatta és végül az előadót élénken megtapsolta.

(-) A Magyar Mérnök- és Építész-Egylet ezidei tanulmányutazását Svájcba és Olaszországba rendezte. Az utazás alatt, melynek tartama 15 napra terjed, megtekintik a legújabb és legmodernebb hegypályákat és a közlekedési technikai újításokat. A kirándulás iránt érdeklődőknek készséggel ad felvilágosítást az egyesület titkársága.

(-) A „M. Á. V. Állászi Kör.” szeptember hó 4-5-én (szombat-vasárnap) a regényes fekvésű rozsnóyi vasgyógyfürdő és a gróf Andrássy-család történelmi nevezetességű ősi várába: Kraszna-Horka-Váraljára különvonattal kirándulást rendez.

(-) A Délmagyarországi Tanítóegylet e hó 15., 16. és 17. napján Zsombolyán tartja mag XLIII. nagy közgyűlését.

(-) Feminista összejövetel a Tatra-Lomniczon. Augusztus 14-én délután fél 4 órakor feminista összejövetel lesz a tátralomniczi Palace-Hotelban dr. Aletta Jakobs, hollandi orvosnő tiszteletére. Dr. Jacobs nemcsak hazájának legtekintélyesebb asszonya, hanem világszerte ismert és nagybecsült agitátora a nőmozgalomnak. A magyar feministák örömmel ragadják meg az alkalmat, hogy a Tatrán üdülő érdekes asszonynak tiszteletüket az összejövetel rendezésével kifejezzék. Érdeklődők a five o'clock teare meghívót kaphatnak a Feministák Egyesülete titkársága útján V. Mária Valéria-utca 12.

TÖRVÉNYSZÉK.

§ Az ügyvédi kamarák köréből. Az aradi ügyvédi kamara Nachtnébel Odön aradi ügyvédet elhalálása folytán az ügyvédek lajstromából törölte és irodája részére Csiky Odön dr. aradi ügyvédet rendelte ki gondnokká; az egri ügyvédi kamara Kolossváry István dr. ügyvédet Eger, Földes Jenő dr. ügyvédet Gyöngyös, Terényi János dr., Hainzl Artur dr. és Kocsik Béla dr. ügyvédekét Jászberény székhelyvel az ügyvédek lajstromába bejegyezte, Streitman Gyula dr. jászberényi ügyvédet pedig — jázzapáti kir. közjegyzővé történt kinevezése folytán — az ügyvédek lajstromából önkéntes lemondás folytán törölte.

§ A nagyzerb-pör. Dr. Hinkovics védő ma fejezte be indítványait. A mai napon indítványozta, hogy hallgassák ki tanuként báró Steeb tábornagyot és Pizacsics földbirtokot Naszticsról folytatott beszélgetésük felől, idézzék be továbbá Banjanin és Budiszavljevics képviselőket, a Slovenski Juggal folytatott levelezés tárgyában. Végül Stadler érsek volt titkárának, Lesics Gergelynek kihallgatását indítványozza, aki ez idő szerint érkezett haza Oroszországból és pár napig Zágrábban tartózkodik, hogy innen azután Angliába utazzék. E tanu igazolni fogja, hogy Nasztics a jezsuitákról irt röpiratát nem maga írta Boszniából, hanem a kéziratot a bosnyák országos kormány egyik magasrangú hivatalnokától kapta készen. Az elnök így kiált fel:

— Mondja meg a nevét! Nem türhetem, hogy itt ártatlan embereket meggyanusítsanak.

Hinkovics kijelenti, hogy becsületszavát adta, hogy nem mondja meg nevét. Az ügyész azt mondja:

— Nincs bátorsága!

Kifejti az ügyész ezután, hogy mielőtt Hinkovics indítványairól nyilatkoznék, figyelmeztet arra, hogy a védelem és a vádlottak mindig azt állították, hogy Nasztics nem is él és a tárgyalásra egyáltalán nem is jön el. Mikor kihallgatták, a vádlottak és a védelem bizonyítékai bemutatását folyton halogatta. Az ügyész kéri, hogy mutassák fel az egész bizonyítási anyagot Nasztics előtt, hogy azután személyesen nyilatkozhassék a tett indítványok felől. Az elnök kijelenti, hogy Nasztics kihallgatása még nincs befejezve s ezért meg fogja idézni, hogy az indítványok felől nyilatkozzék. Dr. Mazzura Leó védő kéri, hogy a trieszti rendőrséget keressék meg annak bizonyítása céljából, hogy az osztrák kormány védelmet kért Nasztics számára, mikor először utazott Cetinjébe. Indítványozza továbbá Radivojevics Milán tanuként való megidézését, aki igazolni fogja, hogy Nasztics agent provocateur volt. Ezután az elnök elrendelte a déli szünetet.

A déli szünet után a vádlottak egyes csoportjainak védői folytatták a mentő-tanuk beidézésére vonatkozó előterjesztéseiket, mire az ülés folytatását hétfőre halasztották.

§ A Wohl-féle milliós végrendelet. Birói és ügyvédi körökben ma rendkívül feltűnést keltett az a hír, hogy dr. Vázsanyi Vilmos és dr. Nagy Dezső ügyvédek, akik dr. Wohl Aladár érdekeit képviselték a végrendeletet megtámadó többi örökösökkel szemben. ma a kir. törvényszékhez intézett beadványukban lemondottak a képviselétről. Hogy a két előkelő kriminálista miért mondott le Wohl Aladár képviselétről, mindezideig nem került a nyilvánosság elé.

Ez alkalommal említjük meg, hogy a budapesti kir. törvényszék a kir. táblának nem-

rég hozott végzése értelmében Hazura Károly az Osztrák-Magyar Bank tisztviselőjének eskü alatt történő kihallgatása végett dr. Szlavek Ferencz vizsgálóbíró küldötte ki. E kiküldetés miatt dr. Lengyel Zoltán, a mel'özött örökösök ügyvédje felfolyamodást nyújtott be, mert szerrinte a kir. tábla Hazurát kiküldött bíró útján rendelte kihallgatni, dr. Szlavek Ferencz pedig vizsgálóbíró és egyébként is ebben az ügyben mint vizsgálóbíró már közreműködött, sőt ő volt az, aki Hazura Károly eskü alatt való kihallgatását mellőzte. Ez a felfolyamodás csak néhány hét múlva kerül a kir. táblához döntés végett.

§ A hamis ötkoronás. Jancsura Károlyné újságárú asszony a Rákóczi-úton szokott újságot árulni. Apró gyermekével a karján ébreszt szármalmat a járó-kelőkben. Két héttel ezelőtt egy elegáns uriember vett tőle újságot és egy ötkoronás pénzdarabot adott át neki, hogy adjon vissza belőle. Mikor az asszony felváltotta az ötkoronást, az idegen ur nagylelkűen husz fillért adott neki. Jancsuráné hálálkodva fogadta az adományt és meglegedetten ballagott gyermekével hazafele. Másnap reggel kiderült, hogy az öröme korai volt, mert a pénzdarab ügyes hamisítvány. A szegény asszony, akire ez a felfedezés valóságos csapás volt, megbizta 9 éves Károly fiát, hogy kísértse meg az ötkoronás értékesítését. A fiu egy vaczi-uti korcsmában próbálta kiadni a pénzt, a korcsmáros azonban észrevette, hogy a pénz hamis és rendőrral bekísértette a gyermeket. Ezt az ügyet tárgyalta ma Wiener járásbíró a gyermekbírószágon. A bíró az anyát és fiát egyenként két-két korona pénzbüntetésre ítélte, de az ítélet végrehajtását a novella 1. §-a alapján felfüggesztette.

§ Szerzői jogbitorlás. Fall Leo, az ismert bécsi zeneszerző szerzői jog bitorlása miatt pert indított egy budapesti hangfalemezgyár ellen és egyúttal zárlatot is eszközölt ki. A budapesti kir. ítéltábla, mint az „Ügyvédek Lapja” írja, a minap feloldó határozatot hozott és utasította az eljáró bíróságot, hogy adjon alkalmat az alperes gyárnak annak bizonyítására, hogy az osztrák-magyar monarchia másik fele államaiban valamely zeneműnek gramofon és ezzel hasonló lemezek útján való sokszorosítása és forgalomba hozása szerzői jogbitorlást, az ott kifejlődött joggyakorlat szerint nem képez.

§ A nógrád-verőcei gyilkosság. Aczél Nándor pestvidéki vizsgálóbíró már befejezte a vizsgálatot a nógrád-verőcei rablógyilkosság ügyében és az iratokat ma beterveztette a kir. ügyészséghez indítványtétel végett. Az ügyészség indítványával csak a jövő hónap folyamán készül el.

§ Az aradi bankigazgató. Az Aradi Hitelbank letartóztatott vezérigazgatója a fogházból megfeleltette a Hitelbank közgyűlésének ama határozatát, hogy őt állásától megfosztják, az alapítókét pedig 10 százalékra leszállítja. Kérte egyszersmind az intézet feloszlásának elrendelését. A törvényszék a bankigazgatót kérésével elutasította.

§ A miniszteri titkár ur, Darvas Endre elcsapott díjok állás nélküli volt jó ideig a fővárosban. Hogy magának egzisztenciát biztosítson, kiadta magát miniszteri titkárnak és mindenkinek eldicsekedett azzal, hogy neki milyen kitűnő összeköttetései vannak a miniszteriumokban, amelyek segítségével mindent keresni tud vinni. Sokan elhitték ezt a mesét és állászerzéssel, kinevezetéssel kísérelésével bízták meg. Akadtak azonban dohánytörsde tulajdonosok is, akik a nagybefolyású „miniszteri titkár urnak” szivességét villamos jegyeknek mérsékelt áron való megszerzésére akarták felhasználni. Darvas minden egyes esetben „kocsiköltség” czimén kisebb-nagyobb összegeket vett át és azzal a maga részéről elintézte az ügyet. Egész légió megkárosított ember tett feljelentést a szélhámos alminiszteri titkár ellen, akit a rendőrség le is tartóztatott. A kir. törvényszék család miatt hat heti fogházra és 40 korona pénzbüntetésre ítélte a vádlottat. Büntetését a bíróság kitöltöttnek vette az elszennvedett vizsgálati fogsággal. A kir. tábla szüneti tanácsa ma helybenhagyta az elsőfoku bíróság marasztaló ítéletét.

SPORT.

Kottingbrunni versenyek.

— Tizenkettedik nap. —

A mai nap is gyászos kimenetelű volt a fogadókra nézve, mert kivéve az első és ötödik futamot, ahol a beavatottak által leplungeolt lovak győztek, a többiben outsiders kerültek ki győztesként.

A Wiener-Neustadler Handicapban Factotum volt a közönség kedvence, multkor mutott imponáló formája után, de keservesen kellett tapasztalniok, hogy Factotum csak akkor nyer, ha istállója fogadja le. Győztes a már korra tavasszal nagyra tartott Fecske lett Whisky ellen, melyet rossz harmadiknak Factotum követett.

A Gutensteini díj pármérkőzés volt. Mután és Kondor között. A reás favorit az utóbbi lett, melynek nyergében Janek ült. Azonban a Geislónak egyáltalán semmi reménye sem volt, hogy megnyerje a versenyt, mert Mután az egész uton uralva a helyzetet, könnyen nyerte a versenyt.

Megemlítjük még, hogy Carlsaket az első futam után a startnál való keresztelés miatt a budapesti augusztusi meeting három első napjára a lovaglástól eltiltották.

Részletes eredmény a következő:

I. Kétéves nyeretlenek versenye. Díj 3000 korona. Táv 1000 méter. 1. Zombory R. pm Bánk bán 56 kg (Janek). 2. Hg. Taxis M. pm Fellengző 56 kg (Hewitt). 3. Br. Springer G. sm Pantagruel 56 kg (Carlsake). Futottak még: Oboe (Toma), Rubberneck (Szilágyi), Karmazyn (Krouzil), Rákóczi (Mach), Ferri (Pretzner). Ötgyed hoszzsal nyerve, nyakhoszzsal harmadik. Tot.: 10 : 25, 20 : 25, 26, 29.

II. Háromévesek eladógátversenye. Díj 3000 korona. Táv 2400 méter. 1. Aresin Fatton fhd. sk. Polpetta 65 kg. (Lovász). 2. Hg. Pálffy M. pk. Gravosa 59 és fél kg. (Fejes). 3. Gr. Sigray A. sm. Random 62 és fél kg. (Walkington). Futottak még: Greenlaw (Lawton), Esz (Sinn). Biztosan három hoszzsal nyerve, hat hoszzsal harmadik. Tot.: 10 : 30, 20 : 37, 50.

III. Wiener-Neustadti handicap. Díj 8000 korona. Táv 1200 m. 1. Dávid E pk Fecske 52 és fél kg (Pretzner), 2. Egyedi L. pm Whisky 45 és fél kg (Shersin), 3. Mr. Redgrey pm Factotum 49 kg (Hewitt). Futottak még: Xenos (Janek), Kahuta (Krouzil), Csőtörtök (Miles), Vielleicht (Broadwood), Galloway (Cockeram), Vacant (Vivian), Minek (Jones), Pica (Peschka), Bogár (Fetting). Biztosan két és fél hoszzsal nyerve, két és fél hoszzsal harmadik. Tot.: 10 : 54, 20 : 34, 79, 37.

IV. Kétévesek eladógátversenye. Díj 2000 korona. Táv. 1000 méter. 1. Mr. Lincoln pk. Star 49 kg. (Smutny). 2. Novotny L. sk. Kuluri 52 kg. (Cockeram). 3. Gróf Henckel A. sk. Caprice 51 és fél kg. (Broadwood). Futottak még: Formosa (Gulyás), Hejehuja (Carlsake), Bézigue (Shersin), Isis (Hewitt), Almarin (Vivian), Tok (Miles). Küzdelem után fél hoszzsal nyerve, egy hoszzsal harmadik. Tot.: 10 : 190, 20 : 107, 77, 118.

V. Gutensteini-díj. Díj 5000 korona. Táv 1600 méter. 1. Jankovich-Bésán 56 stpm. Mután 52½ kg (Hewitt). 2. Geist G. 56 sm. Kondor 57½ kg (Janek). Tot. 10 : 25.

VI. Gátverseny. Díj 3000 korona. Táv 2400 méter. 1. Mr. Lincoln 36 pk Paif 64 kg (Csompora). 2. Egyedi L. 46 sm Pipacs 74 kg (Hare). 3. Mr. Charles sk 36 Chrysantheme 58 kg (Healy). Futottak még: Jamagata (Lander), Ambrá (Lawton). Igen könnyen ötgyed hoszzsal nyerve, nyolcz hoszzsal harmadik. Tot.: 10 : 14, 20 : 22, 27.

VII. Handicap. Díj 3000 korona. Táv 2000 méter. 1. Lehman 46 pm Bocskó 57 kg (Walkington), 2. Gr. Festetich P. 36 sm Tanár 52 kg (Cockeram), 3. Dávid E. 56 sher Old Coin (Pretzner). Futott még: Blitzmadel (Finan). Erős küzdelem után fehoszzsal nyerve, két és fél hoszzsal harmadik. Tot.: 10 : 38, 20 : 24, 24.

— Tizenharmadik nap. —

A fogadókra éppen nem kedvező meeting holnap ér véget és már ideje is, mert már olyan csekély az érdeklődés, hogy még egy oly mozgalmas nap is, mint amely elé nézünk, nem bir nagyobb mezőnyöket az egyes futamokban starthoz gyűjteni.

A nap főszáma a 20.000 koronával dotált Schloss-díj, mely az idén lett kreálva és jóformán a Helenenthali-díj vigaszversenyének mondhatjuk. Már a fentemlített oknál fogva az értékes díj sokat veszített vonzeréből, mert csak kis mezőnyre

DITRIBLÓ ES KOMIÓS
OKL. MÉRNÖKÖK
BUDAPEST, V. NADOR-U. 2.

SIRIUS LÉGGÁZ, BRIKETT, AGETYLEN
KÖZPONTTELEPEK ES ÖNÁLLÓ
VILÁGÍTÁSI BERENDEZÉSEK.
KÖLTSÉGVETÉSESTERV DITRIBLÓ

van kilátásunk, mely a következő lesz: Mátra (Cöckerán), Most vagy soha (Fries), Péponnet (Carslake), Trafalgar (Miles), Kahuta (Krouzil), Aragon (Janek), Szózat (Hewitt). Amint látjuk, nem nagy, de azért jónak mondható társaság fog találkozni az 1200 méteres youngster-konkurrenciában, melynek az utolsó napokban *Trafalgar* lett a reás favoritja, mely már a Helenmenthal-díjban is nagyon figyelemreméltóan szerepelt. Mellette *Mátra* és *Péponnet* részestülnek még pártolásban, míg a többiek nagyon el vannak hanyagolva. A már szerepelt pályázók eddigi teljesítményeit vizsgálva, nagyon nehéz a választásunk *Trafalgar*, *Aragon* és *Mátra* között, mert mindegyiknek nagy előnyök irhatunk a javára. Ha mi mégis *Aragon* pártjára állunk, tesszük ezt azért, mert már eddig többször elárulta, hogy elsőklasszisu ló, továbbá mellette szól az is, hogy a fáv megfelelőbb neki, mint akármelyik riválisának és nyergében a champion-professzionátus: Janek fog ülni, de megjegyezzük, hogy legjobb formáját kell neki kifutnia, ha *Trafalgar* elől a győzelmet el akarja ragadni. Harmadsorban *Mátrát* jelöljük.

A másik jobban díjazot futam a *Husarentempeltverseny*, mely handicap-jelleggel bir és háromévesek számára áll nyitva. A 2400 méteren nagyon kis társaság fog találkozni és ez is csak közepesnek mondható. Mi az első esélyt a *Dillon* által vezényelt lónak ítéljük oda *Oh pardon!* előtt.

Sokkal érdekesebb lesz a *Mödlingi-díj*, egy 2400 méteres kortcher-verseny, melynek nevezettjei között *Mátkát* kimagasló eséllyel látjuk startolni. Jól fog futni még *Miután* is.

Az *Anniger-akadályverseny* szintén csak kis mezőnyt fog startjához vonzani s közülük *Nugomrov* oly föltte áll a többi pályázónak, hogy egyet sem vehetünk mellette kombinációba.

Jelöltjeink:

- I. Zombory ist. — Minck
- II. Dillon-lov — Oh Pardon!
- III. Rugany — Foglató
- IV. Aragon — Trafalgar — Mátra
- V. Mátká — Miután
- VI. Nugomrov
- VII. Téméraire — Floridsdorf — Aáige

Tátralomniczi versenyek.

— Első nap. —

Holnap veszi kezdetét a szokásos háromnapos meeting a Tátrában az Urlovasok Szövetkezete égisze alatt. A programmi semmivel sem különbözik az Alagon már megszokottól, sőt talán még olyan sincs.

Az első nap legérdekesebb száma a *Seniorverseny* lesz, melynek 1800 méteren hároméves és idősebb lovak küzdhetnek az elsőségért, s a nyeregbe oly urlovasok szállhatnak, melyek negyven évnél idősebbek, vagy 1896. előtt már nyilvános versenyben lovagoltak. A verseny sorsát mi *Décsey* és *Igaz* legyen közzé helyezzük. Jól fog futni *Rodostó* is.

A *Tátrafüredi díjat* zászlók között futják s a sok eladó ló közül még *Triumvir*, *Dabas* és *Maricza* birják bizalmukat.

Megemlítjük még a *Szapáry-díjat*, melynek 2000 méteren, *Prabert*, *Szerényt* és *Hestert* látjuk chanceos pályázóknak.

Jelöltjeink:

- I. Szerény — Paraber
- II. Igaz legyen — Bagola
- III. Décsey — Igaz legyen
- IV. Maricza — Triumvir
- V. Péda — Pythia

() **Nemzetközi motor- és kerékpárverseny.** Holnap dől el a Fővárosi Kerékpár-Egylet jubiláris versenypályán. Oriási érdeklődés mutatkozik a verseny iránt úgy a nagyközönség, mint a versenyzők körében. Érdekeské teszi a versenyt az osztrákok, csehek és magyarok közötti match, amelyre az egyesület a rendes érmen kívül értékes tiszteletdíjat ajánlott fel. A verseny minden egyes száma rendkívül szórakoztató és sportszerű. Sok újítással is szolgál az egyesület, például francia módszerű ifjúságverseny, amely versenyszám nálunk még újdonság. A motorszámok is érdekesek lesznek. Ezenkívül egy földgömbön Komjáthy egy szenzációs mutatványval lepi meg a közönséget, valamint Iszposz múkerékpáros szintén egy pár érdekes dolgot fok bemutatni. A rendező egyesület

mindent elkövet, hogy a jubiláris versenye minél fényesebben sikerüljön. A beléptijegy: páholyjegy 2 korona, tribünjegy 1 korona és állóhely 40 fillér. A verseny kezdete 1/3 órakor.

KÖZGAZDASÁG.

Kartelek és állami beavatkozás.

Budapest, augusztus 7.

Kartel alatt a gazdasági életben tudvalevőleg több önálló vállalkozónak olyan természetű meg egyezését értjük, amelyben a tagok szabad elhatározásból bizonyos korlátozásokat vállalnak magukra. Tesszik ezt gazdasági szabad rendelkezési joguknak terhére azért, hogy maguk között a kiélesedett versenyt csökkentésük vagy teljesen megszüntessék. Együttműködéssel törekkeznek arra, hogy szerveztségükkel bizonyos hatalmi erőre jussanak és ily módon a gazdasági konjunkturákat a maguk számára kedvezően befolyásolhassák. Végső céljuk, hogy vállalkozói nyereségüket biztosabbá tegyék, illetve állandóbbá és szilárdabb jellegűvé alakítsák át. Ily szövetségek egyenmű cikkekét gyártó vállalatok közt jönnek létre. Organizálni kívánják a termelést és megszüntetni a féktelen versenyt. Az utolsó néhány évtized alatt mind tömegesebben keletkeztek kartelek Európában és Amerikában. Létesülésüket megakadályozni nem is lehet. Innen van az, hogy a modern társadalom-gazdaságpolitikus nem azoknak megsemmisítését, hanem csak megrendszabályozásukat kívánja. Ugy van vele, mint ahogy a viszályozást érintő feladataival az államkormányzat. Elismeri, hogy a duzzadó folyam sok veszedelmet okoz, de nem siet a forrásokat betömni, amelyekből a folyam ered. Nem igyekszik a folyomot megsemmisíteni, hanem gátakkal védi a veszélyeztetett partokat. Ha azután a védelem munkája sikerült, technikai célokra használja ki a szabályozott víz erejét.

A kartel-törekvésekkel ma már foglalkoznia kell az államkormányzatnak, mert teljesen a maguk szabadjára hagyva óriási károkat okozhatnának a gazdasági életben. Állami beavatkozás különben általában mindazon esetekben szükséges, amiképpen az állam látja azt, hogy a körülményeknek befolyása és alakulása folytán a gazdaságnak, illetve a társadalomnak bizonyos elemei rövidséget szenvednek avagy boldogulásukban gátoltnak, mert a gazdálkodó társadalom más tényezői kizsákmányolják őket. Ilyen esetekben az államnak joga van és feladata is beleszólni az efféle törekvésekbe. Kell, hogy e törekvéseket az általános gazdasági jólét nevében megakadályozza. Különösen a kartelek szempontjából van szükség az állami beavatkozásra. A kartelek ugyanis megszüntetik az iparszabadságot. A kartelbe lépett ipari vállalatok zárt egészet alkotnak és esetleg beláthatatlan időkre megakasztják a fejlődést, a vállalatok számbeli gyarapodását. Valóságos czéhbéll numerus clausus létesül. Be kell avatkozni a kartelügybe az államnak azért is, mert a kartelképződés önkéntes ármegállapítást jelent és rendkívül megdrágítja a fogyasztást. Ha az államhatalom hivatva van megtiltani az élelmiszer-hamisítást, az élelmiszerek mesterséges megdrágítását: akkor joga van a kartelügybe is beavatkozni, mert a kartelhatározatból rendszerint az árak emelése és ezáltal a fogyasztás megdrágulása folyik. Arról sem szabad megfeledkeznünk, hogy a kereskedelem a kartel hatása alatt csak súlyos tekintélyében és elveszti tulajdonképeni hivatását. A kartelbe lépett vállalatok egyöntetű határozataikkal szigorítják az eladási feltételeket. Behozzák pl. a készletelési rendszert vagy legalább is a nagyon rövid lejáratu hitelmódzatot. Ezenkívül egysegiesíteni törekednek az eladási árakat. A kartelben álló nagyiparosok és nagykereskedők az egysegies eljárás kötelező volta folytán meg vannak kötve. Előbbiek csak bizonyos minőségű vagy meghatározott mennyiségű cikkekét gyárthatnak; utóbbiak pedig elvesztik eredeti gazdasági szerepüket és közönséges ügynökökké, kereskedelmi képviselőkké súlyosodnak.

Alaposan megfontolandó azonban, hogy a feltétlenül szükséges állami beavatkozás minő mértékű legyen. Nem tévesztendő szemünk elől az a körülmény, hogy amint vannak az állami beavatkozás szükségét megvilágító indokok, épúgy vannak a beavatkozás mértékének gondos megállapítására vonatkozó intelmek is. Tekintetbe veendő mindenekelőtt, hogy a kartelek megrendszabályozása, illetve képződésük megnehezítése nemzetközi kérdés. Az is bizonyos, hogy a társadalomgazdaság történetének tanúsága szerint a tőkehatalomnak az összpontosítása eddig még mindig győzelmet aratott a világversenyben. A nagy iparos-országok a kartelek korszakában emelkednek és erősbödnének leginkább az ipari termelés terén. Az, ami a kartelbelépéssel történik, nem más, mint a szerződés szabadságával való élés. A kartelek tagjait szerződési szabadságukban gátolni pedig annyit tesz, mint az egyéni szabadság tartalmát megsemmisíteni és a szabad rendelkezési jogot tagadni arra nézve, hogy a vállalatok egymással legjobb érdekük és belátásuk szerint egyezményre lépjenek.

Nálunk is szóba került már a kartelek megrendszabályozásának kérdése. A kartelügy törvényhozási szabályozására vonatkozó tervezetet a kereskedelmi miniszterium megbízásából a nemrég elhunyt Mandel Pál, volt országgyűlési képviselő, készítette el. Már 1904. őszén került e tervezet a nyilvánosság elé. Törvényünk a kartelről azonban még nincs, mert az említett tervezet mint törvényjavaslat nem volt még a parlament elé terjesztve. Szükséges volna tehát, hogy a kormány e tervezet alapján — esetleges módosítások hozzátoldásával — mielőbb javaslatot terjesszen a Ház elé, hogy az azután csakhamar törvényerőre emelkedhessen. A Mandel-féle tervezet különben elismeri a kartelek létjogosultságát, mert ez a szerződéskötés szabadságának általánosan vallott és elismert folyamánya. E törv. kimondja, hogy a kartelügyet az állam a jövőben nyilván fogja tartani, amiért is a kartelek tartoznak a nyilvántartás érdekében vezetett lajstromba magukat az arra hivatott hatóságnál felvéteni. Amennyiben valamely kartel a nyilvántartási lajstromba való bevezetés céljából a bejelentést elmulasztaná, nem tarthat arra számot, hogy a kartelegység, mint jogérvényes szerződés hatályosnak ismertessék el és mint ilyen a bíróság előtt érvényesíthető legyen. A kartel megalakulásakor hivatalos hirdetésnek közzé. Ettől számított három hónapon belül joguk van az érdekelteknek a kartel alakulását megtagadni. Ez két okból történhetik. Még pedig vagy azon a réven, hogy veszedelmes a kartelen kívülálló érdekeire, vagy azért, mert az illető kartel a fogyasztókönzéség kizsákmányolását célozza. A megtámadás per alakjában történik. E per elbírálására az egyes kerületi törvényszékek vannak hivatva. A kartelek nyilvántartásának eszközésével a kereskedelmi minisztérium bizandó meg és az ellenük felemlő vádak képviselőre a királyi ügyészek volnának hivatottak.

Tarnai Aladar.

Szomorú számok. A politikai élet mezején az aratási és a cséplési munkálatok teljes csendet teremtettek. A politikusokat most nem izgatja az önálló gazdasági berendezkedés és az önálló bank nagy kérdése. Ki pihen, ki pedig a tarlón vagy a cséplőgép mellett izzad, Hanem az élet nem enged magának nyári szünetet. És a gyakorlati élet szomorú számadatakkal szolgál arra, hogy hónapról-hónapra hanyatlunk és napról-napra jobban adózunk Ausztriának akkor, mikor a fórumon ékes szavakkal hirdetik azt, hogy függetleníteni kell magunkat Ausztria kizsákmányoló politikájától. A külkereskedelmi statisztika szomorú számadatai mindennél jobban bizonyítják ezt olyan szomorú számokkal, amelyeket épen-séggel nem lehet valamely pártszempontból elvagy félremagyarázni. A statisztikai adatgyűjtés szerint ugyanis behozatalunk értéke az előző évi 731.1 millió koronával szemben ez év január-junius havában 796.4 millió korona volt s ebből 590 millió korona Ausztriából való behozatalunkra

esik. Kivitelünk az 1908. év első hat hónapjához képest 58.3 millió koronával emelkedett, értéke 721.6 millió korona volt, mely összehoz Ausztria 522.5 millió koronával járult. Az 1909. év első hónapjában árumérlegünk összesen 74.8 millió, Ausztriával szemben pedig 67.5 millió korona behozatali többletet tüntet fel.

Behozatalunkban legnagyobb értékösszeggel a textilipar kész gyártmányai szerepelnek. Ez áruk behozatali értéke a f. év első hat hónapjában 224.5 millió koronát tett, mely összegben Ausztria 217 millió koronával részeseedik. Pámutszövetekből behozatalunk egymagában 105.0 millió koronát tett, gyapjuszövetekből pedig 56.5 millió koronát. Konfekció-ált áruiból behozatalunk értéke 45.7 millió koronát tett s ezen tarifaosztályban 10.2 millió koronával a f. év iruháiban, 10.3 millió koronával a kalapok, 11.7 millió koronával a fehérneműek szerepelnek. Jelentékeny behozatalunk volt még bőr- és bőrárúkból: 41.7 millió korona (ebből 15 millió Ausztriából), vas- és vasárúkból 45 millió korona (ebből 38.1 millió Ausztriából), gépek és lészülékekből 23.3 millió korona (ebből 15 millió korona Ausztriából). Legfontosabb kiviteli cikkekünk ezáltal is a gabonaművek és a liszt. Az utóbbiból január-június havi kivitelünk 95.5 millió koronát tett (1908-ban 75.4 millió korona), amiből 88 millió korona értékű Ausztriába szállított. Buzakivitelünk értéke 29.2 millió korona volt, (az előző év hat első havában 32.5 millió), rozskivitelünk 12.8 millió, árpakivitelünk 11.4 millió, zabkivitelünk 16.7 millió, fengerikivitelünk 32 millió (1903-ban 29.6 millió) koronát képviselt; összes gabona- lisztművekből, hűvelvekből 225.9 millió koronát tett a kivitel, 27.5 millióval haladva meg a múlt év első felének kiviteli értékét. A vágó- és igásállatok kivitele az előző év hat első havának eredményéhez képest emelkedett 101.2 millió koronáról 130.2 millió koronára. Az emelkedés legnagyobb az ökrökivitelnél 7.3 millió korona, míg lókvitelünk 6.4, bikakivitelünk 1.6, tehénkvitelünk 5, sertés-kivitelünk 5.4 millió koronával emelkedett. Homok és kristálycukorból kivitelünk 12.5 millió koronát tett, mely összeg az előző év január-június havi kiviteléhez képest 3.3 millió korona értékcsökkenést mutat. A faneműek kivitele valamivel csökkent, donga kivitelünk az előző év hat első havának kiviteléhez képest 1.2 millió koronával, bárdolt és fűrészelt épület- és műfakivitelünk 1.9, nyers műfakivitelünk pedig 0.9 millió korona értékkel volt kisebb.

Új cégek, új alapítások. Ismeretes, hogy a Röck-féle gépgyár részvénytársasággá alakult át Röck István Gépgyár Rt. címmel. Az új részvénytársaság cégjegyzése is megtörtént már. E szerint a társaság alaptőkéje: 1,500,000 korona, mely 3750 darab, egyenként 400 korona névértékű névre szóló részvényre oszlik. Ötven darabról egy-egy összesített részvény is kibocsátható. Az igazgatóság: 4 tagból áll. Az első igazgatóság tagjaiul az alakuló közgyűlésen megválasztottak: Schmidt József, Kallivoda Ferencz, Röck István és Röck Gyula. — Új részvénytársaság a *Pásztói Hidraulikus Műszervek Rt.* is. Alaptőkéje 100,000 korona, mely 500 darab, egyenként 200 korona névértékű bemutatásra szóló részvényre oszlik. Az igazgatóság 3—5 tagból áll. Az első igazgatóság tagjaiul alapítók által kinevezettek: dr. Simay Aladár, Rózsa Mihály és Szántó Miksa. — Érdekes, nem annyira tárgyánál, mint inkább igazgatóságánál fogva a *Halász-féle Szabadalmakért Értékesítő Rt.* E vállalat tárgya: A Halász Manó által 44.121. sz. a. „Tömítés toláblakok számára” címmel Magyarországon nyert szabadalomnak úgy mint az ennek tárgyát képező találmányra vonatkozólag a föld minden államát illető föltalálói jogok kihasználása, illetőleg értékesítése, valamint egyéb szabadalmi vállalkozásokban való részvétel. Alaptőkéje: 35,000 koronából áll, mely 500 darab bemutatásra szóló és egyenként husz korona névértékű törzsrészvényre, valamint 250 darab ugyancsak bemutatásra szóló és egyenként 100 korona névértékű A) sorozatu elsőbbségi részvényre oszlik. Együttal a társaság kibocsájt 600 darab A) sorozatu egyenként 250 koronáról és bemutatásra szóló összesen 150,000 koronát kitevő s a társaság tiszta nyereségéből beváltandó elsőbbségi kötvény-czimletet. Az igazgatóság 3—11 tagból áll. Az alakuló közgyűlés által az igazgatóság tagjaivá megválasztottak: gróf Keglevich Gyula, gróf Karátsonyi Jenő, gróf Zichy Károly, báró Ambrózy Gyula, dr. Lázár Nándor és Halász Manó. — Az énitőinar fellen-

dülése hozta létre a *Lédeczi Portlandcement Gyár Részvénytársaságot*, a melynek tárgya a „Lédeczi Schenk Adolf lédeczi portland-cement gyára és mészégető művei” cég tulajdonát képező lédeczi portland-cement gyár és mészégető művei megszerzése és üzemben tartása, a cement- és mészipar terére tartozó más vállalatok megszerzése, bérlete vagy alapítása, ezen vállalatok s a hozzájuk tartozó mellékiparok üzemben tartása, kereskedés a társaság gyártmányával s idevágó egyéb cikkekkel s végül pénzügyi részesedés hasonló vállalatokban. Alaptőkéje: 1,600,000 korona, mely 8000 db, egyenként 200 koronáról és bemutatásra szóló teljesen befizetett részvényre oszlik. Az első igazgatóság tagjaiul az alakuló közgyűlés által megválasztottak: Smialovszky Valér, budai Goldberger Richárd, adelsbachi Grimmer Jenő, dr. Hajcsi György, Kriszner Albert és dr. Konisch Alfréd. — Új bank is akad a vidéki alapítások között, a *Kövérvidéki Népbank R.-T.* A vállalat tárgya a pénzügyi üzlet keretében tartozó üzletágak művelése. A társaság alaptőkéje 70,000 korona, mely 700 darab, egyenként 100 korona névértékű s névre szóló részvényre van elosztva. Igazgatósági tagokul az alapítók által kinevezettek: dr. Goldstein Armin, dr. Gellért Márton, dr. Blumenfeld Dezső, Goldstein József, Szalavitz Sámuel, Lázár Lajos, Mózes Ignác nagysomkúti, Salamon Ferencz, Salamon Móricz hagymáslaposi, Dragos István nagyfentősi és Papp István kövárremetei lakosok.

Az új amerikai vámtarifa életbeléptetése. A külföldi államokkal kötött kereskedelmi szerződések lejárására vonatkozólag az illetékes amerikai miniszterium elhatározta, hogy a leghosszabb felmondási határidőt alkalmazza, melyet csak az új tarifa életbeléptetésére vonatkozó törvény megened. Ez Németországra és Angliára 6 hónapot, Olaszországra, Spanyolországra és Németalföldre 12 hónapot jelent a mai naptól és Franciaországra 6 hónapot folyó év április 30-tól számítva. A magyar-osztrák külkereskedelmi forgalomban azonban az új tarifának életbeléptetése alkalmából fognak az új vámtevékek számításba jutni, mert nekünk olyan szerződéses megállapodásunk az Egyesült-Államokkal, mint Németországnak és a többi felsorolt országnak, nincsen.

Az értéktörszéről. A krétai eseményekről érkező kedvező jelentések, nemkülönben a szilárd külföldi jegyzések a mai értéktörszede forgalmát ismét megszilárdították. Igaz ugyan, hogy a mai napon fogatosított realizálások az árfolyamokat egy kissé nyomták, mindamellett a hangulat az egész forgalom alatt kedvező volt. A vaspiacz kedvezőbb alakulására a Rimamurányi részvény ma további emelkedést mutatott s ha a következő napokon is oly kedvezően fog alakulni, a Rima árfolyama eléri a hatszáz koronás árfolyamot. Az árfolyamok ma csekély kivétellel majdnem azonosok a tegnapi zárlati árfolyamokkal. A helyi piacson csupán a Hazai bank, a Magyar villamossági, a Drasche, az Ujlaki és a Danubius-részvényekben volt egy két kötés, valamivel olcsóbb árfolyamok mellett. A járadékpiacz teljesen üzletelen.

Fizetéseketelenségek. A bécsi Creditoren verein a következő fizetéseketelenségeket közli: Löwenstein Dávid, kereskedő Beled (Sopronmegye); Psedniczka Venczel, kereskedő, Goricza; Pollák Lipót, bej. butorkereskedő, Sarajevo.

Az első időszakos hitelesítés Budapesten és környékén augusztus második felében. Az időszakos mérték-hitelesítés során, mely tudvalevőleg Budapesten július 19-én kezdődött, augusztus 13-án az V. kerület jut sorra, miért is a *Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara* ezuton is figyelmezteti az V. kerületben, valamint az alább megjelölt községekben lakó kereskedőket és iparosokat, akik közforgalom céljaira mértékeket és mérőeszközöket használnak, hogy a kijelölt időben mértékeiket és mérőeszközöket orvellenlül mutassák be Budapesten az állami mérték-hitelesítő hivatalban (VII., Kun-u. 6-8.), mert az 1907. évi V. t.-cz. minden mulasztási szigoruan büntet. Az V. kerület hitelesítő sorrendje a következő: augusztus 18-án A—B; augusztus 19-én B; augusztus 21-én C—E; augusztus 23-án F; augusztus 24-én G; aug. 25-én H; aug. 26-án I; aug. 27-én K; aug. 28-án L; aug. 30-án M—N; aug. 31-én O—Q; szeptember 1-én R—S; szeptember 2-án S; szeptember 3-án Sz—T; szeptember

4-én U—Z; hitelesítés a déli szünettől eltekintve egész nap folyik. Ugyanezen időszakban a környéken a következő helyeken lesz hitelesítés: *Nagykovácsiban* augusztus 23-án A—K; augusztus 24-én K—Z; *Solyháron* (ide tartozik Pesthidegkut is) augusztus 25-én A—Z; *Pesthidegkútiak* részére külön augusztus 25-én A—S és augusztus 27-én d. e. S—Z; *Pilisvörösváron* (ide tartozik Pilisszentiván is) augusztus 27-én d. u. A—F; augusztus 28-án F—R; augusztus 30-án R—Z; és a pilisszentivániai közül A—K; augusztus 31-én d. e. K—Z; *Piliscsabán* szeptember 1-én A—R; szeptember 2-án d. e. R—Z; *Pilisszántó* (ide tartozik Pilisszentkereszt is) szeptember 3-án A—Z-ig a pilisszántóiak, szeptember 4-én d. e. A—Z-ig a pilisszentkeresztiek részére.

Az Osztrák-Magyar Bank fiókokat állít Boszniában. Szerajevóból jelentik: Az itteni kormányhatóságok értesítést kaptak, hogy az Osztrák-Magyar Bank első boszniai fiókját még ez év folyamán Szerajevóban felállítja. A bank később Banjalukában és Mosztárban szándékozik fiókokat felállítani. Az Osztrák-Magyar Banknak már az annexió előtt is meg volt a jogosultsága, hogy Boszniában fiókokat állítson fel, azonban eddig nem élt ezen jogával és a Boszniát illető bankügyeket az eszéki fiók látta el.

A rézkénpor mint szülő-óvszer. Az ideai szokatlan nagymérvű peronoszpóra türbántalom ellen egyedüli hatásos eljárás a rézkénporral való porozás. A rézkénporral való porozás a peronoszporával inficiált fűrtökön nemcsak az egészséges bogycákat óvja meg, de egyben preventív védekezést is képez az oidium ellen, mely betegség a melegebb napok beálltával, augusztus közepén, okvetlen fellép és pusztításokat végez a szőlőkben, a nem kénporozott fűrtökön. Kevesen tudják, hogy miből áll a rézkénpor, pedig a szőlősgazdák közül sokan szeretnék azt maguk házára előállítani, Tévednek azok, akik azt hiszik, hogy a kereskedésbeli rézgáliczot finom porrá törve csak kénhez kell keverni és kész a rézkénpor, mert az ilyen keverékből a rézgálicz ki nem porozható, fújtatva marad, de ha kiporozható is lenne, nem tapadna és a fűrtöt is megtámadná, a védekezés tehát nemcsak sikertelen lesz, de még kárt is okozhat. Hogy a rézgálicz a kiporozásra alkalmassá váljék, azt előzetesen rézüstben szabadítuozni ki kell hevitni, vagyis kiizzított rézgáliczot kell belőle előállítani és azután 80 kgr. kénporra 8—9 kgr. kiizzított rézgáliczot kell lemérni és vele jól összelegyíteni, amihez még 8—10 kgr. száraz porra oltott meszet kell keverni és jó lisztessé összelegyíteni. A rézkénpornak a peronoszpóra elleni hatása annak rézgálicz tartalmától függ. A kereskedelemben előfordul egy hazai gyártmányú rézkénpor, mely 8—9 % szálalék rézgáliczot tartalmaz és egy olasz gyártmányú, Zolfo ramato vagy Zolfo sulfurico, melyben csak 3—5 % rézgálicz van. Ezenkívül előfordulnak oly gyártmányok is, melyek krélaport, gipszet és más értéktelen alkatrészeket tartalmaznak, tehát hamisítva vannak. Tanácsoljuk ezért a szőlősgazdáknak, hogy a vásárolt rézkénporból vagy más védekező szerből — gyanu esetén — küldjenek be mintákat az ampelológiai intézetnek, mely ezeknek vegyi vizsgálatát Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter rendelkezete folytán díjmentesen végzi.

Megnyit a mérleggyártási és javítási tanfolyam. Tegnap kezdődött el a m. kir. ipartechnológián a kereskedelmi miniszter rendelete folytán szervezett mérleggyártási és javítási tanfolyam, melynek célja, hogy az új mérleg-hitelesítési törvényben foglalt — a közhasználatban levő mérlegek két évenkénti hitelesítésére vonatkozó — rendelkezések végrehajtását szakértő munkások nevelése által megkönnyítse olyképen, hogy az érdekelteknek módjukban álljon helyben s tulságos anyagi megterhelés nélkül mérlegeiket a törvény kívánalma szerint a hitelesítést megelőzőleg jókarba hozni. A tanfolyam ünnepélyes megnyitását Kossuth Ferencz kereskedelmi miniszter képviselőiében megjelent Péterffy Lajos miniszteri tanácsoson kívül műszaki világunk számos kitünősége jelen volt. A megnyitáskor Gaul Károly a m. kir. technológia iparmuzeum igazgatója köszöntötte a megjelenteket és szíves szavakkal üdvözölte az ország összes fém- és faipariskoláiból összesereglett tanárokat. Utána Vig Albert kir. tanácsos, iparoktatási főigazgató a tanfolyamot hivatalosan megnyitotta és felkérte Kelemen Móricz gépészmérnököt, a Fairbanks mérleg- és gépgyár fiatal, de kiválóan képzett főmérnököt, kit a miniszter a tanfolyam vezetésével

megbizott, hogy előadásait kezdje meg. A tanfolyam iránt, mely két hétig fog tartani, szakkörökben igen élénk az érdeklődés; a tanfolyam rendes hallgatóin kívül számos szakember is engedélyt kért a tanfolyam látogatására, hogy a technikai tudományok nálunk eddig tudományosan fel nem dolgozott ágában, a mérlegszerkesztésben és gyártásban ismereteit bővíthesse.

A munkás nyugdíjgyelet első féléve. A Magyarországi Munkások Rokkant- és Nyugdíjgyeletének központi választmányának tegnapi ülésében terjesztették elő az egyet félévi haladásáról szóló jelentést. Ebből kitűnik, hogy az év első felében 16821 új tag lépett az egyetbe, kikkel a rendes fizető tagok száma a nyolcvanhatézeret fölülhaladta. A vagyon az év első felében 509.157 koronával gyarapodott s jelenleg 4.521.519 korona az egyet vagyona, mely állami értékpapírosokban, a készpénz pedig négy elsőrangú fővárosi pénztárban van elhelyezve. Különösen nagy jelentőséget ad az egyetnek az a nagyarányú segélyezés, melyet 1903. márczius óta gyakorol. Mostanáig 576 rokkantra és elaggott munkásnak, iparosnak, továbbá 155 árvának és számos özvegynek együttesen 523.233 korona segélyösszeget fizetett ki. A rokkantra 8.40-től 12 kor. 75 fillérig, az árvák 1.40-től 2 kor. 12 fillérig terjedő heti segítségben részesülnek. Az idén alakult 44 új fiókpenztárral ezek száma 275-re emelkedett. Ez évben kilencz vármegye lépett be 200 koronával alapító tagul az egyetbe. Az érdeklődőknek szívesen szolgál fölvilágosítással a központi elnökség az egyet saját házában, Budapest, József-u. 23. szám alatt.

Bukovina a magyar sör ellen. Bukovinában még ma is fennáll az italmérsi jog abban az alakjában, hogy az italmérsi jog tulajdonosa másokat annak gyakorlásából kizárhat. Egy 1844-ben kelt kancelláriai rendelet azonban ezt a jogot korlátozta, amennyiben külföldi sör eladására engedélyt kiadást lehetővé tette ezen az alapon a magyar söriparnak sikerült is termékeinek Bukovinában piacot teremni. Legújabb azonban a bukovinai közigazgatási hatóságok a magyar sört megfosztották a külföldi söröket megillető jogtól és azokat, akik külföldi sör elárúsítására engedélyt bírnak, a magyar sör árusítása miatt megbüntették, sőt a náluk talált magyar sör elközbizását is elrendelték. Így a kimpolungi kerületi kapitányság egy elárúsítót egyenesen azzal a megokolással büntetett meg, hogy a magyar sör Magyarországnak a birodalmi gyűlésben képviselt királyságokhoz és tartományokhoz való viszonya folytán nem tekinthető külföldi sörnek s így az 1844-iki kancelláriai rendelet a magyar sörre nem vonatkozik. A bukovinai hatóságoknak ez a megállapítása nemcsak a magyar söriparra nézve sérelmes, de ellenkezik a törvénnyel is, mert Magyarország önálló állam és Ausztriával szemben külföld. De ellenkezik Magyarországnak a kiegyezésben biztosított jogaival is. A Magyar Gyárparosok Országos Szövetség felterjesztésére folytat most a kereskedelmi miniszter értesítette a Szövetséget, hogy a bukovinai hatóságoknak a magyar sör behozatalát és elárúsítását gátló intézkedései ellen a miniszterelnökhöz, mint pénzügyminiszterhez fordult, ki az osztrák kormányval tárgyalásokat fog megindítani a sérelem orvoslása végett.

A IV. országos sörpavaszár augusztus 22-én Pozsonyban a Bellevue helyiségében lesz. A termelők érdeklődése ezen vásár iránt igen nagy, úgy hogy ez alkalommal három-négyezer vaggon elsőminőségű sör- és malátaárpa mintái s nagyobb mennyiségű komlóminták lesznek jól világított kényelmes helyiségben bemutatva. A vásár a kitűzött napon reggel 10 és fél órák között kezdődik s délután 6 órák nyer befejezést. A vásár iránt érdeklődők a vásárgazgatóságnál (Pozsony, vármegyeház) minden részletére kiterjedő felvilágosítást kaphatnak.

Hírek a postáról. Szatmár vármegye Kővárremete községben Kővárremete elnevezéssel aug 1-én postaiügynökség lépett életbe. Udvarhely vármegyében Székelyszentkirály községben engedélyezett postaiügynökség augusztus hó 15-én megnyílik. Háromszék vármegye Keresztvár községében engedélyezett postaiügynökség augusztus hó 15-én megnyílik. Kézbesítő kerületbe Keresztvár és

Márkos községek osztattak be. A Pozsony vármegyébe kebelezték Tárnok község f. é. augusztus hó 1-től kezdve a nagyszarvai (illetőleg a bácsfai) postaiügynökség kézbesítési köréből a sárosfai postahivatal kézbesítési körébe véglegesen beosztott. A kalocsa—kiskunhalasi, kalocsa—kiskőrösi, budapest—kiskunhalasi és kiskőrös—kiskunhalasi távbeszélő viszonylatokban 3 perces helyközi beszélgetések díja f. évi augusztus 1-től kezdve 1 koronára szállított le az eddigi 2 korona helyett; a sürgős beszélgetés díja 3 korona, a szolgálati értesítés díja pedig 1 korona.

Postai megbízások befizetése a postatakarékpénztárnál. Néhány hónappal ezelőtt az Országos Ipar-egyesület felterjesztéssel fordult a kereskedelemügyi miniszterhez, amelyben azt kérte, hogy a miniszter engedje meg, hogy a postai megbízások útján befolyó összegek a feladó kívánságára a postatakarékpénztárba legyenek átutalhatók. Ennek az intézkedésnek a kezelés egyszerűsítése és olcsóbbá tétele szempontjából lett volna jelentősége. A miniszter most megküldött válaszában tudatta, hogy ez nem valósítható meg, mert a postai megbízási szolgáltatást szabályozó nemzetközi egyezménybe ütközik; egyúttal figyelmeztette azonban az egyesületet, hogy a feladó a megbízási jegyzék szövegének kiegészítése útján kikötheti, hogy a beszédett összeg ne neki, hanem a csekkszámán való elkönyvelésre postautalványon a postatakarékpénztárnak küldessék meg.

Javulnak a szerb gazdasági viszonyok. Szerbiában a gazdasági viszonyokban lassu, de fokozatos javulás tapasztalható. A pénzpiac helyzete is kedvezőbb, a fizetéseketelenségek és bukások száma jelentékenyen apad. A pénzügyviszonyok javulását az is igazolja, hogy az arany árszija is a 20 frankos aranynál egy hónap alatt husz fillérrel visszaesett. Tavasz óta több pénztár alakult úgy Belgrádban, mint a vidéken. Ipari téren is volt néhány alapítás az utolsó időben.

Az „Adria“ hajójáratai. Az „Adria“ magy. kir. tengerhajózási rt. gőzöseinek járatairól a következő távirati jelentések érkeztek: Adria aug. 6 elindult Triesztből Marseillebe B vonalon. Andrássy Genuából Brasiába. Árpád aug. 3. elindult Cataniából hazafelé. B vonal Balaton Quessanton áthaladt Buccari felé aug. 3. Báró Fejérváry aug. 2. Gibraltarra áthaladt Malta Trieszt és Fiume felé. Baross jul. 29. óta kirak Veneziában. Báthori aug. 3. óta Cardiffban rakodik Venezia felé. B. Kemény jul. 29. óta kirak Veneziában. Buda II. jul. 29. Cardiffból elindult Veneziába. Carola postajáratot teljesít Malta és Siracusa közt. Deák jul. 30. óta Rouenban kirakodik és berak adriai kikötők részére. Duna julius 31. óta kirak. Glasgowban rakodik az adriai kikötők részére. Jókai jul. 29. elindult Cardiffból Veneziába. Kálmán Király aug. 3. óta rakodik Porto Empedocleben Glasgowba. Kassa aug. 3. indult Bariból hazafelé A vonalon. Kolozsvár aug. 5. Antwerpenből Methybe indult, hol Fiuméba rakodik. Lederer Sándor Cataniában rakodik Marseille és Spanyolország felé A vonal. Matlekovits Gibraltarban rakodik hazafelé. Mátyás Király Palermoban rakodik hazafelé A vonalon. Nagy Lajos aug. 6. Lisszabonba érkezett, honnan Oporloba, Rotterdam és Antwerpenbe megy. Rákóczi aug. 5. Genuából Marseille Spanyolországba indult A vonalon. Stefánia jul. 28. elindult Glasgowból Malta és adriai tengeri kikötőbe. Szapáry jul. 22. óta javítás alatt Triestben. Széchenyi aug. 3. óta rakodik Fiumében Tunis és Bordeaux felé. Szeged aug. 1. óta rakodik Cardiffban Velence felé. Széll Kálmán aug. 4. Rio de Janeiroból Santosba indult. Szent László Marseilleben hazafelé rakodik A vonalon. Tibor jul. 24. óta kirak Veneziában. Tisza Nápolyban Marseille felé rakodik B vonal. Zichy aug. 5. Swaneaból Palermoba indult. Zrinyi Fiumében rakodik Marseille és Spanyolország felé.

Bulgária új kölcsöne. Bulgáriának újból pénzre van szüksége. E célból a bolgár nemzeti bank igazgatója, Csakalov, a napokban egy, a bank részére fölveendő kölcsön ügyében Bécsben időzött. Hosszas tárgyalások után sikerült egy bécsi bankcsoportnál 25 millió frank kölcsönt biztosítani. A tranzakciót, melynél a bolgár nemzeti bank zálogleveleinek az említett összegben való átvételéről van szó, előbb a bolgár minisztertanácsnak kell jóváhagyni. Az igazgató már visszatért Szófiába.

TÖZSDÉK.

BUDAPESTI ARU- és ERTEKTOZSDÉ.

Gabonatözsde.

Budapest, augusztus 7.

A készárupiaczon ma csendes volt az irányzat. Magyar búzában igen gyenge, külföldi származékban azonban bőséges volt a kínálat, amivel szemben a malmok elég jó vételkedvet mutattak ugyan, de a tegnapi árnál jobbakat nem voltak hajlandók fizetni. Elkelt mintegy 60.000 q buza, közte csak 12.000 q magyar áru, tartott tegnapi áron. A legdrágább eladási ár 29.60 korona volt 80 kilós tiszavidéki búzáért és 27.40 korona 77 kilós szerb búzáért. Egyéb gabonaművek közül a zab 20 fillérrel olcsóbb, a többi változatlan. Forgalomba került: 100 q rozs 19.40 koronás áron, 1500 q árpa 14.80—15 koronás áron és 600 q zab 15.20—16.30 koronás áron. A határidőpiaczon a mai üzlet barátságos hangulattal és a tegnapi zárathoz hasonlóan magasabb jegyzésekkel indult meg, a forgalom folyamán, amely különben is szűkáranyu maradt, változó irányzat mellett mérsékelten ingadoztak az árfolyamok. Az októberi buza 4 fillérrel a tegnapi zárathoz fölül, 27.40 koronán indult, 27.48-ig javult, aztán 27.38-ig gyöngült és zárathoz 27.40 koronán maradt. A tegnapi zárathoz viszonyítva, végeredményképpen ma az októberi buza négy fillérrel, az áprilisi buza szintén négy fillérrel, az októberi rozs hat fillérrel, az októberi zab négy fillérrel, az augusztusi tengeri tizenkét fillérrel, az új tengeri négy fillérrel javította az árfolyamát.

A készáru jegyzése a mai tőzsdén a következő volt:

Buza	kilós	Ára 100 kg.	kilós	Ára 100 kg.
Tiszavidéki	75	—	79	28.70—29.35
"	76	—	80	28.75—29.15
"	77	28.35—27.75	81	—
"	78	28.45—28.85	82	—
Fejérmegyei	75	—	79	28.40—28.70
"	76	—	80	28.60—29.20
"	77	28.10—28.50	81	—
"	78	28.30—28.60	82	—
Pestvidéki	75	—	79	28.60—28.90
"	76	—	80	28.70—29.20
"	77	28.20—28.50	81	—
"	78	28.35—28.70	82	—
Bánsági	75	—	79	28.65—29.15
"	76	—	80	28.85—29.35
"	77	28.20—28.60	81	—
"	78	28.40—28.75	82	—
Bácskai	75	—	79	28.65—29.10
"	76	27.05—28.15	80	28.85—29.40
"	77	28.20—28.70	81	—
"	78	28.40—28.80	82	—
Rozs I-rendű uj	—	—	—	19.50—19.65
középmínőségű uj	—	—	—	19.30—19.55
Árpa takarmány I-rendű	—	—	—	15.40—15.60
II-rendű	—	—	—	14.80—15.20
Köles	—	—	—	—
Zab I-rendű	—	—	—	16.20—16.70
II-rendű	—	—	—	—
Tengeri belföldi uj	—	—	—	15.45—15.65
Korpa	—	—	—	—

Eladatott:

Buza: Tiszavidéki: 100 q 80 k, 200 q 79.5 k, 29.00 K, 300 q 80 k 29.45 K, 100 q 79 k, 29.55 K, 100 q 79 k, 29.40 K, 145 q 79.5 k, 29 K felső, 400 q 77.5 k, 28.80 K.

Pestvidéki: 400 q 80 k 29.60 K, 400 q 79 k, 29.40 K.

Bácskai: 100 q 76.5 k 28.50 K.

T.-kanizsai: 1500 q 80 k 29.50 K, VIII. 25, 1500 q 78 k 28.65 K, VIII. 15.

T.-Becsei: 4000 q 79.3 k 29.40 K.

Bánsági: 100 q 77 k 28.50 K.

Szerémségi: 550 q 76 k 28.20 K.

Szerb: 3100 q 78 k 28 K VIII. 20. 8000 q 78 k 28.70 K aug., 8000 q 78 k 27.40 K aug., 3000 q 77 k 27.40 K aug.

Román: 10.000 q 80 k 28.80 K aug. 150 q 80 k, 100 q 79 k 29.30 K, 1800 q 80 k 29.10 K uszik, 4000 q 79.5 k, 3000 q 77.8 k 28.90 K. aug., 200 q 79.5 k 28.95 K, 750 q 79 k 29.40 K.

Bolgár: 6000 q 79 k 29.40 K aug.

Zab: 100 q 15.80 K, kpf, par. VII. 6, 100 q 15.50 K kpf, par. 200 q 16.70 K kpf, 100 q kpf, 6 K kpf, 100 q 15.20 K kpf.

Árpa: 400 q 14.80 K kpf. par. dohos, 300 q 14.90 K kpf p. 250 q 15 K kpf par.

Rozs: 100 q 19.40 K, kpf par.

Ha fáj a feje

ne tévovazzék, hanem használjon azonnal

Beretvás-pastillát

mely 22 perc alatt a legmakacsabb migránt és fejfájást elmulasztja. Készíti Beretvás Tamás gyógyszerész Kispesten.

Ára 1 korona 20 fillér. Orvosok által ajánlva.

Kapható minden gyógyszerárban. Három dobozról ingyen postai szállítás.

A határidőpiacon elkelt:

Délelőtt:

Előforduló kötések (100 kg.-kint) 1909-re:

Buza októberre	27.40—27.38—27.48—27.44—
Buza áprilisra	27.90—27.92—27.80—27.90—27.78—
27.86.	
Rozs októberre	19.72—19.74—19.62—19.72—
Tengeri augusztusra	15.10—15.08—15.16—
Ujtengeri májusra	13.94—13.98—13.90—13.98.
Zab októberre	15.08—15.10.

1 óra 30 perczkor zárulnak:

Buza októberre	27.40—27.42
Buza áprilisra	27.82—27.84
Rozs októberre	19.72—19.74
Zab októberre	15.12—15.14
Tengeri augusztusra	15.24—15.26
Ujtengeri májusra	13.96—13.98
Repce augusztusra	27.70—27.90

Budapesti gabonaforgalom.

1909 augusztus 5-től	1909 augusztus 6-ig.	Erkezett	Elszállított
m é t e r m á z s a			
Buza	33139	—	—
Rozs	1633	—	—
Arpa	3920	—	—
Zab	2415	—	—
Tengeri	7200	18198	—
Liszt	—	12252	—
Korpa	—	—	2288

Értéktőzsde.

Az értéktőzsdén változatlan a helyzet. Nem lehet mondani, hogy az irányzat lanyha volna, de nem mutatkozik semmi animó sem, a spekuláció tartózkodik valamelyes tevékenység kifejtésétől, így tehát csak egészen jelentéktelen forgalom fejlődik ki, mi mellett az árfolyamok majdnem állandóan vagy egyazon a szinten mozognak, vagy pedig egészen szűk keretben ingadoznak. A külföldi tőzsdékről ma reggel beérkezett tudósítások megfelelőek voltak, ezért szilárdan és a tegnapi zárulátnál némileg magasabb jegyzésekkel nyílt meg az előtőzsde, a forgalom folyamán barátságos, de igen csendes volt az irányzat, mi mellett szűk keretben ingadoztak az árfolyamok. A déli tőzsdén kissé kedvtelen volt a hangulat, mert a Berlinből várt ösztönzés kimaradt, sőt onnan valamivel alacsonyabb jegyzések érkeztek, a forgalom egészen jelentéktelen volt, mi mellett az árfolyamok csekélységgel visszaszorultak.

Forgalomba került a mai üzlet folyamán: Osztrák hitel 647.50—646.50 koronán, Magyar hitel 755.75—755.50 kor., Államvasut 731.50—732.50—730.50 kor., Leszámitolóbank 481 koronán, Rima 589—589.50 kor., Városi villamosvasut 273—272.25 kor., Közuti 572—571 koronán, Danubius 332—332.50 kor., Ujlaki téglagyár 342—346 koronán, Salgó 572 kor.

A előtőzsdén előfordult kötések:

Osztrák hitel 647.50—647.25, Osztrák-magyar államvasut 731.50—732.50—731.50, Leszámitoló-bank 481, Rimamurányi 589—588.50, Városi villamosvasut 273, Közuti vaspálya 572—571.75 kor.

A déli tőzsdén előfordult kötések:

Osztrák hitel 647.50—646.50, Magyar hitel 755.75—755.50, Osztrák-magyar államvasut 731—730.50, Rimamurányi 589.50, Városi villamosvasut 273.25, Közuti vaspálya 571 kor.

Díjbiztosítások Osztrák hitelrészvényre: holnapra 6—8 korona, nyolcz napra 8—10 korona, aug. hónap végére 18—20 korona.

Bécsi gabonátőzsde.

Bécs, aug. 7. (Saját tudósítónktól.) Az érdeklődés főleg árpa felé irányult, amelyre sok volt a külföldi, különösen angol vásárló, akik elsőrendű és válogatott minőségeket szívesen vettek fel. Németország részéről keveset vásároltak Kötletett: tótfelvidéki elsőrendű minőségű árpa 9.— 9.25 koronán, kiváló minőségű 9.50—10.— koronán a megfelelő állomásokról. Morvaországi árpa 8.95 koronán kelt Keltschamból és 8.85 koronán Hohenauból. Merkantilláru tótfelvidéki állomásokról 7.75—8.40 koronán kelt, de az üzlet közepes minőségekben nehezen fejlődött ki, mert az árakat

drágálták. Ami a búzát illeti, magyar származású áru gyenge volt és drágán kínálták, ilyen körülmények közt a nagy malmok romániai búzát vásároltak s elkelt 11 ezer métermáza 80—81 kg. 14.60—14.70 koronán három hónapra, bécsi csatornából hajóról. Az árak ugy alakultak, mint 8 nap előtt. Rozs változatlan áron jól tartott, ami pedig a takarmányárakat illeti, tengeri 15 fillérrel lett olcsóbb, zab azonban, amelyből új áru nagyon csekély jött piacra, rendszertelen árképződést mutatott s körülbelül változatlan volt.

Jegyzetett buza: új tiszavidéki 15.—15.40, bánáti 14.70—15.05, déliavasuti 14.25—14.75, romániai 14.60—14.90.

Rozs: tótfelvidéki 10.20—10.40, csepeli 10.15—10.30, pestmegyei 10.25—10.40, déliavasuti 10.20—10.35, különféle magyar 10.15—10.25, osztrák 10.15—10.30 korona.

Arpa: Morvaországi 7.75—10.15. Magyar tengeri 8.20—8.40. Cinquantin 10.20—10.85. Magyar zab 10.—10.40, válogatott 10.40—10.60 korona.

Liszbén prompt szállításra némi forgalom fejlődött ki. Oszti határidőre azonban az irányzat gyengült. Takarmányliszt és korpa prompt szállításra gyenge és ártartó, későbbi határidőkre hanyatló.

Dr. HÖNIG IZSÓ

VILLANYGYÓGYÍTÓ ÉS RÖNTGEN-INTÉZETE
Elektromágneses gyógyítás.
Budapest, IV., Károly-körút 24., I. em. Lift
Telefon 102-39.

Gyógytényezők:	Főbb javallatok:
Finsen-féle lámpa fűrdők szívbaj és veredényelmezés ellen.	Általános idegesség (neurasthenia, hystéria), ideggyengeségi állapotok
Elektromágnesesgyógyítás	Almatlanság, Fejfájás, Hűdés (Paralysis), Idegfájdalmak, idegzsábadás (Neuralgiák, ischiás).
Röntgen sugarakkal való kezelés.	Gerincvelőorvadás (bes), Szívbetegségek, Véredényelmezésesedés, Kősvény és csusz, reuma, izületi és esontbajok.
Magas feszítésű árammal való kezelés (Arsonvalisatio).	Székrekedés, Baganafok, Anyagcserehajok (Elhízó czukorhaj, vörsegyesség) Bőrczajok, Bőrvizsketes, Lupus, Rajhullás, kopaszág, Szörtelenítés (nöknél és arczon), Aranyeres csomók.
Kék fényvel való kezelés.	
Villamos hőfűrdők (Elektrotherm).	
Villamos fénvfűrdők.	
Villamos massage (Vibratio).	
Galván, Farad és Franklin árammal való kezelés.	
Villamos vízfűrdők.	
Szénsavas fűrdők.	

— Rendelés d. e. 8—11-ig, d. u. 2—6-ig, —
Közlés egész napon át. — Kívánatra prespektiva

Bécsi értéktőzsde.

Bécs, augusztus 7. A krétai kérdést a piac nyugodtabban ítélte meg és mivel az amerikai árjegyzések is javultak, az itteni előtőzsdén az irányzat barátságosabb lett, de a forgalom csak szűk keretek közt mozgott. Alpesi, hitei és államvasuti részvények nyugodt irányzat mellett megtartották tegnapi nivójukat. Korlátok közt érdeklődés jelentkezett Skoda, prágai vasmű és általános építkezési társaság részvényei iránt. Gyengült irányzattal nyílt meg a déli tőzsde, különösen államvasuti részvények hanyatlottak helyi realizációk következtében. Később nem javultak az árfolyamok, noha Berlin szilárd irányzatot jelentett. Korlátértékek közül prágai vasmű részvény tovább emelkedett. Általános építkezési társaság részvényei szintén javultak.

11 órakor zárult:

Osztrák hitel 647, Laenderbank 454, Államvasut 732.—, Déli vasut 656.—, Rimamurányi 590.—, prágai vasmű 2665.—, Skoda 280.50, Általános építkezési társaság 184, Török sorsjegy 185.— K.

1 óra 30 perczkor jegyezték:

Osztrák hitel 646.25, Magyar hitel 756.—, Anglo 299.50, Bankeresület 331.—, Laenderbank 453.—, Union 554.—, Államvasut 730.25, Déli vasut 108.75, Dunagőzhajózási 983.—, Alpesi 6.6.—, Prágai 2679.—, Rimamurányi 593.—, Török sorsjegy 185.—, Általános építkezési társaság 190 korona.

Bécs, aug. 7. (Magyar értékek zárlata). 4 százalékos arany-járadék 113.30, Tiszai és szegedi kölcsön sorsjegy 142.25, Magyar hitelbank részvény 754.—, Magyar leszámitoló és váltó részvény —, Rimamurányi 587.50, Magyar czukoripar —, Adria hajózási részvénytársaság —, Magyar koronajáradék 92.60, 4 százalékos magyar földteherm. kötvény 92.30, Magyar nyerm.-kötv. sorsjegy 199.35, Kassa-Oderbergi Vasut részvény 364.—, Magyar Jelzálogbank 441.25 Magy. kereskedelmi bank —.

Bécs, aug. 7. (Osztrák értékek zárlata). 4.2 százalékos papír-járadék 95.90, 4 százalékos osztrák arany-járadék 117.90, 1860-as sorsjegy 160.—, Osztrák hitel-sorsjegy —, Angol-osztrák bankrészvény 206.50, Bécsi Bankverein 530.50, Osztrák magyar bank 1767, Déli vasut 108.60, Dunagőzhajózási társ. 980.—, Dohány részv. 369.—, Cs. k. arany (vert) 11.35, Német bankv. 117.86, Osztr. Lloyd 496.—, 4.2 sz. ezüst jár. 98.80, Osztr. koronajáradék 95.75, 1864-es sorsj. —, Osztrák hitelintézeti részvény 646.—, Union-Bank 552.75, Osztrák Ländlerbank 452.40, Osztrák-magyar államvasut 790.25, Elbevolgyi vasut —, Alpési részvény 655.40 20 frankos 19.06, Londoni váltóár 239.87, Lipótkohó 467.—, Török sorsjegyek 184.60 K Szilárd

Külföldi értéktőzsde.

Berlin, aug. 7. (Értéktőzsde). A tőzsze a hét végeztével szilárd irányzatú volt. Ösztönzést nyújtottak a magasabb newyorki jegyzések, a düsseldorfi bányaeértéktőzsdéről érkezett kedvezőbb konjunkturajelentések, a krétai kérdéskor kedvezőbb megítélése és az uralkodó pénzhiány. Ennek következtében a spekuláció visszavásárlásokba fogott, amihez a hét végeztével eszközölt fedezések is járultak. Az érdeklődés központjában amerikai vasutak állottak, valamintbányarészvények és bankok. A javulások azonban csak elszórtan lépték át az 1 százalékot. A Laura-kohó részvények gyengülésre hajlottak, szintegy a rhombachi kohó részvényei. Vasutak kevésbé élénkültek és alig változtak. Járadékok közül a 3 százalékos birodalmi kölcsön szilárd volt. A zárlat jól tartott árfolyamok mellett szilárd volt. A 4 százalékos birodalmi kölcsön és porosz konzolok 0.10 százalékot nyertek. Gyarmatértékek ártartóak voltak. A készpénzpiac ipari értékek részben szilárdak voltak. Napi pénz 2 és fél százalék magánleszámitolási kamatláb 2 százalék.

Berlin, (Zárlat) aug. 7. (Saját tudósítónktól.) Zárlatok jegyezték: 4.2 százalékos papírjáradék —, 4 százalékos osztrák aranyjáradék 99.90, osztrák hitelrészvény 203.50, Déli vasut 20.75, orosz bankjegyek 216.30, 4 százalékos új orosz kölcsön —, Disconto Commandit 188.50, Dinamitruszt 167.—, Harpeni 195.80, Unifikált török járadék —, 4.2 százalékos ezüst jár. 95.80, 4 százalékos magyar aranyjáradék 95.40, Magyar koronajáradék 92.90, Osztrák-magyar államvasut 156.10, Bécsi váltóár 85.15, Olasz járadék —, Ált. villamos-sági Edison 234.—, Gelsenkircheni 186.40, Laurakohó 182.40, Szilárd.

London, aug. 7. Angol consol —. Paris, (Zárlat) aug. 7. 3 százalékos francia járadék 98.02, Osztr. aranyjáradék 101.85, Magyar aranyjáradék 97.05, 5 százalékos bolgár kötvény 1896. évről 498.—, 3/4 százalékos Olasz járadék —, Déli vasut elsőbbségi kötv. 281.—, 5 százalékos marokkói járadék 518.—, 4 százalékos 1890. román kölcsön —, 4 százalékos kons. amort. román jár. —, 4 százalékos amort. román járadék —, 5 százalékos orosz járadék 102.80, 4 és fél százalékos 1909. orosz jár. 96.70, 4 százalékos spanvol jár. 96.10 4 százalékos unifikált török jár. 93.75, Török sorsjegy 174.75, Török dohányrészvény 394 — Osztrák földhitelintézet 1202, Osztr. Ländlerbank 488.—, Magyar jelzálogbank —, Banque de Paris 16.37, Banque Ottomane 711 — Osztrák-magyar államvasut —, Déli vasut 114 —, Meridionalvasut —, Hartmann gépgyár 530.—, Rio Tinto 1929.—, Sucrerie d'Egypte 34, Tula 338, Uríkányi köszén 161.—, Chartered 43.25, De Beers 387.50 East Rand 136.50, Jagersfontein 172.50, Trans. Land Cop 81.25, Váltó Amsterdamra (rövid) 208.25, Váltó német piacokra (rövid) 123.12, Váltó Bécsre (rövid) 104.93, Váltó Belgiumra (rövid) 5/16, Olasz aranyváltó (rövid) 3/16, Váltó Svájcra (rövid) pari, Csekk Londonra 251.85. Magánkamatláb 1/4. Egyenlőtlen.

Frankfurt, (Zárlat) aug. 7. 4.2 sz. os papírjáradék —, 4 sz. os osztrák ar.-jár. 99.80, Magy. ar.-jár. 95.40, Osztrák hitelint. részv. 203.70, Osztrák-magyar államvasut 156.25, Eszaknyugati vasut —, Busiehradi vasut —, Londoni váltóár 204.20, Bécsi Bankverein 134.50, Villamos részvény —, 3 százalékos magyar aranykölcsön 79.10, 4.2 százalékos ezüstjáradék 99.15, Osztrák koronajáradék —, Magyar koronajáradék 92.05, Osztrák-magyar bank 127.—, Déli vasut részvény 20.75, Elbevolgyi vasut —, Bécsi váltóár 85.15 Párisi váltóár 81.63, Union bankrészvény —, Alpési bányarészvény —, Szilárd.

Hamburg, (Zárlat) aug. 7. 4.2 százalékos ezüst járadék 99.—, 1860. sorsjegy 162.50, Déli vasut 20.65,

TÉLIKABÁT 35, 45, 50, 60, 70, 80, 90, 100, 110, 120, 130, 140, 150, 160, 170, 180, 190, 200, 210, 220, 230, 240, 250, 260, 270, 280, 290, 300, 310, 320, 330, 340, 350, 360, 370, 380, 390, 400, 410, 420, 430, 440, 450, 460, 470, 480, 490, 500, 510, 520, 530, 540, 550, 560, 570, 580, 590, 600, 610, 620, 630, 640, 650, 660, 670, 680, 690, 700, 710, 720, 730, 740, 750, 760, 770, 780, 790, 800, 810, 820, 830, 840, 850, 860, 870, 880, 890, 900, 910, 920, 930, 940, 950, 960, 970, 980, 990, 1000

Csakis mérték szerint, első-rangú kivitelben
Angol készpénzrendszerű uriszabótermek
ZÉLINGER SAMU
Budapest, IV., Belváros.
Magyar-u. 3., I. em. Kossuth Lajos-utca mellett — Telefon 46-59.

4 százalékos aranyjárdék 99.60, Osztrák hitelrészvény 203.20, Osztrák-magyar államvasút —, Olasz járdék 104.50, 4 százalékos Magyar aranyjárdék 95.60. Nyugodt.

Uzleti tudósítások.

Sertéskonzumvásárt jelentés.

(A székesfővárosi állatvásár és közbárány igazgatósága.) Augusztus 7-én. Előző napi eladatlán maradvány 882 drb sertés, 21 drb süldő, 2 drb malacz. Pótfelhajtás — drb. sertés, — drb süldő, — drb malacz. Mai felhajtás 197 drb sertés, — drb süldő, — drb malacz, összesen 1079 drb sertés, 21 drb süldő, 2 drb malacz. Eladott 862 drb sertés, 2 drb süldő, 2 drb malacz. Mai maradvány 717 drb sertés, 19 drb süldő, — drb malacz.

Következő árak jegyeztettek: Zsirsertés: Öreg 1. rendű 350 kilogrammon felül ételsúlyban 100—106 fill., ételsúlylevonással — fillér. II-odrendű 280—350 kilogramm 106 — fill., ételsúlylevonással — fillér, silány — 128 fillérig, fiatal nehéz 300 kilogrammon felül étős — fillérig, ételsúlylevonással 136—142 fillérig, fiatal közép 220—300 klg.-ig — fill. ételsúlylevonással 134—144 fill.-ig, fiatal könnyű 220 kilogramm — fillérig, levonással 180—146. Huszertés, nehéz 300 kilogrammon felül — fillérig, könnyű 140—300 kilogramm — fill.-ig, ételsúlylevonással — fillérig, belföldi süldő 104 — fill.-ig, külföldi süldő — fillér, malacz 104 — fillérig. Árak minden levonás nélkül kilogrammonként, ételsúlyban értendők. A vásár irányzata lanyha. Az árak 2—4 fillérral hanyatlottak.

Kőbányai sertéspiact.

Budapest, aug. 7. Hizott sertésárak. Magyar elsőrendű: fiatal nehéz (páronként 320 klgon felül) 140—142 fillér, fiatal közép (páronként 251—320 klg.) 142—144 fillér. Magyar szedett: Közép (páronként 240—280 klg.) 143—144 fillér, könnyű (páronként 240 klg.) 145—146 fillér. Sertésétszám: 1909. aug. 5. napján volt készlet 29988 darab sertés, 6-án felhajtott — darab sertés, 6-án elszállított 346 darab sertés, aug. 7. napjára maradt készlet 29462 darab sertés. A hizott sertésüzlet irányzata változatlan.

Felelős szerkesztő:

PURJESZ LAJOS

Kiadótulajdonos:

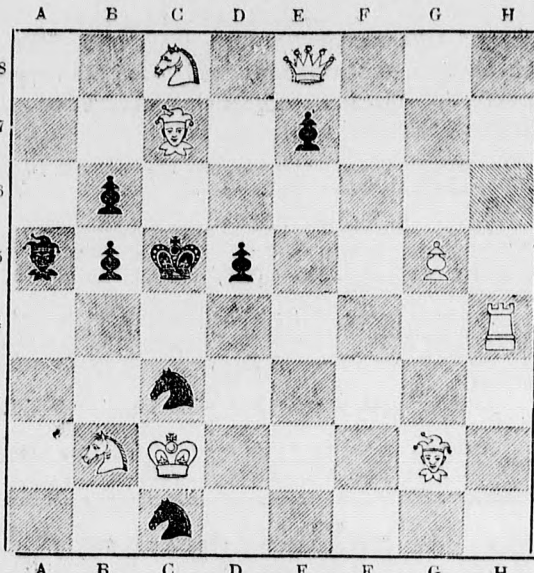
A Magyar Ujságkiadó Részvénytársaság

Igazgató: ERDŐS ARMAND.

SAKK.

26. számú feladvány.

Iffj. Neukomm Gyula, Versecz.

Matt a második lépésre.

266. számú játszma.

Játszották Párisban 1909. január havában, tanácskozás után.

Spanyol játék.

Világos:

Dr. Lasker és

Taubenhaus

1. e2—e4

2. Hg1—f3

3. Ff1—b5

4. Fb5×c6

5. d2—d3

Sötét:

Janowski és

Soldatenkoff

e7—e5

Hb8—c6

a7—a6

d7×c6

Dr. Lasker e helyen előszeretettel alkalmazta mindig 5. Hb1—c3-at, míg a legszokásosabb folytatás 5. d2—d4.

5. Ff8—d6
Bardleben szerint 5. f7—f6 a legjobb.

6. Fc1—e3

Fc8—g4

7. Hb1—d2

Vd8—c7

Sötét előkészíti a vezérszárny elszáncolást, hogy aztán a királysárnyon támadást indíthasson.

8. h2—h3

Fg4—e6

9. d3—d4

f7—f6

10. Vd1—e2

0—0—0

11. 0—0

g7—g5

Bevezetése a tervezett támadásnak; ez a fegyver azonban kétélű, mert egyszersmind provokálja világos ellentámadását is.

12. d4×d5

Fd6×e5

13. Hf3×e5

f6×e5

14. Hd2—f3

g5—g4

A gyalogvesztés nem kerülhető el; sötét tehát az ellenfél királyállásának gyöngítésére törekszik.

15. Hf3×c5

g4×h3

16. He5×c6!

Ve7—h4

A sötét bábok vezetői belátták, hogy a huszárdózat elfogadása nem volna ajánlatos, mivel 16. . . . b7×c6 17. Ve2×a6+, Kc8—d7! 18. Ba1—d1+, Ke8—d8 19. Va6×c6+ után világosnak a huszárt megfelelő számú gyalogja volna.

17. Bf1—d1

17. g2—g3 rossz volna természetesen 17. . . . Vh4×e4 miatt, 17. Hc6×d8 pedig sötét nem hozza hátrányba, mert rögtön visszanyeri a minőséget.

17. Bd8—f8

18. Hc6—a7+

Kc8—b8

19. Ha7—c6+

Kb8—c8

20. Hc6—a7+

Kc8—b8

21. Ha7—c6+

Kb8—a8

Ugy látszik, Janowski nem elégszik meg a remisvel és nem akarja továbbismételni a lépéseket

22. Ve2—d3

Hg8—f6

23. Vd3—d4

b7—b6

24. g2—g3

Bh8—g8

Fenyeget esetleges bástyaáldozat g3-on.

25. Vd4—e5

Hf6—g4

26. Ve5×c6

Hg4×e3

27. Hc6—d8!

Bf8×d8

Fenyegetett úgy Ve6—c6, mint Ve6—c8.

28. Bd1×d8+

Vh4×d8

29. f2×e3

Ka8—a7

Table with columns: Buza, 100 kilogramm ára, Egyéb gabonaneműk, Rozs, Arpa, Zab, Tengeri magyar, Repoze, Burgonya, Különléle termények, Faj, diéznószir, szalonna, szilva kőszáru, heremag.

Table with columns: Pénz, Ár, Allamodósságközlöcsönök, Záloglevelek, Elsőbbségek, Takarékpénztárak, Biztosító társaságok, Gőzmalomok, Különléle vállalatok.

Table with columns: Pénz, Ár, Kassza-oderb, Bankok részvényei, Takarékpénztárak, Biztosító társaságok, Gőzmalomok, Különléle vállalatok, Sorsjegyek, Pénzmekek és váltók.

30. Ve6 - e5 Ka7 - b8
31. Kg1 - h2 Bg8 - g5
32. Bal - d1 Vd8 x d1
33. Ve5 x g5 döntetlen

267. számú játszma.

Játszották a müncheni négyes-versenyen 1909. június havában.

Caro-Kann-védelem.

Világos:
Sötét:
Spielmann. Tartakower.
1. e2 - e4 c7 - c6
2. d2 - d4 d7 - d5
3. Hb1 - c3 d5 x e4
4. Hc3 - e4 Hg8 - f6

Valamivel jobb a szokásos 4. ... Fc8 - f5, bár ez sem teljesen kielégítő.

5. He4 - g3
Szokásosabb 5. He4 x f6, mint Tartakower is játszotta Fahrni ellen a müncheni versenyen.

6. Hg1 f3!
Gyöngébb volna 6. d4 x e5, 6. ... Vd8 x f7 7. Ke1 x d1, Hf6 - g4 miatt.

7. Hf3 x d4 e5 x d4
8. Fc1 - e3 Ff8 - c5
Vd8 - b6

Egyszerűbb volt az elsáncolás.

9. Vd1 - e2! 0-0!
10. 0-0-0 Hf6 - d5

Helyesebb volt a vezérszárnyai tisztekek fejtődni. A tett lépés lehetővé teszi, hogy világos ármadó állást foglalhasson el.

11. Ve2 - h5 Hd5 - f6
Sötét így módon teljes két lépést veszít. A másik húszárral való bontakozás hátrány nélkül történhetett volna.

12. Vh5 - h4 Fc8 - g4

Jobb volt a futárral csak e6-ra lépni.

13. Ff1 - d3!

Nagyon helyes; a sötét által várt 13. f2 - f3-ra következnek 13. ... Fg4 - e6, sötétnek ellenármadással.

13. ... Fg4 x d1

14. Bh1 x d1 Hb8 - d7

15. Hg3 - f5 Hd7 - e5

Sötétnek most már nehéz a védekezés; vitá-gos fenyegetett 16. Vh4 - g5-el, ami ellen 15. ... Bf8 - e8 nem védelem; péld. 15. ... Bf8 - e8 16. Vh4 - g5, Fc5 - f8. 17. Hf5 x g7, Ff8 g7. 18. Hd4 - f5 stb. és nyer.

16. Hf5 x g7! Vb6 - d8

16. ... Kg8 x g7-re világos öt lépésben mat-tot ad; 16. ... He5 - g6-ra következnek 17. Vh4 x f6, Fc5 - e7 18. Vf6 - f3 és nyer, mivel most 18. ... Kg8 x g7 nem törhetnének 19. Hd4 - f5+ és vezér veszítés miatt.

17. Hg7 - f5 He5 - g6

18. Vh4 - h6 Hf6 - e8

19. Hd4 - f3

A befejezés igen csinos.

19. ... Fc5 x e3+

20. f2 x e3 Vd8 - f6

21. Hf3 - g5 Vf6 - h8

22. Hf5 - e7! feladja.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Augusztus 7. —

Kinevezések. A pénzügyminisztérium vezetésével megbízott miniszterelnök Latinovits Márius, Kamocsay Gyula és Benkó Lajos becsülőbiztosági gyakoronkokat ideiglenes minőségű pénzügyi fogalmazókká és kataszteri helyszínelési becsülőbiztosokká, Banih Gyula selmeczbányai díjtalan pénzügyi számgyakonkokat ideiglenes minőségű segélydíjas, Mikis László nagybányai lakost pedig ideiglenes minőségű díjtalan pénzügyi számgyakonkokká a selmeczbányai, illetve a nagybányai m. kir. bányaigazgatóság mellé rendelt számvevőséghez, Thurzó Lajos őrmestert a cs. és kir. 69. számú gyalogezredben, továbbá Bocskai Jánost a nagyszőlősi számvevőségi kirendeltség-nél alkalmazott hivatalszolgát és Stadinger Károly letényei adóhivatali szolgát a vezetése alatt álló pénzügyminisztériumhoz, a nagyszőlősi számvevőségi kirendeltség-nél pedig így módon megüresedett hivatal-szolgai állásra Voderjan János kiszolgált s igazol-vánnyal ellátott altisztet, lembergi lakost hivatalszol-gakká;

a tiemei és a magyar-horvát tengerparti kormányzó mint a tengerészeti hatóság elnöke Szekeres Mihály II-od osztályú gépészt a XI. fizetési osztályba gé-pészsé;

a dohányjövédéki központi igazgató Kortsák Jenő jogvégezt budapesti lakost dohányjövédéki központi igazgatósági segélydíjas fogalmazó-gyakonkokká; a balassagyarmati pénzügyigazgatóság Petrovics Gyula középiskolát végzett sziraki lakost a sziraki adóhivatalhoz díjtalan adóhivatali gyakoronkokká ne-vezte ki.

„EGYETERTÉS”

politikai napilap.

Kiadóhivatali igazgató: PAJOR MATVÁS.

IDEGENEK UTMUTATÓJA

Legajánlhatóbb beszerzési források: **Budapesten.**

Élelmezési cikkek.

Wikas Tátra lejesokoládé gyára Budapest, V., Deák Fe-rencz-utca 17. Ugyanott finom csukorka-bonbongyár, teasütemény készítése. Megrendeléseket a czög a leg-pontosabban eszközli.

Reischmann Lipót szalámi és füstöltusáru gyára Buda-pest, Király-utca 11. Telefon 27-08. Keleti Export. Értékelés naponta 17.000 pár. Állandóan 24 munkás.

Biztosítás.

Assicurazione Generali (Triestini) ált. biztosító-társaság. Alakult 1831-ben. Részvénytőke és tartalék: 346.151.371,42 korona. Budapest, Dorottya-utca 10. az intvzet saját házában. **Életbiztosítás** minden mó-dozat szerint, valamint fuellátást és leánykijáza-sítási biztosítások. — **Tűz-, szállítvány-, bejárásor-lópás elleni és üvegbiztosítások.** — **Jegbiztosítás a Magyar jeg- és viszontbiztosító részvénytársaság** (Bu-dapest, Nádor-utca 5. sz.) által. Részvénytőke és tartalék: 346.151.371,42 korona. Egyenkénti és csoportos **balasétbiztosítások** (egyenkénti balasé-tbiztosítások díjvisszatérítéssel is) az **Első o. ált. balasétt elleni biztosító társ.** által (Budapest, Dorottya-utca 10. sz.)

Első Leánykijárási Egylet m. sz. Gyermek- és élet-biztosító Intézet Budapest, VI., Teréz-körút 40-42. Alapított: 1863. Legelőnyösebb díjtáblázatok gyer-mek és mindennemű életbiztosításokra, havi befizeté-sek mellett is. — **Tartalékok: 10.000.000 korona.** Ed-dig kifizetett biztosított összeg hét millió korona. Biztosítási állomány 46.000.000 korona.

Bankok és takarékpénztárak.

Budapesti takarékpénztár és Országos Zalogkölcsön Részvénytársaság. Befizetett részvénytőke: 10 millió korona. Központ és Magy. kir. szab. osztályosajáték főelárusító helye: VI., Andrássy-ut 5. Kézi zálogüzle-ték: IV., Károly-körút 18; IV., Perenciek-tere 4. Irányi-utca sarkán. VII., Király-utca 57; VIII. ker., József-körút 2., VIII., Üllői-ut 6. sz.

Gazdasági gép

Legjobb ujkori találmány a szabadalm. kaszkiverő (kalapáló) gép, mely a kaszát 5 perc alatt a leg-tökéletesebben kioldoz. Munkája gyors, egyenletes, a kaszát kiméli s kivált nagyobb gazdaságokban jelen-tékeny pénz- és időbéli megtakarítást jelent. Ara 40 korona. Egyedüli elárusító: **Reichmann Sándor** Budapest, VII., Dembinszky-utca 46. szám.

Víz- és légszuszvezeték és csatornázás.

Piszurnyi L. utóda Janisch János és fia Budapest, VII., Jósika-utca 12. sz. csatornázási vállalk. épületbádogen műhelye és horgany díszítmények gyára. Légszusz- és vízvezetékek, központi fűtések, szellőztető készülékek, szivattyuberendezés, árnyékszékek, vízellék, minden-nemű gőz-, magán- és nyilvános fürdő, hidegviz-gyógyintézetek-, melegvízkészítő-berendezések fűtő-fűtőhely összekötéssel vagy saját tüzhelyvel. Am-bergi légszuszfejlesztő gépek, világítási, fűtési és mű-szaki célokra. Saját légszusz-készülék minden ház-ban. Telefon 20-83.

Magyar-Siemens-Schuckert-művek

villamosági részvénytársaság Budapest, V., Lípót-körút 5. Gyár: Pozsonyban. Telefonszám 211. és 212. Táviratcím: Siemenschuckert. **Kaszit:** Villam-osvilágítási és erőátviteli központi telepeket és berendezéseket. Villamos vasutakat. Bányavasutakat. Egyenáramu, forgóáramu és váltakozóáramu generátorokat és motorokat, vezetékanycagot, kábe-leteket, iv- és izzólámpákat, kapcsolóeszközöket, biztosítókat, wattórászámolókat (Schuckert-rend-szer), vezetékkerendezéseket központi telepekhöz való bekapcsolásra. Világító testeket. Ivlámpa-szeneket. **Különlegességek:** Felvonók, ventilátorok, szivattyúk, hordozható villamos furógépek, villamos bánya furógépek, villamos berendezések, mezőgazda-sági és ipari célokra.

Ezüsttárgyak.

Ezüst. Ezüsttárgyak Bachrach A. cs. és kir. udvari és kamarai ékszerész ezüsttárgyára. IV., ker. Királyi Pál-utca 13 szám 1906. évi december 1-én, gyári épületében a kicsinyben való árusítás számára is pa-zar helyiséget nyitott. (Bejárat földszint.) E fényes helyiségben mindennemű ezüsttárgy (asztaldísz, tá-lak, fénvüztési cikke, evőeszköz stb.) vásárolható Rendkívül nagy választék a legfinomabb kivitelben szabott gyári áron, melyek minden tárgyon látha-tóan föl vannak tüntetve.

Selyemruk.

Szőnyeg, Hoffmann és Társa selyemáruház IV., Bécsi-utca 4. Az összes legújabb újdonságok dus választék-ban már megérkeztek. Mintákat vitelre bérmentve küldünk. Miatán helyben többféle szakmájú „Szénássy cég van, tisztelettel kérjük, selyemáruházunknak szol-g. rendelmenyeknél a pontos címünknek szives ki-írását, Szénássy, Hoffmann és Társa selyemáruház” kizárólag IV., Bécsi utca 4.

Szerkesztői üzenetek.

B. Lajos. R-s. A szőlő betegségét és így az ellene való védekezést innen — anélkül, hogy láttuk volna — nem tudjuk megmondani. A szükre szabott leírás után itélve a baj a peronosporától ered, de nincs kizárva, hogy fakó rothadás. Mindenesetre czélszerű lesz né-hány beteg levelet és fűrtöt a magyaróvári növényélet-és kórtani állomásnak haladéktalanul beküldeni, amely díjmentesen vizsgálja meg a szőlőt és megmondja az ellene való védekezést is.

L. Ferencz. A gazdasági akadémiák most 3 éves tanfolyamra vannak berendezve. A felvételhez okvetle-nül megkivánják az érettségi vizsgálatot.

Az 5 akadémia (Debreczen, Kassa, Keszthely, Ko-lozvár és Magyaróvár) egyenrangú és teljesen egyforma képesítést nyújt. A beiratás október 1-8-ig tart. Ta-nítói oklevéllel nem vehető fel.

A földmives-iskolákba leendő felvételhez megkiván-tatik az irni-olvasás és a 4 alapművellettel szemlőni tudás, betöltött 17 éves életkor, ép, egészséges test-alkat. A tanfolyam 2 évre terjed, amelynek elvégzése után az illető mint munkafelügyelő vagy előmunkás kap-hat alkalmazást.

Méhész. Azt a méhészeti szakkönyvet a földmivc-lésügyi minisztérium könyvtárából szerzelheti be díj-mentesen. Méhcsaládokat, rajokat ilyenkor is lehet még venni, de ügyelni kell arra, hogy csak erős, répes tör-zseket vegyünk (anyával!) és hogy az illető méhcsalá-dot ne nagy távolságból szállítsuk méhesünkbe. A mé-hes azért legyen lehetőleg kelet fele eső irányban, mert ezáltal nyáron a nagy melegnek, télen a nagy hi-deg ellen legjobban megvédehetjük méheinket. Az ural-kodó szélirányra is figyelmet kell fordítani.

B. Ferencz. Z-m. A gyalogság gyakorlati szab-ályzatának új kiadása készül; a tervezet már kefele-nyomatban is megjelent; a királyhíadi lövészkiskolában már sokat dolgoznak az „uj” gyakorlati szabályzat szerint, hogy annak újításait gyakorlatilag is a legala-posabban kipróbálják.

R. K. A vakondokat ne öljük és ne izzuk ki tel-jesen a kertekből, mert hasznos. Ahol azonban elszaporodása miatt el kell tűzni, elegendő, ha az utakra rongydarabokat, melyeket büzös olajba mártottunk (petroleum csukamajolaj) helyezünk, mire ezen helyet rögtön elhagyja és kerül. Még kis jodoform-gazedara-bok is ugyanilyen szolgálatot tesznek.

B. László. P-k. Amennyiben a kertésznek munka-köre olyan, hogy különös szakképzettséget nem kíván, cseléd tekintete alá esik s ebben az esetben a feimonda-si idő a cselédtervényről fogva 15 nap.

Anyá. (5990.) Nagyon helyesen teszi, hiszen a ker-ti munka még a gyermek képzeletvilágát is bővíti. Gaz-dagítja a természetrajzi ismereteket és értékes tudni-valót nyújt a természeti dolgok összefüggéseiről. Az iskolai kerlben a gyermek a növény táplálkozási fizio-logiáját a föld kémiái, mineralgái és fizikai öszs-zétéleiben tanulmányozhatja s ekként az iskolai kerlben az állat- és növényországot legelemibb részleteiben szemlélheti. Így a sok hasznos tudnivaló nem könyvek, képek, kitömött állatok és szárak, fonnyadt növény:k utján válik a gyermek lelki birtokává, hanem az élő természettel — az emberiség legnagyobb tanítómesteré-vel — való érintkezés folytán.

Léikus. Annak, hogy a vonatot ritkán éri közvetlen villámcsapás, az az oka, hogy a vasuti vonal mentén levő sok telegráf-vezeték és maguk a vasuti vágányok a kisléseket felfogják. Ha a mozdó vonatot éri a vil-lámcsapás, a lokomotív óriási vastömege, továbbá a kocsi vasbádogtetete, az oldalak, az alvázak, a ten-gelyek és kerekek egymás közötti szoros fémkapcsolata a villám romboló erejét a nagy megosztó felületen te-mesemen meggyöngíti, olyannyira, hogy sok esetben az utasok, de még a vonatot kísérő és vezető személyzet sem szerez teljes bizonyossággal tudomást arról, vaj-on a villám valóban lesújtott-e a vonatra vagy csak lesulytani látszott.

S. Jenő. Ma már meg van fejtve a titok. A meleg tájakon uralkodó járványokat és tájbetegségeket jórészt a rovarok, még pedig különösen a szunyogok és jegyek viszik be az emberi szervezetbe. Mennél melegebb az időjárás, annál több a rovar és annál több a betegség is. A hűvösebb tájakon az ősz hidegebb napjaival megszűnik a rovarélet és azok a bajok, amelyek nyá-ron szerepelnek. A tél folyamán lassanként kiküszöböl-dnek az ember szervezetéből a betegségeirák (pl. a maláriából), melyeket a rovarok szoktak terjeszteni, aránylag kevés van; és mielőtt számuk nagyon felsza-porodhatnék, már megint beáll az őszi hideg.

Amatőr fotográfus. A színérzékeny lemezek tartós-sága nagyjában egyforma és sokkal kisebb, mint a nem színérzékeny lemezeké. Egy-két hónapnál idősebb színérzékeny lemezeket nem czélszerű használni. Fűr-rosztással színérzékenyített lemezek, (amelyek „Bade-platten” néven készen is kaphatók) színérzékenysége nagyobb, de tartóssága kisebb, mint a rendes „festett emulziójú” lemezeké. Csak teljesen megbízható czög utján szerezzük be őket, nehogy már állásban meg-romlott, fátyolos lemezeket kapjunk kézhez.

S. J. A kérdezett Váczott a Farnadi-villában lakik. A másik kérdésre vonatkozólag méltóztassék hozzá-fordulni.

Gr. H. J. Homoród-Hévíz. Könyvvalakban még nem jelent meg.

Tapasztalatlan. 1. Nem követ el szabálytalanságot. A korlátolt itamerés csak az elárusításra, de nem a saját használatára vonatkozik. 2. Ott kell a hitközségi adót fizetni.

Üs. M. Ujbánya. Ugy tudjuk, az elsőhöz középisko-lai érettségi kell. Legokosabban cselekszik, ha az illető iskola igazgatóságától prospektust kér.

P. K. Püszta-kengyel. Méltóztassék a Roessemann és Kühnemann, Ganz- vagy Schlick-gyárba fordulni, esetleg az Újpesti-műszergyárhoz.

H. Ferencz, Zs.-a. Az eddig meglehetősen ártatlan buzavirág a felsőausztriai helytartó eltiltó rendelete által egyszerre nagy politikai jelentőségre vergődött. Az öreg Vilmos császárnak volt kedvenc virága, de lassanként Ausztriában sokkal többen kezdték hordani, mint Németországban. A mi természetes is, mert a németországi németek ugyanis a nagy Németországhoz tartoznak s nincs szükségük buzavirággal jelezni azt, hogy oda szeretnének tartozni. Leghíresebb politikai virág a fehér és vörös rózsá volt, az előbbi a York-, az utóbbi a Lancaster-ház jelvénye. Sokáig határozottan pártvirág volt, mint Skóciában a bogáncs és Írországban a zöld lóher. Valamikor a hagyomány is politikai jelentősége volt Angliában, azóta, hogy 640-ben márczius 31-én a walesiek a szászokon győzelmet arattak. E nap emlékeztetéremárcz. 1-én most is hagyományt viselnek a kalap mellett. A gyöngyvirágnak április 19. a napja, lord Beaconsfield halálának az évfordulója, kinek ez kedvenc virága volt. A vörös szegfű a nemzetközi szociáldemokráciának a jelvénye, a fehér szegfű pedig Boulanger híveivé volt, most pedig az antiszemita s a Luegert követő híveké. Frigyes császár kedvenc virága, az ibolya, a bonapartistáknak is virága volt, mert I. Napoleon ezt a virágot szerette legjobban. A lilium tudvalevőleg a Bourbonok virága.

Életkérdés. A feltett kérdés annyira tág körű, hogy arra felelni lehetetlen. Precizirozza jobban.

M. Józsefné Ada. Jelenleg Budapesten van. Czime: Liszt Ferencz-tér 1. szám.

E. M. Folyamodjék ahhoz a hadkiegészítő-parancsnoksághoz, melynek nyilvántartásához tartozik.

P. Kálmán Sopron. Forduljon a Könyves Kálmán könyvkiadó-vállalathoz. Az hasonló ügyekkel foglalkozik.

E. J. Gattaja. Kérésének, amennyiben lehetséges, eleget fogunk tenni.

Gs. Pál Sárközfaluk. Utána fogunk nézni; de semmi bizonyosat nem ígérhetünk, mivel ott idegeneknek nem szívesen adnak felvilágosítást.

Eugénia. Válogatunk belőlük.

Saknia. Azokból is.

B. K. Ha az iskolafenntartó a tanítói lakást iskola céljaira kívánja igénybe venni, akkor azt felsőbb hatósági engedély nélkül is megteheti. Földolog az, hogy ön lakása helyett a községre nézve megállapított lakáspénzt megkapja. Ennél többet a község nem köteles adni.

A. Lajos, B.-t. Csak azok a tanítók kötelesek állampénztár czimére postára adni, akik posta útján óhajtják fizetésüket fölvenni. A személyesen vagy megbízott útján jelentkezők az esedékesség napjától kezdődőleg bármikor fölvehetik a hivatalos órák alatt. Ha sérelem esett önön, azt a hivatalfőnöknek kellett volna azonnal bejelentenie. A másik ügyben sziveskedjék ügyvéd tanácsát kikérni.

K. J. Tregova. Ne nagyon reménykedjen a felvételben, mert a szabályzat értelmében csak tengerpart melletti születésűeket és technikusokat vesznek fel.

Sz. J. Madaras. Jelenleg nem kapnak, de nem lehetetlen, hogy ezen a méltánytalanságon mihamar segíteni fognak.

P. Annus. Szilvásvárd. Ilyen fajta mű annyi van, hogy mi nem ajánlhatunk már azért sem, mert nem tudjuk, milyen alkalomból óhajta felhasználni. Keressen ki egy katalógusból néhányat, a czimeket küldje be s majd azok közül ajánlani fogunk.

B. Károly. A tanító tanítónő neje után, ennek elhalálása esetén, 3 havi fizetést, illetve, ha nyugdíjas állapotban halt meg, 3 havi nyugdíjat kap temetkezési járulék czimén. A tanítónő azonban férje elhalálása-kor megkapja a szabályszerű özvegyi segélyt s emellett csonkitalanul élvezi a saját alkalmaztatása után járó fizetést, vagy pedig végellátása esetén a nyugdíjat. Ekképpen rendelkezik az 1891. évi XLIII. törvényzcikk 6. és 7. §-a.

Táirafüred. Az Egyetértés Vasárnapja július 18-iki számában megjelent csererejtvenyt helyesen, de el-késve fejtette meg: Gönczy Józsefné, Habich Adám, Iszlai Elek.

R. L. Homonna. Szívesen fogadunk el vasárnapi mellékletünk számára elmés, ujszerű rejtvenyeket. Az önéi, sajnos, nem tartoznak ezek közé. Talán akadnak jobbak is.

VIZÁLLÁS.

		aug. 7. aug. 6.				aug. 7. aug. 6.	
		méter				méter	
Inn	Schäring	2 13	2 31	Tisza	M.-Sziget	0 02	0 06
Duna	Pasu	3 20	3 27		Tekeháza	0 02	0 03
	Linz	0 71	0 72		V.-Namény	0 89	0 93
	Bécs	1 29	1 43		Tokaj	0 42	0 44
	Pozsony	3 13	3 06		Tiszafüred	0 42	0 84
	Komárom	3 68	3 30		Szolnok	0 36	0 82
	Budapest	2 82	2 51		Csongrád	0 84	0 83
	Paks	2 46	2 13		Szeged	0 26	0 22
	Mohács	3 86	3 50		T.-Bocsa	0 73	0 87
	Gombos	8 94	4 01		Titel	2 65	2 74
	Ufvidék	8 25	3 34	Ondava	Hoór	1 15	1 16
	Pancsova	1 64	1 71	Tapoly	Bártfa	0 44	0 40
	Orsova	2 27	2 34	Bodrog	Ladmócz	0 18	0 25
Morva	Morvafalu	1 06	1 12	Sajó	Zsolca	1 42	1 40
Vág	Zsolna	0 41	0 36	Hernád	H.-Németi	0 18	0 18
	Trencsén	0 82	0 38	Bereattyó	Margitta	0 15	0 22
	Esztered	0 52	0 50	B.-Ufalu		0 24	0 21
Rába	Szt.-Gothard	0 40	0 34	Körös	Csucsá	0 24	0 26
	Sárvár	0 19	0 25	N.-Várad		0 29	0 29
	Győr	2 95	2 60	Belényes		0 16	0 16
Dráva	Varasd	0 06	2 10	Tenke		0 28	0 35
	Zákány	0 06	0 74	Gurahonc		0 00	0 26
	Ezsek	0 84	1 17	Borosjenő		0 60	0 60
	Eszék	1 54	1 52	Békes		0 40	0 48
Mura	M.-Szerdah.	1 21	1 18	Maros	Gyoma	0 34	0 50
Szava	Zágráb	0 16	0 46		Gy.-Fehérvár	0 34	0 36
	Sziszek	0 49	0 36		Bianyicska	0 02	0 94
	Mitrovicza	0 86	0 00		Soborsiu	0 00	1 23
Szamos	Décs	0 00	0 51		Arad	1 26	0 24
	Szatmár	0 04	0 06		Makó	0 27	0 30
	Kraszna	0 40	0 00	Temes	K.-Kostély	0 12	0 14
	Latorca	0 12	0 10	Bega	Kiszélt	0 52	0 50
	Laborez	0 16	0 18		Temesvár	0 95	0 95
	Ung	0 00	0 00		Becserek	0 12	0 75

IDŐJÁRÁS.

Az elmúlt nap időjárásának átnézete:

Hazánkban az utóbbi 24 óra alatt az ország északi és keleti szélének kivételével mindenütt volt eső, amely többnyire zivattal járt és mennyisége tulnyomó részben meghaladta az 5 mm.-t, és 10 mm. fölé került a következő vidékeken: a Dunántul nyugati megyéiben, a Kis-Alföld tulnyomó részeiben és a keleti hegyes vidék nyugati részein; a 20 mm.-t is meghaladta a Dunántul egyes helyein meg az Al-Duna környékén s részben Bars-, Hont-, Nógrád-, Gömör- és Heves-megyékben, Selmezbánya meg Zágráb környékén pedig 40 mm. körül ingadozott és Losoncban 55 mm. volt. A hőmérséklet az Alföldön meg délkeleten kissé súlydott; a max. Ungvárott 33 Co és a min. Selmezbányán 11 Co volt.

Prognózis a következő 24 órára:

Lényegtelen hőváltozás és még elvélve eső vagy zivatt várható.

Sürgöny-prognózis: Meleg, elvélve csapadék, zivatarok.

Állomás	Lágyonias mm 700+	A hőmérséklet Celsius szerint	Szélirány és ereje	Felhőzet	Csapadék mm.	Hőmér-séklet	
						max.	min.
A.-Szlatina	62.9	18.0	E	3	4	3	31
Ungvár	62.2	18.0	W	1	0	3	33
Késmárk	62.2	18.0	N	1	0	8	26
Losonc	61.9	17.8	E	1	0	55	24
Ogyalla	61.6	16.8	N	1	4	16	22
Budapest	61.4	18.2	NW	1	4	3	24
Herény	62.0	17.6	N	2	0	28	24
Keszthely	61.7	17.2	N	2	3	5	22
Pécs	60.7	18.7		4	3	4	24
Zágráb	61.4	18.6	SSE	2	4	87	24
Fiume	60.1	18.1		1	1	1	25
Szeged	60.0	18.2	E	1	3	8	26
Temesvár	60.2	19.9	S	3	3	3	26
Nagyvárad	61.6	18.7		4	9	28	17
Kolozsvár	62.2	20.0	W	2	0	18	23
Vajdahunyad	60.3	22.8	W	3	4	8	26
Nagyszében	60.3	22.8	W	3	4	8	26
Zatmar	60.3	22.8	W	3	4	8	26
Fgr	60.3	22.8	W	3	4	8	26
Arvaváralja	60.3	22.8	W	3	4	8	26
Selmezbánya	60.3	22.8	W	3	4	8	26
Komárom	60.3	22.8	W	3	4	8	26
Magyar-Ovár	60.3	22.8	W	3	4	8	26
Sopron	60.3	22.8	W	3	4	8	26
Eszék	60.3	22.8	W	3	4	8	26
Cirkvenica	60.3	22.8	W	3	4	8	26
Debrecen	60.3	22.8	W	3	4	8	26
Kecskemét	60.3	22.8	W	3	4	8	26
Oroszáza	60.3	22.8	W	3	4	8	26
Arad	60.3	22.8	W	3	4	8	26
Zsombolya	60.3	22.8	W	3	4	8	26
Verscez	60.3	22.8	W	3	4	8	26
Orsova	60.3	22.8	W	3	4	8	26

A RENEGÁT

— EREDETI REGÉNY. —
IRTA: DÉRI GYULA.

— Szolgákkal dobhatlak ki nyomorult! kiáltott föl fékezhetetlen dühvel a százados, ki Du Charras szavaiból csak azt az egyet értette meg, hogy ez nem hajlandó a fegyveres elégtételre. — De ezzel nem boszulnám meg magamat eléggé — folytató — mert én véredben akarok gázolni s életemet tettem rá, hogy megsemmisítelek!

Du Charras előtt érthetetlen volt a százados határtalan haragja s ha ez nem halmozó sértést sértésre, nem lehetetlen, hogy kölcsönösen felvilágosíthaták volna egymást, mert Du Charras, hogy szavának álljon s a kibékítést lehetővé tegye, a századostól okvetlenül fölvilágosításokat kért volna.

A példátlanul durva fogadtatás azonban, amelyben bocsánatkérése részeseült, elejét vette a békés megoldásnak.

— Annyit mindenesetre megvártam öntől, szólt Du Charras hidegvérrel veszve, hogy ha gyűlöli, művelt emberek módjára tudjon gyűlöletének kifejezést adni. Amit ön tesz, az lovagiatlanság s hozzá gyávaság is, mert én fegyvertelenül állok önnel szemben. De ön annyira eszeveszett, hogy még erre sem tudott figyelemmel lenni.

— Fegyvertelenül? Ezen segíthetünk! — válaszolt Laroche, s a terem egyik szögletébe ment, hol több régi s új divatu kard, gyöngyházgyu puska, vadászkések s egyéb fegyver volt dus választékban kiállítva.

Két pisztolyt akasztott ekkor le hirtelen az állványról, s azokat Kamill elé egy asztalra dobva dühöt remegő hangon így szólt: — E szobából csak egyikünk távozhathat élve. Válassz fegyvert!

— Az elégtétel követelés sora én rám került, válaszolt Du Charras s én holnap el is fogom önhöz küldeni a megbízottjaimat s majd válaszolhat nekik, amit akar.

— Nem fogsz megszökní. gyáva rüpök! — ordított föl Laroche, kezébe ragadva az egyik pisztolyt.

— Teljesen elvesztette ön az eszét? — kérde Du Charras.

— Szerencsére nem annyira, hogy át ne látnék a terveden. Ha azok után, amit tettel, ide mersz jönni bocsánat kérésre, elég nyorult lehetsz hozzá, hogy megszökjél boszum elől.

— Nos, hát akkor löjjön; meddig az ajtóig érek, elég ideje lesz hozzá — szólott Du Charras vállat vonva, s kifelé indult.

Laroche egy ugrással előtte termett s az ajtót bezárva fölkiáltott:

— Egy lépést sem addig innét, míg le nem szalmoltunk!

— Ez erőszakoskodás! szólt Du Charras s a dühöngőt félkezével eltaszította az utból.

Laroche a hatalmas lökésre megtántorodott, azután hirtelen utána ment Du Charrasnak, s lovagostorával az arcába csapott.

Du Charras az ütés után ahhoz az asztalhoz ugrott, melyre Laroche a pisztolyokat tette.

A százados villámsebességgel követte, így ugyanabban a pillanatban ért a pisztolyokhoz, mint Du Charras.

A két ellenfél szótlanul fegyverezte föl magát, aztán alig három-négy lépésnyi távoból, az asztal fölött, villámgyorsan egymásra emelték pisztolyaikat.

Mindez egy szempillantás műve volt; a másik pillanatban már eldőrdültek a lövések, sűrű füstfelhő szállt föl s Laroche százados átlőtt mellet a szoba padlózatára zuhant.

XX.

Lorrain grófnak a bankárral folytatott beszélgetése közben eszébe ötlött, hogy a Du Charras Kamill és Laroche százados közt fen-

forgó ügyben nem lesz fölösleges dolog megszakítás nélkül résen állani, mert amit eddig számításából kihagyott, most a bankár ellenvetései után bizonyos valószínűséget nyert előtte az az eshetőség, hogy Laroche és Du Charras valamely módon kimenekülnek a tőrből, melyet számunkra vetett.

A legelső, amire gondolt, az volt, hogy a sok port fölvert ügy a két ellenfél számos barátját közbelépésre fogja ösztönözni, s így alkalom nyilhatnék a kölcsönös felvilágosításokra. Attól is tartania kellett, hogyha Laroche nem szűkszavu utasítást ad megbízottjainak, hanem részletekbe bocsátkozik, azok a táviratok ügyét könnyen szoba hozhatják Du Charras megbízottjai előtt s ezáltal a dolog ugy összebonyolódik, hogy vagy vizsgálatot fognak követelni, vagy kifogásolják egymást, ami mindkét esetben a párbaj elhalasztását vonná maga után.

Elkerülhetetlenül szükségesnek tartotta tehát állandóan a százados oldalán maradni, hogy az ügy fejlődésére befolyást nyerjen.

Mikor a Laroche-palota elé ért, föltűnt előtte a kapunál álló bérkocsi. Azt hitte, hogy a segédek hozta s a kapusnál kérdést tett kilétük iránt.

A kapus vállat vont s tanácsosnak tartotta a látogató nevét elhallgatni. A bérkocsi azonban ki a párbeszédet hallotta, készségesen szolgált fölvilágosítással:

— Du Charras Kamill urat hoztam, szólt kalapját megemelve.

— Ismeri jól? kérde Lorrain, kit semmisen lephetett volna meg annyira, mint e látogatóst.

— Kétségkívül hogy ismerem, felelt a kocsi, mikor az én fogomat használja mintegy három hónapja. — Ott lakik a templomtér 9-ik szám alatt, s én épen a kapu előtt állok.

Lorrain el nem képzelhette, mi történt. Hogy Du Charras látogatást tehessen a Laroche házban s épen most, sehogy sem volt előtte érthető.

KÜLÖNFÉLÉK.

Levelek.

Halomszámra összegyűlvél
Szekrényemben a levél.
Ugy vélem, az autodafé
A tűzhalál már elkél.

Amint nézem sorban öket,
Kegyelmezek itt, amott.
Hadd őrizzem emlékül meg,
Mert ki írta, rég halott.

Mennyi levél marad így meg!
Hány jó pajtás, hű barát,
Aki írta, pihen csöndes
Temetőben odaát.

Visszarokom a szekrénybe
Sok elfakult levelem,
S mint ködfelhő ül szivemre
Sötét, fájó sejtjelem.

Mintha volnék hervadó fa,
Melyet tépáz hideg szél
S róla hullott volna minde
Szürke, fakó sok levél.

Ifjuságom hova tűnt el!
Tavaszi, napfény, oda van!
Áll a vén fa elborongva
Őszi tájon, lombtalan.

Feleki Sándor.

(Az angol Themse-hajóraj számokban.) Londonból jelentik nekünk, hogy a londoni hajószemle alkalmából a partvédő- és az atlanti hajórajokból 184 elsőrendű hadihajó gyűlt össze a Themse vizén. Ez az impozáns tömeg korántsem Angliá összes tengeri hadereje, minthogy csak a legutóbbi tengerészeti hadgyakorlatokon is a jelenleg egybegyűlt hadihajók kétszerese, számszerint 374 hadihajó vett részt. A flottatüntetés céljával egybevont Themse-hajóraj élén huszonnégy első osztályú sorhajó áll, közöttük négy Dreadnought-típusú, egyenként 17,900—18,600 tonna hordképességgel, továbbá két Nelson lord-csatahajó 16,500 tonna, nyolcz King Edward-csatahajó 14,000 tonna, hat Formidable-hajó

15 000 tonna és egy Konopus-csatahajó 12,950 tonna űrtartalommal. A jelzett sorhajók összes hordképessége 382,000 tonnára rug. A sorhajók után tizenhat első osztályú pánczélos czirkálóhajó következik, összesen 227,000 tonna hordképességgel. Közöttük van 3 Invincible-típus egyenként 17,250 tonna, 3 Minotaurus-típus 14,600 t., 3 Warrior típus 13,560 t., továbbá két Duke of Edinburgh-osztályú 13,660 t., három Drake-osztályú 14,100 t. és két Monmouth-osztályú hajó, egyenként 10,850 tonna tartalommal. Utánuk tizen-négy czirkáló ágyunaszád és őrhajó következik, összesen 48,600 tonnával. Ezekhez csatlakozik 48 torpedóhajtó, egyenként 360—940 tonna, majd hét torpedónaszád, egyenként 250 tonna és végül hetvenöt tengeralatt járó hajó egyenként 313—321 tonnás űrtartalommal. A felsorolt hadihajók személyzete körülbelül 40,000 főnyi tisztikarból és legénységből áll, míg hadi felszerelését 144 darab 30 centiméteres, 100 darab 20 centiméteres és 42 darab 15 centiméteres nehéz ágyú, valamint 478 nagyobb és 1088 kisebb gyorstűzelő ágyú, végül 293 torpedóirányító, összesen tehát 2145 ágyú képezi. A most említett hadihajók beszerzési költségei körülbelül 90 millió font sterlingre, illetőleg 2160 millió koronára rugnak.

(A japánok és a párbaj.) A japánok lovagias ügyeiket egészen másképpen intézik el egymás között, mint a mi kaszinóinkban. Japánban szigorú törvények kényszerítik a mikadó alatt valót arra, hogy lovagias ügyekben másként gondolkozzanak, mint mi, ahol legfeljebb néhány napi államfogház vár a párbajozó felekre. Ott a törvény teljes szigorával büntetik a párbajozó feleket, még abban az esetben is, ha mindössze két lyukat lőttek a levegőbe. Vannak azonban Japánban is forróvéru lovagok, akik mindenáron vérrel akarják lemosni a becsületükön ejtett gyalázatot. Így legutóbb két tokiói fodrász veszett össze és alapos sértéseket vagdosztak egymás fejébe. A felek mindenáron vére szomjaztak, segédek tehát eredeti módot eszeltek ki a két sértett önértéti ember becsületének kireparálására. Párbajban állapodtak meg, amelyet azonban nem karddal vagy pisztolyal, hanem az állukkal kellett megvívniok. A két haragosnak összekötözték a hátán a kezeiket, a szájukat jó erősen betömték, nehogy a fogaikkal marczangolják szét egymást s aztán kezdetét vette a különböző páros viaskodás. Csak az állal volt szabad a másiknak a testéhez férközni és azzal lökdösték, ütötték egymást közel egy óráig. Mindkettő igyekezett persze, hogy állával a másiknak

kiverje a szemét, vagy betörje az orrát, de ez nem sikerült egészen. Egy óra mulva, amikor már mindkettőnek a képét ökölnyi daganatok és zöld foltok ékesítették, a segédek beszüntették a párbajt és a becsületnek elég volt téve. A különös párbaj után a felek karöltve távoztak a helyszínéről és mint az nálunk sem ritka, a legközelebbi vendéglőben békeáldomást ittak.

(Thaw Evelyne a férjéről.) Londonból jelentik, hogy Thaw Evelynt nemrégiben bíróság elé idézték, hogy férjére vonatkozólag egyet-mást megtudjanak tőle. Vallomása nem nagyon hízog férjére; a többek közt azt mondta, hogy Thaw anyjától „csak” 60 koronát kapott naponta. Arról panaszkodott, hogy férjének a családja elhanyagolta őt s hozzájárta: En nagyon jóllaktam a Thaw-néval. White összehasonlíthatatlanul finomabb, nagylelkűbb és kiméletesebb volt a bukott lányokkal szemben, mint Thaw. Thaw elrabolt engem Whitétől, aki az én tisztelőmre ünnepélyeket is rendezett. Mikor Thaw bejött hozzám a színházi öltözőbe és azzal fenyegetett, hogy agyonlő, ha White felesége leszek, engedni voltam kénytelen és Thaw felesége lettem. Nagyon téved, aki azt hiszi, hogy ő velem szemben lovagiasan viselkedett, sőt ellenkezőleg, többször megtagadta kéréseimet. Harry hosszabb idő óta elmebeteg. Egy napon nagy csomó aranyat tett a szállodai szobájában az asztalra és a szomszéd szobából leste, hogy ki fog hozzányúlni. Egy szegény néger fiu léprement, mire ő előrohant, megragadta a gyereket, kutyakorbáccsal egészen véresre verte és sebeit sóval hintette be. Ezen kedvezőtlen vallomással szemben Thaw azzal fenyegetőzik, hogy nyilvánosságra hozza Evelyne szerelmes leveleit.

(A dühös telefonáló.) Des Moines északamerikai városban, Iowa-államban egy előfizető megdühösödött azon, hogy a telefonon perczekig nem kapott összeköttetést, istenkáromló szitkokat üzent a kisasszonynak. Másutt sértésért bepörölték volna, a des-moines-i magántelefonvállalat azonban egyszerűen csak elvágta a káromkodó ur vezetékeit. Mikor az előfizető később arra kérte a társaságot, hogy kapcsolják ismét be, csak oly feltétel alatt akarták teljesíteni, ha jövőre tartózkodik istenkáromló kifejezésektől. Az előfizető erre nem volt hajlandó s azontúl bepörölte a társaságot. Az elsőfoku törvényszék a társaságnak, a másodfoku azonban az előfizetőnek adott igazat, mert „a társaság egyesgyedül azért van a világon, hogy telefonösszeköttetést létesítsen, de nem azért, hogy előfizetőit ildomosságra nevelje.”

Első dolga volt a századost fölkeresni. Nem találta. Ekkor az idősb Laroche ur lakosztályába ment, s az ajtónállónál megkérdezte, hogy nincs-e benn látogató?

Legnagyobb meglepetésére tagadó választ kapott.

Kit illet tehát Du Charras látogatása? Helént?

Olyan lehetetlenségnek tartotta ezt, hogy kérdést sem akart iránta tenni. De amint Helén társalgónőjével a folyosón találkozott, ez azt gondolta, hogy a gróf urnőjéhez megy s így szólott:

— A kisasszony nincs szobájában gróf ur! Valószínűleg atyjánál lesz.

Lorrain megköszönte a felvilágosítást, azután lement a földszintre s a kapushoz beszólott.

— Kihez ment az az ur, akit ez a kocsi hozott?

A kapus megijedt a váratlan kérdésre, és zavarában megvallotta, hogy Du Charrast a kertbe vezette.

Lorrain most már mindent tudott. Helén titkos találkozót adott Du Charrasnak saját házukban s most együtt vannak.

Habozás nélkül bement utánuk a kertbe s ott kémlelve nézett körül. Azután a kertilakhoz sompolygott, s nem került sok fáradságába meggyőződni róla, hogy Helén és Du Charras csakugyan bent vannak.

Gyorsan visszasietett ekkor, s átkozta a véletlent, hogy a százados éppen távol volt.

Szerencsére idősb Laroche ur nem kevésbé alkalmas eszköznek kínálkozott, s valóban alig került néhány perczbe, a császári pecsétör már megtudta, hogy Du Charras Kamill a házában van s hogy leánya a palotában nem található.

Többet a gróf nem tartott tanácsosnak megmondani s engedte, hogy az öreg ur maga jöjjön rá a légyott rejtekére.

Igy történt, hogy Laroche Theodor a szerelmeseiket meglepte s ugyanez a magvarázata

az időközben hazaérkezett százados betoppánásának is.

Lorrain teljesen meg volt elégedve önmagával, mikor a dolgokat eddig fejleszté, s mivel valószínűnek tartotta, hogy a makacs ellenfelek közt kitör a vihar, a kertilak egy másik ajtaján belépett.

Ezzel szemközt állt egy másik ajtó, mely abba a szobába vezetett, hol a százados és Du Charras közt a szóváltás éppen javában folyt. Laroche minden hangot tisztán hallott, az ütést is, melyet a százados Du Charrasra mért.

A következő pillanatban aztán eldőrdült a két lövés s utána tompa zuhanás hallatszott.

Lorrain most be akart rohanni, de az ajtó zárva volt. Gyorsan a másik ajtóhoz ment s kilépett a terraszra. Ezalatt azonban eszébe jutott, hogy ha Du Charras elesett, akkor ugyis mindegy; ha pedig a százados lelőtte, még őt is lelőheti. — Tanácsosabbnak tartotta tehát az udvarra sietni és föllármázni a cselédséget.

Mindazáltal a véres jelenet nem sokáig maradt tanu nélkül.

Helén, midő atyja a kertilakból kiküldötte, nem birt annyi lélekerővel, hogy eltávozhasson a helyről, hol egész életének boldogsága fölötte határozta e pillanatokban.

Csak az első bokorig juthatott, onnan visszazökkent s azontúl szeméit a kertilak ablakára függesztve, mereven állva maradt, mintha lábait legyökereztek volna.

Mikor bátyját látta jönni, odasielt elébe s mindkét kezével megragadva föl akarta tartóztatni.

— Nem szabad bemennem Imre! szólott hozzá a kétségbeesés kérő s parancsoló hangján.

— Ne félts engem! válaszolt neki megnyugtató hangon a százados, ki, miután Lorrain őt sem akarta mindenről tájékoztatni, azt hitte, hogy egyedül miatta aggódik.

S bár Helén erősen szorította karját s

többször ismételte kérelmét, a százados kiszabadította magát s kérő szavaira ügyet sem vetve, bement a kertilakba.

Alig néhány pillanat mulva atyját látta kijönni. Az ősz Laroche rendkívül izgatottnak látszott s feltartóztatlanul sietett palotája udvarára.

Helén, kit atyja nem vett észre, e pillanattól kezdve bizonyosnak tartotta, hogy bátyja és Du Charras találkozása szerencsétlenséggel fog végződni. Habozás nélkül megindult tehát, hogy közbükk lépjen, amint azonban az ajtóhoz ért, tisztán kivehette, hogy Kamill adott szavához hiven a századoshoz engesztelő szavakat intéz.

Hirtelen arra gondolt, hogy így még minden jóra fordulhat s nem nyitotta rájuk az ajtót, nehogy esetleg éppen ezzel akadályozza meg a kibékülést.

Egy pillanattal arra is gondolt, hogy hallgatódzni fog. Kétségkívül menthető lett volna, ha megteszi, de szégyenletesnek találta, s nem engedte meg magának, ép úgy, mint ahogy egy idegen emberre címzett levelet nem tudott volna fölnyitni.

Elment tehát az ajtótól, s kétség és remény között járt föl és alá a kertilak előtt.

Egyszerre hangosabb kiáltást, s lábdobogást hallott, mintha valaki toporzékolat vagy ugrált volna. Hirtelen megfordult e zajra s a terraszra lépett, maga sem tudta miért.

Az utolsó lépcsőfokon állott már, midőn a szobában két lövés eldőrdült.

A leány kebléhez kapott, mintha azt furták volna át a golyók, aztán az ajtóhoz ugrott, fölszakította, s halotthalaványan megállt a küszöbön.

A terem másik végében ott feküdt előtte, félvállával egy zsölyének dőlve, bátyja vérző teste, mellette Du Charras állt füstölgő pisztolyal kezében.

— Megölte őt! sikoltott most föl a leány Du Charrashoz sietve, azután lehajolt bátyja halaványodó arcza fölé, s fölszakította ruháját, melyet a kebléből bugyogó vér pirosra festett.

(Folyt. köv.)

SZÍNHÁZAK

Vasárnapon, 1909. augusztus 8-án.

Király Színház

Jánoska
Fantasztikus zenés vígjáték 8 felvonásban. Iria Marlos Kerecenc és Jacobi Viktor.
A nagymama Orley Fldra
Margit Harmath I.
Böske Horyáth G.
László Szirmai
Jánoska Fényes A.
Kázmér Boross E.
Bözöta Lakos Vilma
Magda Ölvög G.
A rozsdás báró Papir S.
A tanár ur Fonyvosi
Kevacs Döme Csizser

Műsor:

Hétfő: Jánoska.
Kedd: Jánoska.
Szerda: Jánoska.
Csütörtök: Jánoska.
Péntek: Jánoska.
Szombat: Jánoska.
Vasárnap: Jánoska.

Főv. Városligeti Színház

Délután fél 4 órákor
Az erdészleány.
Operett három felvonásban
Este 7/8 órákor
Ugyanaz.

Műsor:
Hétfő: A Smokk-család.
Kedd: A Smokk-család.
Szerda: A Smokk-család.
Csütörtök: A Smokk-család.
Péntek: Az erdészleány.
Szombat: A Smokk-család.
Vasárnap d. u. Az erdészleány.
este: A Smokk-család.

Főv. nyári színház

Délután 3 órákor
A tót leány

Este fél 8 órákor
Szinészszerű.

Operette három felvonásban.

Műsor:

Hétfő: Szinészszerű.
Kedd: A kis boszorkány.
Szerda: Rigoletto.
Csütörtök: Romeo és Julia.
Péntek: A collar királynő.
Szombat: Pillangó kisasszony.
Vasárnap d. u.: Fehő Klári.
Este: A cornevillei haragok.

Magyar Színház

Zárva

Nemzeti Színház

Zárva

A min. v. és köz. miniszter elismerő leiratával kitüntetve
Dr. Batizfalvy I. Z. főváros legelső

FOGORVOSI INTÉZETE
áthelyezve: Károly-körut 3. sz. alá.
Fájós fogak meggyógyítása Szájpadlás nélküli műfogak
Tartós fogtömések, aranyhídak, koronák,
Foghúzások (altatásban is.) Jól használható fogorok elkészítése és behelyezése.
Jótállás mellett mérsékelt szabott áron.
Vidékiek félnap alatt megkapják műfogalkat

CIRKUSZ BEKETOW
Városliget. Telefon 107-46.
Ma, vasárnap, 1909 aug. 8-án
2 Ünnepi Disz Előadás
teljesen új műsorral.
Délután 4 és este 7/8 órákor.
Mindkét előadásban a teljes új műsor. Gyermeknek a délutáni előadásban félárat fizetnek.

AMERIKAI PARK
Igazgató: FRIEDMANN A. Telefon 4-49
Nyitva d. u. 6 órától reggel 4 óráig.
Ma vasárnap, aug. 8-án a gyönyörűen felszírt területen
nagy souvenir-ünnepély.

különléle szórakozások, tréfi előadások. Konfetti csata.
A belepénst minden látogató egy csomag konfetti kap.
Délután nagy gyermekünnepély.

A nagy variató-színpadon d. u. 5-8-ig gyermekelőadás. A délutáni előadásban fellépnek az összes szerződött művészek. A délutáni előadás fél helyárral. A kapunál 1 koronáért váltott jegyek a variató délutáni előadására is érvényesek.
Este 10 órákor ünnepi előadás.
Fred Marion és az egész szenzációs műsor.
A Tabarin Moulin Rougeban:
Művészet a moz. Adria és a többi 20 elsőrendű tolonsgéber!!
A honvédeknak hangversenye BACHÓ harmester vezetésével.
Fontaine lumineuse!
Az előadások kedvezőtlen időben is megtartatnak.
A belépője szűz belépőjegy ára 60 fill, 9 ora után 1 korona. Kedvezményes jegyek az összes dohányszüzekben kaphatók.
A Tabarin Moulin Rougeba és a Nagy Variatóba váltott jegyek a területen is érvényesek.

JARDIN de PARIS

Városliget, Erzsébet királyné-ut. I. Telefon 167-25
Teljesen új műsor.
Kezdele 9 órákor. Kezdele 9 órákor
Agusztus hó 16-tól 25 ig vendégszerepel:

ANNIE DIRKENS.

Jegyek ezen előadásokra már most válthatók, — elővételi díj nélkül — a Jardin de Paris pénztáránál délután 5 és 8 óra között.

CZIMBALMOK!

Hangfokozó piano-pedalu czimbalmok a jelenkor legtekélyesebb czimbalmái!
Leírást és árjegyzéket ingyen és bérmentve küldenek a feltalálók és egyedül készítők

Kemáromi M. és Társai
első magyarországi m. kir. szab. hangfokozó piano-pedalu czimbalmogyár
SZOLNOK
(vezető: Nagymaros-Visegrád.)

Azonnal jogos tulajdona!
A zongora vagy pianó ha REMÉNYI MIHÁLY

legújabb rendszerű hitelostályából veszi azt meg. Nem bérli a részletfizetés leple alatt, hanem azonnal sajátja a megvett hangszer. Ugyanazon árák mintha készpénzért venné.

Előleg nem kell
10 frt havi részletfizetés mellett a legjobb zongorát v. pianót. Részletes árjegyzék és prospektus díjtalanul küldetik Budapestről, Király-u. 58.

Nemcsak Budapestben, de vidéken is bárkinek rendelkezésére áll ezen eddig még nem létezőt alkalom ill. könnyű feltételek mellett zongorát vagy más hangszer vásárolni. Zongorák hangolása és javítása a legképzettebb szakmunkások által.

FELTALÁLÓK
Utmutatóját

A lap olvasóinak díjtalanul megküldi:
Aron és Molnár gépész-mérnöki irodája Bpest, VIII., József-körut 9/a.
Telefon 104-10. Telefon 104-10.

Állami felügyelet alatt. Alapítva 1892. évben.

Gerő Ferencz
katonai előkészítő intézete az egyéves önkéntességi képesítő vizsgára

Budapest, VII., Rózsa-utca 33. Telefon 79-34.

Ezen iskola előkészít 6 és 10 hónapokra terjedő tanfolyamon az önkéntességi vizsgára olyan ifjakat, akik az önkéntességre jogosító bizonyítvánnyal nem bírnak. Az újabb tanfolyam 19.9 szeptember 2-án veszi kezdetét, melyre naponként 4-7-ig lehet beiratkozni.

Részletes ismertetés és vezérfonal a tanuláshoz az igazgatóságnál kapható.

Ezen vezérfonal, melyet az intézetben előadó kiváló tanárok állítottak össze, nagy gondnal és tömör rövidséggel tárgyalja az egyévi önkéntességre képesítő vizsgálatnak összes tantárgyait. A könyvnek ára 12.- korona. Vidékiek utánvétellel rendelhető.

Gyorsan a célhoz

jutott a hang tökéletes visszaadásában, legyen az próza, dal vagy zene, a legkényesebb nemes mű észlelői igényeket kielégítő, az

EUFON

egyetlen szabadalmazott, valóban tölcsernéküli beszélőgép (grammofon), mely mentes minden fém-recességtől, nem fűlértő, a tölcser hiánya folytán disze az otthonnak és művészi szóraoztatója minden családnak.

Nyaralóban élvezetes mulattató.
Bővebb leírást, árjegyzéket és minden grammofonra alkalmas művésziemezekekről jegyzéket kívánatra küld

„MUSICA” részvénytársaság

Igazgató: Sternberg Dezső.
Zongora-telep: Bpest, Teréz-körut 1. Telefon 4-81.

WÁGNER MANO

tan- és nevelőintézete

nyilvánossági joggal RÁKOSPALOTÁN.
(Vasuti-, pósta-, távirde- és telefonállomás.)

Az intézet 8 osztályú főgimnázium és 4 oszt. polgári fiúiskolából áll.

Az osztály- és érettségi bizonyítványot államérvényesek.

Az intézet egy 5 holdnyi kiterjedésű parkban fekszik

Alapos oktatás és jó ellátás.

Növendékek lehetnek honlakók és bojárók.
Értelével készségesen szolgál az igazgatóság.

Legrégibb hazai gyár kizárólag

TRANSMISSIÓK

gyártására.
Schlesinger Alajos
BUDAPEST, V., VÁCZI-UT 30. SZÁM.

Transmissió-tengelyek I. rendű Bessemer-aczélból. Tengelykapcsolók a legkülönbözőbb rendszerekben. Szilke-retek igen könnyű molelek szerint. Csapágatok gyűrűs-kenesű és minden más rendszerben. Fogaskerekek egy és kétrésű kivitelben. Kötélkerekek kender- és sodrony-kötélek számára.

Kitűnő és pontos kivittel
Rendkívül olcsó árak!
Prospektusok díjmentesen!

Alkalmi vételt

ajánl szép és finom

butorok,
szőnyegek,
csillárok-ban

legnagyobb alkalmi lakáshereendezési áruház

VI., Lázár-utca 3.

(BAZILIKA KÖZELÉBEN.)
Jegyeseknek fontos! Vételkényszer nélkül mindenkinek megtekinteni ajánlatos.

FOGAK

és fogorokokat szájpaddás nélkül, a természetes fogaktól meg nem különböztethető és rágasra kitűnő 10 évi szávatosság mellett készít

Guttermuth János

mű fog specialista
Budapest, VII., Baross-tér 20. I. em. jobbra 3.

Kérem a névre és az ajtószámra figyeini, mert kettőn vagyunk a házban. — Érkezőskor kérem a kapu alatti táblán levő 3-as számú gombot megnyomni, hogy az érkezők sorrendje betartassék.
Telefon 150-63.

CIMBALMOK,

legújabb szabadalmazott acél belső szerkezettel, melynek hangja, hangtartása rendkívül jónak bizonyult, részletfizetésre is legmesszebbmenő jótállással kaphatók. Fonográfok, grammofonok, hegedők, fuvelék, cit-rák, okarinák stb. olcsón legjobbak. Kitértve elismert jó munkáért.
Árjegyzéket ingyen küld
Mogyoróssy Gyula
m. kir. szabadalm. hangszergyára
Bpest, VIII., Rákóczi-ut 7L
Telefon 58-20.

Most jelent meg!

1908. évi törvénycikkek

Corpus Juris Hungarici — Teljes magyar törvénytar milleniumi emlékkiadásában.

Jegyzetekkel ellátta
Dr. MÁRKUS DEZSŐ
a m. kir. Curia kisegítő bírja.

Ára füzve 30 korona, félbörkötésben 34 korona
Kiadja a Franklin-Társulat Budapestben.

Kapható:
LAMPÉL R. KÖNYVKERESKEDÉSE
(Wodianer F. és Figi) r. t.-nál
Budapest, VI. ker., Andrássy-út 21. szám
és minden könyvkereskedésben.

Kényelmes havi
részlet-
fizetésre

szállítjuk a leg-
modernebb és
legjobb készit-
ményű

**Vadász-fegyvereket
Ismétlő-pisztolyokat
Madarászó és céllövő**

fegyvereket stb.

Páratlanul szág, legújabb Arjegyzék kívánatra
INGYEN és BERMENTVE beklndetük.

**ELEK és TÁRSA BUDAPEST, IV.,
Károly körut 10.**

KÁSZONI FÖKÜT

(SALUTARIS)
JÓD ÉS LITHIUM TARTALMÚ,
KIVÁLÓ GYÖGYVIZ
TIZ PALACKOT MÁR HÁZHÓZ SZÁLLITUNK!
FÖLEKAT:
MAGYAR ÁSVÁNYVIZ FORGALMI ÉS KIVITELI RT.
BÁTHORY - U. 5. TELEFON: 162-84.

Rendkívül olcsó és kényelmes kirándulási hajójáratok
Budapest-Vác és Nagymaros között.

Az Első cs. kir. szab. Dunagőzhajózási Társaság közli, hogy kedvező időjárás esetén f. é. augusztus hó 8-án azaz vasárnap rendkívül olcsó és kényelmes kirándulási hajójáratokat tart tenn Budapest-Vác-Nagymaros között. Indulás Budapest-Petőfi-térről 8 óra délelőtt és 2.30 óra délután; Budapest-Batthyány-térről 8.05 óra délelőtt és 4.30 óra délután; Obudáról 8.20 óra délelőtt és 2.50 óra délután. — Erkezés Vácra 10 óra délelőtt és 4.30 óra délután; Nagymarosra 11 óra délelőtt és 5.30 óra délután. — Indulás vissza Nagymarosról 11.30 óra délelőtt és 8 óra este; Vácról 12.15 óra délben és 8.45 óra este. — Erkezés Budapest-Obudára 1.10 óra délután és 9.40 óra este; Batthyány-térre 1.25 óra délután és 9.55 óra este; Petőfi-térre 1.30 óra délután és 10 óra este. — Ezen járatok rendkívül mérsékelt menetdíjjal a következők: Budapestről Vácra vagy megfordítva: I. hely 60 fillér, II. hely 50 fillér; Budapestről Nagymarosra vagy megfordítva: I. hely 1 korona 20 fillér, II. hely 80 fillér; Vácról Nagymarosra vagy megfordítva: I. hely 60 fillér, II. hely 40 fillér. — Négy és tíz év közötti gyermekek féláron, katonatisztek és katonai hivatalnokok az I. osztályon féláron, katonák (legénység) a II. osztályon féláron; a m. kir. állam- és udvari hivatalnokok a szabályszerű igazolvány alapján az I. osztályon II. osztályú jeggyel utazhatnak.

Azonkívül az utazó közönség kényelmére való tekintettel olcsó menet- és téríjgyek adatnak ki és pedig: Budapestről Nagymarosra és vissza: I. hely 1 korona 80 fillér, II. hely 1 korona 20 fillér; Vácról Nagymarosra és vissza: I. hely 1 korona 10 fillér, II. hely 75 fillér. Fenti járatok alkalmával egy nagy s minden kényelemmel ellátott termes gőzös közlekedik, melyen a közönség eső ellen is védve van. A hajón jó vendéglő van polgári árakkal s pontos kiszolgálással. Nagymaros és Visegrád között csavargózós közlekedik, melynek állomása Nagymaroson közvetlenül a hajó kikötőhelye felett van. Ha e járatokat bármily okból abban kellene hagyni, ugy erről a társulat hírlapján hirdetést fog közzétenni. A forgalmi igazgatóság.

Ismeri ön már a
RICHTER VINCZE-féle

haj- és szakállnövesztő
= kenőcsöt? =

Utóbbi években határu hajhullás és korpaképződés ellen és erőtejes bajsznövesztés előidézésére Egy tégely ára használati utasítással 3 kor.

Shampon (hajmosó por) a legjobb fej tisztító szer.

Egy csomagára 50 fillér. — 70 fillérlevélbéllyeg ellen bérmentve küldetik. — Elismert legjobb készítmények. — Naponta székül. — és a világ minden részébe. Ausztria és Magyarországra utánvétellel, a többi államokba készpénz ellenében.

Legmagasabb kitüntetés Párisban.

RICHTER VINCZE

specialista hajápoló szerekben

WIEN 9/4. Sobieskygasse No. 22.

Bécsi zaktár: MOLL A. gyógyszerész, L. Fuchlauben No. 3.

„Old Park“

Legújabb angol Sacco-öltöny, szürke divatos szín és mintában 45 koronáért csakis **KOCH** testvéreknél kapható. Budapest, IV. ker. Károly-körut 26. sz.

GRAND HOTEL SAVOY MÜNCHEN.

Elsőrangú szálloda, kávéház és étterem Szobák naponta 2 márkától, központi gőzfűtés, villamos világítás, lift és minden modern kényelem, omnibusz a vonathoz. Nagy Cafe Restaurant német zenekarral és Bar cigány zenével.

Tulajdonos KONIG KONRAD.

Réz- és vaságyak minden kivitelben.

Betegtolókosok.

gödnyes kocsik minden méretben.

ÁGY és ÁGYBETÉTEK

Réz és vasbutor, kertisátor, pad, szék és asztalok, szőnyeg, függöny, ágy- és asztalterítők, kárpitozott butor, paplan, matracz stb. nagy választékban készpénzért, valamint

részletfizetésre

is kapható.

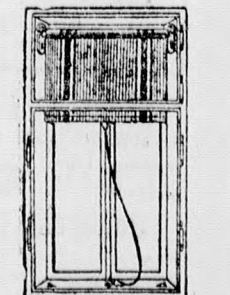
Pfeffermann Imre utóda

Budapest, VII., Kertész-utca 18.

Arjegyzéket bárkinek kívánatra ingyen és bérmentve küld.

Gyermekkosok nagy választékban.

Roletták, Jalousinok és zárdólettek minden méretben kaphatók.

Összeecsukható vaságyak legjobb minőségben.

Sodrony-ágybetétek bármely nagyságban.

Házlerombolás

miatt

az üzlet teljesen feloszlik.

Perzsa és keleti szőnyegek mélyen leszállított árban.

Polgár Hugó

V., Dorottya-utca 5. sz.

Hol vásároljunk?

Porcellán-háznál

Epost Baross-tér 4.

Kraimbámulatos olcsók

Legújabb választék üveg, porcellán lámpa, románcz edény egész konyhaberekeszések, mennyaszonny, kelengye, nárszandékok. Minden vidéki megrendelőnek jogában áll az árut kicsomagolni és nem teljes eseten saját költségére visszaküldeni.

- Étkezőkészlet 6 személyre, rokokó, finom porcellán, csak **3.50**
- Étkezőkészlet 6 személyre, teljesen modern fagon, festve és aranysegélyvel beégetve **6.50**
- Étkezőkészlet teljesen 6 személyre, rokokó-stilus, diszes festés, elsőrendű minőség **7.95**
- Étkezőkészlet 6 személyre, rendkívül diszes rokokó-stilus, □ peccenyétál, elegáns festéssel **10.-**

Legelősebb és legnagyobb választék csak elsőrendű 12 személyes étkező-készletekben diszesen festve, dusan aranyozott rokokó-fagon kétszer égetve, finom minőségű porcellán árai

25

- 2 ovál levestál 2 mártás alja
- 2 nagy peccenyétál 2 nagykanál
- 2 kis peccenyétál 2 kiskanál
- 2 nagy tésztatál 2 sórtartó
- 2 kis tésztatál 12 mély tányér
- 2 főzeléktál 36 lapos tányér
- 2 salátatál 12 kis tányér
- 2 mártástál

Azonkívül vannak készletek egészen 100 forintig. Étkező 12 személyre, rokokó-stilus, kisebb összeállítás, 42 db. diszes festéssel s beégetve **12.50**

Tea vagy kávékészlet festve és beégetett aranyozással, rokokó-stilus **3.25**

Tea vagy kávékészlet, diszes és beégetett dusan aranyozással, rokokó-stilus szép festéssel **4.-**

6 személyes likörkészlet, festett és beégetett aranyozással **7.75**

6 személyes boros-, sörös-, vagy vizes készlet festett és beégetett aranyozással **1.75**

1 teljes angol diszes, nagy, valódi majolika mosdókészlet **4.50**

Porcellán-tányérok, tisztá fehér, mély, lapos **3 és 10**

Vizes vagy boros pohár **5 és 10**

1 asztali lámpa ernyővel, diszes **1.50**

6 személyes finom üveggészlet vésett, elegáns mintával

- 6 vizes pohár 6 pezsgős pohár
- 6 boros pohár 1 vizes kancsó
- 6 likörös pohár 1 boros butella
- 6 sörös pohár 1 likör-üveg

6 fnt 50 kr

1 románczozott kávédaráló csak **0.85**

Vidékre ingyen láda, csomagolás, vasúthoz szállítva.

Takács Ferencz
Budapest, VIII., Baross-tér 4.
Rákóczi-ut-végén.

Füzdői és uti olvasmányok.

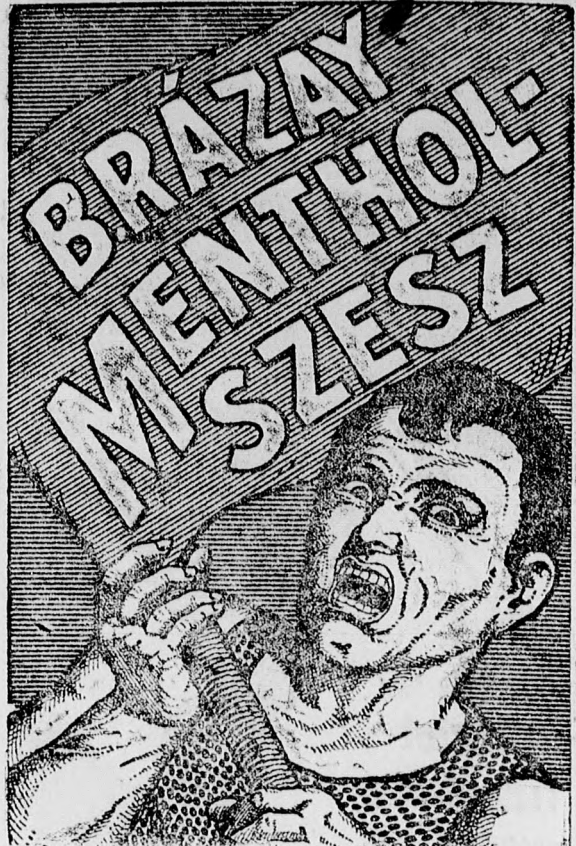
MAGYAR KÖNYVTÁR

Szerkesztő RADÓ ANTAL

Újabb magyar elbeszélők:

Ady Endre: Sápát emberek és történetek (497. sz.)	30 f.
Ambrus Zoltán: Hajótörtétek. 8 elbeszélés (36. sz.)	30 f.
— Arnyékalakok. 7 elbeszélés. (204. sz.)	30 f.
— Berzsenyi báró és családja. Tollrajzok a mai Budapestről I-II. (284-288. sz.)	60 f.
— Kevélyek és lealázottak. (328. sz.)	30 f.
— Amor és a halálfej. Elbeszélések. (340. sz.)	30 f.
Bárony István: Vadásztörténetek. (28. sz.)	30 f.
— Szól a puska. Vadásztörténetek. (217. sz.)	30 f.
Benedek Elek: Apró történetek. (238. sz.)	30 f.
Biró Lajos: Elbeszélések. (549. sz.)	30 f.
Bródy Sándor: Emberfejek. (197. sz.)	30 f.
— Az automobil. Elbeszélések. (489. sz.)	30 f.
Faltay Lucien: Egy tengerésztest naplójából. (342. sz.)	30 f.
Heltai Jenő: Gertie és egyéb elbeszélések. (248. sz.)	30 f.
— A Vénusz-bűnyű és egyéb elbeszélések. (423. sz.)	30 f.
Herczeg Ferencz: Elbeszélések. (198. sz.)	30 f.
Hevesi József: Nászton. (407. sz.)	30 f.
Ignotus: Változatok a G. híron. (292. sz.)	30 f.
— Olvasás közben. Jegyzetek és megjegyzések. (331-334. sz.)	1 K 20 f.
Kabos Ede: A csengeri kalapok és egyéb történetek. (67. sz.)	30 f.
F. Kaffka Margit: Levelek a zárdából. — Nyár. (437. sz.)	30 f.
Kazár Emil: Elbeszélések. (206. sz.)	30 f.
Kemechey Jenő: Bodrogközi történetek. (281. sz.)	30 f.
Kenedi Géza: Három elbeszélés. (174. sz.)	30 f.
— Kriminális történetek. (386. sz.)	30 f.
Kóbor Tamás: Elbeszélések. (129. sz.)	30 f.
Kozma Andor: Vig elbeszélések. (47. sz.)	30 f.
Krúdy Gyula: Nyíri csend. Elbeszélések. (347. sz.)	30 f.
— Hét szilva. Elbeszélések. (501. sz.)	30 f.
Lengyel Laura: Tavasi mese. Elbeszélések. (355. sz.)	30 f.
Lőrinczy György: Bolyky Ábris válópöre és egyéb elbeszélések. (339. sz.)	30 f.
Lux Terka: Budapesti fotográfiák. (460. sz.)	30 f.
Mikszáth Kálmán: Homályos ügy. — A táborsernagy halála. Két elbeszélés. (81. sz.)	30 f.
— A jó palócok. (223-224. sz.)	60 f.
— Szent Péter esernyője. (241-243. sz.)	1 K 20 f.
— A tót atyafiak. (277-278. sz.)	60 f.
— Prakovszky, a siket kovács. (304-305. sz.)	60 f.
— Az új Zrínyiász. (333-336. sz.)	1 K 20 f.
— Beszterce ostroma. (373-376. sz.)	1 K 20 f.
— Gavallérok. (401-402. sz.)	60 f.
— Egy választás Magyarországon. (409-411. sz.)	90 f.
— A demokraták. (419-420. sz.)	60 f.
— Ne okoskodj, Pista. (425-426. sz.)	60 f.
— A németek és egyéb elbeszélések. (429-430. sz.)	60 f.
— Kisérlet Lublón. (431-432. sz.)	60 f.
Molnár Ferencz: Gyerekek. Rajzok. (433. sz.)	30 f.
— Pesti erkölcsök. (544-545. sz.)	60 f.
Murai Károly: Mese-mese. Humoros elbeszélések. (116. sz.)	30 f.
Sz. Ede: Az én mandátumom. (478. sz.)	30 f.
Sipulusz: Humoreszkek. (6. sz.)	30 f.
— Újabb humoreszkek. (134. sz.)	30 f.
Szabóné Nogáll Janka: Mara és egyéb történetek. (147. sz.)	30 f.
Szemes György: Mimi kontesz és egyéb elbeszélések. (330. sz.)	30 f.
Szikra: Vadászat és egyéb elbeszélések. (339. sz.)	30 f.
Szini Gyula: Trilbi és egyéb történetek. (485. sz.)	30 f.
Szomaházy István: Légyott hármashas és egyéb történetek. (16. sz.)	30 f.
— Elhibázott élet és egyéb történetek. (296. sz.)	30 f.
— Kemény doktor karrierje. (415. sz.)	30 f.
Tábori Róbert: Különös történetek. (159. sz.)	30 f.
— Az élet folytatásokban. (390-391. sz.)	30 f.
Tarcsai György: Dönk viléz Rómában. (184. sz.)	30 f.
Thüry Zoltán: Urak és parasztok. (153. sz.)	30 f.
— Elbeszélések. (408. sz.)	30 f.
Tóth Béla: Török történelmi. (449. sz.)	30 f.
Tutsek Anna: Örvény és egyéb elbeszélések. (263. sz.)	30 f.
Vértesi Arnold: Kisvárosi történetek. (40. sz.)	30 f.
Viharos Gerő Odön: Ferjéül. — A béna. (384. sz.)	30 f.
Zöldi Márton: Színész-történelmi. (136. sz.)	30 f.

Minden füzet külön is kapható a kiadónál.
LAMPÉL R. könyvkereskedése
(Wodianer F. és Fiai) részvénytársaság
Budapest, VI. ker., Andrassy-út 21. szám
és minden könyvkereskedésben és vasúti állomáson.

Megszűnnek fájdalmai és megszabadul sok bajától, ha a

Brázay Menthol-Szesz

használja, mert e páratlan háziszeregészségének Üdeségének és Testi erejének fenntartásában utólérhetlen hatása. Mint üdítő ital versenyen kívül áll. Asszonyok, lányok, férfiak, gyermekek, ifjak és öregek, munkás, gazda, iparos és hivatalnok, városon, falun, erdőn, mezőn, szárazon és vizen, télen-nyáron egyaránt mindenütt és mindenkor biztos sikerrel használhatják a könnyen megszerzhető és mindig kéznél levő

Brázay Menthol-Szesz

Legbiztosabb háziszeregés az élet ezerféle bajában.
Igazi házi áldás!
Egy próbaüveg . . . 40 fillér
Nagyobb üveg . . . 1 korona
Legnagyobb üveg . . . 2 korona
Kapható mindenütt!!

Most jelent meg!

Tátrakalauz

Útmutató a Magas Tátrába és a tátravidéki fürdőkhöz. — A Magyarországi Kárpátgyűlés közreműködésével szerkesztette dr. Szentágh Miklós. Átnézte dr. Jarmay László. Terképpel. Negyedik kiadás, ára 2 kor. 40 fill. Singer és Wolfner kiadása Epesten, VI., Andrassy-út 10.

Ugyanott jelent meg a Kassa-Oderbergi Vasút személyszállító vonatainak

Zsebmenetrendje

Érvényes 1909. május 1-től. — Ára 12 fillér. Minden könyvkereskedésben kapható.

Vétkezik

önmaga ellen minden nemi betegségben, vagy nemi gyöngeségben szenvedő, ha nem olvassa el dr. GARAI szakorvos

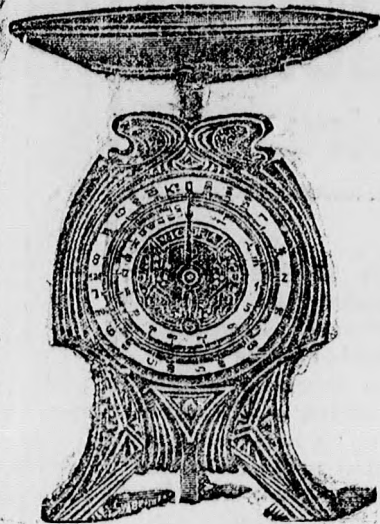
Hasznos Tanácsadó minden férfi és női nemi betegségben

czímű legújabbban megjelent, számos ábrával ellátott könyvét. 2 korona beküldése után bérmentve, zárt borítékban küldi a szerző:

DR. GARAI
Budapest, VI., Andrassy-út 24.
Rendel férfi és női hugyszervi, bőr és nemi betegségek naponta d. e. 10-től d. u. 4-ig és este 7-8-ig. Vasár- és ünnepnap d. u. 2-ig. — Levelekre válaszol, kivánatra gyógyszerekről is gondoskodik.

PÁRISI NAGY ÁRUHÁZ

BUDAPEST, VII., RÁKÓCZI-UT 38.

Amerikai
konyhamérleg

Ára:
2 korona 80

Aranyozott öntött vasból 10 kg. erejéig, megbízható pontos szerkezettel.

Köpes nagy árjegyzék az összes létező árucikkekről ingyen és bérmentve.

Egyik fiókhelyiségünk felhagyása folytán a drágább minőségű vadászfegyvereket, míg a készletünk tart,

leszállított árban szállítjuk.

Ezre vonatkozó jegyzékünk most megjelent s kifejezetten

leszállított ár vadászfegyver-jegyzék

kérendő, mely bérmentve küldetik.

Aufrecht és Goldschmied

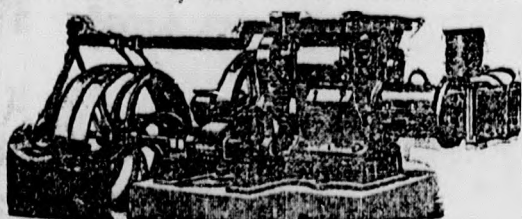
1. évi augusztus havától kizárólag csakis

Bpest, VII., Rákóczi-ut 30.

HIRSCH és FRANK

Budapest-Salgótarjáni Gépgyár és Vasöntőde Részvénytársula
BUDAPEST, VI. KERÜLET, ARÉNA-UT 130. SZAM.

Külön osztály:
Téglagyári gépek.
Gyárt:

Falitégla cserepsajtókat, téglagyártó- és agyagmunkáló-gépeket, legújabb legjobban bevált szerkezetekben.

Elvállalja anyagvizsgálatok kivételét és teljes téglagyári-telepek létesítését.

Tervek és költségvetések díjtalanul.

Elsőrangú referenciák

Tan- és Nevelőintézet

nyilvánossági joggal

Budapesten, V., Hold-utca 19.

Az intézet 32 év óta áll fenn.

Dr. László Mihály nyilvános főgymnáziumában és nevelőintézetében, mely állam-érvényes osztály- és érettségi bizonyítványokat állít ki, a beiratások szeptember 1-én kezdődnek. Azonban már most is lehet előjegyeztetni. — A növendékek lehetnek bennlakók, félkiosztosok és bejárók, Ertesítővel kívánatra ingyen szolgál az igazgatóság.
Dr. László Mihály igazgató.

BERLINI VICTORIA

Általános Biztosító Részvénytársaság.

Alapítatott 1853.

Alapítatott 1853

Biztosítási állomány 1908. dec. 31-én 1,893,687,094 Ft. Férőfel az 1907. évben 175,701,46 Ft.
Vagyoni 1908. dec. 31-én 812,038,331 Ft. Nyereség 1907-ben 35,639,819 Ft.

Különös előnyök: Megtámadhatatlanság: A kötvény egy évi fennállás után öngyilkosság: Az első évben a teljes díjtaralék, ennek elteltével pedig az egész biztosítási összeg fizetése ki halál esetében. — Világkötvény: A biztosított minden külön póttízet nélkül kezdettől fogva tartózkodhat és utazhat az egész földön — A biztosítás megszűnésekor kifizetés: Három évi fennállás után a biztosítás nem válna érvénytelenné. — Legmagasabb költségek: és visszavásárlási érték három évi fennállás után. — Megszűnt biztosítások érvénybe helyezése 6 hónapon belül orvosi vizsgálat nélkül. — Háború-biztosítás: teljesen költségmentesen. — Nyereségrészesedés: A tiszta nyereség 80%-a a biztosítottaknak szavatolt. — Az 1903. évi átlagra 33,014,868 Ft. utaltatott át a biztosítottaknak mint nyereségrészesedés. Már 1878. óta az összes díjbehozások 3%-ával emelkedő osztalék fizetettek ki. — Példa: 10,000 korona elérés és halál esetére szóló biztosítás 25 évi időtartamra egy 30 éves egyének csupán 5684 koronájába kerül.

Rövid, világos biztosítási feltételek, fenntartások nélkül. — Úgyes képviselőket alkalmazunk.

Igazgatóság Magyarország és a Kelet részére
Budapest, V. kerület, Széchenyi-utca 1. szám.

2426/T. sz.

Déli vasut.

(Menetdíjkezdvmények a déli vasuton Budapestre és vissza Szent István-ünnepe alkalmából.)

Szent István-ünnepe alkalmából a déli vasut magyar állomásairól folyó évi augusztus hó 17-étől kezdődőleg Budapest déli vasutra mérsékelt árú menetírti jegyek adának ki és pedig oly módon, hogy az utasok az I. kocsiosztályban két II. osztályu, a II. kocsiosztályban két III. osztályu egész jeggyel, a III. osztályban pedig egy II. osztályu rendes menetjeggyel utazhatnak Budapest déli vasutra és vissza. A szomszédos forgalom ezen menetdíjkezdvményből ki van zárva.

Gyorsvonatok a megfelelő gyorsvonati jegyek váltása mellett használhatók. Oly megállóhelyekre nevezve, melyek rendes menetjeggyel nem bírnak, ezen menetdíjkezdvmény ki nem terjed.

Ezen kedvezményes jegyek folyó évi augusztus hó 17-20. napjain, az utóbbi napon azonban legkésőbb a délelőtti órákban Budapestre érkező valamennyi menetrendszerű vonalhoz adatnak ki.

A visszautazásnak augusztus hó 20-án és 21-én kell megtörténnie és pedig olyképen, hogy augusztus hó 20-án legkorábban a Budapest déli vasut állomásról ugyanazon délután induló első vonat, ellenben augusztus hó 21-én legkésőbbben a Budapest déli vasut állomásról ugyancsak este induló utolsó vonat használható. Utmegszakítás sem az oda-, sem a visszautazásnál nincs megengedve.

Gyermekek részére külön kedvezmény nem engedélyeztetik. A váltott menetjegyek Budapest déli vasutra való érkezés alkalmával nem adandók le, minthogy azokat a visszautazás alkalmával is fel kell mutatni.

Budapest, 1909. évi július hó 27-én. **Az üzletigazgatóság.**

DIESEL-motorral

a tényleges lóerő

óránként csak 1 fillérbe

kerül.

Felvilágosítással és díjmentes költségvetéssel készségesen szolgál a

Fegyver- és Gépgyár R.-t.

BUDAPESTEN.

Párisi világkiállítás „Grand Prix“ 1900.

KWIZDA-féle RESTITUTIONSFLUID

mosóvíz lovak számára.

Egy üveg ára K. 2.50.

Az udvari istállóban, továbbá a nagyobb katonai és polgári istállóban több mint 40 év óta használatban, nagyobb strapák előtt és után való erősítésre és erögyűjtésre, az inak merevségénél stb. képeíti a lovat a legnagyobb munkabírásra trainingban.

A Kwizda-féle Restitutionsfluid csak akkor valódi, ha a fenti védjeggyel van ellátva. — Védjegy, címke és göngyölés törvényesen védve.

Főraktár: TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerész, Budapest, VI., Király-utca 12. szám és VI., Andrassy-ut 28. szám.

Kolozsvári Kereskedelmi Akadémia

Benlakással (Internátus) 90 tanuló részére.

Az intézetet 1878-ban alapította a Kolozsvári Kereskedelmi és Iparkamara s tanulmányi szempontból két tagozatra oszlík: felső kereskedelmi iskolai és akadémiái tagozatra.

a) **Felső kereskedelmi iskolai** tagozatra oly tanulók vétetnek fel, kik négy középiskolai osztályt végeztek. A tanfolyam hároméves, melynek végezte után a tanulók érettségi vizsgálatot tesznek s annak alapján egyéves önkéntességi katonai szolgálatra s az 1883. I. t.-c. értelmében a kereskedelmi pályákon kívül több hivatali pályára is illetékesek. Évi tandíj: 200 korona.

b) **Akadémiái (főiskolai) tagozat** rendes hallgatói olv ifjak, kik felső kereskedelmi iskolai, vagy középiskolai érettségi bizonyítványt, vagy ezzel egyenlő értékű gazdasági vagy ipariskolai vég bizonyítványt szereztek, vagy valamely katonai tiszt-képző intézetet végeztek. Az akadémia két éves tanfolyamból áll s az 1909-10 tanévben következő előadások fognak megtartatni.

Kereskedelmi számtan általános része: nemzetközi árukereskedelmi számítások; börze- és bankügyleti számítások; folyószámlák tana; analízis; politikai számtan; életbiztosítási számítások; halandósági táblák szerkesztése; egyszerű és kettős könyvvitel; import- és export-ügyletek elszámolása; bank- és börze-ügyletek elszámolása; áru és banküzleti praktikum; gyári könyvvitel; különböző könyvviteli rendszerek; magyar kereskedelmi levelezés; export-, import- és bankügyletek levelezése; nemzetgazdaságtan; bevezetés a statisztikába; adó- és illetékügy; pénzügytan; a magyar magánjog, különös része; magyar közjogi szolgáltatás a bel- és külföldön; konzuli intézmény; kereskedelmi váltó- és iparjog;

nemzetközi váltó- és csekk-jog; bank és tőzsdeismeretek; vasuti és hajózási díjszabás közlekedési ismeretekkel; tengeri kereskedelmi jog; nemzetközi kereskedelem és forgalomismeret; a közgazdaság története; társadalmi politika; ipar-, vám- és kereskedelmi politika; határ-vám ismeret; tőzsdei bíráskodás; Der Ausgleich des Fakturabetrages im internationalen Handelsverkehr; állami számvitel; német nyelv és kereskedelmi levelezés; francia kereskedelmi nyelv és levelezés; angol nyelv és kereskedelmi levelezés; olasz kereskedelmi nyelv és levelezés; oszmán-török nyelv; kereskedelmi földrajz különös tekintettel a tengeri kereskedelemre; áruismeret; szövetkezetek, kartellek, trösztök; kiváló német közgazdasági írók olvasása német nyelven; a strike és jogi szabályozása; a gyarmatárak termelési földrajza világhereskedelmi szempontból; a gabonafélék kereskedelme; gyorsírás; gépirás; vivás. Évi tandíj 240 korona.

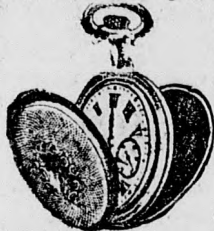
c) **Internátus.** Az akadémia 90 tanuló bennlakására van berendezve s az internátus a legmagasabb igényeket is kielégíti. A tanulók feletti nevelői tisztet öt felügyelő-tanár teljesíti. A teljes ellátással járó bennlakás évi díja 900 korona. A 22 év óta fennálló internátusban eddig 1981 növendék nyert elhelyezést az ország minden részéből.

Beiratkozási idő szeptember 1-5-ig.

Az akadémiai tanár személyzete 40 tagból áll; a tanulók létszáma a múlt évben 305 volt; köztük 90 bennlakó. Az intézetnek 30 éves fennállása alatt 6466 tanulója volt.

Bővebb felvilágosítást nyújtó prospektust az érdeklődőknek kívánatra küld az Igazgatóság.

Óra, lánczczal 24 K. helyett csak K. 7.50

Pompás, remontoir Phoenix-patent ezüst urú óra, 3 erős gyönyörűen vésett fedéllel és ugró fedéllel, finom horgonyművel, kőbe ágyazva, nagyserű járással; hozzá egy valódi aranydoublé páncél láncz szép függővel és háromévi írással. Utánvétellel csak K. 7.50 vámmentesen.

L. Schaechter
Kivitelei Üzlete. 87566
Wien XVI/2. Lerohenfeldgürtel 5/4. B.

Egyedül áll

a világon és így páratlan a maga nemében a

ROPS

biztonsági gyorsfőző,

mert a ROPS gyorsfőzőnél minden tűzveszély ki van zárva. Ha a ROPS feledül bármelyik oldalára, elalszik a nélkül, hogy a szesz kitolyna bejöle. A ROPS csekély szeszszükséglet mellett is gyorsabban hevít, mint bármelyik gyorsfőző. — Kapható minden jobb szakmabavágó üzletben.

Ára Budapesten 4.— korona.

Képes prospektust ingyen és bérmentve küldünk.

ROPS Fémáru Részvénytársaság

Budapest, V. Váci-ut 74. Egs.

Telefon 196-58.

HAZASULANDÓK FIGYELMÉBE!

JEGYGYÜRÜK, NÁSZAJÁNDÉK-TÁRGYAK A LEGELŐNYÖSERBEN POLGÁR KÁLMÁN ÉKSZERESZ-ES MŰÖPÁIS üzletében szerezhetők meg. BUDAPEST, Erzsébet-körút 29. VIDÉKI MEGRENDELÉSEKRE KÜLÖNÖS GONDOT FORDÍTOK. ÁRJEGYZÉK 20 00 RAJZZAL INGYEN ÉS BÉRMENTVE

Az Erzsébetfalvai római, kath. Egyháztanács által rendezett sorsjátéknak a hó 2-án megtartott húzásán nyert:

2000 kor. ért. 16175 1200 kor. ért. 38335 1000 kor. ért. 17957 200 kor. ért. 39220 50 kor. ért. 21009 22172 20 kor. ért. 10038 15587 34847 4342 49177 10 kor. ért. 4219 4291 8653 25325 6108 2 455 31252 37384 41350 44698 5 kor. ért. 474 2285 2486 4305 6345 29587 32072 32922 34196 36597 42392 43893 44529 46096 49936 11708 11994 22718 23989 26008 36843 37280 38528 40155 40265 2 kor. ért. 500 3321 5673 6203 6618 13381 14081 14085 15268 18003 21404 22576 23383 23438 24936 31319 31845 31963 32243 32664 39594 40037 42799 43132 44510 8099 6067 9616 12483 12623 18740 19733 19942 20228 20752 27184 28254 29699 306-7 31256 34423 35309 35691 36806 38770 45338 47161 48228 48928 50000 számok és még 1075 egy kor. ért. nyereményt. — Nyereményjegyzék a városi irodában VI., Teréz-körút 27. sz. kaphatók 10 filléért.

Titkos betegségek

gyógyítására legjobban ajánlható 23 éven át szerzett kórházi tapasztalata alapján

Dr. KAJDACSÝ

v. cs. és kir. ezredorvos és kórházi főorvos.

Biztos sikerrel, rövid idő alatt gyógyít húgycsőfolyást, hólyagbajt, sebeket, bujakórt (syphilit), borbajokat, elgyengült férfierőt, idősebbeknél is, önterőzést és annak utóbjait, ideg- és hátgerincbajt, valamint minden női bajokat.

Kendel d. e. 9 órától d. u. 4-ig és este 7-8-ig.

Budapest, VIII., József-körút 2. szám.

Levelekre válaszol, gyógyszeréről gondoskodik. — Levél útján is biztos gyógyulást.

BOLDOG EMBER!

Van-e annál boldogtöbb, ha embertársaink megcsodálják erőnket és egészségünket? Mily kellemes a derült tekintetű, ruganyos járásu, egyenes testtartásu egyén látása! Hisz minden férfi arra törekszik, hogy teljes testi és szellemi erővel bírjon, mért ez a legfontosabb kellék arra, hogy hivatásának teljes mértékben megfelelhessen s így embertársai szeretetét és pártolását megszerezze. Ennek elérésére alkalmazza a villamos erőt. A villamosság számtalan oly esetben is bevált, ahol már minden egyéb sikertelennek bizonyult. A villamosság új életet önt a testbe, úgy hat, mint a virágra a harmat, a gép működésére az olaj. Údit, erőtletés nélkül fokozott munkára képesít. Az Elektro-Vitalizer állandó, enyhe áramot szolgáltat, mely egyenletes előírás szerinti erősségekben és hosszabb ideig áramlik a testbe.

A szakszerűen alkalmazott villamosság már rövid alkalmazása után meglepő gyógyító hatást gyakorol az általános ideggyengeségre, ideges gyengeségi állapotokra, ideges szív-, gyomor-, bél-, vese- és hólyagbántalmakra, osztes idegfájdalmakra. A mennyiben nem látogathatna meg bennünket, hivatkozzék írásban ezen újságra és kérje ingyen és bérmentve az »Értekezés a Modern Villamos Gyógyászmódról« szülő könyvecskét. Ha meglátogat, ingyen fogjuk bemutatni gyógyászmódunkat.

Az „Elektro-Vitalizer orvosi rendelő-intézet Bpest, Károly-körút 2., félemelet 10.

Szalvény egy ingyen könyvre.

Az ELEKTRO-VITALIZER orvosi rendelő-intézetnek

Budapest, IV., Károly-körút 2. félem. 10.

Kérem részemre díjtalanul, portómentesen, zárt borítékban elküldeni a

„Modern Villamos Gyógyászmódról“

szülő művet {férfiak} részére. (A nem kívánt {nők} kötet törlendő.)

Név:

Cím:

Elismerő-levél.

Csuts Józsefné, Marosillye. 1909. június 15. Igen tisztelt Doktor Ur! Örömmel értesítem, hogy a készülékkel oly kitűnő eredményt értem el, melyre még magam sem számítottam. Csak most látom igazán, hogy milyen kitűnő készülék és bátran ajánlhatom azt, a mit meg is fogok tenni minden egyes kinálkozó alkalommal. Pedig ha a kúra előtt fájdalmaim annyira elgyötörték, hogy az élethez nem volt semmi kedvem. Ezek a fájdalmak mind megszűntek, álmatlanságom elmúlt és a félelmi érzetekből is teljesen kigyógyultam. Szívvel kívánom, hogy az Isten sokáig éltesse és hogy megengedje, hogy még igazán sok szenvedő embernek nyújthasson hathatós segítséget.

Nálam

minden hitelképes, tisztességesen gondolkodó egyén

BUTOR

szükségletét a következő fizetési feltételekkel szerezheti be: 100 koronáig havi részlet 6 korona, 200 koronáig 10 korona, 300 koronáig 15 kor., 500 koronáig 20 kor., 600 koronáig 25 korona, 800 koronáig 30 korona, 1000 koronáig 40 kor. stb. Előlegül 20 százalék fizetendő.

SÁNDOR IGNÁCZ

butorkereskedő, V., Bank-utca 7. (volt Sétáló-utca), Budaörs-telep közelében, Váci-körút mellett. — Butoralbumot 1 korona, bélyeg ellenében küldök. Telefon 104-84.

Gyönyörű

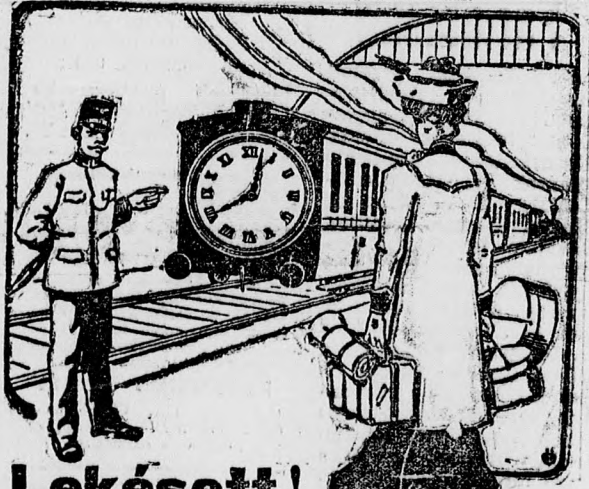
ház- és villatelkek

GÖDÖLLŐN

200-400 □-öl nagyságban 2, 3 korona és felettebb, 5 évi kényelmes lefizetésre kaphatók. Országút, vasuti állomás és 2 épülő villamos vasút mellett. Villamosvilágítási kábel a telepen. Bővebbet Budapesten, Königs és Révész. ingatlanforgalmi iroda, József-körút 68. sz. és Gödöllőn, a helyszínen. Telefon 167-08.

Az En Ujságom

előfizetési ára: egyedévre 2.50, félévre 5.—, egész éve 10.— kor. Singer és Wolfner, Andrásy-ut 10. szám.

Lekésett!

mert nincs jó órája, pedig megbízható, pontos járásu órá

POLGÁR KÁLMÁN

BUDAPEST, VII., ERZSÉBET-KÖRÚT 29. szám

részletfizetésre is vásárolhat szigorúan szabott áron.

Javasok és vidéki megrendelésekre különös figyelem! Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve küldeték.

MOST JELENT MEG!

A MAGYAR BÜNTETŐ TÖRVÉNYKÖNYV

a büntettekről és vétségekről. (1878: V. és 1879: XL. t.-cz.) Kiegészítve az 1908. évi XXXVI. törvényekkel,

Ára 1 kor. 60 fillér.

Külön is kapható az eme törvénykönyvet kiegészítő

FÜGGELÉK

Ára 80 f.

Megjelent az Athenaeum Irodalmi és nyomdai r.-t. könyvkiadóhivatalában (VII., Rákóczi-út 54.) és kapható úgy ott, mint minden könyvkereskedésben.

1509. sz. 308.

M. kir. révhivatal.

Hirdetmény.

Közhírré tétetik, hogy f. é. május hó 1-től kezdve a hajókon munkát kereső személyek elhelyezése céljából alulírt révhivatalnál díjtalan munkaközvetítési szolgálat lépett életbe.

Mindazok, kik a révhivatalnak ebbeli szolgálatait igénybe venni óhajtják, kötelesek pontos címüket és hajószolgálati könyvecskéjüket (esetleg utlevelüket vagy munkakönyvüket) a révhivatalban leadni, mely a jelentkezőknek a jelentkezés sorrendje szerint a hajókra való szegődtetése iránt intézkedik.

Az alkalmazást keresők a régi egészségügyi épület helyiségében naponként délelőtt 9-12 és délután 3-5 óra között jelentkezhetnek.

Fiumei m. kir. révhivatal.

Ingyenes

gépírás-tanítás.

Kedvezményes magyar, német gyorsírás-oktatás. A „Stenografia“ Országos Gabelsberger magyar, német gyorsírás- és gépírásiskolájában okleveles gyorsírás- és kereskedelmi iskolai tanárok vezetése alatt havonta új gyorsírás, gépírás és sokszorosító tanfolyamok nyílnak. Kereskedelmi tanfolyamok: egyszerű és kettős könyvviteli kereskedelmi számtan, levelezés, fogalmazás, helyesírás és száprás. Díjtalan és biztos állásközvetítés. Tanórák reggel 8 és este 9 óra között. A gyorsírás sürgős esetben egy hónap alatt is megtanulható. Külön órák. Sokszorosító és másoló iroda. Irásmunkák leírása és sokszorosítása a legkedvezményesebb feltételek mellett. Beiratások naponta vannak az intézet helyiségeiben kizárólag: Rákóczi-út 60. l. em. Az intézet ismert nevezéseit újabban megtevésztő módon utánozzák. Tájékoztatót szívesen küld az igazgatóság.

BORSZÉKI FÖKÜT

ASZÉNSAVAS ÁSVÁNYVIZEK KIRÁLYA KIVÁLÓAN KÖSZYÉNYELLEN

BOLDIZSÁR-KÜT

IDÜLT GYOMORBAJOKELLEN

KOSSUTH-KÜT

VÉRSEGENYSÉG ELLEN. TIZ PALACKOT MÁR HÁZHÓZ SZÁLLITUNK.

FÖLÉRÁKAT: MAGYAR ÁSVÁNYVIZ FORGALMI ÉS KIVITELI R.T. BATHORY-U. 5. TELEFON: 162-84.

Alkalmi Butoráruház

Legolcsóbb bevásárlási forrás butorok, garnitúrák és szőnyegekben!

BALASSA és RÓNA

butoráruháza

Budapest, VI., Eötvös-utca 17. sz.

(Andrássy-ut sarok.)

E hirdetés rovatban minden szó egyszeri beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fill.-rel fizetendő.

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetés rovatban minden szó egyszeri beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fill.-rel fizetendő.

Pénzszekrények
használtak és újak, rendkívül olcsó áron kapható a budapesti pénzszekrényraktárban. Budapest, V., Bálvány-utca 6-C. 28

„Mária Immaculata“
internátus és sanatórium
Fiume.

Művelt családok leánykái részére, főleg olyanoknak, akiknél az egészségi szempont is fontos. Az internátus vezetősége nagy súlyt fektet a szép magaviseletre és finom modor elsajátítására. Az intézetben elemi iskolák és a négy polgáriszkolai osztály van. A rendes tantárgyakon kívül kézimunka, zene és idegen nyelvek (német, olasz, francia, angol) vannak kultiválva. Az intézet tulajdonosa és főnöknője Hercegh Teréz, akinek neve teljes garanciát nyújt az intézetbeli rendért, valamint gondos és szeretetteljes ápolásért. A tanév kezdete szeptember 1.

Zálogszedulát
brillians-követ, aranyat, ezüstöt, ékszert veszek.
Róna, Teréz-körút 32, II. 14. 5797

Parlament

gyorsírók által vezetett magyar-német gyorsíróiskola. Gépiás és magyar-német levelezés-oktatás. Kereskedelmi akadémia tanárok által oktatott szaktantárgyak. Az Országos Magyar Gyorsíró-Egyesület hivatalos tanfolyama. Alapítónia Markovits Iván 1868-ban. Biztos állásközvetítés. Nyitva szept. 1-től jul. 1-ig. Tájékoztatót küld a Gabelsberger szakiskola (Csak Liszt-ter 10. előbb Gyár-utca 4.) Címre vigyázzunk! Az egyesület ezen kizárólagos szakiskolája írógépezétektől s más hirdetésünket utánzó újabb tanfolyamoktól függetlenül. Ingyentantást nem hirdetünk. Telefon 64-68. Beiratások egész napon át.

BUTOROK

aló-, ebédő-, szalonberendezések, továbbá uriszoba, iroda-berendezések, réz- és mahagoni butorok, szőnyegek és függönyök, valódi angol bürgeritúrák eladása s vétele
Wechsler Karolyné
VII., Király-utca 23. I. em.
Kazinczy-utca sarok.

Káposztának száza
hattól 8 forintig, görög-dinnye hattól 10 forintig, cukordinnye tiztől 15 forintig mindannyi nemes fajok, paprikának, ugorkának száza harminctől 60 krajczárig, paradicsom mászása 6 forint. Almának, körtének, szilvának nyolctól 12 forintig, bármelyikből postakosaraként 1 forintjalval előleg beküldésével. Gyümölcsstível Csongrádról.

Pótvizsgálatra
javítóra, póterettségre, bármilyen vizsgálatra előkészít: «Szándei Tanfolyam»
Garay-utca 5. II. 12/a.

Pénzszekrények
és amerikai irodabutorok, használtak és újak rendkívül olcsó áron szállít Hirsch és Társa Budapest, V. kerület, Alkotmány-utca 19. sz.

Rekedtség
biztos és kellemes orvos-sága a Réthy-féle cukorka, 60 filléért mindenütt kapható. 26796

Fűszerkereskedőknek
bizományba szállít naponta 3-5-10 kilós postakosár friss kecskeméti csemege-szöllőt, Szöllősy Imre. Kecskemét VIII. ker., 188. sz.

Réz és vasbutor
gyári áron, réz hálósza-berendezések a leghibesebb amerikai módszer szerint készítve és féregmentessé tételének egyedüli gyárosa, legolcsóbb gyári áron ajánl Weisz Jakab, Budapest, Andrassy ut 77. (bejárat Rózsa-utca-ban.) 27644

URAK
főlöleges a gummi **VIRGO** az ideális **ÖVSZER** három dobozzal 3 koronáért portmentesen és diszkrétén küldi:

Markbreit, gyógyszerész, Budapest, Dohány-utca 84.

LEFKOVICS ADOLF
Budapest, VII., Wesselényi-u. 61/E. Telefon 113-46. Árjegyzék: ingyen és hármentve.

Brilliantot,
aranyat, ezüstöt, ékszert és fűszereket veszek és eladok. Kertész-utca 42. Budapest, VII., Király-utca 85. szám. —Telefonszám 85-43.—

zongorát, pianinót, ezimbalmot, hegedőt
Készpénzben áron a legújabb rendszert

bankhitel
utján kizárólag csak
REMÉNYI
nagy magyar hangszertelepen
Prospektus és árjegyzék ingyen. 649
Budapest, Király-u. 58.

Vasbutor.
Rézagy 35 ftt, gyorzsek-ágy 11, összecusukható vas-ágy 5, ágybetét vaskeretű 5,50, fakeretű 3,50, rézgarnis 2,50. Összecusukható tábori ágy aczélsodronnyal 8.—, sodronnyonát kerítést, vaskaput legolcsóbban szállít Hicker Gy. gyára Holló-utca 3/B. Budapest, 22-66. 26975

Egyedüli pontos teljes levélczime összes hirdetésemnek
Kállai Lajos
motorgyára
BUDAPEST,
Gyár-utca 28. sz.
Legújabb rendszerű **benzinmotorokról** tessék alárjegyzéket kérni.

Ajtók és ablakok

régi és új vasredőnyök teljes vasalással. Kapuvás rácszatok, kerkerítések, keramillapok, kőhalmi lapok olcsón kaphatók
Kelemen Mór
épület-bontós vállalkozónál Budapest, Mádor-u. 72-74. Flók-üzlet Visegrádi-u. 27.

Pénzt rögtön

butorra, zongorára, varrógépre, kerékpárra, könyvek-re és kereskedelmi árukra, ha azokat száraz, tiszta raktárhelységeink-be bizományba beraktározzuk.

TAUBER és TÁRSA
esakis VI., Nagymező-u. 42. Telefon 162-57. 27477

Pénzkölcsönt

4 1/2, 4 3/4, 5 és 6% alapján fűszámlákra, jövedelmező, fővárosi, vidéki, városi és Budapest környékén levő bérházakra J. II., III., helyen 15-60 évig törleszthető. Személyhitelt tisztviselőknél gyorsan eszközölhetik.

HOFMANN JAKAB
bankbizományi iroda, Budapest, Teréz-körút 1/a.

Bouvet-Ladubay
legjobb és legolcsóbb francia pezsgő.

Vezérképviselőség:
PRÉGA,
Soukenicka 30.

+ Szóvanyág +

Az egyedüli eredménytől kísért báziszer a dr. William Hartley tanár amerikai erőtáp-pora. Szóvanyak tartós, szép telt testidomokat nyerne. — Hölgyek remek keblet. Hat hét alatt 20 kilo gyarapodásért jóallást. Verszegénység, gyengeség, idegesség ellen és gyomorbetegségeknél nélkülözhetetlen tápszer. Kiténtve: Chicago, Berlin, London, Hamburgban. Készülő levelek minden ország-ból. Dobozonként 1 ftt 10 kr. Használati utasítással. Főraktár: Balázs Mór E. Budapest, VII., István-ut 11, II/1.

Kocsi árucsarnok
VII., Rákóczi-ut 72. sz. Magyarország legnagyobb kocsiraktára
Árjegyzék ingyen és hármentve. 26898

Temetkezési
vállalkozók, intézetek, egy-letek, társulatok részére képes nagy árjegyzéket kívánatra ingyen küld a Budapesti Ravatalgyár Részv. társ. Nagymező-u. E. 46.

„Hungária“ beszélő-gépek

kizárólag eredeti első rangú gyártmány, részletfizetésre is olcsón kaphatók.

Deményi és Társa
Budapest, VI., Király-u. 76. Kérjen árjegyzéket

Előrendelvényes Singer női varrógép

27 forintért kárka-hajósi 40 forintért. centralbo-lynt 45 forintért, iparosságékat igen olcsón 6 évi jótállással szállítok, vidékre árjegyzék in-gylen. Krauss Henrik varró-gépgyári raktára Budapest, IV., Veress Pál-utca 40. Hird. s. Vízonteladóknek árendre.

Ajtók, Ablakok,
vasredőnyök, használtak és újak, bármily méretben és alakban, igaz olcsón kaphatók.

Wiener A. utódánál
BUDAPEST, ÜLLŐI-UT 123. Telefon 62-80.

Zálogszedulákat

veszek. Elzálogosított brilliansokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100.000 kor. költségmentesen kiváltok és teljes értékét kifizetem. 796

SCHILLER IZIDOR
ékszerkereskedő
Budapest, Sip-utca 8. szám.

Ingóságokat
értékesítő és beraktá-rozó vállalat Rákóczi-ut 19. bejárat a Szent-királyi utcából. Kész-pénzfelleggel beraktá-roz bármilyen ingó-ságokat, berendezése-ket mintaszert raktá-raiba csekély díjazásért értékesítik. Céljából vagy anélkül. Telefon 110-08. 9984

Neu Samu és Fla
szállítóeszköz és gépgyár, kir. országos fegyintézet
VÁCZ.
Gyárt: mindennemű fa-és vastalicskát, kő- és kőzko-sít, szerszámokat, emelő-gépeket, kettős áttétellel, fűzifafűrészszelepeket kerti és locomobilfeeszkendőket stb. stb.

Budapesti raktár és iroda:
VI., Gyár-utca 23.
Telefon: 161-27.
Kérjen árajánlatot!

Zálogszedulákat

veszek. Elzálogosított brilliansokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100.000 koronáig költségmentesen kiváltok és teljes értékét kifizetem.

Singer Jakab
ékszerkereskedő
BUDAPEST,
Király-utca 91. szám.
Izabella-utca sarkán. 27558

BUTOR

30% megtakarítás! Régi Butorszalon

Budapest, Ferenciek-tere 3 főlelelet. Vélis és eladás használt és új polgári, urasági lakberende-zéseknek mahagoni és palisander butorok, uri szobák, angol bürgeritúrák és szalonbutorok, keleti — szőnyegek; csillárok —
Telefon 82-13

Modern

urasági butorok alkalmi vétele és eladása

háló-, ebédő-, szalon-, uriszoba és irodai teljes berendezések. — Dus raktár szőnyegek, függönyök, terítők, csillárok, vas-és rézbutorokban.

GROSZ SÁNDOR és Társa
Budapest, Liszt Ferenc-tér 8. szám, ezüst Gyár-utca.
Telefon 14-09.

Légszsz és villamos csillárok

legelőnyösebben szerzhe-tők be **Kutasár Sándor** bronzáru- és csillárgyára-ban, Budapest, VI. ker., Dessewffy-u. 9-11.

35 és olcsó nyaraló és üdülőhely:

Lőcse szab. kir. városa, Szepesvármegye székhelye; 573 méter magasan a tenger színe fölött, a város-ban és a város körül szép sétányok, 1-2 kilométernyire fenyőerdőkkel környezve, teljesen portalan, ózonos levegővel; kitűnő forrásvíz-vezetékekkel, villamos világítással, kikövezett és csatornás utcákkal és kertekkel; jó és olcsó élemezéssel, könnyű közlekedéssel, kellemes szórakoztató és kirándulószomszédhelyek-kel. Az odautazás és ott elszállásolás körülményei-ről tüzetes felvilágosítá-sokkal szivesen szolgál a város rendőrkapitánya.

!! Olcsó kölcsönök !!

Tisztviselő kölcsönt
6-6 1/2%-ra, 15-35 évre, kezesek és életbiztosítás nélkül is. Életbiztosítótól való elutasítás nem akadály. Előzetes költség nincs! Díjazás utólagos! Felzálogkölcsönt 4-4 1/2%-ra 4-62-5,05%-os annuitás mellett. Másodhelyre 6 1/2%-ra Övadákokra az érték 75%-ig Katonatiszteknek hadnagytól kezdve előnyös feltételekkel, Törzshatolt, Váltó-kölcsönt gyorsan és előnyösen folyósítunk. Ingatlanok, erdők, bányák adásvétel. Osztályorszjegyek hivatalos áron. Mindenféle bankügylet lebonyolítását elvállaljuk! Minden felvilágosítás díjtalan! Képviselek alkalmazatnak!
Kn és Társa bankbizományi és kereskedelmi iroda, Budapest, Rózsa-u. 29. III. 5. sz. Válaszbélyeg.

Minden lakót,

háztulajdonost és házfelügyelőt érdekli könyv-jelent meg, a Budapest Székesfőváros Uj Lakásbérleti Szabályrendelete. Kapható minden dohánytözsében, hírlaprusitónál és a ki-adónál, V. Honvéd-utca 10. Ára 40 fillér.

Jégszekrények,

teljes vendéglői berendezések, sörapparatusok, fagy-laltgép- és tartályok az előrehaladott igény folytán jutányosan kapható Stiller József jégszekrény gyárában Budapest, Nagydiofa-utca 22. Árjegyzék hármentve és ingyen. Tele-fon 12-83

Ügynökök

és képviselők 10 korona napi keresettel minden városban kerestetnek. Küldje címét Jak. König cégnek, Wien. VII/3 Postamt 68.

Modern transmissiórészek.

Egy és kétrétű szjkoron-gok, modern, könnyű mo-dellek szerint, álló, fali és függő-csapagyak, Sellers-télek és gyűrűkenesűtek, transmissiótengelyek, kupp-ungok, kötélskorongos, fog-gaskerekek, a legkényyebb és legpontosabb kivitelben, igen olcsó áron kaphatók

Abeles Emilnél
BUDAPEST,
V. Váci-ut 14.
Telefon 34-41 és 98-32.

Használt malmi gépek.

Hengerszék 31, 21, 21a S, 3, 3B, 27 számuak, Ganz féle gyártmány. Fortuna hengerszék V. számú Hoerde féle gyártmány.

Lisztisziták, felvonók,

továbbá az összes trans-missió részek használt de nagyon jó, valamint új állapotban olcsón kaphatók

Abeles Emilnél
Budapesten, Váci-ut 14.
TELEFON:
24-44 és 98-32.

AZ EGYETÉRTÉS VASÁRNAPJA

HETI MELLÉKLETE AZ „EGYETÉRTÉS”-NEK

Ha elmereng...

Ha elmereng olykor-olykor a lelkem:
 Odafönn a csillagok közt,
 Mulatozni hagyj engem!
 Hisz' akkor is arra jártam,
 Amikor én rád találtam...
 Sgülőhágyád csalogatja a lelkem.

Ha bejártam azt a fényes világot:
 Visszatérő utaimon,
 Nyílnak már a virágok;
 Szegedek annyit, mint amennyi
 Elég leszen behinteni
 Ezt a szegevény ütött-kopott világot.

Pap Zoltán.

Muló fáradságok, örök emlékek.

írta: GYÖRY LÓRÁND.

Mikor a nyár beköszönt, a budapesti ember rövid időre bucsut mond a szép székesfővárosnak. Egyik itt, másik ott szerez magának új erőt a további munkásságra vagy frissebb kedélyt a további pihenésre, s mikor azután az első jó illatos theájánál újra összegyűnünk, — mindaddig míg a folyton változó nagyvárosi élet történetei nem kínálnak új fűszereket a theához — sok élvezetet okoz annak a kérdésnek rövid taglalása, hogy ki merre járt, mit látott?

Ha szerény magam majdan erre a kérdésre válaszolni kényyszerülök, azt hiszem kérdő arckokkal is találkozni fogok, melyek arra óhajtanak először feleletet nyerni, hogy hol van az a maga ősi vadságában pompázó vidék, amelynek utatlan utait az én lábam taposta?

Az a vidék, melyet egyelőre bejártam s a melynek bejárását még e nyáron folytatni szándékozom Magyarországon, Abauj-Torna vármegyében fekszik; de hogy nagyobb érdekességet kölcsönözzek e vidék néhány szóval való vázolásának, inkább azt mondom, hogy egy részben ismeretlen ország paradicsomkertjének határát képezi.

A szádelői völgy és Stoósz vidéke ez a pátria.

Főleg az első inkább férfiakat érdekelhet, miután a vékony kis női cipőtalpat bizony megtámadják a völgy nehezen kivágott hegyes kövekkel sötét itt-ott kőfolyásokkal tarkított utai.

Gyönyörködünk előbb egy kissé a tornai vár romjaiban, melyet már messziről megpillant a szem. Kassáról reggel 7 óra 11 perckor indulsz el kedves olvasóm, Torna felé egy jó kis kávé-masínán s midőn Szepsibe érsz, már megpillanthatod a várromokat. Midőn pedig kis vasutad délelőtt 9 óra 9 perckor szerényen megáll, a reggeli ragyogó napfényben teljesen szemügyre veheted az omladékokat. Képüket itt láthatod s egyben izletes reggelit is kaphatsz a vasúti vendéglőben, mely az utasnak félig meddig levett állapotban is többet jelent, az egész tornai várnál.

Történetét egy rövid cikkeske keretében nem ihatnám le, hiszen századokra kellene visszanyulnom, ha csak sejtetni óhajtanám is, hogy a fényes múlt hogyan olvadt össze bagoly-tanyává, s a várhoz fűződő nagy történet melancolikus emlékké.

Távolabbi múltba, évmilliók által végzett munka színhelyére óhajtalak én vezetni, — oda, a hová kényelmesen elérhetsz, — oda, a

hol a megszámlálhatlan évezredek munkája megragadhatja lelkedet, — ha csupán félőrai kocsitát téssz. — Azt hiszem, a vasúti vendéglős ur kérésére neked is gondoskodik fogatrol, kedves olvasóm.

Midőn megérkezünk a völgy bejáratához, néhány perc múltán máris a szádelői völgy jellegzetes sajátágaival találkozunk. Vándorkövek állják utunkat, melyeken rohanva ömlik a Szárpatak itt-ott csevegő, néhol harsogó áradata s míg ennek az ezüst özönnek szemléletébe elbámultan elmerülsz, tüdőöd kitégul, mert a növények és virágok illatárjának csodálatos ereje ragad magával. Meglepően megfér itt egymással a délkeleti *Echium rubrum*, a *Silene memorialis*, meg a török meggy, s más ily növények sokasága, — míg a meghasogatott s a felhőkbe törő sziklafalakat havas-aljai növények díszítik. A bércfolyondár és ezer egyéb növény, valamint a szádelői völgy ősi vegetációjának emléke: a tiszafa.

Hát valóban égbe nyulnak ezek a sziklák? oda?

A villám megsokalta, hogy a sziklafal versenyre kíván kelni az ő hazájával, a fekete felhővel és — szót kért. Azokat a hatalmas sziklatömböket, melyek lent fekszenek az uton, — a villám sujtotta le a múlt nyáron s azóta csak egy részük volt eltakarítható; mert erre emberi erő egyhamar alig képes.

A szádelői völgy 3-4 kilométer hosszú s meredek, többnyire függőleges oldalfalai átlag 300-350 méter magasak. Egyes részei azonban, mint például a Cukorsüveg, a 400 métert is meghaladják.

A meredek oldalfalak oly közel állanak egymáshoz s annyira szűkké teszik a völgyet, hogy ha a mélységből feltekintünk itt-ott csak vékony szallagját látjuk a kék égboltozatnak. Ez a tény is hozzájárulhatott ahhoz, hogy a népmonda itt majd minden jelentékenyebb

sziklának regés jelleget tulajdonított s a legszebb pontok nevei bizonyára mindmennyi emlékei a való történetnek vagy a regések kobzán utra kellett mesés daloknak, Irálló szikla (ör álló), Nagyvárad, (valaha kis vár lehetett), Bástyafok, Túrókő vagy ravatal, Paradicsom kapuja, Odvaskő és Táncterem.

Észak felé haladva a völgy folyton szelidül, de szépségéből nem veszít. A Szárpatak nagy zuhatagja után, (melyet jóformán életveszély árán sem volt lehetséges lefényképezni) nem-sokára erdei tisztásra jutunk.

Itt valaha fűrésztelep állott. Az üzem megszünt, az épületek összeomlottak. Korhadtt bedőlt, berozsdásodott, szétmállott minden részében.

Van-e egyhamar izesebb, luculusibb lakoma, mint az, melyet egy a szádelői völgyben eltöltött délelőtt végeztével, fogyasztott az ember? Elköltött oly asztalon, melyet vén, korhadtt szentalpaktól, lécdarabokból és házfető-részletekből rakott össze. Szék helyett tuskón ült, pezsgő helyet a patak vizéből ivott s aztán lecsavarta az „Isola“ palack nyakát és egy tisztára mosott tölcsérré sodort lapulevélből forró feketét ivott — és egy pincér-szaktárs sem kért borraivalót.

Bizony ez fejedelmi ebéd volt! — Sem ezt, sem a szádelői völgyet nem lehet elfelejtetni!

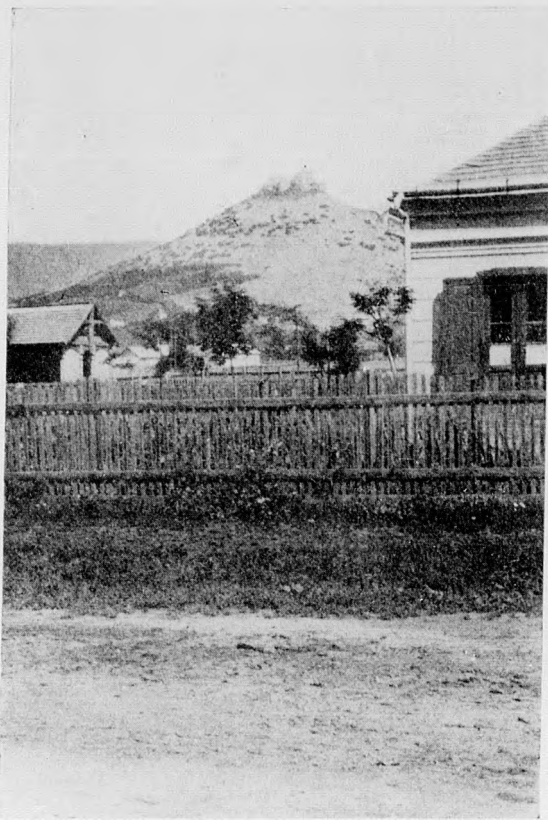
Este 9 órakor már ismét Kassán van az ember, s éjjel 1 órakor kintülő hálókosiban visszautazhatik Budapestre.

Szepsiben az a vonat, mely Kassáról reggel 7 óra 11 perckor Torna felé indul, ketté-ágazik.

Szepsitől az első állomás Jászó, a harmadik állomás pedig Metzenzéf. Sokat, igen sokat lehetne írni e vidékek szépségéről és ugy történeti, valamint ethnografiai gazdagságáról is. De sajnos, erre most nincs kellő tér.

Vizmai Lukács Antal 1842-1909.
 a Magyar Földhitelintézet tiszteleti elnöke, főrendiházi tag, meghalt aug. 5-én.

A tornai vár romjai.

Elégtétel

A bank igazgatója reggel kilenc órakor sorba bement a bank osztályaiba és bemutatta az új gépirókisasszonyt:

— Szabó Vilma kisasszony, az intézet új tisztviselője.

Légvégül a levelezési osztályba mentek, ahol az igazgató még egy kis hivatalos beszédet is tartott, lévén ez így szokásban az intézetnél. Aztán a főlevelező kollégialis szeretetében ajánlotta a kisasszonyt és távozott.

IA főlevelező, Weisz Ármin, amint megpillantotta az új gépiróleányt, meghökken.

Seplős, vörös arcát összeráncolta, pupját még obban felhuzta, látszott rajta, hogy gondolkodik. Semmi kétség, ő ismeri a leányt. De honnan? Ez az arc, ez az alak... Bizonyos, hogy valahol már találkozott vele. Aztán apró szeméi felcsillantak. Hirtelen agyába futott az emlékezés. Megborzongva, gunyosan nézett a leányra. Az állta a tekintetét. A főlevelező töprengett. Lehetséges volna?...

De higgadtsága visszatért és közömbösen szólt a lányhoz:

— Foglaljon helyet, kisasszony, ott az üres gépnél. Majd diktálok.

A leány leült és a levelezési osztályban megindult a rendszeres, megszokott munka

*

Az irodai órák után a főlevelező megvárta az utcán a leányt.

— Kisasszony, — szólott hozzá — beszélnem kell önnel.

A leány nyugodtan felelte:

— Tessék, rendelkezésére állok.

— Kisasszony, mi ismerjük egymást.

— Igen.

— Egy olyan helyről ismerem önt, ahol nagyon kevés az erkölcs. Emlékszik reám?

— Emlékszem. De kérem önt, ne beszéljen erről.

— Kellemetlen önnek, nemde? De hát beszélnem kell róla. Ön, mikor állását nálunk elfoglalta, bizonyára nem szólt az uraknak — a multjáról.

— Nincs joga senkinek a multamban kutatni. Én eldobtam magamtól e szennyes multat és új pályámon tisztességesen megállom helyemet.

— Nekem erkölcsi kötelességem az urakat multjáról felvilágosítani.

— Utáltam önt teljes életemben, most még jobban utálok.

— Akkor... ott sem hallgatott meg... mindenkinek árulta a szerelmét, csak nekem nem, aki jobban szomjuhoztam utána, mint bárki és aki azt jobban meg is fizette volna.

— Utáltam önt.

— De most, drágám, a kezemben van Birni akarom magát, ha nem fogom, szólok. Érti? Az irodában lehetetlené teszem.

— Helyes. Akkor megyek más irodába, ahol nem kutatják a multam. Most pedig, kérem, menjen. Menjen, mert nem akarom önt látni!

És a lány büszkén, lesújtó tekintettel otthagya a seplős, pupos férfit.

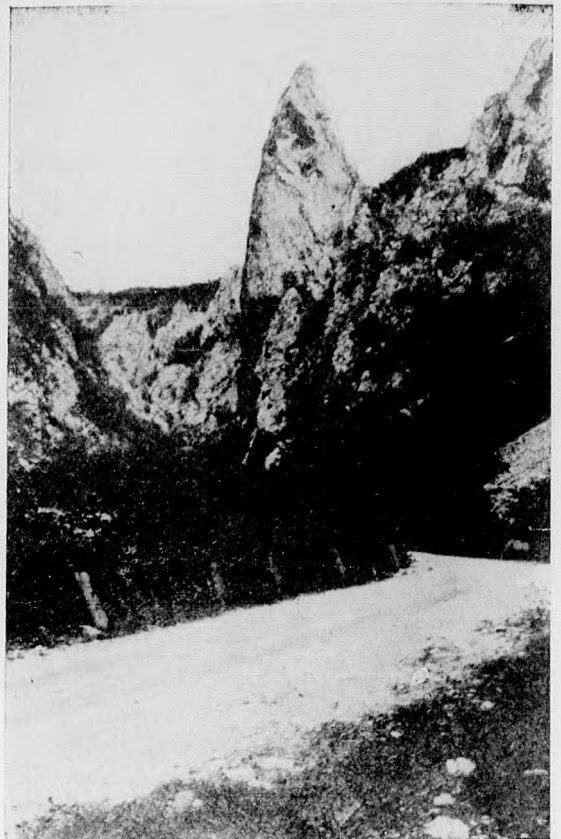
*

Másnap pontosan megjelent az irodában Szabó Vilma. A levelező gunyosan nézett a lányra. Mintha azt mondta volna:

— Lesz itt ma meleg nap!

A levelező még bántóbban, még gunyosabban tekintett a lányra, mikor az átvett levelekkel a vezérigazgató szobájából kijött.

Apró, szurós szeméit a leányra függesztette és arca elárulta a belsejében tomboló kárörömet:

A szádélői völgy részlete.

— Tudja már a vezérigazgató szennyessé multadat, nézhetsz más állás után.

A meglepetés csakugyan bekövetkezett

A vezérigazgató a szolgálával behívatta Szabó Vilmat és a főlevelezőt.

A lánynak a lélegzete is elszorult Sápadtan, megtörtén állott a vezérigazgató előtt. A főlevelező komoly, behuzott pofával, de látható kárörömmel állott a lány mellett.

— Kisasszony, — kezdte ünnepélyes hangon a vezérigazgató — ez az ur — és itt a főlevelezőre mutatott — aljas rágalmakat mondott önre. En, mint az intézet igazgatója, a legnagyobb mértékben elítélem e férfiatlan, gyáva bevádolást és ezennel elégtételt szolgáltatok önnek.

Aztán még ünnepélyesebb hangon a reszelő kis levelezőnek ezeket mondta:

— Weisz ur, lesz szíves és kiállít egy utalványt három havi fizetéséről, mert szolgálataira a mai naptól fogva többé nem reflektálunk.

Garai Kornél.

A spanyol forradalom.
Forradalmárok tüntetése Barcelonában az igazságügyi palota előtt.

Az én őzikém.

Az „Erdészleány“ második jubileumakor nem lehet, hogy a legkedvesebb partneremről, az én kis őzikémről ne tétessék említés.

Mert tetszik tudni ez a kis bamba, nem szólna ám a világot se, hogy neki is jól esik egy kis elismerés. Sokszor hallottam, hogy az ő szelíd álat, de ennyi szelidségről önzetlenségéről fogalmam se volt, úgy hogy hajlandó lennék e szép erény ellenkezőjét önzetlenségnek keresztelni.

Ebben a gyönyörű állapotban semmi irigység, semmi tolakodás, semmi hatásvadászat sincs. (No az utóbbtól, mint minden vadászattól, meg már épen irtózik.) A mikor ott áll mellettem a színpadon sose jutna eszébe — mint már gyakran megesett színész nő életemben, — hogy előtérbe álljon és elrontsa a jelenésemet. A világot se. Ő azt nem teszi. Meg se mukkan. Legfeljebb körülzablása a festett erdő fáit, bokrait, keres friss füvecskét, csobogó forrásvizet és a mikor látja, hogy mind ez csak dekoráció, visszajön hozzám, végig hallgatja a nótámat és a mikor fölhangzik a taps, bólint a fejével, mintha ő is helyeselné azt, a mit a nagyjérdemű közönség művel.

A kötelességérzete meg már épen példás. Pontosan ott van a végszavára és végszóra hagyja el a színpadot. De nem azért, hogy odakünn, a színpalak között, üres pletykával, emberszólással tölti az időt. Dehogyan! Azt se teszi, hogy a direktorhoz menne szerepért. Mert az én kis őzikém nem szerepfaló. Beéri ezzel az egygyel, a mely neki is olyan szép sikert juttatott és a melyet oldalomon még nagyon sokszor fog eljátszani.

Nem tudom, más hogyan van az őzikével, de én borzasztóan szeretem az én őszinte kis partneremet. Valósággal féltém és ha jó az est és a kötelesség és az én kedves budapesti közönségem a színpadra hív, úgy rettegek az életeért, mintha a császár igazán császár volna s mintha a fegyvere, a golyó mind mind az én kis állatom szívének volna szánva. S megmentem őt estéről-estére s boldog vagyok, hogy megmenthetem és sose megyek haza anélkül, hogy bucsuzólva újra meg ne nézzem őt, a kis őzikét, a ki nekem tulajdonképen nem is osztrák hanem magyar. Bizony az.

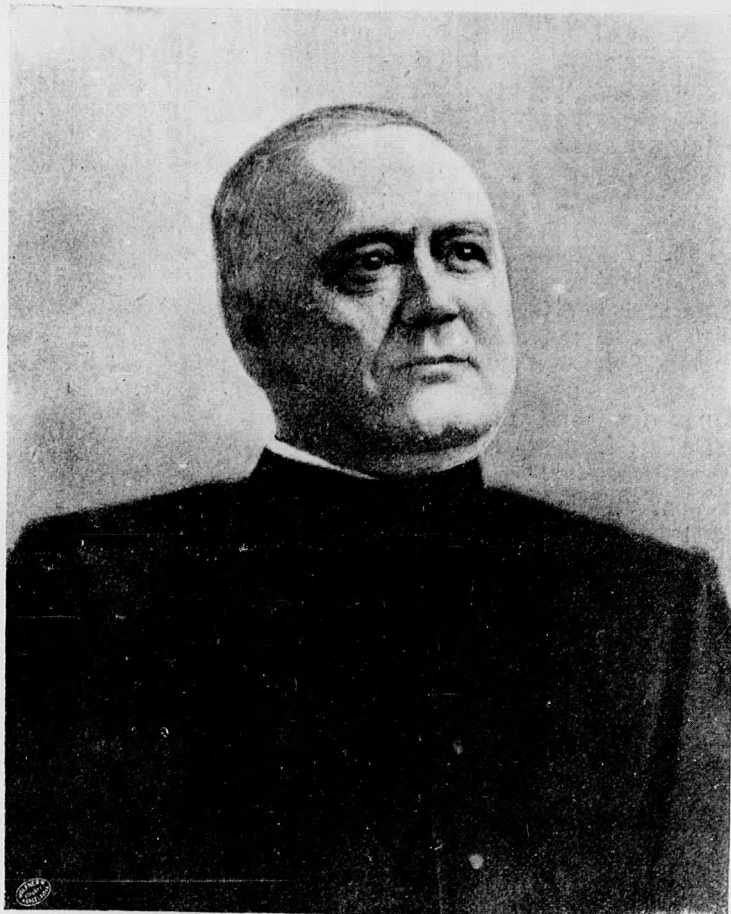
Ha látom, eszembe jut Vörösmarty Mihály Szép Ilonkája, ugy, a hogy mesteri kézzel öntötte bronzba a budai királyi palota szobrászművésze. Mátyás király nyila fenyegette annak a csodás kis állatnak ártatlan életét és Szép Ilonka, elébe állt s a deli és igazságos Mátyás megkegyelmezett a csópp kis állatnak.

Ez a jelenet játszódik le esténként a fantáziámban és ahogy felcsillan előttem József császár vadászfegyverének villogó csöve, felébred bennem a magyar leány és büszkén és gögösen kiáltom oda az osztrák császárnak: — Ne bánsd az őzikémet! . . .

Küry Klára.

Küry Klára és őzikéje az „Erdészleány“ című operettben, melynek pénteken volt második jubileuma a városligeti zínházban, amikor a művésznőt egész este ünnepelték.

Bán Sándor az új ferencvárosi plébános, a ki 28 évi segédlelkészkedés után a múlt évben távozott a IX. kerületből a vizivárosi plébánia élére, honnan ferencvárosi hívei augusztus 3-án nagy ünnepek közt kísérték Budáról a Bakáctérre és iktatták be új hivatalába.

Harc a nőért.

LINHARDT ALFRÉD.

Siettem! . . . Pontos akartam lenni! . . .

Mikor tegnap elváltam tőle, nem sejtettem, hogy ma ismét találkozni fogok vele. Oly szívesen védekezett érveim ellen, hogy már már lemondtam róla! . . . Pedig szeretem azt az asszonyt: nem közönséges nő . . . és sajnálom . . . sajnálom a sorsa miatt: . . . Élve el van temetve, amellet az ember mellett! . . .

. . . És amig így a gondolataim már nála voltak, újra elővettem a levelet, melyen csak ennyi állt: „1/26-kor okvetlen elvárom. Határoztam!“ . . .

Megnéztem órámat. 1/46 volt . . . Lassu eső szitált . . . Az tűzletekben már égett a vilány, s az aszfalton millió csepp csillogott az tűzletekből kiáramló fényben . . . Mellettem emberek futkostak köznapi hangulatban és én szinte sajnáltam őket! . . . Büszkeség töltött el . . . kéjes borzongás futott végig rajtam, valahányszor a levélre gondoltam! . . .

. . . Hát mégis! . . .

Beléptem a kapun . . . a lépcsőkön felhaladtam . . . kissé dobogott a szívem . . . kinyílt az ajtó . . . beléptem! . . .

. . . Megütődve álltam meg! . . .

— Ön imádkozik!? . . . Bocsnát, nagyságos asszonyom! Nem sejtettem, hogy Ön a gyönyörnek szánt ez órában, midőn a mennyországot már e földön akarjuk magunknak megszerezni, tulvilági dolgokkal foglalkozik, imakönyvébe temetkezik! . . .

— Igaz! Nem sejtette! . . . De nem tehetek róla! . . . Utólért a lelkiismeretfurdalás! . . . Én . . . — hogy is mondjam! — . . . akartam! . . . de nem . . . nem tehetem! . . . nem adom meg magam! . . .

— Inkább imádkozik! . . . Hát mondja, mire való ez?! . . . Hát azt hiszi, hogy az imádságos könyve megmentheti az én szerelmemtől?! . . . Szomorú sorsa volna a szerelmemnek ebbe a vérszegény világban, ha egy imádságos könyv szürke monotonosságával, elavult, banális frázisaival legyőzhetné annak impozáns, örök hatalmát! Milyen náivitás! . . . Mekkora naiv hit! . . .

. . . Mondja! tudja maga kihez imádkozott, tudja, hogy miért imádkozott?! . . .

Tudom . . . és inkább érzem! Tudom azt, hogy Istenhez fohászokdtam és pedig azért, mert érzem, hogy így erősebb leszek minden kísértéssel szemben!

— Más szóval lelki szükséglet miatt!

— Igen, igen; ezt akartam mondani én is!

— Acceptálom a kijelentéseit. Azonban kérem, engedjen meg még egy pár kérdést, mert nem tudom, nem kelemetlen-e magának a téma!

— Sőt! Hisz jól tudja, hogy különösen azért kedvelem magát, mert élvezetet nyújt nekem a maga szelímes társalgása!

— Nem volt szándékom bókot provokálni. Kértem hát nagyságos asszonyom, vajjon lehetségesnek tartja-e egy olyan individuüm létezését, mely a világon végbemenő összes vál-

Schuller József budapesti gyáros, kereskedelmi tanácsos, a Ferenc József-rend lovagja. Most nevezték ki Szt. Domingo főkonzulává. Ebből az alkalomból mutatjuk be arcképét.

tozásokat, melyek élőkön s életteleneken lefoly-
nak, célszerű öntudatossággal, helyesebben ön-
tudatos célszerűséggel létrehozva s azokat kor-
mányozza! Lehetségesnek tartja-e, hogy létezzék
egy individuum, akihez fohászodni lehet, aki
hallja a maga könyörgéseit, valamint azért a
pár száz millió emberét, ki a földön létezik, s
aki teljesíti is azokét, akik azt megérdemlik;
mert ne feledje, hogy a bálványimádók is imád-
koznak, csak hogy szellemi fejlettségükhöz ké-
pest egy fetishez, egy látható érzékelhető tárgy-
hoz, míg maga s magával együtt a civilizált
emberek milliói egy szellemi fejlettségüknek
megfelelő, magasabbrendű, láthatatlan lényhez,
akit Istennek neveznek, s akit ugyanolyan tulaj-
donságokkal ruháznak fel, mint pl. akár a
csunguzok az ő fetiseiket! Lehetségesnek tartja
mindezt?!

— Ezt igazán nem tudom, még sosem
gondolkodtam efelett!

— Köszönöm! Ez őszinte felelet, azonban
kissé tulszerű; hisz én sem mondtam, hogy
tudom; én is csak egyszerűen véleményemet
nyilvánítom, midőn azt mondom, hogy nem
tartom lehetségesnek.

— Hát akkor meg miért mond itt nekem
olyasmit, amiket maga sem tud biztosan! Meg
akar ingatni a hitemben?!

— Korántsem „Boldogok, akik hisznek!”
Azonban valaminek a nem tudása nem zárja ki
azt, hogy az ember felette ne gondolkodhassék!
Nem mondom, hogy én meg tudom fejteni a
problémát, hiszen nálamnál sokkal nagyobbak,
a szellemóriások, sem tudták! De gondolkodtam
rajta és sok mindenre rájöttem. A többek közt
rájöttem arra is, hogy tulajdonképpen miért is
imádkoznak az emberek?!

— No mondja el! Érdekel! . . .

— Érdekl? . . . Nos jó! . . . Ugyan egy
félórával ezelőtt nem mertem volna hinni, hogy
én magával most szerelem helyett vallásfilozó-
fiáról fogok diskurálni, de hát! . . . a nők sze-
szélye sokszor sodorja ily helyzetekbe a férfit

— Maga goromba!

— Csak csupán őszinte! Es most hallgas-
son meg kissé fokozottabb figyelemmel!

Régi dolog az, hogy gyarlók vagyunk mi
emberek, annyira gyarlók, hogy sokszor, na-
gyon sokszor, még azt sem tudjuk megállapí-
tani, mi a jó, mi a rossz! Mert mondjuk a
birák elítélnék gyilkosságért egy embert, mert
az a véleményük, hogy rosszat cselekedett.
Természetesen az egész társadalom elítéli, ho-
lott az az ember jót cselekedhetett; pl. meg-
szabadított egy egész falut, — egy szűkebb kis
társadalmat, — egy felesleges, sőt embertársaira
határozottan káros vagy egyenesen veszélyes
individuumtól! Nem tudjuk eldönteni, hogy jót
cselekedett-e az az ember, avagy rosszat!

Megtörténik, hogy egy teljesen ártatlan

embert halálra ítélnék. Utolsó percig hangoz-
tatja ártatlanságát, de a birák s az egész tár-
sadalom elítéli. Annak az embernek abban a
pillanatban is igaza volt, midőn meghalt és
milliók állították, hogy hazudik! Hát nem
gyarlóság ez?! Nem tudjuk megállapítani az
igazságot sem, s mennyi embertársunk pusztul
el a többiek gyarlósága miatt!

— Ez igaz! . . . Gyarló az ember!

— És lássa, nagyságos asszonyom, ez a
gyarlóság ösztönzi, kényszeríti az embert arra,
hogy valakihez forduljon a szükségben, a baj-
ban — legyen az lelki avagy testi szükséglet
— valakihez, akiről feltételezi, hogy baján se-
gíteni tud, kívánalmait teljesíteni hatalmában
van. Már ösidőktől fogva szükségét érezte an-
nak, hogy gyarlósága, gyámoltalansága miatt
valakit, akit akár testileg, akár szellemileg ma-
gánál hatalmasabbnak tartott, maga fölé emel-
jen, hatalmassá tegyen, hogy annak hódolhas-
son. Királyokat választott magának, akiknek
engedelmeskedett, szolgált Hozzájuk fordult
aztán kérelmeivel, s hajlandóságukat ajándé-
kokkal igyekezett megnyerni!

Természetes tehát, hogy a világnak is ki-

rályt adott, a „Világ és Királya” személyében,
akihez aztán azokkal a kérésekkel fordult, ame-
lyeket a földi király meg nem adhatott. Az
„adj Uram erőt, egészséget, boldogságot” fo-
hászokat földi király nem teljesíthette, kihez
forduljon hát máshoz, mint a „Mindenség Urá-
hoz”, akinek hajlandóságát szintén ajándékok-
kal — áldozatok felajánlásával — igyekezett
kiérdemelni!

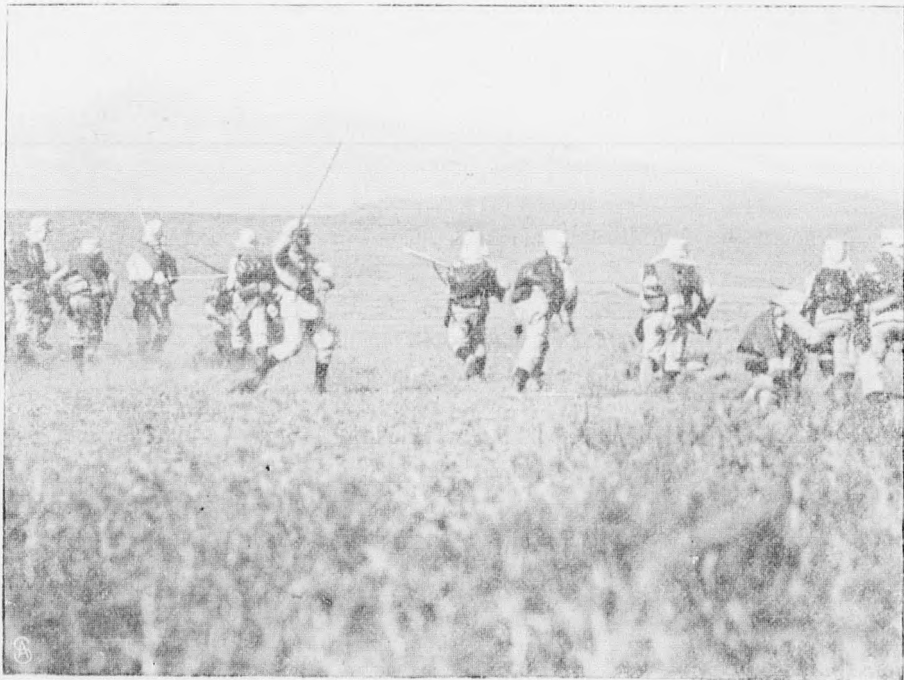
Láthatja tehát, hogy az ember csupán
gyarlósága miatt, lelki gyávaságból fohászodik
valamely felsőbb hatalomhoz, többnyire a maga
boldogulásáért, s mint mindenben, ugy az imá-
nál is megnyilatkozik az ember őstermészete,
az egoismus: mindig önmagáért fohászodik
első sorban, s csak azután, s nagy ritkán más
valakiért is (szülő — s testvérért!)

— Maga rosszabbaknak képzele az embe-
reket, mint a milyenek s tulszigoruan ítéel. Pe-
dig számtalan kivétel van! Elhíhet! . . .

— A kivételek még nem döntenek meg a
szabályt, s hogy állításom igazolására ne men-
jek messze: maga szintén önzésből fordult az
imént imádságos könyvéhez. Önzésből azért,
nem akarja kényelmét, nyugalmát felzavarni,

A szepesiek kongresszusa csoportja Igló-

A spanyol csapatokat a tisztek harcolni kergetik.

meri gyáva a lelke, fél a nagyobb indulatoktól,
fél a szerelemtől, amelyhez pedig, mint nőnek
joga van! Fohászokban keresett menekvést ké-
nyelemszeretetből, hogy nyugalmát ne zavarják
meg indulatok természetadta, nagy, emberi
indulatok! Nagyságos asszonyom! Konstatálnom
kell, hogy gyávaságot követelt el! . . .

— Ne . . . ne vádoljon! Nem tehetek
róla! En soha ilyesmire nem gondoltam, én oly
jól éreztem magamat addig, míg buta voltam,
mid mindenről nem tudtam semmit, s maga
engemet most megingatott; megingatott a hi-
temben, elrabolta a nyugalmamat! Maga rossz
ember! Tudja? Rosszlelkű ember! Ugye nem
tud most védekezni?!

— Az én hatalmas védelmem a szerelem,
s én hiszem, hogy maga is belátja: nincs na-
gasztosabb dolog, mint küzdeni szerelmünkért!
A régiek még fegyverrel, mi modern emberek
csupán csak az ész fegyverével küzdünk érte!

Ezt tettem én! Magáért küzdöttem, midőn
meggyőzni igyekeztem, hogy gyarlóság a maga
cselekedetének rugója és önzés; most még csak
a maga imádkozási műveletéről óhajtának pár
szót szólni!

— Csakhogy meggyőzni nem tudott, leg-
feljebb kissé megingatott; különben beszéljen

maga . . . maga . . . ! Hogy ha tudná mily szívesen hallgatom!

— Ezt vigasztalólag veszem tudomásul. Nos mondja, megfigyelte már magát, midőn ájtatoskodott? Nem! Pedig ez érdekes lett volna. Megtudta volna azt, hogy talajdonképen nem tesz mást, mint gondolatokat hoz létre saját agyában, óhajokat intéz maga magához, saját „Én”-jét invocálja, midőn képzelete az Istenséget szólítja! Amikor pl. így fohászodik: „Oh adj Uram erőt, egészséget, boldogságot!” nem tesz mást, mint saját magában önönmagához intézi amaz óhaját, ama kívánságot, hogy a testében működő fizikokémiai erők sokáig, egyenletesen összerendezetten működjenek, hogy ezen erők egyensúlya meg ne billenjen!

No mert hát semmiképen sem képzelhető el az, hogy létezzék valaki, egyetlen egy lény, aki annyi millió ember legkülönfélébb kívánságát, könyörgését, óhaját stb. stb. meghallani, appercipiálni s elintézni tudja. Vagy talán minden embernek van egy neki rendelt szelleme, aki óhajait, titkos, legelrejtettebb gondolatait, vágyait ellesi, s azt a „Mindenség Urával” közli érdemszerinti elintézés végett?

hogy egy szerelemből fakadó érzés megdöntessen egy másikat, mely a vallásosságból folyik, ahhoz szükséges, hogy a szerelem érzésétől ne tagadja meg azt, amit a másikkal megenged!

— Hogy érti ezt?

— Az imával kitarja lelkét a vallásosság érzése előtt, a szerelmi érzés előtt mindig becsukja!

— Ennek nem én vagyok az oka! Én csupán a vallás nyújtotta gyönyöröket ismerem, . . .

— Asszonyom! Ön kacérkodik velem! Ugy látom, elfelejtette már a lelkiismereti furdalásokat!

— Sőt ellenkezőleg! Magyarázni óhajítottam, hogy elhatározásom megdönthetlen! . . .

— Tehát felszólítás a távozásra?!

— Igen! . . . azaz, hogy . . . nem . . . még maradhat . . . még van idő . . . és . . . és . . . olyan különös . . . mennyire beesteledt! . . . Nézze! . . . Ugye? és . . . és . . . hát . . . próbálja . . . meg . . . az elhatározásomat . . . megdönteni! . . .

. . . És én megdöntöttem . . . ! . . .

Virradatkor.

Ismét felvirradt, — szomorún virradt,
Szürkén, sötéten, sejtelmesen . . .
Vagy nem? . . . Talán mosolyg Aurora?
Szürkének, fagyosnak én képzelem? . . .

Minden olyan, milyen magam vagyok:
Szürke, rideg, élettelen, fagyos.
A zord köd miatt nem veszem észre,
Hogy a hajnal reám mosolyog.

Nem veszem észre, ha füde mosoly
Bús arcomat vidítani akarja,
Nem láthatom a könnyfátyol miatt,
Amely szememet eltakarja.

Skíta Ervin.

A kétségbeesés hőse,

— Guinot elbeszélése. —

Az 1774-ik év tavaszán nagy esemény tartotta izgatottságban Marseille színi közönségét: Leikam, a világhírű tragédiához, először tett körutat Franciaország déli részein, hol fő megállapodási helye Marseille volt. Azon időben lassú és nehézkes volt még a közlekedés, kevés ember vállalkozott Párisba utazni, s így kevesen ismerték a nagy művészt s türelmetlenül vártak mindenfelé.

A megérkezés előtti napon Marseille egyik félreeső utcájából kopott külsejű, bár értelmes vonásokkal bíró fiatal ember közeledett a színház felé.

— Átkozott pálya! — dühöngte. — Minő élet ez négy év óta! Paraszt vagy katona, inas vagy zsvány, ostoba vagy gazember szerepet játszani, mindig a kezdetnél maradni, nem nyerni sem pénzt, sem dicsőséget. Élet-e ez?

Ily panaszok közt ért a színházhoz. Itt két levelet adtak át neki; „Dogard urnak” voltak címezve.

— Ah! ez a törvényszék végzése, hogy holnap adósságaim fejében lefoglallják butoraimat; nyomorult hízélgés! Három lábú asztalom s gyertyatartóul szolgáló füres palaecom butor! Csak tessék, vigyéktek el! Legalább erre sem lesz gondom, szabad s könnyű leszek, mint a madár.

Keserű mosoly lepte el ajkait, de rögtön eltűnt, amint a másik levélre pillantott.

— Im, az ellenméreg! Florine levele megvigasztal.

Feltörte s olvasott, amint következik:

„Atyám azt mondá, hogy egy karmester leánya nem nyújthatja kezét oly alacsony rangu, homályos nevű színésznek, mint ön; ő kezemet egy klarinétosnak szánta, ki havonként harminchat frankot kap leckéért. Ön azt állítja, hogy

kongresszusa csoportja Iglo-Füreden.

Ugye, hogy a természet ilyen tökéletlenül berendezve nem lehet. Ilyesmit csak mesélni lehet, de elhinni nem, legalább művelt embernek nem?

— De nézze, hiszen ép ez az, hogy mi gyarló emberek ezideig még nem tudjuk megérteni, nem is tudjuk elképzelni, hogy milyen tökéletes lehet az a berendezés, mely az emberiség s Isten között létezhetik! Hiszen ha ezt tudnák! . . .

— Igen! Ha ezt tudnák! . . . Nos én csak annyit mondok, hogy az imádkozás emberi gyarlóságból folyó szükségérzet és mint-hogy én bennem ez a szükségérzet nincs meg, — amint nincs meg sok ezer más emberben sem, — már én majd csak akkor imádkozom, ha az a bizonyos „tökéletes berendezés” az emberek és az Istenség között nem lesz többé megtejtésre váró probléma!

— Es én is akkor fogom majd magát szeretni! Jó? . . .

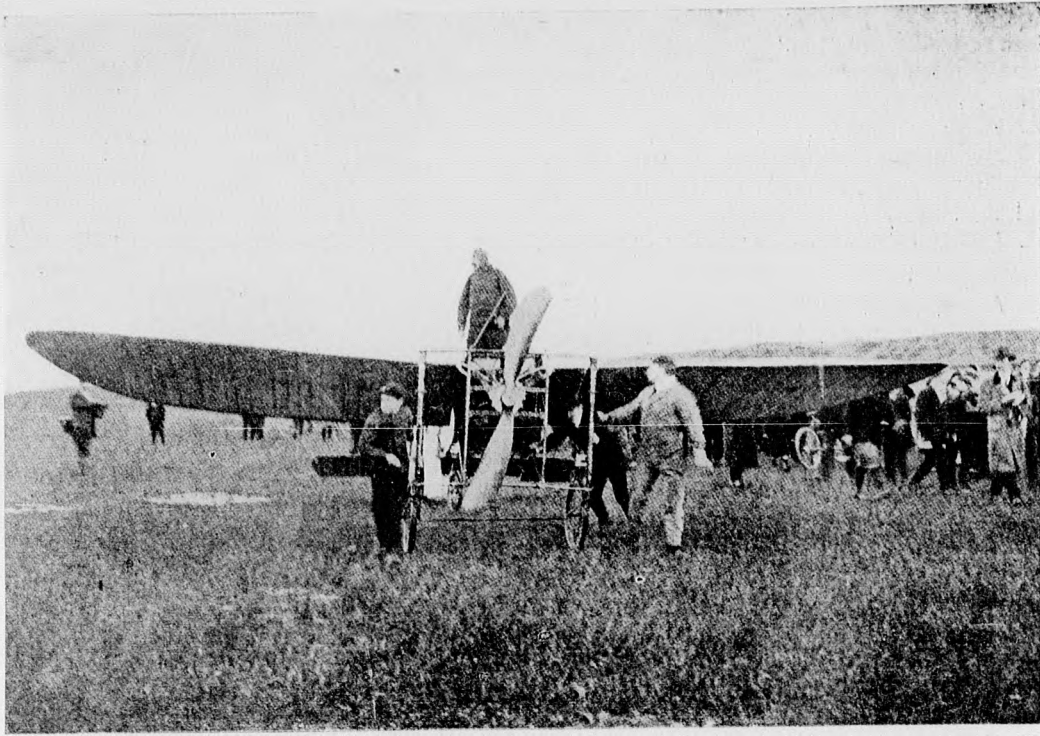
— Nincs már semmi értelme! Maga e kijelentésével megölte az én szerelmemet!

— Hát siessen a probléma megtejtésével! . . .

— Csak gonyolódjék! Nem fogom még egyszer megkísérelni, hogy meggyőzzem. Mert,

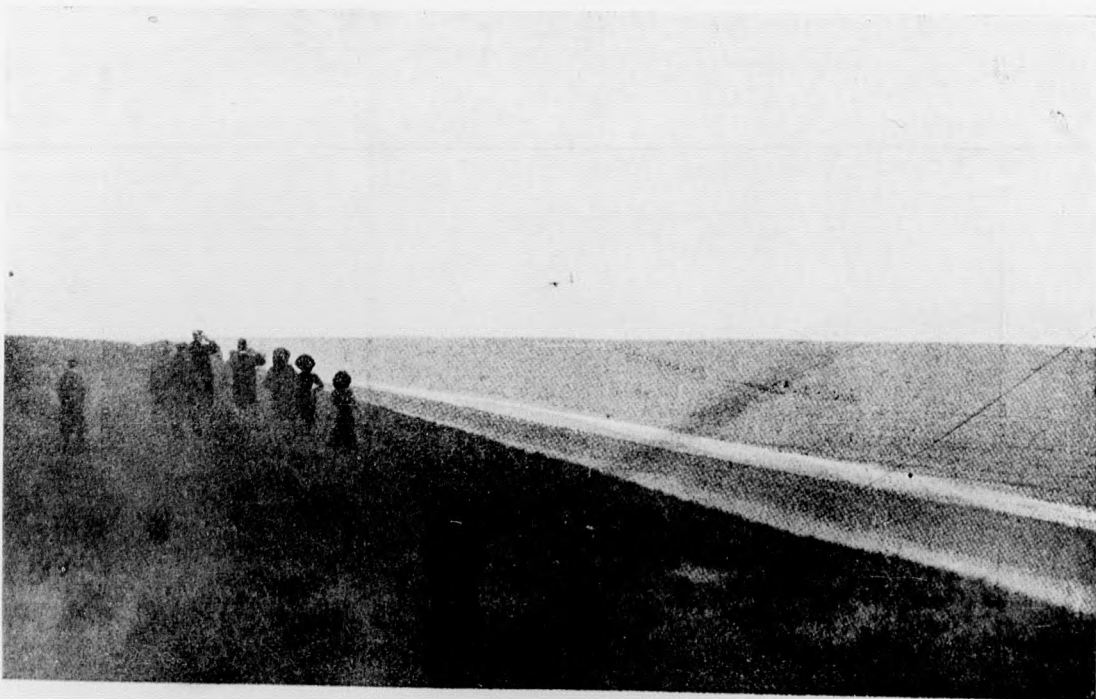
Spanyol tüzéség a harctéren.

A levegő hőse.
Blériot híres léghajós, aki diadalmasan átrepült a La Manche csatornán, felszálláshoz készen.

A levegő hőse.
Blériot léghajós neje az „Escopette”-ről aggódó szemmel kíséri férje repülését.

A levegő hőse.
Blériot aeroplanjával a La Manche csatorna fölött. A francia parton kíváncsiak csoportja, akik merész honfitársuk repülését nézik.

nagy jövője van, mit himni szeretek; szerelmünk nevében tett kérelmére várok még, de nem tovább e hó végénél. Ha addig jó állomásra nem tesz szert, én a klarinétos neje leszek. Florine.”

— E hó végéig fog várni s ma 20-ika van. Mily türelem! Tessék 10 nap alatt hirt, állást szerezni! Pedig nem tehetség hiányzik nálam. Van fogékony, hő kedélyem, könnyű felfogásom, a legielesebb szindarabok főszerepeit könnyű nélkül tudom és magánkörökben sikerrel játszotam; hűség nélkül mondhatom, csinos fiú is vagyok; karesu, jól termett, határozott vonásokkal, érces hanggal. Csupán az alkalom hiányzik! Csak egyszer nyílnék rés, nem sok idő kellene, hogy hírem és fényes állásom legyen!

Este kis szerepei legjobbját játszotta: kifütyülték. Előadás után Florinehoz közeledett: ez hátat fordított neki.

— Ilyenek a nők, — gondolá, — szívükben, mint a színpadon, egy fütytyenésre minden változik.

Ezalatt az igazgató levelet kapott Lekaintól, melyet társasága tagjainak fölolvasott, s melyben jelenté az ünnepelt művész, hogy nyolc nappal később érkezik; kéri egyszermind erről az aix-i színiigazgatót tudósítani.

Negyed óra múlva a rendező levelet nyújtja Dogardnak. Készüljön fel — ugymond — s vigye e levelet az aix-i színiigazgató urnak. A fiatal színész morogva fogadta el a megbízást; de az est fütytyei annyira megalázták, hogy nem tudott ellenmondani s csak az utcán lázadt föl büszkesége és sértett önérzete.

— Minck tekintenek engem? — szólt dühösen, — levélhordónak, mert a színpadon néha azt játszom? Mennyi megbántás! hozzá még Florine megvetése! Jobb lesz a tenger fenékén nyugodnom, mint így küzdenem örökös homályban... Leikán! Ez már szerencsés ember; hír, gazdagság, öröme, minden jutott neki!

Hirtelen egy eszme villant meg agyában.

— Ég vagy pokol sugálja, mindegy nekem. Mit kockáztat az ember ily helyzetben? Csak kétségbeesett lépés segíthet, azért bátorság, lángész, légy velem!

Másnap reggel bottal a kezében elutazott. Aixre érkezett s azonnal jelentkezék a színiigazgatónál.

— Im itt vagyok, barátom! Nemde, pontosan megjöttem?

— Szabad kérdeznem, kihez van szerencsém? — szólt hidegen az igazgató.

— Lekain vagyok.

— Lekain! Ön az ünnepelt Lekain?! Boesánat, hogy így fogadtam, de nem gondolhattam, hogy...

— Hogy Lekain ily könnyű podgyászszal utazzék? Igaza van. Képzeli, mily borzasztó esetem volt. Találkozáim Gáspárral, e vidék híres rablójával, s 20 ezer frank készpénzemet, öltönyeim, kocsimat — mind elrablá, inasom szaladásnak eredt, s talán még most is szalad. — Ime, kedves barátom, mit tettek Franciaország első művészeivel!

Az igazgató sajnálkozék a történetek felett, s tetemes előleget ajánlott neki, mit el is fogadott. Egy óra múlva az egész város tudta Leikán megérkezését és kalandját, beszéltek legkisebb részletig a szörnyű eseményt, s minden oldalról érkezének látogatások és szíves ajánlatok; több főúr felajánlotta erszényét, egyik inasát, másik, kínél a mult télen műkedvelő előadások tartattak, díszes öltönyöket adott rendelkezésére; a csendbiztos fölvette vallomását, biztosítván, hogy rövid idő múlva elvesztett javai birtokában leendenek.

Midőn kifodrozva s díszesen öltözve megjelent, teljes mértékben tündöklék férfias szépsége. Udvara megtelt kíváncsiakkal, midőn a próbákra ment; különösen a hölgyek el valának büvölve megjelenése által.

— Így képzeltem magamnak Lekaint, szólt az igazgató, délcég termetű, tüzes tekintetűnek. Némelyek azt állíták, kicsiny, csunya, pohos. — Ez rágalom!

— Az érdem nem kerülheti el a rágalmat, — válaszolt Dogard. Bizonyos firkaász, Marmontel, kinek versein előadás közben néha javitgaték, boszúból ily kevéssé hízeltő leírásokat közöl személyemről. Szerencsémre, csak megjelenek, s ő verve van.

— Igaz. De mily szerepben kíván először fellépni?

A levegő hőse.
Bleriot megérkezése Londonba. Utja valóságos diadalmenet volt.

— Amelyikben kívánja; ismeri szerepkörömet. Ha úgy tetszik, legyen „Britannicus”.

Másnap a közönség már korán reggel ostrom alá vette a színház pénztárát, hogy Lekaint Nero szerepében láthassa.

— A döntő pillanat megérkezett, — gondolta Dogard, — vagy a csillagokig jutok, vagy a bőrönten felekére.

Előadás előtt pompás ebédet rendelt, néhány üveg champagne megadta neki a kellő bátorságot. Szilárd léptekkel jelent meg a színpadon, elragadó tüzzel szavalt, s egészen átengedte magát lelkesedésének; meglepő, nagyszerű alak volt, örült tapsokat aratott, az éljenek nem szünetek, szóval, soha színész ily sikert nem aratott.

Tiszteletére nagyszerű lakoma rendeztetett, hol Lekain volt a főszemély; meséltették vele párisi kalandjait, szerencsekívánatokkal halmozták el, aztán kártyához ültek, hol Dogard hatszáz aranyat nyert.

— Lelkemre, semmi sem könnyebb, mint nagy embernek lenni, — gondolta, midőn másnap reggel fölébredt. Reggelinél őt vagy hat illatos levélkét hozott be inasa.

— Még egy haszna a nagy hírnek, — kiáltá, — szegény Florine! elárultál, elteledtél egy fütytyért, s épen e fütyty alapította meg szerencsémét.

A második előadás után még fokozódott a közlekedés; szerencsje napról napra nőtt minden tekintetben. Ötödik nap az illatos levélkék közt egy figyelemreméltó akadt: egy fiatal özvegy, 15 ezer frank évi jövedelemmel, kezét ajánlta föl azon kikötéssel, hogy a színpadról lemond s kastélyába vonul Nizza tájára. Találkozás és válaszáds helyéül egy templom jelöltette ki.

Ugyanaz nap vendég érkezék a „Fehér ló” fogadóba; bámulva olvasá a nagy falragaszt, melyen Lekain, a világhírű művész ötödik előadása hirdettetett. Szobát kért, de a fogadás csak a második emeleten adhatott, mert — ugymond — az első emeletet Lekain ur egészen elfoglalta.

Mindinkább növekvő bámullattal lépett az idegen be szobájába; nemsokára Lekain urnál jelentette magát.

— Uram, — szolt, — a híres Lekainhez van szerencsém?

— Az vagyok. Mi tetszik?

— Uram, én bámulom önt.

— Kedves barátom, ez már kopott irázis.

— Mint vidéki színész, égek a becsvágytól előre jutni; tanácsa bizonynyal sokat segítene. Megengedi, hogy szavaljak valamit, aztán megmondja véleményét?

— Tegye, barátom, hallgatom.

Az idegen szavalni kezdé „Tankréd” egy jelenetét; mindjárt első szavainál Dogard elsápadt, reszkerett, s térdre omlott.

— Ön Lekain, — kiáltá, — bocsásson meg egy szerencsétlennek!

Lekain szelíden fölemelé, mire Dogard nyiltan elmondta egész történetét.

— Látom, — szolt Lekain, — hogy nem ártottál híremnek; szerencséd volt a színpadon s a nőknél; nem panaszkodom. Mit játszik ma Lekain?

— Vendóme-ot.

— Legjobb szerepem; megnézem magamat.

Előadás után Dogardhoz lépett: „Ugy játszottál, mint egy kiespott diák, — de itt talán csak így lehet boldogulni. Hanem van tehetséged; jöjj Párisba velem, fölléptetlek a Comédie-françaisban.

— Köszönöm; ezennel visszaadom nevé, én magam búcsút veszek a deszkáktól.

— A kitűzött időben pontosan megjelent a fiatal özvegy által kijelölt helyen. Soká beszélgetének, de tisztában voltak mindjárt az első szavak után.

— Határozottan kívánja, hogy lelépjek pályámról?

— Határozottan.

— Így tehát nem diesőségemért nyújtja nekem kezét, nem is nevéért, mert Lekain csak felvett név; a polgári életben igazi nevem Dogard.

— Legyen Dogard, nem tekintem a nevé s hírét. Látván előadását, könnyen megismertem, hogy nemes lélekkel és szép tulajdonokkal bír; ezért nyújtom kezemet.

— Ugy hát egybekelhetünk.

Néhány nap mulva Dogard Marseillebe vitte

nejét; este színházba ment az új pár. „Duguesclin Adelaide”-t játszották.

— Hogy hívják azt a színészt, ki Vendóme-ot játsza? — kérde Dogardtól neje.

— Lekain.

— Lekain?! És ön?

Ekkor Dogard elbeszélte kalandját, s neje hallva a — bár késő vallomást, megbocsátott, mert a mézes hetek az engedékenység kimeríthetetlen forrásával bírnak.

Nők a cirkuszban. A doktorkisasszonyokat jóval megelőzte a kenyérkereső artistanő, de ez is, nagyobbára csak férficsoportokban dolgozott. A Beketow-cirkuszban most nagyszerű akrobatamutatókat végez egy hat nőből és csak egy férfiből álló akrobatacsoport a The Grunats csoport, a melynek mutatóit minden este zajosan megtapsolják.

TARKA MOZAIK.

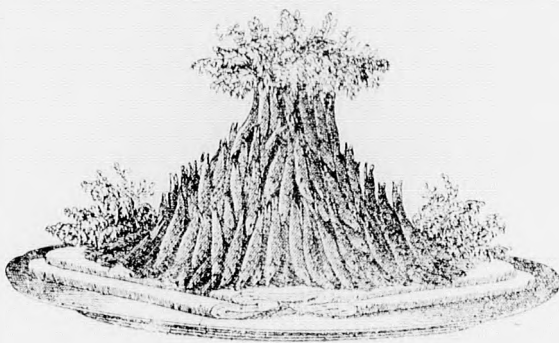
Hosszu csipkekezttyü mosása. A divatos hosszú csipkekezttyü mosása nem olyan egyszerű, aminőnek látszik, mert sok a panasz, hogy mosás után elveszti az eredeti szép alakját. Az ilyen kezttyü legjobban úgy mosható, ha nyulánk borospalackot fehér bafiszttal beborítunk és a kezttyüt minél simábban ráhuzzuk. Tanácsos finom, puha, fehér mullrongygyal átkötni a kezttyüt, hogy mosás közben félre ne csuszszon. Jóféle, fehér mosószappant kevés langyos vízben felolvasztunk és ezzel a kezttyüt egyenletesen bekenjük. Azután langyos fehér szappanlugot készíünk s ebben a kezttyüvel bevont palackot egy ideig lassan megforgatjuk s a kezttyüt egypárszor gyöngéden dörzsölgetjük. Azután előbb forró, majd hideg vízben addig öblögetjük a palackra huzott kezttyüt, míg az öblögető víz — öt-hatszori öblítés után — teljesen tiszta marad. Végül óvatosan lehuzzuk a kezttyüt, tiszt, fehér zsinórra aggatva megszáritjuk s két fehér vászonkendő között óvatosan vasaljuk. Az így kezelt csipkekezttyü olyan marad, mintha ujdonat új lenne.

Tennisruha kabáttal. Ez az egyszerű ruha több célt is szolgál, mert nem csak sportolásra, hanem uti vagy kirándulási ruhának is használható kényelmes alakjánál, könnyűségénél fogva. A csikos kelméből szabott szoknya, alul kilencszer van letűzve, kemény bélés fölötte. A félig testhez álló, bő, angol kabátnak nincs egyéb dísz, mint letűzés, két oldalra, férfikabátszerű hajtóka és néhány gyöngyházgomb. Könnyű gyapjukelméből, erős vászonból, vagy pikéből szabható. A széles sötét szalma kap is egyszerű szalagdisszel van ellátva, tehát az egész öltözet olyan, hogy annak sem az eső, sem a por nem árt.

Tennisruha kabáttal.

Apró halak (képpel.) Az apró kirántott halak még nagy ebédnél is helyet foglalhatnak, ha csinosan vannak találva és petrezselyemmel főlcicomázva, mint azt a képünk mutatja. A halacskek alá száraz kenyérbélből vágott kupalakot alkalmaznak alap gyanánt, s meleg tármártást szolgálunk föl hozzá

Apró halak kirántva.

Krónikás adomák.

A hosszú élet titka. Guizotról érdekes adomát beszélnek. A mikor a nagy őrténész el érte 80 dik születése napját a nála sokkal idősebb Diennet mese-íróhoz levelet írt, melyben tanácsot kért tőle a felől, hogy mint lehetne 90 évig élni? Diennet az válaszolta, hogy írjon meséket. Mikor ezt egy akadémikus meghallotta, elnevelte magát.

— Irjon Guizot, — mondá, — még egy emlékiratot, s azután ne gondoljon a halállal.

Deák és Jókai. A fuzió idején, 1875. márciusában Jókai meglátogatta Deákot a haza bölcsét. Azzal fogadta, hogy a mikor 4 év előtt utaztak együtt Siófokig egy kupében, akkor is a két párt kívánatos egyesüléséről beszélgettek. Jókai azt mondta:

— Nem igen négy év előtt volt az. De akkor felelte Deák, mert én is úgy vagyok, mint az a német lakatos legény, a ki arra a kérdésre, hogy hány éves, azt felelte: »Csak 36« mert — három évig kórházban voltam — az nem számít.

A festő tréfája. Chicagói és newyorki műkereskedők felkeresik a tengerparton üdülő festőket és tanulmányaikat s vázlataikat ott elkészültükben megvásárolják tőlük. Hogy ilyenkor milyen kedélyesen folyik a vásárlás, arról szépen tanuskodik az alábbi kis történet.

Néhány évvel ezelőtt Verboeckoven belga állatfestő sátorát az ostendei part közelében ütötte fel. Egy izben, amikor éppen egy képén dolgozott, hozzálépett valamelyik amerikai fűdővendég és kérdezte, hogy mennyibe kerül a kép.

— A kos 1000 frankba kerül — mondta a festő — a bárányok ára 200 frank.

— Nagy pénz — mormogta az amerikai — annyit nem adok a képért.

— Tudja mit — felelt erre a festő — majd engedek az árból s ezzel két bárányt le törölt a képről.

Bizet szárnybontása. A „Carmen“ korán elhalt komponistája sokáig küzdött a „kezdeti nehézségeivel“. Első műve a „Gyöngyhalászk“ a bemutató estjén megbukott. Mr. Scudo (a „Revue des deux mondes“ velencei származású öreg zeneitész) ki minden ujnak ellenzője volt, a dalmű előadásának közepén boszankodva kelt föl s e szavakkal távozott:

— Efféle léhaságokat nem akarok szentesíteni jelenlétemmel.

Scudo azonban csakhamar meghalt s merev konzervativségével kevesett árthatott a merész Bizet-nek. Több gondot okozott neki adóssága, mert ez a komoly zenész egyszersmind párisi könnyelműséggel élt az örömekek. Egy nap panaszkodott Heugel műkereskedőnek:

— Mennyi az adóssága? — kérdé ez.

— Huszezer frank!

— Sebaj! írjon nekem régi jeles operák-ból zongorakivonatokat, új szerkezetben, jegyzetekkel; írjon tizenkét füzetet s én kifizetem az adósságát.

Bizet neki feküdt e szakmány-munkának, havonként megírt egy füzetet s a műáros jó vásárt csinált, kivált a vidéki szépek körében. Aztán Bizet a zongorából stíl-leckéket is adott. Eközben megunta a nőten élet örömeit. Egy zsidó bankárnál, mint nagybátyánál, élt akkor egy fekete hajú és szemü, hosszás, előkelő, barnás arcú leányka, kinek szép hozomány, meg az a baja volt, hogy arcizmai kissé rángottak. Mind a mellett akadt elég kérője, de ő azt mondta:

— Halevy lánya csak művészhez mehet férjhez.

És művész-imádói közül, a „Zsidónő“ költőjének leánya, Bizet t választotta. Boldog pár lett belőlük.

Szótalány.

Első tagom ige s főnév,
Hogyha ige, sok benn' a név.
De ha főnév, jó ha látom,
Mert az esőt ki nem állom.

Másik tagom szöke, barna,
Hosszu, rövid, göndör fajta.
Ellensége a sok észnek,
Mert rendszeren összevésznek.

A harmadik régi mérték,
Sok belőle mégis érték.
Hogyha ebbe sokat nyomna,
Szavad, bizony böles kő volna.

Az egész meg forró, hideg,
Kivált a bőr, az érzi meg.
Találd ki, én meg nem mondom,
Földadni volt csak a gondom.

Megfejtési határidő a ug. 19-ike. — A megfejtők közt érdekes könyvet sorsolunk ki.

Megfejtés.

A jul. 25-ik számban közölt „rejtett költőnevek“ megfejtése:

1. Jókai, 2. Petőfi, 3. Tompa, 4. Arany, 5. Bajza, 6. Tinódi.

Megfejtettek: Vörös Samuné, Tóth Elemér, Kovács József, Kondor Károly, Lengyel Béláné, Berger Jenőné, Pálffy Zsigmond, Rontó Lenke és Annus, Csermák Lola, Honti Mihály, Keller Rezsőné, Kovács Bálint, Topercer Miklós, Vitéz Ignác, Pásztor Ármán, Kalmár Mariska, Cserenyicz Irma és Erzsike, Kotányi István, Rauhofer Mátyás, Vellás Imre, Lakatos Zoltán, Veress Dénes, Jorévi Fülöp, Kereszti Andre, Szinay István, Dóka Péter, Dömötör János, Baum Mucika, Bernát Aladár, Kohn Dávid, Schön Henrik, Orosz Bálintné, Forró Gáspár, Somjay Aranka, Zalay Loránd, Hakkelt Lajos, Záborszky Jolánka, Kónyi-i Polgári Olvasókör, Debreceni István, Rimai Lajos, Nagy Antal, Barna Mariska, Pálmai Károly, Záborszky Miklós, Fábry Gyula, Rákóczi-falvai »Egyetértés« Olvasó Nép kör Kerékgyártó Eugénia és Emma, Gaal István, Jankó Ede, Kohn Géza, Molnár Béla, Fonyi Árpád, Szerédnai László, Rigó Mária, Kövy Pál, Selner Imréné, Iszlay Elek, Habich Ádám, Szenes A. B., Friss Berta, Molnár Mihályné, Luchausp Irmuska, Várady Pál, Csik Mihály, Prager Ernő, Nagy István, Békási Elemérné, Bokros Tibor, Hámor Jenő, Péczel Annus, Platzner Rudolf, Vesszősi Béla, Pelikán Jánosné, Marton Hanna, Limbach Erzsike, Tőrei Lajos, Koos István.

A sorsolás megejtetvén, Gaal Mózes „Aranyos köd“, című kötetét a Rákóczi-falvai »Egyetértés« Olvasó Nép kör nyerte el.